

3 - 5925

* 0 3 0 0 5 9 2 5 *

78./Н.586

МОНГОЛ УЛСЫН
ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САН

НИЙТИЙН НОМЫН
САНГУУДЫН ТАЙЛАН **2005**

УЛААНБААТАР ХОТ
2006

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САН

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТАЙЛАН-2005

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
НОМЫН САН

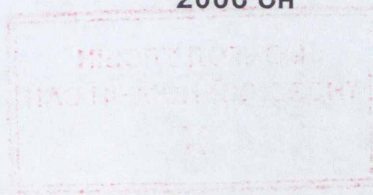

003000005925

3-5925

Эмхэтгэсэн: Д.Бямбасүрэн (Дэд захирал, докторант)
Б.Цогжаргал (Арга зүйч, магистр)

УЛААНБААТАР ХОТ
2006 он

48
H.586

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТАЙЛАН - 2005

Эмхэтгэсэн: Д.Бямбасүрэн (Дэд захирал, докторант)

Б.Цогжаргал (Арга зүйч, магистр)

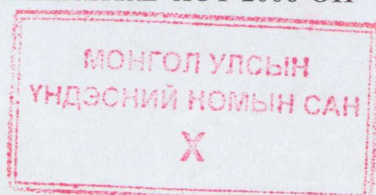
Цаасны хэмжээ: А4

Хэвлэлийн хуудас: 18.6х

“СОДПРЕСС” ХХК-д хэвлэв.

УЛААНБААТАР ХОТ 2006 ОН

ӨМНӨХ ҮГ

Монгол түмнийхээ оюуны мэлмийг нээгдүүлэгч эрдмийн өргөө - **МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САН** үндэс сууриа тавьсны 85 жилийн ойг тохиолдуулан мэргэжил нэгт номын санчиддаа чин сэтгэлийн мэндчилгээ дэвшүүлье.

Аймаг, хотын нийтийн номын сангуудын үйл ажиллагааны тайлангийн эмхтгэл та бүхэнд 2 дахь удаагаа хүрч байна. Энэ удаагийн тайланд аймгийн төв номын сангуудын тайлангаас гадна Хүүхдийн номын ордон болон Улаанбаатар хотын төв номын сангийн 2005 оны үйл ажиллагааны тайланг эмхтгэн орууллаа.

Энэхүү тайлангийн товхимол нь та бүхнийг бусад нийтийн номын сангийн үйл ажиллагаатай дэлгэрэнгүй танилцуулж, харилцан туршлага судлан ажил үйлчилгээндээ авч хэрэгжүүлэхэд тус дөхөм болно гэдэгт бид найдаж байна.

Та бүхнийг тайлан, судалгаагаа ирүүлж хамтран ажилласанд талархалаа илэрхийлье.

Номын цагаан буян арвижих болтугай!

III 5865 / 07

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ХАЯГ

№	Аймаг, хотын нэр	Номын сангийн эрхлэгчийн нэр	Утасны дугаар	Шуудангийн хаяг
1.	Монгол Улсын Үндэсний Номын Сан	Г.Аким	323100	Чингисийн өргөн чөлөө 4, Улаанбаатар 210648
2.	Хотын Төв Номын Сан	Т.Мижиддорж	327876	Сөүлийн гудамж. СБД, 2-р хороо Улаанбаатар 28, 49-р салбар
3.	Хүүхдийн Номын Ордон	Д.Оюунбилэг	318921	Амарын гудамж 2, СТӨ Улаанбаатар 210620
4.	Архангай	О.Мөнхтуяа	0133221248	Аймгийн төв номын сан 212000
5.	Баян-Өлгий	К.Зейнеп	0142222504	Аймгийн төв номын сан 212100
6.	Баянхонгор	М.Мянган	0144222207	Аймгийн төв номын сан 212200
7.	Булган	Ч.Баярмаа	0134222788	Аймгийн төв номын сан 212300
8.	Говь-Алтай	Ч.Дариймаа	0148223313	Аймгийн төв номын сан 212400
9.	Говьсүмбэр	Д.Нарнай	0154223160	
10.	Дархан-Уул	С.Лхамсүрэн	0137227937	Төв номын сан 213800
11.	Дорноговь	Л.Цэнд-Аюуш	0152222406	Аймгийн төв номын сан 212500
12.	Дорнод	С.Алтанцэцэг	0158223259	Аймгийн төв номын сан 212600
13.	Дундговь	А.Нансалмаа	0159223787	Аймгийн төв номын сан 212700
14.	Завхан	Б.Наранцэцэг	0146221131	Аймгийн төв номын сан 212800
15.	Орхон	Д.Цэрэнбат	0135221064	Номын төв 213900
16.	Өвөрхангай	Н.Тогтохдорж	0132222613	Аймгийн төв номын сан 212900
17.	Өмнөговь	Н.Дашпагма	0153222178	Аймгийн төв номын сан 213000
18.	Сүхбаатар	М.Дэнсмаа	0151221215	Аймгийн төв номын сан 213100
19.	Сэлэнгэ	Ч.Үзмээ	0136222283	Аймгийн төв номын сан 213200
20.	Төв	А.Ням-Од	0127222227	Аймгийн төв номын сан 213300
21.	Увс	Ц.Эрхэмбаяр	0145222744	Аймгийн төв номын сан 213400
22.	Ховд	Б.Одонпүрэв	0143222387	Аймгийн төв номын сан 213500
23.	Хөвсгөл	С.Нямжав	0138224723	Аймгийн төв номын сан 213600
24.	Хэнтий	Д.Энхжаргал	0156222104	Аймгийн төв номын сан 213700

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭЛТИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Монгол үндэстнийхээ бичиг соёл, оюуны үнэт өв болох ном эрдмийг хадгалан хамгаалах, арвижуулан уламжлуулах, үндэсний мэдээллийн нийтэд нээлттэй хадгаламж - номын санг хөгжүүлэх талаар төр засгаас ихээхэн анхаарч, тодорхой санаачлага, дэмжлэгүүдийг үзүүлж ирлээ. Ялангуяа Үндэсний номын сангийн үүрэг ролийг нэмэгдүүлэх, бүтэц зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, сан хөмрөгийг нь арвижуулах талаар Монгол Улсын Засгийн Газрын “Номын сангийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 2004 оны 9-р сарын 15-ны өдрийн 196 тоот тогтоолоор “Улсын төв номын санг бичгийн үнэт дурсгалыг хадгалах, хамгаалах, номын сангуудыг мэргэжил арга зүй, мэдээллээр хангах, ном хэвлэлийн нэгдсэн сан байгуулж үйлчилгээ үзүүлэх үүрэг бүхий Монгол Улсын Үндэсний номын сан” болгон өөрчлөн зохион байгуулсан нь цаашдаа тус номын сангийн нэр хүндийг дээшлүүлэх, үйлчилгээний цар хүрээ, үйл ажиллагааг өргөжүүлэх төдийгүй номын сангийн салбарын удирдлага зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох, монгол үндэстний соёлын өв, бичиг дурсгалыг хадгалж хамгаалах, судалж сурталчлах, гадаад харилцааг өргөжүүлэхэд ихээхэн ач холбогдолтой шийдвэр болсон юм.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Н.Багабанди 2005 оны 05-р сарын 30-ны өдөр “Үндэсний баялагт ном хандивлах тухай” зарлиг гаргаж, улсынхаа үндэсний баялаг, оюуны хөрөнгө номын өв санг арвижуулах, Үндэснийхээ номын санд гурав хүртэл номоор эрдмийн өглөг өгч заншихыг олон нийтэд уриалсан билээ. Эдгээр тогтоол, зарлиг нь Үндэсний номын санг хөгжүүлэх, сан хөмрөгийг нь арвижуулах, хамгаалах, номын сангийн үйл ажиллагааг нь өргөжүүлэхэд чухал байр суурь эзлэх эрх зүйн баримт, чухал бичгүүд болж байна. Энэхүү зарлиг гарснаас хойш Үндэсний номын санд Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын Газраас Н.Багабандийн бодлого, үзэл баримтлал, хэлсэн үг, илгээлт, дурсамж, эмхэтгэл, МУ-ын ерөнхийлөгч Н.Энхбаяр өөрийн бичсэн 8 боть, Монгол банк, Төрийн Өмчийн Хороо, МУИС-Буддын төв, мөн Гадаад явдлын яам, Сангийн яам, Эрүүл мэндийн яам, Хөдөлмөр нийгэм хамгааллын яам, Үндэсний Аудитийн газар, “Чингис хаан” дээд сургууль, “Шамбал” нийгэмлэг, Олон улс судлалын хүрээлэн зэрэг албан байгууллага, хувь хүмүүсээс 600-гаад нэрийн 1829 ширхэг ном бэлэглэлээ. Мөн яруу найрагч Ц.Бавуудорж “Монголын их амар амгалан” хэмээх зэсэн дээр 10 эрдэнээр бүтээсэн 3 сая төгрөгний үнэ бүхий номоо бэлэглэснийг “Үнэт ховор номын музейд”-д хүндэтгэлтэйгээр байрлууллаа.

Энэ жилд Захиргааны зөвлөлийн хурлыг 18 удаа, хамт олны хурлыг 4 удаа хийж, номын сангийн үндсэн ажлуудын тухай, мөн үйлчилгээний дүрэм журам, ажлын тайлан, төлөвлөгөөний биелэлт болон боловсон хүчин, тэтгэвэр, тэтгэмжийн асуудлуудыг хэлэлцэж тухай бүр шийдвэр гарган ажиллалаа.

“Номын сангийн зөвлөл”-ийн хурлыг нийт 5 удаа хийж, номын сангуудад мөрдөгдөх дүрэм журам, данс бүртгэлүүдийг хөтлөх, тооллого тооцоо хийх зэрэг мэргэжлийн асуудлуудыг хэлэлцэж шийдвэр гаргаж байна.

Тайлангийн хугацаанд Засгийн Газрын тогтоолыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Үндэсний номын сангийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөх дүрэм журмыг

боловсронгуй болгож, бүтэц зохион байгуулалтыг сайжруулах, мөн номын сангийн аюулгүй ажиллагааг хангах, номын сангийн материаллаг баазыг бэхжүүлэх, хандив тусламжийг нэмэгдүүлэх чиглэлүүдээр холбогдох дээд байгууллагуудад тавих үндэслэл судалгаа, мэдээ, мэдээллийг бий болгох үйл ажиллагаанд номын сангийн захиргаа ихээхэн анхаарч ажиллалаа.

Номын сангийн барилгын даацын хүчин чадлыг тодорхойлох, аюулгүй ажиллагааг хангах, гал усны болзошгүй аюулаас сэргийлэх, номын санчдын хөдөлмөрийн нөхцлийг сайжруулах зорилгоор УМХГ-т 6 чиглэлээр хүсэлт тавьж дүгнэлт гаргууллаа. Энэхүү дүгнэлт нь номын сангийн найдвартай ажиллагааг хангах, Монголын ард түмний соёлын үнэт өвийг хадгалан хамгаалах, номын санчдын ажиллах нөхцлийг сайжруулах, номын санг өргөжүүлэх төлөвлөгөө хөтөлбөр боловсруулж, холбогдох дээд байгууллагуудаар асуудлыг шийдвэрлүүлэхэд цаашид баримтлах чухал баримт бичиг болж байгаа юм. Энэ хугацаанд хөдөө орон нутгийн номын сангуудаас “Номын сангийн үйл ажиллагаа”, “Тоног төхөөрөмж”, “Номын төсөв” зэрэг иж бүрэн судалгаа авч нэгтгэх, ном судрын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулахад шаардлагатай тоног төхөөрөмжийн судалгаа гаргах зэргээр мэдээ, мэдээллийг цуглуулж номын сангийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгоход ашиглаж байна.

УДИРДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Монгол Улсын Үндэсний номын сан болон үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхтэй холбогдуулан байгууллагын хэмжээнд мөрдөгдөх хууль эрхийн баримт бичгийг шинээр боловсруулж батлууллаа. Үүнд:

- ◆ Үндэсний номын сангийн дүрмийг шинээр боловсруулж, батлуулан мөрдөж эхлээд байна. Байгууллагын тамга, тэмдэг, албан бланкийг шинээр хийлгэлээ.
- ◆ Ерөнхий менежерийн үр дүнгийн гэрээг БСШУ-ны сайдтай байгуулан ажиллалаа. Гэрээний дагуу төсвийн ерөнхийлөн захирагчид 2005 онд нийт 48 бүтээгдэхүүн нийлүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд жилийн хугацаанд 56 бүтээгдэхүүнийг нийлүүллээ. Мөн тухайн үед ач холбогдолтой гэж үзсэн тусгай захиалгат бүтээгдэхүүн 4-ийг төлөвлөснөөс “Номын сангийн барилга байгууламжид дүгнэлт гаргуулах”, “Фондын зураг төсвийг гаргах”, “Данжуурын хөшөөг сэргээн засварлах” ажлуудыг хугацаанд нь бүрэн хийж дуусгасан ба “Монгол судлалын ном хэвлэл, МНТ-ны гадаад орчуулгын судалгааг гаргаж бүрдүүлэх” ажлыг үргэлжлүүлэн хийж байна.
- ◆ МҮНС-ийн ажилтан, албан хаагчидтай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан ажиллаж, бүх ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсрууллаа.
- ◆ Номын санчдад ур чадварын нэмэгдэл олгох журмыг шинээр боловсруулж, баталсан бөгөөд 2005 оны 2-р улирлаас эхлэн нийт 25 номын санчдад ур чадварын нэмэгдэл олгож байна.

1. Хүний нөөц, нийгмийн халамжийн талаар дараах арга хэмжээнүүдийг авч ажиллалаа. Үүнд:

- ◆ Тайлангийн хугацаанд тус номын сангаас Монгол Улсын Соёлын гавьяат зүтгэлтэн-1, Төрийн “Алтан гадас одон”-оор-1, МУ-ын Соёлын тэргүүний ажилтан-2, БСШУЯ-ны “Хүндэт жуух бичиг”-ээр 1 хүн тус тус шагнагдлаа.

- ◆ Номын санчдын мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэхэд захиргаанаас байнга анхааран ажиллаж, докторантурт 3 ажилтан, Соёлын дээд сургуулийн бакалаврын сургалтанд-2 номын санч, мэргэжлийн бус номын санчдад анхан шатны мэдлэг олгох сургалтанд 7 хүнийг хамруулан сургалаа.
- ◆ Сүүлийн жилүүдэд тасраад байсан гадаад орнуудад мэргэжилтэн бэлтгэх, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд номын санчдыг хамруулж эхлээд байна. Тайлангийн хугацаанд Унгар улсын ЭСЯ болон БСШУЯ-ны дэмжлэгээр 1 ажилтныг Унгар Улсын их сургуулийн номын сангийн ангид, МАЗЭШ-ний хэлтсийн 1 ажилтныг төгссөн сургуульд нь мэргэжил дээшлүүлэхээр илгээгээд байна. Мөн Олон Улсын Номын сангийн Холбооны хуралд 1 ажилтан, Шинэ Зеландийн Их сургуульд “Номын сангийн мэдээллийн менежмент” сэдэвт сургалтанд 1 ажилтныг тус тус хамрууллаа.
- ◆ Тайлангийн хугацаанд номын санчид, ахмадуудын нийгмийн асуудалд онцгой анхааран ажиллаж, “Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн хууль”-ийн дагуу 11 хүнд 592100 төгрөгний тэтгэмж, 31 ахмадад 403.000 төгрөгний тэтгэмж, 57 ажилтанд 1.181.240 төгрөгний урамшуулал, 67 ажилтанд 3.769.457 төгрөгний шагнал, 1 номын санчид 232.000 төгрөгийн нөхөн төлбөрийг тус тус олголоо.
- ◆ УМХГ-ын гаргасан дүгнэлт, Эрүүл ахуйн хяналтын газраас тус номын сангийн фондын хөдөлмөрийн нөхцөлд хийсэн судалгаа, хэмжилтийн үндсэн дээр “Хөдөлмөрийн тухай хууль”-ийн 51, 71.2, 91.2 заалтуудыг баримтлан 2005 оны 4-р сараас фондын номын санч болон сэлбэн засагч 12 хүнд 7 хоногт 3 удаа хийжүүлсэн ундаа, сүү, тараг тогтмол өгч байна.
- ◆ Номын сангаас төлбөрийг нь хариуцаж нийт ажилтнуудыг дотор, чих, хамар, хоолой, бөөр, эхо зэрэг 5 чиглэлээр эмнэлгийн үзлэгт хамрууллаа.

2. Гадаад харилцаа

Үндэсний номын сан нь 2005 оны байдлаар 70 гаруй орны 100 гаруй номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудтай харилцаатай ажиллаж байна.

2005 онд Японы Засгийн Газраас 2 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг, Энэтхэг Улсын Засгийн Газраас 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажлын групп ирж тус номын санд ажиллалаа.

БНТУ-ын Үндэсний номын сан болон ӨМӨЗО-ны номын сантай шинээр харилцаа тогтоогоод байна. ӨМӨЗО-ны номын сангийн төлөөлөгчид тус номын санд 7 хоногийн ажлын айлчлал хийж, 2006 оноос мэргэжилтэн солилцох, манж номын ном зүйн бүртгэл хамтран хийх гэрээнд гарын үсэг зурлаа.

ЮНЕСКО-гийн Бээжин дэх Мэдээлэл харилцааны салбар байгууллагатай харилцаа тогтоож, монголын үндэсний цөөнх казак, цаатан, буриад үндэстнүүдэд ном хэвлэл түгээх, Азийн сонгодог бүтээлийг компьютерт оруулах АНУ-ын төслийн багтай хамтран ажиллаж, төвд ном судрыг компьютерт оруулах ажлыг хийж эхлээд байна.

Тайлангийн хугацаанд харилцаат номын сан, байгууллага, хувь хүмүүсээс 79 албан захидал, гадаад харилцааны е-мэйл хаягаар 84 захиа, захирлын е-мэйл хаягаар 58 захиаг тус тус хүлээн авч, нийт 75 хариу захиа, албан бичгийг илгээсэн байна.

БНТУ-ын “ТИКА” олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллаж, тогтмол хэвлэлийн уншлагын танхимыг засварлан тохижуулж, орчин үеийн техник тоног төхөөрөмж бүхий “Тогтмол хэвлэлийн уншлагын танхим”, турк хэл дээрх 1600-

аад ном хэвлэл бүхий “Ататуркийн нэрэмжит уншлагын танхим”-ыг тус тус нээн ажиллуулж байна. Танхимыг тохижуулахад Туркийн талаас 40.000\$-ийн хөрөнгө оруулалт хийсэн юм.

Монгол Улсад суугаа Элчин Сайдын Яамдтай харилцаагаа өргөжүүлэн ажиллаж байна. **Үүнд:**

- ◆ АНУ, Япон, Энэтхэгийн ЭСЯ-тай хамтран ажиллаж, төсөл хэрэгжүүлэх саналуудыг оруулаад байна.
- ◆ Унгарын элчин сайдын яамтай харилцаатай ажиллаж, тус номын сангаас нэг ажилтныг номын сангийн мэргэжлээр сургаж байна.
- ◆ БНХАУ-ын ЭСЯ-тай хамтран ажиллаж, харилцаагаа өргөжүүлж байна.
- ◆ ОХУ-ын ЭСЯ-тай хамтран ажиллаж, Эрхүү, Улаан-Үдийн номын сангуудтай харилцаа тогтоох, мэргэжилтэн солилцох саналыг хүлээн аваад байна.

3 Санхүүгийн үйлчилгээ

Тайлангийн хугацаанд төсвийг батлагдсан төсвийн дагуу зарцуулж, өр авлагагүй гарлаа. Тайлангийн хугацаанд төсвийн дагуу 189.591.300 төгрөгний санхүүжилт авч үйл ажиллагаагаа явууллаа.

“Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн хууль”-ийг хэрэгжүүлж эхэлсэнтэй холбогдуулан Санхүү, эдийн засгийн сайдын 2003 оны 2-р сарын 24-ны өдрийн 49 тоот тушаалаар батлагдсан ТГ-1, ТГ-8, ТГ-11 маягтаар мэдээ тус бүрийг сар бүрийн 2-ны дотор төсвийн гүйцэтгэлийг үнэн зөв гаргаж, санхүүжилтийн эрхээ авч ажиллаж ирлээ.

Нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам зааврыг мөрдлөг болгож, санхүүгийн тайлан холбогдох мэдээг хугацаанд нь НД хэлтэс, Татварын хэлтэс, Төрийн сан, БСШУЯ-д тус тус гаргаж өглөө.

Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтыг сайжруулж, 2005 оны эд хөрөнгийн тооллого, тооцоо бүртгэлийг хийлээ. Нягтлан бодох бүртгэлийн шаардлагатай программуудыг бүрэн суулгасан.

НОМЫН САНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

1. Номын сангийн фондыг ном хэвлэлээр баяжуулах, техник ажиллагаанд оруулах талаар:

Тайлангийн хугацаанд тус номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах, номын сангийн үйлчилгээний гол эх булаг болох номын фондыг баяжуулах, фондын бүтэц бүрэлдэхүүн, зохион байгуулалтыг сайжруулах, ялангуяа монгол судлалын чиглэлийн ном хэвлэлийг бүрдүүлэхэд онцгой анхааран ажиллалаа. Үүний зэрэгцээ Үндэсний номын сангийн хувьд аймаг, орон нутгийн номын сангийн фондыг шинэ ном хэвлэлээр баяжуулах, шаардлагатай мэдээллээр хангах зорилгоор Нээлттэй Нийгэм Форум, Соёлын сан зэрэг байгууллагуудтай хамтран ажиллаж, 21 аймаг, хотын нийтийн номын сангуудад 21 төрлийн ном хэвлэлийг үнэгүй тарааснаас гадна “Номын хандив” төслийн хүрээнд 50%-ийн хямдралтай ном хэвлэлийг түгээх ажлыг гүйцэтгэж байна.

БСШУ-ны сайдын тушаалын дагуу “Ном хэвлэлийн шилдэг бүтээл-2004” шалгаруулалтыг зохион байгуулж, нийт 200 бүтээлээс 43 нэрийн 3460 ширхэг номыг шалгаруулан холбогдох байгууллага, зохиогч нараас хүлээн авч, аймаг, хотын нийтийн номын сангуудад хуваарилан хүргэх ажлыг хийлээ.

Тайлангийн хугацаанд Үндэсний номын сан нь:

Номын худалдаагаар болон нөхөн бүрдүүлэлт, бэлгийн журмаар 819 нэрийн 5944 ном авч, нийт 38.562.060 төгрөгний шинэ номоор фондоо баяжууллаа. Үүнээс 27.696.620 төгрөгийн 4115 ш номыг шинээр худалдан авсан байна.

Мөн 318 ш буюу 110 диссертаци, 208 хураангуйг хүлээн авч фондод шилжүүлэв.

“Чөлөөт хэвлэл” сонины үйлдвэрээс 7 хоног тутам хэвлэгдэн гардаг 123 нэрийн хэвлэлийг захиалгаас гадуур авч бүртгэн, “Архивын фонд”-д шилжүүлээд байна.

2005 оны 2-4-р улирал, мөн 2006 оны 1-р улирлын монгол хэвлэлийн захиалгыг нийт 120 нэрийн 2.317.040 төгрөгийн тогтмол хэвлэлээр, 2005 оны сүүлийн хагас жил, 2006 оны эхний хагас жилийн гадаад хэвлэлийн 18 нэрийн 2.287.720 төгрөгийн захиалгыг тус тус хийж, нийт 4.604.760 төгрөгийн захиалгат хэвлэлээр фондоо баяжуулж байна.

Ном ангилах, ажиллах, данслах ажлаар:

- ◆ 6290 ш ном дансалж, нэгдсэн бүртгэлийн 11 дэвтрийг номын сангийн дүрэм, журмын дагуу хөтөллөө. Өрнө дахины фондоос захирлын 2003 оны 67-р тушаалаар хасалт хийсэн 7000 ширхэг номын ТӨХ-нд өгсөн жагсаалтыг талонтой нь тулгаж, зөрүү болох 1784 ширхэг номонд “Данснаас хасав” тэмдэглэгээ хийлээ.
- ◆ 6073 ш ном ангилав. Дорно дахины фондын ангилалгүй байсан 1843 номыг ангилан тус фондод хүлээлгэн өглөө.
- ◆ 6116 ш ном ажиллаж, 7945 ш карт бичив.
- ◆ Шинээр ирсэн 3932ш монгол номын мэдээллийг компьютерт шивж, аравтын ангийн 1525 номонд бар код нааж, компьютерт шивж, монгол фондод хүлээлгэн өглөө.

Ном хэвлэл солилцооны ажлаар:

Гадаадын номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад илгээх:

- ▶ Ном-253ш (1.995.900)
- ▶ Сонин-2780ш (722.750)
- ▶ Сэтгүүл-170 ш (110.000) тус тус илгээлээ.

Гадаадын номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудаас хүлээн авах:

- ▶ Ном-273 ш (2.016.100)
- ▶ Сонин-2178 ш (837.700)
- ▶ Сэтгүүл-1006 ш (2.393.936) тус тус хүлээн авсан байна.

Гадаадын номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад нийт 2.828.650-ийн ном хэвлэл илгээж, нийт 5.247.736-ийн ном хэвлэл хүлээн авсан байна. Мөн харилцаат номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудаас 51 захидал хүлээн авч, 33 хариу захидал илгээжээ.

Каталогийн ажлаар:

- ◆ 6511 картыг шинээр байрлуулж, 66300 картанд редакц хийж, буруу байрлагдсан картуудыг залрууллаа.
- ◆ Шинэчлэх шаардлагатай 119043 картыг хуулж, 2674 ш ялгагчийг шинээр хийлээ.
- ◆ Ph докторын зэрэг хамгаалсан бүтээлүүдийг данстай тулгаж, 2253 хүртэл дугаарыг компьютерт шивэх ажлыг хийлээ.

Архив ба бэлтгэл фондын ажлаар:

Архив фондонд 1014 ном, 123 нэрийн тогтмол хэвлэлийг хүлээн авч байрлууллаа.

Бэлтгэл фондонд 227 ном шинээр авч байрлуулж, архив ба бэлтгэл фондын каталогт нийт 253 ялгагч шинээр хийлээ.

Фондын тооллого, тооцоо, хяналтын ажлын талаар:

- ❖ Захирлын 2003 оны 67 тоот тушаалаар хасагдах ёстой 7000 ширхэг монгол судлалын номыг дансанд “хасалт” тэмдэглэгээг хийж дуусгав.
- ❖ Захирлын 2005 оны 13 тоот тушаалын дагуу Дорно дахины фондын ээлжит бус тооллого, 29 тоот тушаалын дагуу Өрнө дахины фондын тооллогыг тус тус хийж, шинээр номын санчид авч ажиллууллаа.
- ❖ Өрнө дахины фондоос хасалт хийсэн 7000 ширхэг номын талоныг ТӨХ-д өгсөн жагсаалттай тулгалт хийлээ.
- ❖ Фондын багтаамжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор монгол фондны 3-р форматын 11000 орчим, 2-р форматын 158900 номын байрыг шалгаж, цэгцлэн байрлууллаа.
- ❖ Тогтмол хэвлэлийн фондын орос сэтгүүлийн нийт 39 тавиурыг цэгцлэн, актлах сэтгүүлүүдийг бэлтгэлээ.
- ❖ 200 ш гар бичмэл, 320 тод бичгийн гар бичмэл номуудыг цэгцлэн бүртгэж, каталогийн карттай тулган редакци хийж байрлууллаа.
- ❖ Хүүхдийн номын ордны фондонд хадгалагдаж байсан 7916 манж номыг зөөж, Дорно дахины фондонд байрлууллаа.

2. Уншигчдад ном хэвлэлээр үйлчлэх:**Уншлага үйлчилгээний ажлын талаар:**

Их уншлагын танхим:

а. Ирц	б. Ном олголт
▶ Төлөвлөгөө 39600	▶ Төлөвлөгөө 79200
▶ Гүйцэтгэл 51095	▶ Гүйцэтгэл 127284
▶ Хувь 129%	▶ Хувь 160%

Эрдэм шинжилгээний танхим:

а. Ирц	б. Ном олголт
▶ Төлөвлөгөө 4950	▶ Төлөвлөгөө 19800
▶ Гүйцэтгэл 6052	▶ Гүйцэтгэл 26800
▶ Хувь 122%	▶ Хувь 135%

“МҮНС-ийн гар бичмэл, барламал ном, диссертацийг уншуулах журам”-ын дагуу тус танхимаар 664 ш гар бичмэл номоор үйлчиллээ.

Үнэмлэх нээлт

а. Их уншлагын танхим:	б. Эрдэм шинжилгээний уншлагын танхим:
▶ Төлөвлөгөө 1800	▶ Төлөвлөгөө 300
▶ Гүйцэтгэл 1954	▶ Гүйцэтгэл 625
▶ Хувь 108%	▶ Хувь 208%

1751 сунгалт, 2665 уншигчийн үнэмлэхний нээлт хийлээ.

Номын сан хоорондын солилцооны ажлын талаар:

Зохиомж ДС, ХАА-н корпораци, ХААИС, Одон орон геофизикийн судалгааны төв, Хүнсний технологийн коллеж зэрэг газруудтай солилцооны гэрээ хийж, албан байгууллага болон ажилчдад солилцоогоор 6213ш номоор үйлчилж, өөрийн ажилтнуудад ном олгодог цагтай болгон, хуваарьт цагийн дагуу үйлчилж ирлээ.

Уншигчийн үнэмлэх гэсэн 27ш, тодруулсан 26ш, кодлуулах 87ш үнэмлэхэнд хайлт хийж, 2579ш бүртгэлийн хуудсыг шинээр байрлуулан баазад шивэлт хийж сүлжээнд холболоо.

Ойрын фонд**а. Уншлаганд гаргасан ном**

- ▶ Төлөвлөгөө 40000
- ▶ Гүйцэтгэл 48884
- ▶ Хувь 122%

б. Буцааж байрлуулах

- ▶ Төлөвлөгөө 40000
- ▶ Гүйцэтгэл 49995
- ▶ Хувь 124%

Тогтмол хэвлэлийн уншлагын танхим 1070 ирцэд 3195 сонин, 2193 сэтгүүлээр үйлчиллээ. Интернэт болон ЮНЕСКО-ийн уншлагын танхим эхний хагас жилд 477 интернэт хэрэглэгч уншигчдад үйлчиллээ. ЮНЕСКО олон улсын байгууллагаас ирсэн 445 номыг ангилж, данслан карт бичлээ.

Номын сангаас зохиох соёл олон түмний ажлын талаар:

“Монголын нууц товчоо”-ны сонгомол эхийн үзэсгэлэн худалдааг хэвлэлийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний “Мөнхийн үсэг” групптэй хамтран зохион байгууллаа.

“Чингис хааны иггээсэн Монгол төрийн бичиг хэрэглэсний 800 жилийн ойг тэмдэглэх тухай”, Монголын Нууц Товчоог залах Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2003 оны 6 дугаар сарын 25-ны өдрийн 105-р зарлигийг хэрэгжүүлэх, монгол үндэсний хэл бичиг, түүнтэй холбогдолтой ёс заншил, уламжлал өвийг судлах сурталчлах зорилгоор Үндэсний номын сан нь БСШУЯ-тай хамтран “Үндэсний бичиг үсгийн баяр”-ыг 2005 оны 5-р сарын 05-06-ны өдрүүдэд зохион байгууллаа. Уг арга хэмжээний хүрээнд Хэл Иргэншлийн дээд сургуультай хамтран “Эрдэм -бүтээл” сэдэвт уран бичлэгийн уралдаан, “Ховор номын дуудлага худалдаа”, үе үеийн 20 яруу найрагч оролцсон “Яруу найргийн цэнгүүн”, аймаг хотын номын сангийн эрхлэгчид оролцсон сургалт семинарыг зохион байгуулснаас гадна бичиг үсгийн дурсгалын “Эх бичиг-Үндэсний соёл” сэдэвт ном судрын үзэсгэлэн, “Монголын яруу найраг” зэрэг үзэсгэлэнгүүдийг 2 өдрийн турш гаргаж, олон түмэнд үзүүлэн сурталчиллаа.

“Үндэсний бичиг үсгийн баяр”-ын нээлтийн ажиллагаанд БСШУ-ны сайд П.Цагаан, Улсын Их хурлын гишүүн А.Цанжид, Монгол бичгийн нийгэмлэгийн тэргүүн, сайд Д.Дорлигжав, Ерөнхийлөгчийн зөвлөх Лхагваа, ШУА-ийн ерөнхийлөгч Б.Чадраа, БСШУЯ-ны Соёл урлагийн газрын дарга Н.Батмөнх, Болгар, Унгар, Лаос Улсаас Монгол улсад суугаа элчин сайдууд, ОХУ-ын элчин сайдын яамны ажилтан, МУЗА-ийн ерөнхийлөгч Д.Пүрэвдорж, МЗЭХ-ны дарга Х.Чилаажав, ТВ-5 телевизийн захирал Д.Сарангэрэл, МНСХ-ны тэргүүн Н.Цагаач зэрэг албаны болон эрдэмтэн мэргэд, монгол үндэснийхээ бичиг соёлыг хүндлэн дээдэлдэг хүмүүс оролцлоо. Мөн 20 аймгийн номын сангийн захирлууд болон номын санчид оролцсон бөгөөд нээлтийн арга хэмжээний үеэр

2004 оны “Шилдэг ном хэвлэл”-д шалгарсан 42 нэрийн номыг орон нутгийн номын сангуудад гардуулах ёслол болсон юм.

“Home service” төв, Гандантэгчинлин хийдийн Гунгаачойлин дацан, Дэчингалба дацан, Дашчоймбол дацантай хамтран үнэт ховор номын сан хөмрөгт хадгалагдаж буй “Алтан ганжуур” судрын 101 ботийг 3 өдрийн турш бүрэн эхээр үсэгчлэн хурлаа. Уг номын ажиллагаанд тус хийдийн 40-өөд лам ном уншиж, сүсэгтэн олонд буян үйлдсэнээс гадна тус судрын боть бүрийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж нягтлан хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулахад үр дүнгээ өгсөн шинэлэг ажил болсон юм.

Номын үзэсгэлэн:

- ◆ Монгол-Энэтхэг улсын хооронд дипломат харилцаа тогтоосны 50 жил - 48 ном
- ◆ Сар шинийн баяр - 28 ном
- ◆ Мөнх Тэнгэр судлалын олон улсын бага хурал - 20 ном
- ◆ Олон улсын эмэгтэйчүүдийн баяр - 58 ном
- ◆ Дэлхийн 2-р дайны ялалтын 60 жил - 47 ном
- ◆ Монголын яруу найрагчдын үзэсгэлэн - 156 ном
- ◆ Үндэсний бичиг соёлын үзэсгэлэн - 45 ном
- ◆ Бэлгийн номын үзэсгэлэн - 90 ном
- ◆ Орчуулгын яруу найргийн үзэсгэлэн - 73 ном
- ◆ Зохиолч Д.Батбаярын зохиол бүтээлийн үзэсгэлэн - 73 ном
- ◆ Н.Банзрагчийн 80 насны ойн үзэсгэлэн - 43 ном
- ◆ Эрдэмтэн зохиолч Б.Ринченгийн 100 насны ой - 28 ном, сэтгүүлүүд
- ◆ Яруу найрагч Б.Чойномын бүтээл - 20
- ◆ Хүний эрхийн өдөрт - 30
- ◆ Хүүхдийн баяр - 59 ном
- ◆ Энэтхэгийн зохиолчдын үзэсгэлэн - 50 ном
- ◆ Шинэ номын үзэсгэлэн - 11 удаа нийт 590 ном

Нийт шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 27 удаа 1394 номоор гаргалаа.

3. Мэдээлэл сурталчилгааны ажлын талаар

Үндэсний номын сангийн үйл ажиллагааг сурталчлах зорилгоор:

- ◆ Үнэт ховор номын үзэсгэлэнг нийт 4162 хүнд тайлбарлан сурталчилж, 235100 төгрөгний орлого орууллаа.
- ◆ 25-р телевизийн “TV1 360” градус сувгийн “Хэн ч дуулаагүй сонин” нэвтрүүлгээр үнэт ховор номын фондыг сурталчиллаа.

Монгол үндэстнийхээ түүх шашдирыг бүтээн туурвиж ирсэн Монгол бичгийг дэлгэрүүлэх, судалж сурталчлах зорилготой уг арга хэмжээг хэвлэл мэдээллийн байгууллагаар өргөн сурталчиллаа. Үүнд:

“Үндэсний бичиг үсгийн баяр”-ын урилга хөтөлбөрийн 200 хувийг 70-аад гадаад дотоодын албан байгууллага болон хүмүүст хүргэж, сурталчилгааны плакат 75-ыг монгол бичиг болон кирилл үсгээр хийж холбогдох байгууллагууд, их дээд сургуулиудад тараалаа.

- ◆ UBS телевизийн реклам сурталчилгааны студид 25 секундын рекламыг хийлгэж, CITY NEWS мэдээллийн сувгаар 5-р сарын 1,2,3,4,5-ны өдрүүдэд нийт 8 удаа

- ◇ ТВ-9 телевизээр 5-р сарын 2,3,4-ний өдрүүдэд 3 удаа
- ◇ Монгол телевизийн MN мэдээллийн сувгаар 5-р сарын 3,4-нд 2 удаа, реклам, мөн уг арга хэмжээний тухай ярилцлага
- ◇ ТВ-5 сувгаар “Цаг” хөтөлбөрөөр 5-р сарын 4-нд 3 удаа
- ◇ Монголын радиогийн “Хурд” агентлагийн нэвтрүүлгээр 6, 9, 12-р саруудад Үндэсний номын сангаас зохиож буй шинэлэг ажлуудын талаар ярилцлага
- ◇ Герман улсад зохион байгуулсан “Чингисийн өв залгамжлагчид” сэдэвт үзэсгэлэнд тус номын сангийн үнэт фондоос 4 хэлний Жамбалцанжид, “Алтан Жадамба”, “Алтан товч”, “Юань Улсын судар” зэрэг нийт бүтээлүүд тавигдлаа.
- ◇ “Өнөөдөр” сонины 5-р сарын 6,7-ны №107, 108 дугааруудад “Үндэсний бичиг үсэгтээ хүндэтгэл үзүүлээ”, “Уран бичлэгийн аварга тодров”, “Үндэсний бичиг үсгийн баяр өндөрлөлөө” мэдээллүүд
- ◇ “Үнэн” сонины 5-р сарын 5-ны дугаарт “Буянт ном дор мөргөмүү”
- ◇ “Зууны мэдээ” сонины 5-р сарын 11-ны дугаарт “Жадамбаагийн Гулливер гэртээ очлоо” мэдээллүүд тус тус нийтлэгдлээ.
- ◇ “Өнөөдөр” сонины 2005 оны 7-р сарын 28-ны № 175 дугаарт “Турк улстай танилцаарай”, “Өдрийн сонин”-ы 10-р сарын 6-ны №240-д “Номын яармаг -аас ховор ном, сурах бичгээ аваарай”, “Зууны мэдээ” сонины 2005 оны 10-р сарын 7-ны №240-д “Ганжуур судрыг баринтиглав.”, “Өнөөдөр” сонины 2005 оны 12-р сарын 1-ны № 283-д “Эртний ном судрыг тоон хэлбэрт оруулж хадгална.”
- ◇ “Номын яармаг-2005” арга хэмжээг Монголын үндэсний телевиз болон UBS телевизээр 8 удаа, ТВ-9 телевизээр 6 удаа, ТВ-5-ээр 5 удаа, Их уншлагын танхимын нээлтийн ажиллагааг телевизүүдээр 4 удаа тус тус сурталчиллаа.

Тайлангийн хугацаанд номын сангийн үйл ажиллагааг Телевизийн сувгаар 39 удаа, Монголын радиогийн нэвтрүүлгээр 5 удаа, Төрийн тогтмол хэвлэлүүдээр 10 удаа тус тус сурталчилсан байна.

ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, АРГА ЗҮЙН УДИРДЛАГА

1. Эрдэм шинжилгээний ажил:

- ◇ 2005-2009 онд Үндэсний номын санг хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөг боловсруулж, номын сангийн эрхэм зорилгоо тодорхойллоо. Энэхүү төлөвлөгөөг “Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтийн хууль” болон бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээний хүрээнд боловсруулан ажиллаж байна.
- ◇ Гар бичмэл олон ботит 2500 гаруй номыг дансалж, карт бичин компьютерт орууллаа. Бадамхандын орчуулсан “Алтан улсын судар” 9 дэвтэр гар бичмэл номыг хуудас бүрээр шалган бүртгэж, дэлгэрэнгүй мэдээллийг компьютерт оруулах ажлыг хийж гүйцэтгэлээ.
- ◇ Оюуны бүтээлийг дэмжих “Цахим мэдээлэл - урлаг утга зохиол төв”-тэй хамтран, “Цахим мэдээлэл - урлаг утга зохиол” сэдэвт олон улсын эрдэм шинжилгээний бага хурлыг зохион байгуулж (2005-01-28-нд) Академич Д.Цэрэнсодном “Монголын нуц товчооны сонгомол эхийг бэлтгэсэн туршлага”, МУБИС-ийн багш Со И Мин “Монгол хэлний үндсэн тооны

нэрийн гаралваа тоолох арга”, Санкт-Петербургийн их сургуулийн багш, монголч эрдэмтэн М.П.Петрова “Монголын орчин үеийн уран зохиолд нүүдэлчдийн сэтгэлгээг илэрхийлэх нь” зэрэг нийт 16 эрдэмтэн судлаачид илтгэл тавьж оролцлоо.

- ◆ “Мөнх тэнгэр судлалын дэлхийн академи”-тай хамтран Мөнх тэнгэр судлалын олон улсын эрдэм шинжилгээний анхдугаар бага хурлыг (2005-02-21) зохион байгуулж, нийт гадаад, дотоодын 21 эрдэмтэн судлаачид илтгэл тавьлаа. Номын сангийн захирал Г.Аким “Атаа арван гурван тэнгэр хатагин овгийн шүтээн болох нь” сэдэвт илтгэл тавьж тус хуралд оролцлоо.
- ◆ Жил бүр зохион байгуулдаг уламжлалт ажлын хүрээнд “То ван судлал” нийгэмлэгтэй хамтран “То вангийн сургаал, судлал” сэдэвт эрдэм шинжилгээний бага хурлыг зохион байгууллаа.
- ◆ “Норовбанзад” сантай хамтран уран зохиолч Н.Банзрагчийн 80 жилийн ойд зориулсан эрдэм шинжилгээний бага хурлыг зохион байгуулж, зохиогчийн амьдрал уран бүтээлийн талаар 8 илтгэл тавигдаж, гар бичмэл номын үзэсгэлэнг зохион байгууллаа.

2. Сургалт-арга зүйн ажил:

- ◆ Улсын хэмжээний номын санчдын мэдлэг мэргэжлийг дээшлүүлэх онол-арга зүйн гарын авлага болох “Номын санч” сэтгүүлийн 2005 оны №1, 2 дугаарыг 300% бэлтгэн гаргаж, аймаг, хотын номын сангуудад Монгол шуудангийн нэгдсэн захиалгын дагуу хүргүүллээ.
- ◆ Аймаг, хот, их дээд сургуулийн номын сангуудаас санал, судалгаа авсны үндсэн дээр улсын хэмжээнд мөрдөгддөг “Ном хэвлэл дахин үнэлэх журам”, “Номын сангийн ном хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг худалдах, солилцох, данснаас хасах журам”, “Алдагдсан ном хэвлэлийг төлүүлэх журам” зэргийг шинэчлэн боловсруулж, батлуулахаар яаманд оруулаад байна.
- ◆ Номын санчид, мэдээллийн ажилтнуудад зориулан “Номын сангийн үйл ажиллагааны үндэс” гарын авлагыг (15.5 х.х) бэлтгэн хэвлүүллээ.
- ◆ “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт монголын анхдугаар зөвлөлгөөг БСШУЯ-тай хамтран зохион байгуулж, энэ ажлын хүрээнд Монгол Улсын номын санг 2005-2013 он хүртэл хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хэсгүүдэд ажиллаж, захирал Г.Аким “Үндэсний номын сангийн стратеги төлөвлөгөө”, дэд захирал Д.Бямбасүрэн “Номын санг ном хэвлэлээр болон бусад мэдээллээр хангах найдвартай тогтолцоог бий болгох нь”, компьютерийн инженер С.Мөнхбат “L-card” “Үндэсний номын сангийн программ хангамж” сэдвүүдээр тус тус танилцуулга явууллаа.
- ◆ Төлөвлөгөөний дагуу хөдөө орон нутгийн номын сангуудад арга зүйн ажлаар Төв, Хэнтий, Баянхонгор, Дорнод, Архангай аймгуудын номын санд томилолтоор ажиллаж, аймаг, сумдын номын санчдад “Ном тодорхойлох стандарт”, “Лавлагаа ном зүйн аппарат, ном зүйн үйлчилгээ” зэрэг сэдвүүдээр хичээл зааж, арга зүйн зөвлөлгөө өгч ажиллалаа.
- ◆ БСШУЯ-ны “Шинжлэх ухаан технологийн сан, Хүүхдийн номын ордонтой хамтран “Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын номын сангийн үйл ажиллагааг автоматжуулах нь” сургалтын хүрээнд “Номын сангийн үндсэн

ажил” сэдвээр 74 цагийн, “Номын сангийн электрон каталог” сэдвээр 24 цагийн, “Номын сангийн автоматжуулалт” сэдвээр 70 цагийн төрөлжсөн сургалтыг тус тус зохион байгуулж, нийт 20 номын сангийн давхардсан тоогоор 60 номын сангийн мэргэжилийг дээшлүүлээ.

- ◆ Ашигт малтмалын хэрэг эрхлэх газар, Үндэсний Төв архив, ШУТИС-ийн Барилгын инженерийн сургууль, “Алтай”, “Хангай”, “Санко”, “Ач”, “Хонгор” дээд сургуулиудын номын санд очиж номын сангийн арга ажиллагааны талаар биечлэн зөвлөмж өгч ажиллалаа.
- ◆ Тайлангийн хугацаанд хот хөдөө, их дээд сургууль, албан байгууллагын нийт 45 номын санчдад мэргэжлийн зөвлөлтөө өгснөөс гадна 181 мэргэжлийн ном сэтгүүлээр номын санчид болон Соёлын дээд сургуулийн оюутнуудад үйлчиллээ.
- ◆ Соёлын дээд сургуулийн эчнээ болон бакалаврын ангид хэлтсийн дарга Д.Энхтунгалаг “Номын сангийн үйлчилгээ”, “Номын сан судлал” сэдвээр 50 цагийн, Б.Амарсайхан “Фондын зохион байгуулалт” сэдвээр 80 цагийн, ахлах ном зүйч Д.Саранчимэг “Салбар ном зүй” сэдвээр 40 цагийн хичээлийг, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд дэд захирал Д.Бямбасүрэн 12 цагийн, арга зүйч Б.Цогжаргал 20 цагийн хичээлүүдийг тус тус заасан байна.

4. Лавлагаа ном зүйн үйлчилгээ:

- ◆ Номын сангийн фондын шинэ ном хэвлэлийг уншигч хэрэглэгчдэд шуурхай хүргэх зорилгоор өрнө дахины болон монгол номын фондонд шинээр ирсэн 1200 номонд тодорхойлолт бичиж, “Шинэ номын мэдээ” сэтгүүлийн № 1-12 дугаарыг бэлтгэн, холбогдох номын сан, эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад хүргэлээ.
- ◆ “Монголын уран зохиолын дээжис-108” ботид орсон зохиол бүтээлийн ном зүйн лавлах бүртгэлийн бэлтгэл ажлын хүрээнд картын сан хөтөлж, зохиолчдын зохиол бүтээлийг төрөл жанраар нь номзүйчлэх, үсгийн дарааллаар байрлуулах, зохиолчдын намтар, бүтээл, гарчиг болон зохиолчдын нэрийн хэлхээсийг шивж бүртгэлийн эхийг бэлтгэн хэвлүүлээ.
- ◆ Номын санчид, мэргэжилтнүүдэд гарын авлага болгох зорилгоор “Номын сан - ном зүйн нэр томьёо, тодорхойлолт” товхимолыг орчин үеийн номын сангийн арга ажиллагаанд өргөн хэрэглэгддэг 300 гаруй нэр томьёогоор бэлтгэж, хэвлэн гаргалаа.
- ◆ Уншигчдын лавлагаанд зориулан тогтмол хэвлэлийн өгүүллийн төрөлжсөн картын санд 865 карт, “Монгол Улсын хуулиуд” картын санд 315 карт, “Номын санч” сэтгүүлд 38 карт бичиж байрлуулсан ба ном зүйн аман лавлагааг 273 уншигчдад өгч үйлчиллээ.
- ◆ Уншигчдын бие даан сурч боловсроход нь зориулж, “Бурхан шашны холбогдолтой ном зохиолууд” сэдвээр 150 ном, “Монголын түүхийн холбогдолтой ном зохиолууд” сэдвээр 100 гаруй номоор тус тус бэлтгэн гаргалаа.
- ◆ Монгол Улсын хэмжээнд хэвлэгдэн гарсан ном зүйн бүртгэлүүдийн нарийвчилсан судалгааг гаргаж, үндэсний ном зүйг хөгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж байна.

5. Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ:

- ◇ Номын сангийн үйл ажиллагааг гадаад, дотоодын нийт хэрэглэгчдэд мэдээлж сурталчлах зорилгоор Үндэсний номын сангийн Вэб хуудсын бүтцийг өөрчлөх ажлын хүрээнд тус номын сангийн холбогдолтой мэдээ, материалыг бэлтгэж, “Мичидийн гялбаа” компанитай хамтран Вэб хуудсыг шинээр хийж, интернетэд байрлууллаа. Мөн сүлжээний найдвартай шуурхай ажиллагааг хангах зорилгоор MagicNet компаний сервер дээр Web site-г байрлууллаа.
- ◇ Номын сангийн программ хангамжийг шинэчлэн сайжруулах зорилгоор ойрын фондын захиалгын номыг шинжлэх ухааны ангийн заалтаар гаргах шинэ модулийг нэвтрүүлэн ашиглаж байна. Мөн “Уншигчийн бүртгэл” модулийг сайжруулах, Өрнө дахины фондын ном хэвлэл болон Өвөрмонгол, Уйгар ном оруулах программыг суулгах зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ.
- ◇ Интернетийн болон номын сангийн дотоод сүлжээнүүдийн байнгын хэвийн ажиллагааг тогтмол хангаж, уншигчдын хайлтын компьютерийг 2-оор, номын сангийн үйл ажиллагаанд зориулж 4 компьютерийг шинээр сүлжээнд холболоо.
- ◇ Гар бичмэл, монгол судлалын фондын “Эрдмийн зэрэг хамгаалсан бүтээл”-ийг электрон каталогт оруулах ажлыг эхэлж, одоогийн байдлаар 11534 диссертацийг компьютерт оруулаад байна.

6. Ном судрын хадгалалт хамгаалалт:

- ◇ Үндэсний номын сан нь үнэт ховор ном, гар бичмэл болон орчин үеийн хэвлэмэл ном хадгалдаг 9 фондтой бөгөөд тайлангийн хугацаанд аюулгүй ажиллагааг хангах зорилгоор эдгээр фондуудыг өөрчлөх зураг төсвийг гаргаж, хөрөнгө санхүүжилтийг шийдвэрлүүлэхээр БСШУЯ, Сангийн яаманд асуудал оруулсан.
- ◇ Үнэт ховор ном судрын бүртгэл мэдээллийн санг баяжуулахад анхааран ажиллаж, яруу найрагч Ц.Бавуудоржийн “Монголын амар амгалан” судрыг оруулахаар бэлтгэж байна.
- ◇ Ном хэвлэлийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, уншигч, судлаачдын эргэлтэнд оруулах зорилгоор тоо нь тодорхойгүй байсан Дорно дахины фондын япон хэлний номыг дүрэм журмын дагуу тоолж, ангилж данслан карт каталог бичих ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. (Нийт 1288 ном)
- ◇ Засгийн Газрын 2003 оны 23-р тогтоолын дагуу Үнэт ховор ном судрыг хувилах, кино дүрс бичлэг, гэрэл зураг авах, марк цомог хийх зориулалтаар байгууллага иргэдэд ашиглуулахад мөрдөх төлбөрт үйлчилгээний үнийн тариф боловсруулан мөрдөж байна.
- ◇ Тайлангийн хугацаанд 1413 ном, 7535 хуудсыг сэлбэн заслаа. 744 нэгж сонин сэтгүүл, 173 диссертацийг үдэж хавтасласнаас гадна 229402 ш ном сонин сэтгүүлийг ариутгалаа.
- ◇ Тайлангийн хугацаанд тус номын сан нь ном судрын хадгалалт хамгаалалт, хяналтын системийг сайжруулах, гэмтэж муудах, алдаж үрэгдэхээс сэргийлэх, данс бүртгэл, тооллого тооцоог дүрэм журмын дагуу хөтлөх зэрэг ажлуудад онцгой анхааран ажиллаж, төлөвлөгөөнөөс гадуур олон ажлуудыг санаачлан гүйцэтгэлээ.

7. Номын сангийн орчныг сайжруулах үйлчилгээ

- ◇ Номын сангийн үйлчилгээний тохилог орчинг бүрдүүлэн ажиллаж, тайлангийн хугацаанд “Их уншлагын танхим” төсөл боловсруулж, нийт 12 сая төгрөгийн өртөг бүхий засварыг “Шинэ өргөө” ХХК-иар гүйцэтгэлээ.
- ◇ Энэ засвар үйлчилгээний ажлын хүрээнд тус танхимыг иж бүрэн засварлаж, тохижууллаа.
- ◇ Номын сангийн 1 давхрын коридорыг засварлах, цонхны шилийг солих, мөн дээврийн салхивчийг засварлах зэрэг урсгал засварыг хийлээ. Тайлангийн хугацаанд номын сангийн урсгал засварын зардалд нийт 3.924.500 төгрөгийг зарцуулсан байна.

Төлөвлөгөөнөөс гадуур хийгдсэн ажлууд:

Үндэсний номын сан нь тайлангийн хугацаанд улсын хэмжээний номын сангуудын үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, ном хэвлэлийн нөхөн бүрдүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, үнэт ховор ном судрын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, орчин үеийн техник технологийг нэвтрүүлэх, номын сангийн материаллаг баазыг бэхжүүлэх замаар орчин нөхцлийг сайжруулах талаар олон ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- ◇ Номын сангийн үйл ажиллагаанд өдөр тутам хэрэглэгддэг үндсэн бүртгэлүүд болох нийт 16 маягт баримт бичгийг аймаг сумдын номын санчид, ХТНС, ХНО, МУИС, ШУТИС зэрэг томоохон номын сангуудын мэргэжилтнүүдийн саналыг авч, “Номын сангийн зөвлөл”-өөр хэлэлцэж, шинэчлэн боловсрууллаа.
- ◇ Ном судрын тоо нь тодорхойгүй, олон жилийн шороо тоосонд дарагдсан төвд фондын ном судрыг цэвэрлэх, эхний ээлжинд баринтигтай судрын тоог гаргах ажлыг номын сангийн захиргаанаас санаачлан хийлээ. Энэ ажлын хүрээнд 63 тавиур 32260 баринтаг бүхий ном судрын шороо тоосыг цэвэрлэж, баринтаггүй байсан 264 судрын баринтаг оёж баринтаглах ажлыг номын сангийн 61 хүн оролцож гүйцэтгэлээ.
- ◇ “Азийн сонгодог зохиолуудыг компьютерт оруулах төсөл” (АСЗКОТ)-тэй дахин гэрээ байгуулж, энэ ажлын хүрээнд эх бичиг судлаач 6 ажилтанг шалгаруулан авч, 3130 төвд ном судрыг компьютерт оруулаад байна. Мөн ном судрын тамга дардасны цуглуулгын каталогийг давхар бүртгэн оруулж байна.
- ◇ Үндэсний номын санд хадгалагдаж буй Монгол бичмэл Ганжуур, барын Ганжуур-ын эх хувийн хадгалалтанд анхаарч, 56574 хуудас нэг бүрийг шалгаж, гэмтлийг нь тогтоох ажлыг хийж, уг судруудын хадгалалт хамгаалалтын тодорхойлолтыг нарийвчлан бичиж бэлтгэлээ.
- ◇ Номын сангийн ном судрыг олны хүртээл болгох, тэдгээрийн бүрэн бүтэн байдал, хадгалалтын нөхцлийг шалгах, хуучны ном судрыг түгээн сурталчлах зорилгоор “Алтан Ганжуур” судрын бүх ботийг үсэгчлэн хуруулах ажлыг “Home service” компани, Гандан Тэгчинлэн хийдтэй хамтран зохион байгуулж, хандивлагчдын хөрөнгөөр “Данжуур”-ын хөшөөг сэргээн засварлах, шилэн хоргонд залах ажлыг санхүүжүүлээ.
- ◇ Үнэт ховор номын фондын ном судрыг баринтагтай болгох аяныг зохион байгуулж, тайлангийн хугацаанд нийт 4.0 сая төгрөгний 840 гаруй баринтагтай боллоо.

- ◆ Номын сангийн үйл ажиллагаанд орчин үеийн техник технологи нэвтрүүлэх, материаллаг базыг бэхжүүлэх зорилгоор ТББ, компани, хувь хүмүүстэй хамтран ажиллаж, нийт 4.2 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг хийлээ. Эдгээр хөрөнгө оруулалтаар “Үнэт ховор номын фонд”-д хяналтын хаалга хийж, уншигчийн хайлтын компьютерийн тоог нэмж үйлчилгээнд гаргалаа.
- ◆ Номын сангийн орчны тохижилтыг сайжруулах ажлын хүрээнд 5.0 сая гаруй төгрөгийг хандиваар оруулж, Юнескогийн уншлагын танхим, уншигчдын амрах өрөөнүүдийг тохижуулж, номын сангийн гадна хаалгыг шинээр хийлгэлээ.

Д.НАЦАГДОРЖИЙН НЭРЭМЖИТ УЛААНБААТАР ХОТЫН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Тус номын сангийн хамт олон 2005 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн гэрээний биелэлтийг хангах, МУ-ын Засгийн Газрын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр болон Нийслэлийн засаг даргын мөрийн хөтөлбөрт орсон соёлын бодлого, нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн 2005 оны зорилтыг хэрэгжүүлэхэд номын сангийн бүхий л үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн ажиллаж ирлээ.

НЭГ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, САНХҮҮ АЖ АХУЙН ТАЛААР

Төв болон салбар номын сангууд 2004 оны үйл ажиллагааны болон бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн тайланг номын сангийн ажиллагсад, уншигч үйлчлүүлэгчид, оршин суугчдад ханын мэдээллийн самбараар буюу уулзалт зохион байгуулан тайлагнаж, тэдний санал хүсэлтийг хүлээн авч 2005 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөндөө тусган биелэлтийг хэрэгжүүлэх талаар зохион байгуулалтын арга хэмжээнүүдийг авч ажиллаж байна.

ТБУСТХуулийн дагуу НЗДарга бөгөөд УБ хотын захирагч М.Энхболдтой 2005 онд тус номын сангаас нийлүүлэх бүтээгдэхүүний гэрээ байгуулж, байгууллагын нийт ажиллагсадтай үр дүнгийн гэрээ болон хөдөлмөрийн гэрээг шинэчлэн хийж, 2005 оны батлагдсан төсөвтэй уялдуулан орон тоо, бүтэц, цалин ур чадварын нэмэгдэл зэргийг тогтоов. Төв номын сангийн фонд үйлчилгээний тасгийн үйлчилгээний хүрээ жилээс жилд өргөжин шинэ үйлчилгээнүүд (ЭЗМТ, АСМТөв, Ярьдаг номын сан гэх зэрэг) олноор нэмэгдэж байгаатай уялдуулан тасгийг “Олон нийтэд үйлчлэх” тасаг болгон өөрчиллөө.

Хамт олноороо 2005 оны 10-р сард тэмдэглэх номын сан байгуулагдсаны 25 жилийн ойгоо хөдөлмөр бүтээлийн өндөр амжилтаар угтах зорилт дэвшүүлэн 25 жилийн ойг тэмдэглэн өнгөрүүлэх комисс байгуулж, ой угтаж зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөө, 25 бүтээлч ажлын жагсаалт гарган амжилттай хэрэгжүүллээ.

Тайлант хугацаанд номын сангийн захиргааны зөвлөлийн хурлыг 6 удаа, төвийн шуурхай мэдээллийг 29 удаа хийж цаг үеийн ажлын явц, тулгамдсан асуудлуудыг шийдвэрлэж, ажиллагсадаас ирсэн 24 өргөдлийг хүлээн авч 20 өргөдлийг шийдвэрлэж, 4 өргөдлийг буцаасан байна.

Энэ хугацаанд архив бичиг хэргийн ажлын хүрээнд хүний нөөц, хөрөнгө

санхүүгийн холбогдолтой захирлын 60 тушаал гарч, 99 албан бичгийг гадны байгууллагад явуулж, гадны байгууллагаас 22 албан бичиг ирсний 9 албан бичиг нь хариу шаардсан хугацаатай бичиг байсныг цаг хугацаанд нь хариуг өгсөн байна.

Байгууллагын архиваас 115 ширхэг баримтыг түр олгож буцаан авч байрлуулсан бөгөөд 2 хүнд лавлагаа өглөө.

УИХ-ын гишүүн Ц. Мөнх-Оргилын тойргийн иргэдтэй, СБДүүргийн удирдлагуудын хорооны хөдөлмөрчидтэй, НЗД-ын тамгын газрын хороодын засаг дарга нарын уулзалт семинарыг өөрийн номын санд зохион байгуулж төр засгийн бодлого шийдвэрийг олон нийтэд сурталчлах ажлыг дэмжин ажиллаж байна.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Сонгуулийн 2-р хэсгийн хороо, иргэдээс санал авах байрыг зохион байгуулах ажлыг сонгуулийн хуулийн хүрээнд хийж гүйцэтгэлээ.

Төв номын сангийн 25 жилийн ойг 10-р сард тэмдэглэн өнгөрүүлсэн ба ой угтсан олон төрлийн ажлуудыг зохион байгуулсан.

Номын сангийн үйл ажиллагааг радио телевиз, сонин зэрэг мэдээллийн хэрэгслүүдээр өргөн сурталчилж Үнэн сонины 10-р сарын 1-ний өдрийн дугаарт бүтэн нүүрээр сурталчилгааны материал гаргав.

Мөн Хотын төв номын сангийн 25 жилийн түүхэн үйл явдлын товчоон, номын сангийн тэргүүний хүмүүс, хамт олны ажил үйлчилгээг багтаасан номын сангийн зурагт танилцуулгыг бэлтгэн гаргасан байна. Хотын төв номын сангийн дээр “Оюуны банк” нэртэй гэрлэн чимэглэлийг хийж суурилуулсан.

Жижүүр, манаач нарын ажлын хариуцлагыг дээшлүүлэх, сонор сэрэмжийг өндөржүүлэх, гэмт хэрэг, хэв журмын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх талаар тодорхой ажлуудыг хийлээ.

Төв болон салбар номын сангуудын жижүүрүүдийг 11-р сарын 16-наас хооронд нь сольж ажиллуулсан.

Оны эхний хагаст байгууллагын захиргааны зөвлөлийн гишүүд төв болон салбар номын сангуудын манаач, жижүүрүүдийн ажлын хариуцлага, ажиллагсадын ажлын цаг ашиглалт, цэвэрлэгээ үйлчилгээ зэргийг газар дээр нь очиж шалгах, 1, 2-р салбарын хамт олны хуралд оролцох, 1-р салбарын номын тооллогын тооцоог хийх, өр төлбөрийг барагдуулах талаар хугацаатай үүрэг даалгаварууд өгч ажиллалаа.

Олон Улсын хүүхдийн баярыг тохиолдуулан нийт ажиллагсадын 0-16 насны 61 хүүхдэд урамшуулал олгосон.

Номын сангийн 25 жилийн ойн арга хэмжээнд бүх ахмадуудаа урьж оролцуулан хүндэтгэл үзүүлж, бэлэг дурсгалын зүйл гардуулсан ба өндөр настан Ж. Долгорсүрэн МАХН-ын “Хүндэт тэмдэг”-ээр шагнагдлаа.

Төвлөрсөн номын сангийн хэмжээгээр 2005 онд хийх үйл ажиллагааны нэгдсэн төлөвлөгөөг гарган Нийслэлийн Соёл Урлагийн газрын даргаар батлуулж ажиллалаа.

Номын сан нь энэ онд 127 ажил төлөвлөснөөс 123 ажил нь биелэж 96.8 хувьтай байна.

- ▶ Камерийн систем судлах
- ▶ Уншлагын танхимуудад баркод уншигч авах
- ▶ Уянгын Улаанбаатар ном хэвлэлийн хуудаснаа 2-р дэвтрийг хэвлүүлэх
- ▶ Д.Нацагдоржийн хөшөөний суурь шинэчлэх

Эдгээр ажлууд нь хөрөнгө мөнгөний бэрхшээлээс шалтгаалан хийгдэж чадаагүй байна.

Төв болон салбар номын сангуудын харьяалагдах дулаан, цахилгаан, ус, СӨХ, орон сууцны контор болон түрээсийн байгууллагуудтай 2005 оны гэрээг шинэчлэн хийж, өр авлагын тооцоог хийлээ.

2005 оны батлагдсан төсөвтэй уялдуулан төсвийн болон өөрийн орлогыг үр өгөөжтэй хэмнэлттэй зарцуулах, түүнд тавих хяналтыг сайжруулах талаар анхаарч ажилласан.

Урьд оны болон 2005 онд хийгдсэн номын тооллогоор дутагдалтай гарсан номын санчдын өр авлагын 90%-ыг барагдуулж дууссан. Мөн тасаг салбар номын сан бүртэй төлбөрт үйлчилгээний тооцоог хийж байна.

ХТНС-н 25 жилийн ойн үйл ажиллагааны хүрээнд хийгдэх ажлын төсвийг гаргаж захиргааны зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн баталсан байна.

Энэ жилийн номын сангуудын тохижилт соёлжилтын ажлыг байгууллагын 25 жилийн ой угтаж хийх бүтээлч ажлуудтай нягт холбон тасаг салбар, хамт олны дунд номын сангуудын орчинг тохижуулах, цэцэгжүүлэхэд ажиллагсадын бүтээлч санаачлага, оролцоог идэвхжүүлэх зорилготой “Миний ажлын тохилог, соёлч байр” сэдэвт болзолт уралдааныг зарлан ойн өмнө болзлын дагуу дүгнэн байр эзлүүлэн шагнаж урамшуулав. Үүнд:

- ◆ Тасаг салбарын хэмжээнд 1-р байрыг ОНҮТ, 2-р байранд ААТ, 3-р байранд 4-р салбар номын сан орсон бол хувь хүмүүсээс 1-р байранд С.Шура, 2-р байранд А.Буянзаяа, 3-р байранд Д.Ганболд нар орж бусдыгаа хошуучиллаа.
- ◆ Төв номын сангийн гаднах фасадыг болон захиргааны 4 өрөө, нийтийн бие засах газрыг иж бүрнээр нь сольж барилгын урсгал засваруудыг хийлгэж, хөшгийг шинэчлэн, хивснүүдийг угааж цэвэрлүүлсэн байна.

“Миний ажлын тохилог, соёлч байр” уралдааны хүрээнд номын сангууд, ажилтнуудын санаачлагаар засвар тохижилтын ихээхэн ажлуудыг хийсэн байна.

Үүнд:

- ◆ Төв номын сангийн халуун усны өрөө, сантехникийн ажилтнуудын өрөөг засч тохижуулан ахуйн нөхцөлийг сайжруулав.
- ◆ Төв номын сангийн вестибюлийн баганыг ашиглан дугуй ширээ сандал хийж, каталогийн дэргэдэх уншигчийн ширээнүүдийг будаж өнгө үзэмжийг сайжруулан уншигчдын ая тухтай байх нөхцөлийг хангав.
- ◆ Мөнтөв болон салбар номын сангуудын ажилтнууд өөрсдийн санаачлагаараа номын үзэсгэлэнгийн тавиур хийх, сандлын бүрээс хийх, цэцгийн ваар савыг сольж шинэчлэх, номын формулярийн уут хийх, сантехникийн засвар хийх, уншигчдад зориулан санамж зөвлөмжүүдийг бичих, хана хаалганы рам будах, плита наах, хөшиг, чүүл солих, хувцасны өлгүүрийн номер хийх зэргээр тохижилтын ажилд маш идэвхтэй оролцсон.

Энэ бүтээлч ажлын үр дүн нь “Нийслэлийн хөгжилд иргэдийн оролцоо” хотын иргэдийн зөвлөлгөөнөөс гаргасан уриалгыг хамт олноороо дэмжиж төрөлх хотынхоо хөгжилд бидний оруулах хувь нэмэр юмаа.

Уншигч, үйлчлүүлэгч, ажилтнуудад тав тухтай тохилог орчинг бүрдүүлэхэд дэс дараатай тодорхой ажлуудыг хийхээр төлөвлөн энэ ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг тайлангийн хугацаанд хийсэн байна.

Үүнд:

- ◆ Төв болон салбарууд нийтийг хамарсан их цэвэрлэгээг 6 удаа хийж, гаднах талбайн хог шороог цэвэрлэх, ногоон байгууламжийн төмөр хайсыг будаж өнгө үзэмжийг сайжруулах, хөрсийг сийрэгжүүлэх, цэцгийн мандлуудад цэцэг тарих, талбайг услах зэргээр гаднах орчны тохижилтын ажлыг хийлээ.
- ◆ 1-р номын сангаас СӨХ-тэй хамтран номын сангийн гаднах ханыг будаж, хаалганы 2 талын хагарч цуурсан хэсэгт засвар хийж шавардсан байна.
- ◆ Мөн номын сангууд өөрсдийн нөөц бололцоогоо ашиглан уншлагын танхимуудын эвдэрсэн ширээ сандлыг засах, 2-р номын санд зай талбайгаа ашиглан өлгүүрийн өрөөг шинээр тохижуулах, 1-р номын сангийн гадаад болон монгол номын фондын дээрээс байнга ус алдаж бохирдсон хана таазыг цэвэрлэх, гадна талыг будах зэрэг ажлуудыг энэ хугацаанд хийжээ.

Төв номын санд уншлагын Б танхимын 144 ширхэг уншигчийн сандлыг шинээр сольж, уншлагын А,В танхимуудын уншигчийн 284 сандалд суудлын бүрээс шинээр хийлгэж, эдгээр танхимуудын номын санчдын ажлын байранд үйлчилгээний лангууг хийлгэсэн байна. Мөн өлгүүрийн 308 ширхэг номыг шинэчилж, үйлчилгээний ажилчдыг жигд формын хувцасаар хангаж, энгэрийн тэмдэгтэй болгосон.

- ◆ Номын сангаараа цэцэгжүүлэх хөдөлгөөн өрнүүлж хүн бүр ажлын байрандаа 5-с доошгүй нийтдээ 550 цэцэг тарьж ургуулан, хуучныг арчлан тордох, цэцгийн сав вааруудыг солих зэрэг тохижилт соёлжилтын ажлуудыг хийсэн байна.
- ◆ Хийгдэж байгаа их цэвэрлэгээ, тохижилтын ажлуудын талаарх мэдээ тайланг харьяа дүүргийн удирдлагуудад тайлагнасан.
- ◆ Санхүүгийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлдээ Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтын тухай хууль, НББ, санхүүжилтийн талаар явуулж байгаа бодлого арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зорилгоор ХТНС-гийн хэмжээнд санхүүгийн нэгдсэн бодлого баримтыг боловсруулан гаргаж үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж байна.
- ◆ Байгууллагын эд хөрөнгийн картыг тасаг салбар, хүн нэг бүрээр шинэчлэн хөтөлж өмч хөрөнгийн хадгалалт хамгаалалтанд хяналт тавьж жилийн эцсийн үндсэн хөрөнгийн тооллогыг хийсэн байна.
- ◆ Улаанбаатар хотын нийтийн номын сангуудын 2006-2009 оны төсөв, бүтэц зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны хэтийн төлөвлөгөөг боловсруулан гаргаж БСШУЯ, Нийслэлийн төрийн сан, Нийслэлийн Соёл урлагийн газарт өгсөн байна.
- ◆ 2005 онд манай номын сангийн хамт олны ажлын амжилтыг үнэлж Нийслэлийн Хэрэглэгчдийн Эрх Ашгийг Хамгаалах Нийгэмлэгээс “Хэрэглэгчдэд итгэмжлэгдсэн шилдэг хамт олон” цол өргөмжлөл олгосон.

ХОЁР: УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАЛААР

Манай хамт олон 2005 онд “Уншигч та хаан”, “Хэрэглэгч танаа” гэсэн уриан дор үйлчлүүлэгчиддээ түргэн шуурхай, соёлтой үйлчлэх зорилт тавин ажилласнаар оны эцэст төвлөрсөн номын сангийн хэмжээгээр 22800 бүртгэлтэй уншигчид, 193000 ирэгсэд, үйлчлүүлэгчдэд, 429500 боть ном хэвлэл, мэдээллээр

үйлчлэхээр үр дүнгийн гэрээ хийснээс 30311 бүртгэлтэй уншигчид, 294338 ирэгсдэд, үйлчлүүлэгчдэд, 615373 боть ном хэвлэл, аудио видео, СД материал, интернэт мэдээллээр үйлчилсэн ба уншигчийн төлөвлөгөөг 132%-р, ирэгсдийн төлөвлөгөөг 152%-р, ном олголтын төлөвлөгөөг 143.2 %-р биелүүлсэн байна.

Үндсэн 3 үзүүлэлтийн дүнгийн гэрээний биелэлтийг салбар тус бүрээр гаргахад төв номын сан, 3-р салбар номын сан бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн гэрээг бүрэн биелүүлсэн ба бусад 1, 2, 4-р салбарт уншигчийн төлөвлөгөө биелэгдээгүй байна.

Зарим салбар номын сангуудын байнгын уншигчийн төлөвлөгөө сүүлийн жилүүдэд биелэхгүй байгаад дараах хүчин зүйлүүд нөлөөлж байгаа нь судалгаанаас харагдаж байна. **Үүнд:**

- ◆ Салбар номын сангуудын үйлчилгээнд орчин үеийн мэдээлэл холбооны ямар ч техник технологи нэвтрээгүй (интернэт, канон, компьютер г.м)
- ◆ Хэвлэмэл материалаас өөр ямарч мэдээлэл авах боломжгүй. (аудио, видео, CD, DVD, микрофиш г.м)
- ◆ Номын хүрэлцээ хангамж тоо ширхэг хангалтгүй, нөхөн бүрдүүлэлт оновчтой хийгддэггүй, үйлчилгээний зохистой байдал хангалтгүй
- ◆ Нэн ялангуяа 1-р салбар номын сангийн сантехникийн сүлжээ асар их муудсанаас ус алдалт, өмхий үнэр байнга гардаг.
- ◆ Номын санчдын идэвх санаачлага хангалтгүй байна.

Манай номын сангууд уншигч үйлчлүүлэгчиддээ 780 гаруй суудалтай уншлагын танхимууд, мэдээллийн төвүүд, гэрээр ном олгохоор үйлчилснээс гадна 4-р салбар номын сангаас СХД-н 36,67, 80,81-р ЕБС-иуд, 2-р салбар номын сангаас ХУД-н 10,15,18,32,34,41,52,75-р ЕБС-иуд, 46-р цэцэрлэг, Орхон их сургууль, Харцага кино урлагийн дээд сургуулиуд, төвийн олон нийтэд үйлчлэх тасгаас 3,39, орос 3-р сургууль, Газарчин дээд сургууль зэрэгт номын солилцоо, зөвөөр уншлагаар үйлчилсэн байна.

Энэ хугацаанд Төв номын сангийн Олон нийтэд үйлчлэх тасгаас уншигчдын дунд социологийн судалгаа, 1, 3-р салбар номын сангууд санал асуулгын, мөн дүүргийн боломжит хэрэглэгчдийн, 3-р салбар номын сан тойргийн сургуулийн завсардсан хүүхдийн ба хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн 4-р салбар номын сан уншигчдын бүрэлдэхүүний судалгаануудыг хийж уншлагын танхим бүрт санал хүсэлтийн дэвтэр аялуулж номын санчдын зан харьцаа, үйлчилгээний соёл, хэрэглэгчдийнхээ сонирхол, эрэлт хэрэгцээг судлан дүн шинжилгээ хийж, түүний мөрөөр тодорхой ажлуудыг зохиож байна. Тухайлбал: үйлчилгээний цагийг уртасгах, номын хангамжийг сайжруулах, тав тухтай орчин бүрдүүлэх, интернэт үйлчилгээ г.м

Монголын Оюутны холбооны дэргэдэх “Залуу сэтгэгч” судалгааны төвөөс “Номын сан ба оюутан” судалгааг төрийн ба төрийн бус номын сангуудын одоогийн үйл ажиллагааг оюутнуудаар тодорхойлуулах, тодруулах, цаашид авч хэрэгжүүлэх санад зөвлөмж өгөх зорилгоор 600 оюутны дунд явуулсан ба уг судалгаанд манай төв болон, Горькийн нэрэмжит 1-р салбар номын сангийн уншигч оюутнуудыг хамруулсан юм.

- ◆ Та ямар номын сангаар үйлчлүүлдэг вэ? гэсэн асуултанд судалгаанд оролцогсдын 35.60% нь Д.Нацагдоржийн нэрэмжит хотын төв номын сангаар, 5.30% нь 1-р номын сангаар
- ◆ Аль номын сан таны хэрэгцээг бүрэн хангаж соёлтой үйлчилгээ үзүүлж

чаддаг вэ? асуулганд оролцогсдын 12.60% нь Д.Нацагдоржийн нэрэмжит хотын төв номын сан, 0.60% нь Горькийн нэрэмжит 1-р номын сангаар гэсэн байна.

- ❖ Номын сангууд ачаалал ихтэй үеүдэд уртасгасан цагаар ажилладаг уу? гэсэн асуултанд 600 оролцогсдын 436 нь буюу 72.4% нь уртасгасан цагаар ажилладаггүй, 98 буюу 16.40% нь сургуулийн номын сан уртасгасан цагаар ажилладаг, 66 буюу 11% нь мэдэхгүй гэж хариулжээ.
- ❖ Судалгаанд оролцсон уншигч оюутнуудын дийлэнх 388 хүн нь буюу 64.60% нь шалгалтын үеэр уртасгасан цагийн зохион байгууллалтайгаар ажиллах шаардлагатай гэжээ.

Судалгаанд оролцсон оюутнуудын 46.2% нь номын сангийн үйл ажиллагааг хангалтгүй, хэрэгцээ бүрэн хангаж чаддаггүй гэж үзсэн бөгөөд номын сангуудын үйлчилгээг сайжруулахад анхаарах олон санал зөвлөмжүүдийг өгчээ.

Тухайлбал: Номын фондын баяжилтыг тогтмол тухай бүр нь хийх, суудлын тоог нэмэгдүүлэх, ширээ хооронд тусгаарлагч хийх, дулаан, агааржуулалтын системийг сайжруулах, чөлөөт сонголтын үйлчилгээг нэвтрүүлэх, гэрээр ном олгох үйлчилгээг өргөжүүлэх, интернэт үйлчилгээ, каноны үйлчилгээг нэмэгдүүлэх, үнийг бууруулах, хяналт шалгалтыг сайжруулах зэрэг асуудлуудыг дэвшүүлсэн байна.

Бид уг асуудлыг анхааралдаа авч дараагийн онуудад санхүү, мөнгөний нөхцөл байдалдаа тулгуурлан дэс дараатай шийдвэрлэх болно.

Бид уламжлалт үйлчилгээнүүдээс гадна АСМТөвд видео, DVD кино үзэх, англи хэлний хичээл үзэх, дижитал видео конференци хийх, Ярьдаг номын санд аудио, брайль, том форматтай ном хэвлэлээр үйлчлэх зэргээр шинэлэг үйлчилгээнүүдийг зохион байгуулсан нь олны талархалыг ихэд хүлээж байна.

Харааны бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан Ярьдаг номын сан нь брайль үсэгтэй сурталчилгааны материал 16ш, зөвлөмж гарын авлага 20ш бэлтгэн уншигчиддаа ашиглуулсан байна.

ГУРАВ. НОМЫН БАЯЖИЛТ, ФОНД КАТАЛОГИЙН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР

Номын фондын баяжилтын ажлыг номын сангийн үүрэг зорилт, уншигчдаас авсан судалгаанд үндэслэн зохион байгуулдаг ба энэ оны төсвийн санхүүжилтээр 2159 нэр төрлийн 6894 боть шинэ ном, 30 гаруй нэр төрлийн тогтмол хэвлэл, нөхөн бүрдүүлэлтээр 400 ширхэг номыг 26767.9 мянган төгрөгөөр, БСШУЯ, Нээлттэй форум, НҮБ-ын мэдээллийн төв, Азийн сан, Жайко зэрэг байгууллагууд болон хувь хүмүүсээс 2520.1 мянган төгрөгийн 1347 нэр төрлийн 1903 боть номыг бэлэг хандиваар авч нийт 29288.0 мянган төгрөгний номоор фондын баяжилт хийж уншигчдын хүртээл болгосон.

АСМТөв төслийн хүрээнд англи хэл дээрх 150 нэр төрлийн 739 боть ном, 2 төрлийн сонин, 330 ширхэг видео, 55 ширхэг DVD материал,

Ярьдаг номын сан төслийн хүрээнд 98 төрлийн англи, монгол, орос ярьдаг (аудио, СД) 129 ширхэг ном, Брайль монгол, орос, англи 85 боть ном, англи сэтгүүл 6 төрөл, брайль том үсэгтэй орос 29 ном, 2 төрлийн сэтгүүл авч фондын баяжилт хийсэн.

Ном бүрдүүлэлтийн байдлаас харахад нийгмийн бүх гишүүдэд хүртээмжтэй фондыг бүрдүүлэх нийтийн номын сангийн зорилт хэрэгжиж байна.

Тайлангийн хугацаанд 1-р салбар номын сангийн үндсэн фондод тооллого явуулж, тооллогын дүнг гарган төлбөр тооцоог хийлгэж байна. Тус салбарын номын фондын дээрээс байнга ус алдаж байгаагаас фондын хана, тааз, ном хэвлэл усанд ихээр норж чийгтэх, шарлах, үрчийж хорчийх, гэмтэх, мөөгөнцөртөх зэргээр фондын хадгалалт хамгаалалтанд сөргөөр нөлөөлж байна. Энэ байдлын талаар удаа дараа холбогдох байгууллагад мэдэгдэж, мөн МҮТелевизээр мэдээлсэн ба УМХГазраар шалгуулан дүгнэлт гаргуулж, нийслэлийн Соёл урлагийн газарт мэдэгдэж яаралтай арга хэмжээ авч өгөх хүсэлт тавив. Мөн төв номын сангийн үндсэн фондын орос номын хэсэгт үүссэн мөөгөнцөрийг 3 удаа арилгаж засвар хийлгэсэн боловч дахин мөөгөнцөр ургаж тархалт нь ихсэж байна.

СБД-гийн онцгой байдлын хэлтсийн ахлах байцаагч Ганболдоор төв номын сангийн үндсэн фондын галын аюулгүй байдалд мэргэжлийн үзлэг шалгалт хийлгэж дүгнэлт гаргуулав. Өнгөрсөн онд фондноос хасах шийдвэр гарсан номыг үндсэн данс бүртгэлээс хассан.

Төв болон салбар номын сангуудын уншлага үйлчилгээнд шаардлагатай 9800ш уншигчийн карт, 32800ш захиалгын хуудас, 9600 бүртгэлийн хуудас, 9400ш формуляр, 5800ш каталогийн карт, 8400ш уншигчийн картын нүүр хуудас, 800ш гэрээр ном олгох тасалбарыг хэвлэн гаргаж үйлчилгээнд нийлүүлээ.

Ном бүрдүүлэлтээр авсан бүх ном, бусад материалуудыг төвийн үндсэн болон ойрын фондууд, гэрээр ном олгох, салбар номын сангуудад хуваарилан, техник ажиллагаа, ангилал хийж, данс бүртгэлд бүртгэж төвийн ба салбар номын сангуудын каталогт тусгасан байна. Түүнчлэн 11000 номонд баркодон дугаар олгож, 1643 номонд дохиоллын ялтас байрлуулж, электрон каталогт 16 автореферат, 6976 нэрийн 17449 номын мэдээллийг оруулсан.

Энэ оноос эхлэн Улсын Стандарт Хэмжилзүйн газраас баталсан “Баримт бичиг - номзүйн бичилт. Ерөнхий шаардлага MNS 5271:2003” стандартыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.

Төв болон салбар номын сангууд фондын болон каталогийн хаяг ялгагчуудыг шинээр хийх, өнгө үзэмжийг сайжруулах, урагдаж элэгдсэн 4274 ширхэг каталогийн картыг шинэчлэн, каталогийн шүүгээг засварлах, бага засвартай 2026 номыг сэлбэн засч, 155 сэтгүүл, 145 сонинг үдэж хавтаслан, 90м торго авч бүх судруудыг баринтаглах, фондын номын байрлалыг шалгах, хамгийн их эрэлт хэрэгцээтэй номонд хяналтын тооллого хийх зэргээр фондын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Төв номын сангийн үндсэн фондноос 2, 3-р салбар номын сангийн фондод тусгай багажаар тоосжилтыг хэмжсэн ба Соёлын яамнаас (хуучнаар) батлагдсан төвлөрсөн номын санд хөтлөгддөг данс бүртгэлийн судалгаа, цаашид оруулах өөрчлөлтийг гаргаж БСШУЯ-нд хүргүүлсэн.

Мөн Гэгээрлийн Сайдын 99-р тушаалаар батлагдсан “Ном хэвлэлийг дахин үнэлэх журам”, “Алдагдсан буюу гэмтээгдсэн ном, хэвлэлийг төлүүлэх журам”, МУ-ын Соёлын сайд, Сангийн сайдын 1994 оны 83/97 тоот тушаалаар батлагдсан “Номын сангийн ном хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг худалдах, солилцох, худалдан авах, данснаас хасах журам”-д зах зээлийн нөхцөл байдалтай уялдуулан нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналыг номын санчдаар хэлэлцүүлэн Үндэсний номын санд хүргүүлэв.

Сүүлийн үед ном хэвлэл урагдах явдал ихэсч байгаатай холбогдуулан номын урагдалтай тэмцэх 3 сарын ажил зохиосон нь зохих үр дүнгээ өгч байна. Өмнөх

онуудад актлагдсан номыг худалдах ажлыг зохион байгуулж 545000 төгрөгийн орлого оруулсан байна.

ДӨРӨВ. НОМЫН САНГИЙН АВТОМАТЖУУЛАЛТЫН АЖЛЫГ ӨРГӨЖҮҮЛ-ЭХ ТАЛААР

1. Алиса програм, автоматжуулалт

- ◆ Нийслэлийн засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн 2004-2008 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрт заагдсан Улаанбаатар хотын нийтийн номын сангуудын үйл ажиллагааг компьютерийн нэгдсэн сүлжээнд оруулж, мэдээллийн санг бий болгох заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор 300,000 ам.долларын төсөл боловсруулан Нийслэлийн Соёл урлагын газар хүргэсэн. Энэ төсөлдөө нийтийн номын сан байхгүй Баянгол, Багахангай зэрэг дүүргүүдийг хамруулсан.
- ◆ МУ-ын Засгийн Газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт заасан Виртуаль номын сан байгуулах заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Хотын номын сангуудын виртуаль үйлчилгээ төслийг 20,900 ам.долларын төсөвтэйгээр боловсруулан гаргасан.
- ◆ Нийслэлийн Мэдээлэл технологийн газрын албаны ажилтнууд тус номын сангийн автоматжуулалт, интернэт үйлчилгээтэй танилцаж, мэдээллээр хангагдсан.
- ◆ Алиса програмын шинэчлэгдсэн 6.004 хувилбарыг интернэтээс татан авч, туршилт хийж үзсэний дүнд, дотоод сервер дээрх Алиса програмаа шинэчлэсэн. Энэ шинэ хувилбарт байгаа шинэлэг боломж болох номын хавтасны зургийг хайлт дээр харуулдаг давуу талыг нь 2006 онд үйлчилгээндээ нэвтрүүлнэ.
- ◆ Мэйжикнэт ХХК дээр байрладаг вэб серверт Номын каталогийн мэдээллийн санг хоёр удаа шинэчиллээ. Цаашид вэб серверт ажиллаж байгаа Intel Pentium-2 маркийн компьютерийг хүчин чадал өндөртэй, серверийн зориулалтын компютераар солих шаардлагатай байгаа.
- ◆ Үйлчлүүлэгчдийн орох хяналтын програмд шинэчлэлт хийснээр, Сүлжээний орчинд ажилладаг, дүн бүртгэлийн номын санч сунгалт болон шинээр бүртгэгдсэн үйлчлүүлэгчийн бүртгэлийг оруулдаг болгосон.
- ◆ Үйлчлүүлэгчдийн орох хяналтын програмд хандаж мэдээлэл авчирдаг хяналтын “Who When” нэртэй програмыг Уншлагын танхимуудад зориулан зохиож, суурилууллаа. Энэ програмыг ашигласнаар аливаа үйлчлүүлэгч заавал үүдний хяналтын програмд дугаараа бичиж шалгуулсан тохиолдолдоо уншлагын танхимаар үйлчлүүлдэг болно.
- ◆ Дүн бүртгэлд үйлчлүүлэгчдийн зургийг компютерт оруулахад ашиглагдаж байгаа тоон аппаратанд тохирох цэнэглэгддэг зай болон зай цэнэглэгчийг авсанаар тоон аппаратын ашиглалтыг сайжрууллаа.
- ◆ Уншигчдад зориулсан ном хайлтын Электрон каталогт 6 компьютерийг нэмж, тохиргоо хийснээр нийт 9 компьютер Электрон каталогт ашиглагдаж байна.
- ◆ Номын сангийн үйлчлүүлэгч өөрт байгаа цээж зургаа тоон хэлбэрээр илгээх “Зураг хүлээн авах” үйлчилгээ, Үйлчлүүлэгчийн асран хамгаалагч, эцэг эхийн хүсэлтээр ямар ямар номоор үйлчлүүлснийг нь харуулсан тайланг

гаргаж өгөх “Үйлчлүүлсэн түүх” үйлчилгээг бий болгож, танилцуулга мэдээллийг вэбд байрлуулсан.

2. Вэбийн шинэчлэлт

- ◇ Вэбийн нүүр хуудсанд номын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ сар бүр (20, 20, 13, 5, 5, 12, 6, 3, 11, 15, 13, 10 мэдээ) тавигдаж ирлээ. Тоон аппаратыг хэрэглэснээр 10 мэдээнд фото зургийг баримтжуулан оруулсан.
- ◇ Интернэтийн мэдлэг олгох сургалтын 29 удаагийн хичээл явагдсан ба заагдсан материалыг вэбд байрлуулсан.
- ◇ Монгол вэбүүдийн хаягийг цуглуулан, төрөлжүүлж Номын сангийн вэбдээ “Монгол вэбүүд” хуудсанд байрлуулж байгаа ба энэ бүртгэлд одоогоор 393 вэб хаяг байна.
- ◇ Вэбийг хэрэглэгчид (сараар). Нийтдээ 62103 хэрэглэгч манай вэбийг хэрэглэсэн байна:

Сар	хэрэглэгчийнтоо	сар	хэрэглэгчийнтоо	сар	хэрэглэгчийнтоо
1	4097	5	5533	9	5011
2	3971	6	4626	10	5830
3	6382	7	4335	11	5909
4	6323	8	4704	12	5382

- ◇ Америкийн Соёл мэдээллийн төвд зориулан бие даасан www.acic.edu.mn домайн нэрийг КТМС дээрх Эрдэмнэт сүлжээнд номын сангаас хүсэлт гаргуулан авч, тус төвийн интернэтийн сервер компьютер дээрх тохиргоог хийж, вэбийг 11 сараас ажиллуулж эхэлсэн.

3. Интернэт сургалт

- ◇ Интернэтийн мэдлэг олгох сургалт 30 удаа явагдаж, 46-р сургуулийн 5 багш болон номын сангийн үйлчлүүлэгчид, иргэд нийт 177 хүн оролцож, интернэт ашиглах мэдлэгээ дээшлүүллээ. 2005 оны 10 сараас Интернэтийн мэдлэг олгох сургалтын арга барилд өөрчлөлт оруулж, Баасан гариг бүр 3 цагаар явагдах хуваарь гаргасан.

4. Компьютер, дотоод сүлжээ

- ◇ Их хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргилийн дэмжлэгтэйгээр Хүүхэд залуучуудын хөгжлийн сангаас Дэлхийн банкны оффисд хэрэглэгдэж байгаад ирсэн Dell-III компьютер бш-ийг авч, дотоод сүлжээнд холболоо.
- ◇ Лавлагааны хэсэгт байрлах 16 портын свитч төхөөрөмжөөс Захиргааны хэсэгт очиж байсан сүлжээний топологийг өөрчлөн, Захиргааны хэсгийн 8 портын репитерийг ня/бо-гийн өрөөнөөс нарийн бичгийн өрөөнд шилжүүлснээр Захиргааны бүх өрөөнд компьютерийн сүлжээг оруулах боломжтой болсон.
- ◇ Ном бүрдүүлэгчийн өрөөний компьютерт Эрх зүйн мэдээллийн төвийн 8 портын свитчээс сүлжээ авч байсан топологийг өөрчилж, ном бүрдүүлэхийн өрөөнд хаб байрлуулан холболтыг хийснээр ном бүрдүүлэгчийн ажлын компьютерийн тоог нэмэгдүүлэх боломж бүрдсэн.

- ◆ Уншлагын А танхимын сүлжээний кабелийг шинэчлэн сольсон.
- ◆ Номын санд ажилд орж байгаа залуу ажилтанууд Н.Одхүү, Ц.Байгальмаа нарт Алиса програмын ажиллаж байгаа дотоод сүлжээ, Электрон каталогийг эхлүүлэх, хаах аргачлалыг заасан.
- ◆ Электрон каталогт ашиглагдаж байсан Int11 586 компьютерийн хатуу диск эвдэрсэн, нарийн бичигт хэрэглэгдэж байсан Acer 586 компьютерийн дэлгэц асахгүй болсон, дүн бүртгэлийн ажилтны Asus Terminator III компьютерийн дэлгэц асахгүй болсон гэмтлүүд гарсан.
- ◆ Номын сангийн дотоод сүлжээний серверээр ашиглагдаж байгаа Эрх зүйн мэдээллийн төв дэхь Pentium IV компьютер нь шинэчлэгдсэн Алиса програмын шаардлага, хурдыг хангахгүй болж байна.
- ◆ Электрон каталогийн компьютерийн хулгана алдагдсан хэрэг 10 сард гарсан.

Бусад

- ◆ 5-р сарын 4-10 өдрүүдэд Энэтхэг улсын Агра хотын Мигхал шератан зочид буудалд зохион байгуулагдсан “э-Олон нийтийн төвүүдийг тогтвортой ажиллуулах нь” сэдэвт Азийн бүсийн орнуудын хамтарсан сургалтанд оролцож ирсэн. Энэхүү сургалтын мэдээлэл www.mcl.edu.mn/agra_workshop.html хуудсанд байрласан.
- ◆ 8-р сарын 8-26 өдрүүдэд АНУ-ын Төрийн Департментын Олон улсын Айлчлалын хөтөлбөрт оролцон, АНУ-ын 5 муж дахь 40 гаруй номын сан, олон нийтийн байгууллагаар зочилж, мэдээлэл авсан. Энэ хөтөлбөрт оролцсон тухай дэлгэрэнгүй мэдээллээ www.mcl.edu.mn/ivp_mongolia.html хаяганд байрлуулсан.
- ◆ ШУТИС-ийн К-ээс зохион байгуулж байгаа Динамик вэб хуудасны сервер компьютер удирдаж сургах 35 хоногийн сургалтын төлбөр 20000 төгрөгийг өөрөө төлж, санаачлага гарган суралцсан. Үүний үр дүнд Америкийн Соёл Мэдээллийн Төвийн интернэтийн сервер компьютерт Apache вэб серверийн програмыг суулгасан.
- ◆ Дүн бүртгэл дээр нийт 35 өдөр ажиллаж, 3.135.110 төгрөгийг санхүүд тушаасан.
- ◆ Америкийн Соёл Мэдээллийн Төвд АНУ-ын ЭСЯ-ны санхүүжилтээр МС-SCom компаниас шилэн кабелиар авч байгаа интернэт холболтын сарын төлбөрийг 350 ам. доллараас багасгаж, 150 ам. доллар болгох боломжтойг ЭСЯ-ны зохих ажилтанд мэдэгдсэн.
- ◆ Номын сангийн албаны имэйл mcl-ub@magicnet.mn хаягаар иргэд, байгууллагатай харилцаж байна.
- ◆ Хотын төв номын сангийн 25 жилийн ойн хврээнд зохиогдсон “Мэдээлэлжсэн нийгэм-Номын сан” онол практикийн бага хуралд “Номын сангийн автоматжуулалтын өнөөгийн байдал, цаашдын байдал” сэдвээр, Тайлангийн хурлын үеэр “Хотын төв номын санд хэрэгжсэн төслүүд” танилцуулга, “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт Монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөлгөөнд “номын сангийн автоматжуулалтын Алиса програм” сэдвээр мэдээлэл өгсөн.

ТАВ. ЛАВЛАГАА, МЭДЭЭЛЭЛ НОМ ЗҮЙ, СОЁЛ ТАНИН МЭДЭХҮЙН АЖЛЫН ТАЛААР

Уншигч хэрэглэгчдэд мэдээллээр үйлчлэх, тэдний чөлөөт цагийн эрэлт хэрэгцээг хангах нь нийтийн номын сангийн үндсэн зорилтуудын нэг юм.

Тайлангийн хугацаанд төв болон салбар номын сангууд түүхт ой, тэмдэглэлт өдрүүд, цаг үеийн асуудлаар олон нийтэд зориулан төрөл бүрийн мэдээлэл сурталчилгаа, соёл танин мэдэхүйн ажлуудыг зохион явууллаа.

Улаанбаатар таймс, Зууны мэдээ, Өдрийн сонин, Үнэн, Өнөөдөр зэрэг сонины 10000 нийтлэлийн мэдээллийг электрон каталогт оруулж уншигчдын мэдээллийн хэрэгцээг хангаж байна.

Тайлангийн хугацаанд төлвөрсөн номын сангийн хэмжээгээр амаар болон бичгээр 3701 хүнд, утсаар 84 хүнд ном хэвлэл интернэтийн мэдээлэл болон лавлах материалууд ашиглан лавлагаа өгсөн байна.

Мөн номын сангууд Тулгар төр байгуулагдсаны 800 жил, Хүмүүс, Дэлхий дахинд, Гэр гэртээ тогооч, Таны чөлөөт цагт, Таны гоо сайханд сэдвүүдээр сэдэвчилсэн картын сан; Бичил санхүү, Бизнесийн чиглэлээр юу унших вэ, Их эзэн Чингис сэдвүүдээр санамж өгөх номзүйн бүртгэлүүд; Монголын уран зохиолын дээжис, Төрийн мэдээлэл сэтгүүлүүд, түүх, эдийн засаг, улс төрийн номуудын гарчигийн номзүйн мэдээлэл; Эдийн засаг статистик, Гадаадын уран зохиол, Монголын уран зохиол, Зан харилцаа сэдвээр номзүйн жагсаалт; МУ-н Засгийн Газар, НЗД-н үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрүүд, Авилгал, Агаарын бохирдол, Ногоон хэрэм, Хил гааль, Тулгар төр-800, Д.Нацагдорж, Аавууд, Худалдаа, Эрчим хүч, Ашигтай зөвлөгөө зэрэг цаг үеийн чухал сэдвүүдээр сонины хайчилбар, лавлагааны номуудыг бэлтгэн гаргаснаас гадна урьд онуудад хийгдсэн лавлагааны номуудыг сонин хэвлэлийн материалаар баяжуулан уншигчдад ашиглуулж байна. Улаанбаатар хотын төв номын сан байгуулагдсаны 25 жилийн ойд зориулан “Манай номын сан хэвлэлийн хуудаснаа” /1980-2005/ ном зүйн бүртгэлийг бэлтгэн гаргаж хэвлүүлсэн.

Уншигч хэрэглэгчдийн эрэлт хүсэлтийн дагуу УБ хотын нутаг дэвсгэрийн түүх соёлын дурсгалт газрууд, УБ хотын “Түүхт хөшөө дурсгал”, Түүхэн хүмүүс”, “Болор цомын шагналт зохиолчид”, “МЗЭ-ийн шагналт зохиолчид” зэрэг сэдвүүдээр 8-10-р ангийн сурагчдад зориулсан гарын авлага хийлээ.

Манай номын сан энэ хугацаанд сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 211 удаа 2381 боть номоор дараах сэдвүүдээр гарган сурталчиллаа.

- ◆ Их жанжин Д.Сүхбаатар-номын ертөнцөд
- ◆ Монголын багш нарын өдөрт
- ◆ Сар шинийн баяр-Цагаан сар
- ◆ ОУ-ын эмэгтэйчүүдийн баяр
- ◆ Монголын зэвсэгт хүчин
- ◆ Дэлхийн яруу найргийн өдөрт
- ◆ Монгол хүн сансарт
- ◆ Дэлхийн эрүүл мэндийн өдөрт
- ◆ Монголын тулгар төр-800 жил
- ◆ Сувилахуйн ухаан-Сувилагчдын өдөрт
- ◆ Америкийн хүүхдийн уран зохиол
- ◆ Ерөнхийлөгчийн сонгууль-2005
- ◆ ОУ-ын хүүхдийн баярт
- ◆ Их дээд сургуульд элсэгчдэд

- ◆ Бичил зээл
- ◆ Д.Нацагдоржийн нэрэмжит шагналт зохиолчдын бүтээлүүд
- ◆ Англи хэл сурцгаая
- ◆ Үндэсний бичиг үсгийн баярт
- ◆ Америк орноор
- ◆ Д.Нацагдоржийн уран бүтээл
- ◆ Б.Ринченгийн 100 жил
- ◆ Нийслэлийн өдөрт
- ◆ Хүүхдийн номын баяр
- ◆ Байгаль орчноо хамгаалъя
- ◆ Улаанбаатар хотын төв номын сан-25 жил
- ◆ Хичээлийн шинэ жилд
- ◆ СУА-ны өдөрт
- ◆ Кино урлаг-70
- ◆ Монгол улс тунхагласны өдөрт
- ◆ Р.Чойням-70

Түүнчлэн шинэ номын үзэсгэлэнт 45 удаа 3583 номоор гаргаж 10 удаа шинэ номын тойм яриа хийсэн байна.

НҮБ-60, Эдийн засаг, Санхүү, Бизнес, Жижиг дунд үйлдвэр, Эрүүл мэнд, Эрх зүйн боловсролд, Монголын үндэсний аюулгүй байдал, Албадан хөдөлмөр эрхлэх, Цэргийн дүйцүүлэх алба, Байгаль-Экологи, Агаарын бохирдол, Ногоон хэрэм зэрэг сэдвүүдээр мэдээллийн булан, самбарууд байнга ажиллуулж, материалыг нь тогтмол шинэ мэдээ, мэдээллээр баяжуулж байна.

Дэлхийн яруу найргийн баяр, Үндэсний бичиг үсгийн баяр, Билгүүн номч Б.Ринчений 100-н жилийн ой, их зохиолч Д.Нацагдоржийн мэндэлсний 99 жилийн ой, Хүүхдийн номын баяр, Утга зохиол сонины 70 жилийн ойнүүдыг өргөн тэмдэглэж номын үзэсгэлэнгүүд гаргаж, Ардын уран зохиолч Ш.Сүрэнжав, П.Бадарч, Төрийн соёрхолт зохиолч Д.Гармаа, яруу найрагч Д.Төрбат, түүний хүү Т.Зөнбилэг, яруу найрагч Ш.Дулмаа, Б.Чинзориг, хэл бичгийн ухааны доктор Түгээмэл дээд сургуулийн багш Я.Баатар, доктор профессор Л.Хүрэлбаатар, монгол хэлний багш Ц.Шагдар, яруу найрагч Х.Болд-Эрдэнэ, Л.Моломжамц Ч.Сүхзориг, Э.Мөнхзул, Дашмаа, залуу яруу найрагч Ж.Пүрэв, Пүрэвсүрэн, хүүхдийн зохиолч Н.Мандал нартай уншигчдын уулзалт зохион байгуулж нийт 500 гаруй хүн оролцлоо. “Монгол бичгээр хэн сайн бичих вэ” зохион бичлэгийн уралдаан зарлан дүгнэж, уулзалтанд оролцсон зохиолч, яруу найрагчдийн зохиол бүтээлээр үзэсгэлэн гаргаж сурталчилсан.

Олон улсын Хүүхдийн номын өдөр, МУ-д хүүхдийн хөдөлгөөн үүсч хөгжсөний 80 жилийн ойг тохиолдуулан 1-р салбар номын сангаас СБД-гийн 2-р сургуулийн 4а ангийн эцэг эхийн зөвлөлтэй хамтран “Номтой нөхөрлөө” нэг сарын аян, 2-р салбар номын сангаас хүүхдийн зохиолч Д.Батжаргалтай зохиолч-уншигчдын уулзалт, Америкийн соёл мэдээллийн төвөөс “Америкийн хүүхдийн уран зохиол” эрдэм шинжилгээний бага хурлыг АНУ-ын ЭСЯ-ны мэдээллийн алба, Монголын хүүхдийн соёлын сан, МУ-ын Боловсролын их сургууль, хүүхдийн зохиолч МУ-ын Соёлын гавъяат зүтгэлтэн Ж.Дашдондог нартай хамтран зохион байгуулав.

Олон улсын “Хүүхдийн баяр”-т зориулж хүүхдийн номын сангаас “Удам дамжсан хүүхдийн зохиолчид ба номын амт” уулзалтыг зохиолч Д.Гармаа,

С.Цэцэгмаа, Н.Мандал нартай зохиож эдгээр зохиолчдын уран бүтээлийн үзэсгэлэнг гаргаж мөн уран бүтээлээс нь сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүд урлагийн тоглолт хийлээ. “Хүүхэд бидний ирээдүй” зургийн уралдааныг зарлан дүгнэж, хүүхдийн кино үзүүлэх зэрэг арга хэмжээнүүдийг зохион байгуулсан байна.

2005 онд АСМТ-д олон нийтэд зориулан Америкийн үндэсний хөгжил, “Америкийн алдарт зураач, байгаль судлаач Жон Жеймс Аудебон”, Техас, Миннесото муж, Америкийн үлгэр домог, АНУ дахь коллежийн амьдрал, АНУ-ын дээд боловсролын систем, Америк Монголын харилцаа гэх зэрэг сэдвүүдээр лекц уншсан ба нийтдээ 834 хүн оролцсон.

Лекцийг АНУ-ын Төрийн департаментийн лавлагаа мэдээллийн ажилтан Майкл Хафф, АНУ-с Монгол улсад суугаа элчин сайд хатагтай Памело Слүц, АНУ-ын ЭСЯ-ны олон нийттэй харьцах албаны дарга Скот Уайнхолд зэрэг ЭСЯ-ны ажилтнууд уншиж, оролцогчдын асуусан асуултанд дэлгэрэнгүй хариулт өгч тэдэнд Америкийн талаар өргөн мэдээлэл олж авахад нь чухал ач холбогдолтой байна. Лекцийг англи хэлээр орчуулгагүй хийж байгаа нь манай хүмүүсийн англи хэлний мэдлэгийг дээшлүүлэхэд чухал үр дүнтэй ажил болж байна.

Түүнчлэн АСМТөвийн дэргэд “Чөлөөт ярилцлагын клуб” ажиллуулж хүмүүст ярианы чадвараа дээшлүүлэхэд нь тусалж байна. Эдгээр арга хэмжээнд оролцогчдын тоо өдрөөс өдөрт нэмэгдэж байна.

Мөн АСМТөвд урансайхны, баримтат, англи хэлний сургалтын кинонуудыг 4 телевизээр чихэвч ашиглан үзүүлдэг. Энэ үйлчилгээнд 685 хүн хамрагдсан байна. АСМТ-ийн үйл ажиллагаанд үйлчлүүлэгчид ихэд талархаж байгаа бөгөөд энэ үйлчилгээг дагаад тус номын сангаар үйлчлүүлэгчдийн тоо ч нэмэгдэж байгаа юм.

Гадаад хэл сурталчлах ажлын хүрээнд 3-р салбар номын сангаас “Хэлтэй бол хөлтэй” уулзалтыг гадаад хэл сургалтын Арга төвийн захирал Ариунболдтой, 4-р салбар номын сангаас “Англи хэл” сонины редакцтай хамтран 1 сарын ажил зохиож гадаад хэлийг хэрхэн яаж хурдан сурах талаар зөвлөгөө өгч, сонирхсон асуултанд хариулж тэдэнтэй санал бодлоо солилцож, Англи хэл сонины азтай уншигчийг шалгаруулсан байна.

Энэ хугацаанд зохиогдсон СТМ-н ажлуудад нийт 2166 хүн оролцож, эдгээр арга хэмжээнүүдийг MVT, ТВ-5, Монголын радио, УБ таймс, Монгол менежер зэрэг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүдээр сурталчилсан.

ЗУРГАА. ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ТАЛААР ЗОХИОСОН АЖИЛ, АВСАН АРГА ХЭМЖЭЭ

Номын сангийн захиргаа номын сангийн ажлын үр дүнтэй үйл ажиллагааг хангах, түүнийг мэргэжлийн өндөр түвшинд явуулахад сайн мэргэшсэн, чадваржсан боловсон хүчнээр хангагдсан байх бодлогыг барьж ажилладаг.

Хотын төв номын сангийн 25 жилийн ойн арга хэмжээний хүрээнд төв болон салбар номын сангуудад олон жил идэвх зүтгэл санаачлагатай ажиллаж байгаа 60 гаруй хүмүүсийг төр, захиргаа олон нийтийн байгууллагын шагналаар шагнуулахаар тодорхойлсноос МУ-ын Соёлын тэргүүний ажилтан цол тэмдгээр төв номын сангийн фондын номын санч Д.Дэлгэрсайхан, 1-р салбар номын сангийн үйлчлэгч Н.Батхишиг, МХХТГ-ын Тэргүүний ажилтан цол тэмдгээр мэдээлэл технологийн ажилтан Ж.Бэгзсүрэн, НИТХ-ын Хүндэт өргөмжлөлөөр ОНҮТ-гийн эрхлэгч Э.Бүрэнтэгш, Хүндэт үнэмлэхээр ном зүйч С.Амгалан,

нийслэлийн Хүндэт тэмдгээр номын санч Б.Нацаг, НЗД-гын Жуух бичгээр фондын номын санч Г.Пүрэвсүрэн, СБД-гийн Хүндэт тэмдгээр жижүүр Р.Ургамал, Хөдөлмөрийн алдар медалиар сантехникч, жижүүр Л.Дүгэржав нарын 66 хүн шагнагдсан байна.

Энэ үеэр тус номын санг хөгжүүлэх үйлсэд 25-аас доошгүй жил тасралтгүй идэвх санаачлагатай ажилласан номын санчдад “Хүндэт ажилтны батламж” олгож байхаар шийдвэрлэж анхны батламжийг орлогч захирал Ч.Алтанцэцэг авлаа.

Улс орны нийгэм эдийн засгийн хөгжлийг дагаад манай ажилтнуудын сурч боловсрох, өөрийгөө хөгжүүлэх боломж ч тодорхой хэмжээгээр нэмэгдэж байна.

Тайлангийн хугацаанд 2-р салбарын эрхлэгч З.Төгсжаргал СУИС-д магистрийн сургалтанд суралцаж, Номын сангийн фонд бүрдүүлэлтийн маркетингийн зарим асуудал сэдвээр магистрийн зэрэг хамгааллаа.

Мөн төв номын сангийн ЭЗМТ-н номын санч Б.Нацаг, 2-р салбар номын сангийн номын санч У.Саруулсайхан, 3-р номын сангийн номын санч М.Мөнхзаяа нар Соёлын Дээд сургуулийн Номын сан-номзүйн мэдээллийн бакалаврын эчнээ ангид суралцаж төгслөө.

АСМТ-н захирал Г.Наранцэцэг нь Тайланд Улсын Бангкок хотноо 2005 онд зохиогдсон “Америкийн төвийн үйл ажиллагааг амжилттай удирдах нь” сэдэвт 7 хоногийн сургалт семинарт АНУ-ын ЭСЯ-ны тэтгэлгээр оролцсон байна. Одоо номын санч Д.Энх-Ундрал, Э.Солонго нар номын сангийн магистрантад суралцаж байна.

Нээлттэй форум, АХБ-ны дэмжлэгтэйгээр компьютерийн инженер Ж.Бэгзсүрэн 2005 он 5-р сарын 4-10 өдрүүдэд Энэтхэг Улсын Агра хотод болсон “Олон нийтийн төвүүдийг тогтвортой ажиллуулах нь” сэдэвт Азийн бүсийн орнуудын хамтарсан сургалтанд оролцоод ирсэн.

АНУ-ын ЭСЯ-ны дэмжлэгтэйгээр тус номын сангийн орлогч захирал Ч.Алтанцэцэг, мэдээлэл технологийн ажилтан Ж.Бэгзсүрэн, АСМТ-ийн захирал Д.Наранцэцэг нар АНУ-ын Төрийн департаментаас зохион байгуулдаг олон улсын хөтөлбөрт оролцон Америкийн 5 мужийн 40 гаруй номын сан, мэдээлэл технологийн байгууллагын үйл ажиллагаатай танилцан туршлага судалж ирээд өөрийн ажил үйлчилгээндээ нэвтрүүлэх ажлын төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна.

Мөн захирал Т.Мижиддорж нь БНХАУ-ын ӨМӨЗО-ны Үндэсний номын сан, Хөх хотын номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцан туршлага судалж, хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан.

Номын сангийн 25 жилийн ойд зориулсан “Мэдээлэлжсэн нийгэм-номын сан” сэдэвт онол практикийн бага хурлыг зохион байгуулав. Уг бага хуралд номын сан, мэдээлэл холбооны салбарын 11 хүн тодорхой сэдвүүдээр илтгэл тавьж хэлэлцүүлсэн ба МХХТГ-ын орлогч захирал Б.Болдбаатарын “Мэдээлэлжсэн нийгмийн дэд бүтэц, цаашдын хандлага”, Америкийн төрийн департментийн мэдээлэл лавлагааны ажилтан Майкл Хаффын “Нийтийн номын сангийн сурталчилгаа” (АНУ-ын жишээн дээр), Соёл урлагийн удирдлагын магистр ХУД-гийн 2-р салбар номын сангийн эрхлэгч З.Төгсжаргалын “Номын сангийн PR-ийн үйл ажиллагаа болон зар сурталчилгааг боловсронгуй болгох нь” зэрэг сонирхолтой илтгэлүүд тавигдсан бөгөөд бүх илтгэлүүдийг номын сангийн вэб-д тавьсан байна.

Онол практикийн бага хуралд манай номын сангийн номын санчдаас гадна 21 аймгийн нийтийн номын сангийн эрхлэгчид, Үндэсний номын сангийн ажилтнууд оролцож энэ үеэр АНУ-ын ЭСЯ, Улаанбаатар хотын төв номын сангаас хамтран гаргасан “Лавлагаа ба мэдээллийн үйлчилгээ” номыг аймаг, нийслэл, сум дүүргийн номын санчдад гарын авлага болгон өгөв.

Энэхүү гарын авлага нь лавлагаа мэдээллийн үйлчилгээний орчин үеийн чиг хандлагыг тодорхойлоод, вэб-д суурилсан мэдээллийн эх сурвалжууд, хайлтын стратегиуд, үйлчилгээний зохион байгуулалт, мэдээлэл технологийг лавлагааны үйлчилгээнд хэрэглэх гэх зэрэг олон чухал асуудлыг багтаасан учир номын санчдад мэдлэг боловсрол мэргэжлээ дээшлүүлэхэд чухал нөлөө үзүүлэх юм.

Нийслэлийн Хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газар, Дэлхийн Зөн монголд Хилийн цэргийн удирдах газар, ЕБС-дын номын санчид СДС-ийн эчнээ ангийн оюутнууд номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцаж тэдэнд мэргэжлийн зөвлөгөө өглөө.

АСМТ-д сар тутам англи хэлний багш нарын сургалтыг АНУ-ын ЭСЯ-ны англи хэлний хөтөлбөрийн багш Келли О.Берри явуулж байгаа нь багш нарын мэргэжлийг дээшлүүлэхэд чухал нөлөө үзүүлж байна. Ер нь АСМТ-д зохиогдож байгаа бүхий л арга хэмжээнүүд нь МУ-ын Засгийн Газраас “Англи хэлийг хоёрдогч хэл” болгон зарласныг хэрэгжүүлэхэд их ач холбогдолтой юм.

2005 оны 3-р сарын 10-13-ны өдрүүдэд БСШУЯ, АНУ-ын ЭСЯ, Америкийн монгол судлалын төвөөс зохион байгуулсан “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт Монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөлгөөнд захирал Т.Мижиддорж, номын санч Д.Алтанцэцэг, Н.Туул, Ш.Дуламсүрэн, Б.Нацаг нар оролцож тус зөвлөлгөөний үеэр БСШУЯ-наас номын сангийнхаа үйл ажиллагаанд сүүлийн үеийн шинэ дэвшилтэд техник технологийг амжилттай нэвтрүүлснийг цохон тэмдэглэж манай хамт олонд “Өргөмжлөл” гардуулсан.

Нийслэлийн архивын газар, Монголын мэргэшсэн Нягтлан бодогчдын институтээс зохион байгуулсан сургалт семинарт архив, бичиг хэргийн эрхлэгч Б.Нарантуяа нягтлан бодогч Ц.Сарантуяа нар суралцаж гэрчилгээ авсан байна.

Ингэж манай ажилтнууд урт богино хугацааны сургалтуудад хамрагдаж мэдлэг боловсрол, мэргэжлийн ур чадвараа дээшлүүлж байгаа нь хөдөлмөрийн бүтээмж дээшилж, байгууллага үйл ажиллагаагаа мэргэжлийн өндөр түвшинд явуулахад чухал үр дүнтэй юмаа.

Манай номын сангийн мэргэжлийн хүмүүс харьяа дүүргийнхээ ЕБС-ийн номын сангуудыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж, БЗД-ийн ЕБС-ийн номын санчдын “Бид мэдээллийн ажилтан” өдөрлөг зохиож, СБД-гийн 1, 6, 31-р сургууль, СХД-ийн 67,80,81-р сургуулиуд, ХУД-ийн 15,18, 41,52,75-р сургуулиудын номын сангийн ажлыг дүүргийн ажилтантай хамтран шалгасан ба нийт номын санчдад анхан шатны данс бүртгэл, түүний хөтлөлт, номын фондыг бүрдүүлэх талаар мэргэжлийн зөвлөгөө өгч биечлэн тусалсан байна.

2005 онд үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэлж дүгнэх журмыг үндэслэн төв болон салбар номын сангийн ажилтнуудын 2005 оны эхний хагас жилийн бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээг 2 удаа дүгнэж А, В үнэлгээ авсан 23 ажилтанд ур чадварын нэмэгдэл урамшуулал олгож байгаа ба үүнд нийт ажиллагсадын 31% хамрагдаж байна.

Төрийн албаны зөвлөлийн 2004 оны 34-р тогтоолын 1,2-р хавсралтаар батлагдсан “Ажлын байр”-ны тодорхойлолт боловсруулах зааврыг үндэслэн

номын сангийн бүх албан тушаал, ажлын байрны тодорхойлолтыг холбогдох ажилтнуудыг оролцуулан шинэчлэн боловсруулж гаргалаа.

Ажилтнуудынхаа бие бялдарыг хөгжүүлэх, спортын ур чадварыг дээшлүүлэх, амралт чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор төв болон салбаруудын дунд спортын 5 төрлөөр уралдаан тэмцээнийг зохиож нийлбэр дүнгээр ОНҮТ 1-р байр эзлэн багаараа алтан медаль, цом, Захиргаа аж ахуйн тасаг 2-р байр эзлэн мөнгөн медаль, өргөмжлөл, 3-р салбар номын сан 3-р байр эзлэн хүрэл медаль, өргөмжлөл тус тус авсан. Мөн ОНҮТ-аас санаачлан номын санчдыг хөдөлгөөний дутагдлаас хамгаалах, эрүүлжүүлэх зорилгоор айзамт гимнастикийн 20 цагийн хичээлийг заалгасан.

Ажиллагсадын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор Хас банктай гэрээ байгуулан цалингийн зээлийг нийт ажиллагсадын 80%-д олгоод байгаа бөгөөд цалингаа Хас мастер картын үйлчилгээгээр авч байна.

Удирдах ажилтан, тасаг салбарын эрхлэгчид ажил үүргийн хуваарийн дагуу харъяалагдах ажилтнууд, номын санчдыг өдөр тутмын ажил үйлчилгээтэй холбоо бүхий мэргэжлийн болон арга зүйн, заавар зөвлөгөөг өгч, үүрэг даалгаврын биелэлтэд хяналт тавьж хариуцлага тооцон ажилласнаар бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээг амжилттай хэрэгжүүлэхэд чухал хүчин зүйл болж байна.

ДОЛОО. БУСАД АЖЛЫН ТАЛААР

- ◆ 1-р салбар номын сангийн үндсэн фондын дээрээс байнга ус алдаж байдаг нь номын фондын хадгалалт хамгаалалтанд сөргөөр нөлөөлж, хана, тааз, шал нь мөөгөнцөртөж байнга эвгүй үнэр гарч байдаг. Эдгээр асуудлын талаар удаа дараа зохих дээд байгууллагууд санал тавьж, УМХГ-ын дүгнэлтийг гаргуулж, МҮТ-ээр нэвтрүүлсэн боловч дорвитой арга хэмжээ авагдаагүй байна.
- ◆ Хөдөлгөөнт номын сангийн машины асуудлыг нийслэлийн Төрийн өмчийн газраар шийдвэрлүүлэхээр 2005 оны эхэнд хүсэлт тавьж, холбогдох материалыг өгсөн боловч одоо болтол асуудлыг шийдвэрлэхгүй удаашруулж байна.
- ◆ Салбар номын сангуудыг компьютержүүлэх тухай нийслэлийн засаг даргын мөрийн хөтөлбөрт заасан заалт хэрэгжиж эхлээгүй байна.

ХҮҮХДИЙН НОМЫН ОРДНЫ 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

УДИРДЛАГЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ:

1 Хүүхдийн номын ордон бие даасан төсөвт байгууллага болон өргөжин үйл ажиллагаагаа явуулж ирсэнтэй холбогдон байгууллагын хэмжээнд мөрдөгдөх хууль эрхийн баримт бичгүүдийг шинээр боловсруулан гаргалаа. Үүнд

- ◆ Ерөнхий менежерийн үр дүнгийн гэрээг БСШУ-ны сайдтай байгууллаа.
- ◆ Хүүхдийн номын ордны дүрмийг шинээр боловсруулан батлуулан мөрдөж эхлээд байна.
- ◆ ХНО-нд мөрдөгдөх дотоод журмыг боловсруулан хамт олноор хэлэлцүүлсэн.
- ◆ ХНО-ны бүх ажилтан, албан хаагчдын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсруулсан.
- ◆ ХНО-ны бүх ажилтан албан хаагчдын хөдөлмөрийн гэрээг шинэчлэн боловсруулж гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
- ◆ ХНО-ны “Мэргэжил арга зүйн зөвлөл”-ийн ажиллах журмыг боловсруулан, зөвлөлийг байгуулаа.
- ◆ “Гэрээр ном олгох журам”-ыг танхим тус бүрийн онцлогт тохируулан гаргаж 2005.04.01 ээс эхлэн танхимуудад мөрдүүлэх боллоо.
- ◆ “ХНО-ны ном түр солилцоогоор үйлчлэх тухай гэрээ”-г боловсруулсанб
- ◆ ХНО-ны ажилтан, албан хаагчдад ур чадварын нэмэгдэл олгох журмыг шинээр боловсруулан хэлэлцүүлж одоогоор давхардсан тоогоор 51 ажилтан албан хаагчдад ур чадварын нэмэгдэл олгоод байна.
- ◆ Интернет, Их мэдэх, Швейцарь, Герман, Боловсрол хөгжил, Мөрөөдөл, Гэрээр ном олгох танхимуудын танилцуулгыг шинэчлэн бэлтгэсэн.
- ◆ Байгууллагын тамга тэмдэг, баланктай болсон.
- ◆ ХНО-ны хүний нөөцийн судалгаа гаргасан. (2005 оны байдлаар)
- ◆ Байгууллагын ажилтануудын хувийн хэргийн бүрдэлийг хийж, хавтастай болгов.
- ◆ Энэ жил тушаал 43, ирсэн баримт бичиг 19, явуулсан баримт бичиг 43 ирсэн бөгөөд ирсэн, явуулсан баримт бичгийг цаг тухайд нь бүртгэж холбогдох албан тушаалтанд өгч, албан бичгийн хариу өгч байсан.
- ◆ 2006 оны ХНО-оос хийх ажлын календарчилсан төлөвлөгөөг нэгтгэн гаргав.

2. Номын санчдын мэргэжлийг дээшлүүлэх, давтан сургалтанд хамруулах талаар:

- ◆ БСШУЯ, АНУ-ын ЭСЯ, Америкийн монгол судлалын төв, Азийн сан хамтран зохион байгуулсан “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт Монголын номын санчдын улсын анхдугаар зөвлөлгөөний сургалтанд захирал Д.Оюунбилэг, хэлтсийн эрхлэгч Г.Дарьсүрэн, С.Тунгалаг, арга зүйч Л.Батболор, инженер Б.Сүхбаатар, ангилагч С.Адъяаням нар оролцсон.

- ◆ “Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад мэдээллийн автоматжуулсан тогтолцоо бүрдүүлэх нь” сэдэвт ажлын хүрээнд 2 дахь жилдээ ХНО дээр зохион байгуулагдаж давхардсан тоогоор нийт 42 номын санчид сургалтанд хамрагдлаа. Энэхүү сургалтанд манай номын сангаас Г.Дарьсүрэн, М.Түмэндэлгэр, Т.Батцэцэг, Жавзанпагма, С.Адъяаням нар хамрагдан өөрийн мэдлэг боловсролоо дээшлүүлээ.
- ◆ СДС-ийн бкалаврийн эчнээ сургалтанд “Интернет” танхимын номын санч И.Пүрэвбат, дипломын сургалтанд фондын номын санч З.Алтанцэцэг, ШУТИС-ийн бкалаварын сургалтанд ГМНС-ийн номын санч Ш.Оюунцэцэг нар суралцаж байна.
- ◆ БСШУЯ-наас соёл урлагийн байгууллагын ажилтнуудад зориулан зохион байгуулсан “Үр дүнд тулгуурласан удирдлага” сэдэвт семинарт Д.Оюунбилэг, Г.Дарьсүрэн, Г.Оюунтунгалаг нар оролцов.
- ◆ “Хөгжүүлэх сургалт-бүжгийн сургалт” семинарт “Их мэдэх” танхимын номын санч Г. Дарьсүрэн оролцлоо.
- ◆ ГМНС-ийн номын санч Ш.Оюунцэцэг Герман улсад 45 хоногийн герман хэлний мэргэжил дээшлүүлэх курст суралцсан.
- ◆ ХНО-ны нийт 24 ажилтнуудыг англи хэлний анхан шатны сургалтанд хамруулан сургаж байна.

3. Нийгмийн халамж, үйлчилгээний ажлын талаар:

- ◆ Манай хамт олонтой хамтран ажилласан Баянхонгор аймгийн “Ном эрдэм” аяны зохион байгуулагч сурган хүмүүжүүлэх ухааны доктор Ш.Чимгээ ХНО-ны нийт ажилтан албан хаагчдыг Шаргалжуут рашаан сувилалд 7 хоног амрах бүх зардлыг дааж байна.
- ◆ Нийт хамт олныг нэгдсэн 1-р эмнэлгийн нарийн мэргэжлийн эмч нарын үзлэгт хамруулан байгууллагаас төлбөрийг нь гаргалаа.
- ◆ Хүүхдийн баяраар ажиллагсадын 16-аас доош насны хүүхдүүдэд бэлэг гардуулсан.
- ◆ Цагаан сар, ахмадын өдрүүдэд ХНО-ны ахмад ажилтан 10 хүнийг хүлээн авч хүндэтгэл үзүүлээ.
- ◆ Ажилтан албан хаагчдад утасны урьдчилсан төлбөрт карт олгож байна.
- ◆ Байгууллагын дотоод журмыг үндэслэн буцалтгүй тусламж 8 ажилтанд олгосон.
- ◆ 2005 онд манай хамт олноос Ч.Энхтуяа, Б.Эрдэнэцэцэг нар Монгол улсын СТА цол тэмдгээр, С.Тунгалаг Монголын залуучуудын холбооны “Хөдөлмөрийн алтан медаль”, Д.Оюунбилэг Хүүхдийн байгууллагын “80 жилийн ойн хүндэт медаль”, Б.Сүхбаатар БСШУЯ-ны хүндэт жуухаар тус тус шагнууллаа. Байгууллагын шагналаар харуул С.Баатаржамц, Г.Дарьсүрэн, Д.Жавзанпагма нарын нийт 11 хүн шагнагдсан.
- ◆ Мөн манай хамт олон БСШУЯ, Монголын Сурагчдын Холбооноос “Хүүхдэд ээлтэй байгууллага-2005” болсондоо туйлын баяртай байна.

4. Гадаад харилцаа

- ◆ 2005.05.25–06.02 хүртэл Чехийн элчин сайдын яамтай хамтран Чехийн хүүхдийн номын зураачдын “Шидэт ертөнц” үзэсгэлэнг зохион байгуулсан. Үзэсгэлэнд Чехийн зураачдын 89 бүтээл, ном хэвлэл, зохиолын баатруудаар хийсэн чихмэл тоглоом зэрэг олон сонирхолтой бүтээлүүд

тавигдсан нь олны анхаарлыг татаж байлаа. Тус үзэсгэлэнгийн хүрээнд “Чех орныг хэн сайн мэдэх вэ?” зохион бичлэгийн уралдаан, гар зургийн уралдаан, Монголын хүүхдийн номын зураачдын уулзалт ярилцлага, “Ахмад Швейкийн адал явдал” номыг уншсан хүүхдүүдийн бяцхан номын үзэсгэлэн, Чехийн орчуулгын зохиолын номын үзэсгэлэн зэрэг олон арга хэмжээ зохион байгуулагдсан. Энэхүү үзэсгэлэнгийн арга хэмжээг “Алтан тариа” компани ивээн тэтгэсэн юм.

- ❖ Швейцарийн элчин сайд ноён Данте Мартинелли гэргийн хамт манай номын санд айлчлан ирж Швейцарийн мэдээллийн төвийн үйл ажиллагаатай танилцсан. Энэ онд Швейцараас захиалгын дагуу үнэ төлбөргүйгээр 108 ном, 45 CD ирээд байна.
- ❖ Азийн сангаас 64 ном, 20 ширхэг аудио, 1 ширхэг видео хуурцаг бүхий англи хэлний хичээлийг бэлгээр авсан.
- ❖ Дэлхийн банкны төслөөр 145 ширхэг номыг ХНО-д бэлэглэсэн.
- ❖ ГМНС-д 2005 оны фондын бүрдүүлэлтийг 3000 гаруй еврод багтаан нийт 158ш ном аудио визуал материалын болон 20 гаруй нэр төрлийн тогтмол хэвлэлийн захиалга хийн уншигчдад үйлчилж байна. (Бүгд 158ш. Үүнээс ном 118ш, аудио визуал материал 40ш)
- ❖ Хүний эрхийг хамгаалах олон улсын “Эмнести интернэшнл” байгууллагаас энэ оны хүний эрхийг дээдлэгч байгууллага өргөмжлөл, цом авлаа.

5. Санхүүгийн мэдээллийн үйлчилгээ

- ❖ Нягтлангийн өрөөг шинээр тохижуулан ажиллаж байна.
- ❖ Тайлангийн хугацаанд төсвийг батлагдсан төсвийн дагуу зарцуулсан. Сарын 900.0 мянган төгрөгийн төсөвт багтаан ном хэвлэлийг худалдан авсан.
- ❖ МУҮНСангаас ажилтануудын НДД, ЭМД-ийг авчирч, дууссан хүмүүсийн дэвтрийг шинээр нээн хөтөлсөн.
- ❖ Санхүүгийн тайлан, мэдээг НДХэлтэс, Татварын хэлтэс, Төрийн сан, БСШУЯамд тус тус гаргаж өгсөн.
- ❖ Анхан шатны бүртгэл хөтөлж няравын тайлан гаргаж байна.
- ❖ Цалин хөлсний программаас бусад программыг бүрэн суулгуулсан.
- ❖ Аж ахуйн материалыг жагсаалтын дагуу олгосон.

НОМЫН САНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

1. Уншигчдад ном хэвлэлээр үйлчлэх үйлчилгээ

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ирц	54610	67301	123%
Ном олголт	62120	99602	160%
Ном байрлуулалт	13900	16137	153.6%

1782 Уншигчдад үнэмлэх нээжээ.

Төлөвлөгөөний биелэлтийг танхим тус бүрээр харуулвал:

1. Интернет танхим:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Уншигч	1000	1732	170%

2. Боловсрол хөгжил:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ирц	36000	39059	102%
Ном олголт	20000	20452	108%

3. Монгол фонд:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ном олголт	20000	41095	205%
Байрлуулалт	25000	42557	170%

4. ГМНС:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ирц	1850	3268	176.6%
Бүх олголт	4770	6208	130.1%

5. Их мэдэх танхим:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ирц	4260	4263	100%
Ном олголт	6000	7772	129%

6. Мөрөөдөл танхим:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ирц	10000	10439	104.3%
Ном олголт	20000	21314	101.4%

7. Швейцарь танхим:

2343 ирцэд Герман, Франц хэл дээр хэвлэгдсэн хүүхдийн 1000 уран зохиол, англи хэл дээрх бүх төрлийн 1500 номоор болон Швейцарь орны тухай 50 төрлийн аудио визуалиар сурталчлав.

8. Гэрээр ном олгох танхим:

Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Биелэлт	
Ирц	1000	627	62%

-иар тус тус биелжээ.

2. Номын сангаас зохиох соёл олон түмний ажил

- ◆ ХНО, Баянхонгор аймгийн “Ном эрдэм” аяны үйл ажиллагаатай хамтран ажилласан бөгөөд энэхүү аяны бие даасан үзэсгэлэн манай номын сан дээр 3 дугаар сарын 4-өөс 9 өдрүүдэд “Боловсрол хөгжил” танхимд гарсан юм. Энэхүү ажил нь Монголын номын санчдын улсын анхдугаар зөвлөлгөөнийг угтсан ажлуудын нэг байлаа.
- ◆ 2005-01-13-наас Нийслэлийн монгол хэлний олимпиадын II шатны бүртгэлийн ажиллагаа эхэлж 250 хүүхдийг бүртгэлээ. II шатны олимпиад 1-р сарын 20-нд ХНО-д болж, 22-ны 10 цагаас шагнал гардуулах үйл ажиллагааг зохион байгууллаа.
- ◆ БСШУЯ, АНУ-ын ЭСЯ, Америкийн монгол судлалын төв, Азийн сан хамтран зохион байгуулсан “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт Монголын номын санчдын улсын анхдугаар зөвлөлгөөний нээлтийн үйл ажиллагаа Хүүхдийн номын ордон дээр болсон бөгөөд хот, дүүрэг, аймаг сум, сургуулийн 150 гаруй номын санчид оролцсон улсын хэмжээний энэхүү томоохон ажлыг манай хамт олон чанартай сайн хийж

гүйцэтгэсэн.

- ◆ ОУ-ын Эмэгтэйчүүдийн баярын өдрийг тохиолдуулан 4-8-р ангийн хүүхдүүдийн дунд “Миний ээж” сэдэвт зохион бичлэгийн уралдааныг зохион явуулж шалгаруулсан. (Мөрөөдөл танхим)
- ◆ 2005.04.01. Үлгэрийн их хаан Х.К. Андерсений мэндэлсэний 200 жилийн ойд зориулсан Олон улсын хүүхдийн номын баярыг ХНО-ны “Боловсрол хөгжил” танхимд явууллаа. Энэ баярт Хүүхдийн зохиолчид, Хүүхдийн номын зураачид, Утга зохиол судлаачид, багш сурган хүмүүжүүлэгчид, уншигч багачууд оролцлоо. Номын баяр дээр үлгэрийн их хаан Андерсен өөрөө зочлон ирж, авъяаслаг багачууд уран бүтээлийн тоглолт үзүүлэн, шүлэг зохиолоосоо уншин инээд хөөр дүүрэн сайхан баяр боллоо. Тус баярт идэвхтэн уншигчид өргөнөөр оролцлоо. Энэ баярыг угтан Андерсений үлгэрийг уншуулах 7 хоногийн аянг Мөрөөдөл, Их мэдэх танхимуудад явуулсан нь өгөөжтэй сайхан ажил болсон юм.
- ◆ 4-р сарын 18-нд УИХ гишүүн Цанжид “Монголын соёл иргэншил” номын баярын үйл ажиллагааг зохион байгуулсан.
- ◆ Нийслэлийн цэцэрлэгийн эрхлэгчдийн семинарыг (2005.04.04) Хотын боловсролын газрын мэргэжилтэн Болормаатай хамтран явуулсан. Энэ семинарт 6 дүүргийн 150 гаруй цэцэрлэгийн эрхлэгчид оролцож хэлтсийн эрхлэгч Г.Буянцэцэг ХНО-ны тухай товч мэдээлэл хийв. Мөн ирсэн багш нарыг ХНО-ны танхимуудыг танилцуулан цаашид хамтран ажиллахаар болсон нь нилээд далайцтай ажил болж энэ ажлын үр дүнд зөвхөн 2-р улиралд 1000 гаруй хүн ирж Их мэдэх танхим, ХНО-той танилцсан юм.
- ◆ 2005.05.05 Үндэсний бичиг үсгийн баярын арга хэмжээний хүрээнд хүүхдийн зохиолчидтой хийх өдөрлөгийн ажиллагаа боллоо. Тус өдөрлөгт хөгжмийн зохиолч Галмандах, Хүүхдийн зохиолч Саалуут, Өлзийбаяр, Ж.Дашдондог, Т.Галсан нарын 14 зохиолчид, уншигч багачууд оролцсон яруу найргийн баяр боллоо. Хүүхдийн зохиолчдын болон хэвлэлийн компаниудын номын худалдаа энэ өдөр явагдлаа.
- ◆ 2005.06.01нд Хүүхдийн байгууллагын 80 жилийн ойн нэгдсэн арга хэмжээний карнавалд байгууллагаараа оролцож Төв цэнгэлдэх хүрээлэнгээс Сүхбаатарын талбай хүртэл жагсав. Энэ өдөр хүүхэд багачуудаа баярлуулан хүүхдийн номын ордны хамт олон “Их мэдэх” танхимаар кино өдөрлөг явуулж, Чех улсын элчин сайдын яамтай хамтран хүүхдүүдийн гар зургийн уралдаан, Чех орныг хэн сайн мэдэх вэ? зургийн үзэсгэлэнгийн сэдвээр асуулт хариултын уралдааныг зохион явуулж эхний 3 байрыг шалгарууллаа. Мөн хүүхдийн номын худалдааг ХНО-ны гадаа талбайд зохион явуулсан.
- ◆ 2005.05.31-ний өдөр Монгол улсын “Соёлын гавъяат зүтгэлтэн” хүүхдийн зохиолч Ж.Дашдондог “Номонд мэргэн” тэмдгийн болзлыг хангасан анхны уншигч хүүхэд багачуудад цол тэмдгээ гардуулах ёслолын үйл ажиллагааг хамтран зохион байгуулж зохиолчийн ном хэвлэлийн үзэсгэлэн гаргаж сурталчиллаа.
- ◆ “Бага насны хүүхдийг урлагаар хүмүүжүүлэх нь” төслийн багш нарын сургалтыг Швейцарийн мэдээллийн төвд хийв.
- ◆ Герман хэлний сургалтыг Герман хэл сонирхогчдын нийгэмлэгтэй хамтран зохион байгуулж 2005.01.17-ноос эхлүүлэн 40 гаруй хүнтэй 7 хоногт 2 удаа 4 цагаар хичээллүүлж байна.

- ◇ 2005.05.03-нд “Германд суралцах боломж” сэдвээр их дээд сургуулийн оюутнуудын дунд ГХСН болон Герман-Монголын Гүүр байгууллагатай хамтран уулзалт, чөлөөт ярилцлага зохион байгуулав. Энэ арга хэмжээнд 70-80 орчим хүн хамрагдсан.
- ◇ “UBS child”-ийн “Их мэдэхийн өртөө” нэвтрүүлгээр ХНО-ны үйл ажиллагааг сурталчлах зорилгоор:
 - ▶ 03.17-нд “Хаягдал цаасны тухай”
 - ▶ 03.24-нд “Хаягдал цаасыг дахин боловсруулах нь”
 - ▶ 03.31-нд “Цаасыг гоёл чимэглэлд хэрхэн ашиглах тухай”
 - ▶ 04.07-нд ХНО-ны тухай
 - ▶ 04.21-нд “Бяцхан физикчид”, “Туулайд ямар чих ямар хэрэгтэй вэ?”, “Телефон ашиглалгүй утсаар ярих”,
 - ▶ 04.28-нд “Бяцхан физикчид” нэвтрүүлгийг “Их мэдэх” танхимаас
 - ▶ 05.12-нд Швейцари танхимаас
 - ▶ 05.19-нд ГМНС-аас тус тус бэлтгэн явуулсан.
- ◇ Байгаль орчноо хамгаалах боловсролыг хүүхдэд олгох зорилгоор 6 удаа цуврал нэвтрүүлгийг хүүхдүүдэд үзүүлж танилцуулав.
- ◇ 2005.06.01нд Хүүхдийн байгууллагын 80 жилийн ойн нэгдсэн арга хэмжээний карнавалд байгууллагаараа оролцож Цэнгэлдэхээс Сүхбаатарын талбай хүртэл жагсав. Энэ өдөр хүүхэд багачуудаа баярлуулан Хүүхдийн Номын Ордны хамт олон “Их мэдэх” танхимаар кино өдөрлөг явуулж, Чех Улсын Элчин Сайдын Яамтай хамтран 2 насны ангилалаар зургийн уралдаан, “Чех орныг хэн сайн мэдэх вэ?” буюу үзэсгэлэнгийн сэдвээр асуулт хариултын уралдааныг зохион явуулж эхний 3 байрыг шалгаруулан Чех Улсын Элчин Сайдын Яамнаас шагнал гардуулав. Үзэсгэлэн 7 хоногийн турш үргэлжиллээ. Мөн хүүхдийн номын худалдааг ХНО-ны гадна талбайд явуулсан.
- ◇ 2005.08.23-нд Сурагчдын зөвлөлөөс зохион байгуулсан “Экспо-2005” үзэсгэлэнд амжилттай оролцож 3000 гаруй хүнд Хүүхдийн Номын Ордныг сурталчилав.
- ◇ 2005.10-р сарын 5-наас 8-ыг дуустал БСШУЯ, ҮНС, ХНО хамтран “Номын яармаг - 2005” арга хэмжээг зохион байгууллаа. “Номын яармаг-2005”-д ном хэвлэлийн 30 гаруй компани, хувиараа ном борлуулагчид оролцлоо. Энэ арга хэмжээний хүрээнд Бага насны хүүхдийн оюун ухаан, танин мэдэхүй, сэтгэхүй хөгжүүлэх сургалт (Их мэдэх танхим), зохиолч, уншигчдын уулзалт (Мөрөөдөл танхим), ховор номын дуудлага худалдаа (Швейцарь мэдээллийн танхим), “Монголын хэвлэл-өнөөдөр, тулгамдсан асуудлууд, шийдвэрлэх зорилтууд” уулзалт семинар (Мөрөөдөл танхим) болохоос гадна, өдөр бүр номын худалдаа, номын солилцоо, ном сурталчилгаа зэрэг олон хэлбэрийн ажлууд явагдлаа.
- ◇ 2005.11.05-нд “Боловсрол хөгжил” танхимд ЮНЕСКО-ийн 60 жилийн ойн хүрээнд явуулж буй арга хэмжээний нэг “Дэлхийн философийн өдөр”-ийг тэмдэглэлээ. Тус арга хэмжээнд философийн сэдвээр “Боловсрол хөгжил” танхимд Монгол, Англи, Герман хэл дээр хэвлэгдсэн номын үзэсгэлэнг гаргаж техник хэрэгсэлээр хангасан. Их дээд сургуулиудын дунд философийн чиглэлээр мэтгэлцээн болж амжилттай өндөрлөлөө.
- ◇ 2005.11.22-нд Их зохиолч Д.Нацагдоржийн 99 жилийн ойг тохиолдуулан

Хүүхдийн Зохиолчдыг уншигчидтай уулзууллаа. Уулзалтанд хүүхдийн 6 зохиолч оролцож хүүхэд багачуудын сонирхсон асуултанд хариулж, өөрсдийн шинэ уран бүтээлээсээ танилцуулав. Уулзалтанд ХНО-ны идэвхтэн уншигч багачуудаас гадна ЕБС-ийн сургуулиуд болон “Эрдэм төгс”, “Оюуны мэлмий”, “Нэг дэлхий” сургуулийн хүүхдүүд идэвхитэй оролцлоо. Их зохиолч Д.Нацагдоржийн 99 жилийн ойг угтан Мөрөөдөл танхимаас уншигч багачуудын дунд “Номын тэмдэглэл”-ээр уралдаан зарлаж энэ уулзалтын үеэр дүгнэсэн юм.

- ◆ 2005.12.08-нд Чойномын өвийг хамгаалах “Өд” сантай хамтран Төрийн соёрхолт яруу найрагч “Р.Чойномыг хэн сайн мэдэх вэ?” зохион бичлэг, “Миний мэдэх Р.Чойном” эссэ бичих болон яруу найргийн уралдааныг зарлан дүгнэлээ. Уралдааныг явуулахын өмнө Чойномын нэрэмжит уншлагыг явуулж Төрийн соёрхолт Р.Чойномын уран бүтээлтэй хүүхэд багачуудыг танилцуулах ажлыг танхимуудад явуулсан нь үр дүнтэй боллоо. Энэ арга хэмжээ нь хүүхэд багачуудад яруу найрагч Р.Чойном түүний уран бүтээлийг сурталчлах, таниулахад өгөөжтэй ажил боллоо.
- ◆ 2005.12.17-нд “Үлгэрийн баатрууд ХНО”-д багт наадмын уралдааныг зарлан, дүгнэсэн нь уншигч багачуудын ном унших идэвхийг өрнүүлсэн ажил болсон юм. Уралдаанд шалгарсан багийг мөнгөн шагнал буюу TV бичлэгт орох эрхээр шагналаа.
- ◆ 2005.12.21-нд ирж буй шинэ жилийн баярыг угтан МҮТВ-тэй хамтран Хүүхдийн Номын Ордныг сурталчлах 20 минутын баярын нэвтрүүлгийг бэлтгэв. Энэ нэвтрүүлэг нь ХНО-ны танхимуудын үйл ажиллагааг сурталчилахаас гадна шинэ жилийн баярыг угтсан уншигчиддаа барьсан бидний бэлэг байлаа. Нэвтрүүлэгт Хүүхдийн зохиолчид, өвлийн өвгөн (Жүжигчин Нэргүйбаатар) амьтдын хамт, авьяаслаг бяцхан хүүхдүүд, бидэнтэй хамтран ажилладаг байгууллага, уншигч багачууд оролцлоо. Энэ нэвтрүүлэг нь 30 гаруй хүний нөр их хөдөлмөр, 70 гаруй хүүхэд багачууд оролцсон дуу хууртай сайхан цэнгүүн болж өндөрлөлөө. Хуучин оноо ажил хөдөлмөрийн өндөр амжилтаар үдэж буй манай хамт олны улирч буй оны төлөвлөгөөт ажлын төгсгөл, ирэх оны ажлын эхлэл байлаа.

Номын үзэсгэлэн

Шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг нийт 22 удаа 1899 ширхэг номоор гаргасан байна. Өдөр тутмын сонин сэтгүүлийг зааланд гаргаж, сэдэвчилсэн болон шинэ номын үзэсгэлэнг тогтмол гаргаснаар номын эргэлт сайжирч, уншигчдын ирц нэмэгдлээ.

Манай хамт олон уншигчдад ном хэвлэл уншуулах үйлчилгээгээ тасралтгүй явуулахын зэрэгцээгээр улсын чанартай болон олон нийт мэдээлэл сурталчилгааны ажлуудыг тасралтгүй явуулж ирлээ. Мэдээлэл сурталчилгааг түлхүү явуулсаны үр дүнд уншигчдын ирц сайжирсанаас гадна хамтран ажиллах байгууллагын тоо нэмэгдэж байна нь сайшаалтай.

Жишээ нь: “UBS” TV-ийн “Их мэдэхийн өртөө” нэвтрүүлгийн хамт олон, МҮТВ-ийн хүүхдийн редакц, Монголын радио, сонин хэвлэлийнхэн, “Сод номуун” төв, ЕБ-ын 24, 68, 57, 47-р сургууль, 18, 72, 33-р цэцэрлэг г.м. Үүний үр дүнд TV-ээр ХНО болон танхимуудыг 20 гаруй удаа сурталчилжээ. Сурталчилахаас гадна бие даасан 10-20 мин-ын нэвтрүүлгийг 16 удаа зохион байгуулж МҮТВ, UBS child “Их мэдэхийн өртөө”, TV-9, ТҮ-ийн “Мөрөөдлийн

хөтөлбөр” нэвтрүүлгийг хамтран зохион байгууллаа. Хүүхдийн Номын Ордныг сурталчилсан 2 удаагийн (10,20 мин) нэвтрүүлгийг бэлтгэн явууллаа.

3. Номын сангийн фондыг шинэ ном хэвлэлээр баяжуулах, техник ажиллагаанд оруулах

Номын сангийн фондыг ном хэвлэлээр баяжуулах ажлын хүрээнд:

Уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах зорилгоор танхимуудаас хэрэгцээтэй номын саналыг авч бүгд 63 фактурын 2341ш ном, 15 CD, 55ш кассет, 1 видео кассет 22,238,754 төгрөгний 2644 ширхэг ном болон аудио, визуал, материал бүрдүүлээ. Бүрдүүлэлтийн хэлбэрийг нарийвчлан үзүүлбэл:

Бүрдүүлэлтийг тоо ширхэг, үнийн дүнгээр хүснэгтлэн үзүүлбэл:

Бүрдүүлэлтийн төрөл	Хэл	Танхим (тайлбар)	Тоо ширхэг	Үнэ
Худалдаагаар	Монгол		1494ш ном, 6 CD, 34ш кассет	8.273.268
	Гадаад		248ш ном, 3 CD, 1ш кассет	2.725.636
Бэлгээр	Монгол		423ш ном 4 CD	1.816.880
	Гадаад		255ш ном	4,387,200
		“2004 онд шилдэг ном”-оор шалгарсан ном	105ш ном, 2ш CD	807.530
Азийн сангаас бэлгээр (Англи хэлний хичээлийн бүрэн материал)		Швейцарь	64 ш ном, 20ш кассет, 1ш видео кассет	3.519.300
Төслөөр		Их мэдэх	87ш ном, 4 CD	364.200
Тогтмол хэвлэл (Худалдаагаар)	Гадаад		20 нэрийн сэтгүүл	382.200
	Монгол		10 нэрийн сонин 10 нэрийн сэтгүүл	770.070
				17.888.754

НОМ АНГИЛАХ, ДАНСЛАХ, АЖИЛЛАХ ХҮРЭЭНД

Шинээр ирсэн нийт 59 фактурын 2282ш шинэ номыг бүрдүүлэгчээс фактураар тулган хүлээн авлаа.

◆ Худалдаагаар нийт монгол болон гадаад хэлээр 1747ш. Үүнээс:

- ▶ Худалдааны монгол номын 27-н фактурын 1499ш
- ▶ Худалдааны гадаад номын 14-н фактурын 248ш

◆ Бэлгээр нийт монгол болон гадаад хэлээр 446ш. Үүнээс:

- ▶ Бэлгийн монгол номын 15-н фактурын 423ш
- ▶ Бэлгийн гадаад номын 1-р фактурын 23ш

◆ Төслөөр 2 фактурын 89ш

Ном ангилалч нийт 2467ш ном ангилсны 2285 нь шинэ, 182ш нь хуучин буюу монгол номын фондын ангилал зөрүүтэй ном байв. Шинээр бүгд 7ш данс нээж, 2285ш ном ангилж, дансалснаас 1669 номонд бар код (зураасан код) нааж, 1954 номонд хамгаалалтын хаалганы ялтас “TAG” наалаа. Шинэ номын хуваарилалтыг танхим тус бүрээр үзүүлбэл:

- ▶ Боловсрол танхимд: 1381ш шинэ ном ангилж, данслан бар код нааж
- ▶ Мөрөөдөл танхимд: 290ш шинэ ном ангилж, данслан бар код нааж
- ▶ Их мэдэх танхимд: 181ш шинэ ном ангилж, дансалж
- ▶ Швейцарийн мэдээллийн төвд шинэ данс нээж 32ш номыг данслан
- ▶ Архивийн фондод: 150ш шинэ ном ангилж, данслан танхим тус бүрд хуваарилан хүлээлгэж өглөө.
- ▶ Мөн 251ш орос номыг ангилж данслан, хамгаалалтын хаалганы ялтас -“TAG” нааж, электрон каталогт оруулахад бэлэн болгосон.

Герман уншлагын танхимын ажилтнууд 2004 оны захиалгаар ирсэн бүх ном хэвлэл, аудио, визуал материал мөн 2005 оны эхний хагас жилд ирсэн 232 ш, 2005 оны 7-9-р сард захиалгаар ирсэн 100 ширхэг нийт 400 гаруй ном аудио визуал материалыг DDC ангиллаар ангилж, данслан ажиллаж байрлууллаа.

- ▶ Швецарийн Мэдээллийн Төв 24 ш номыг DDC ангиллаар ангиллаа.
- ▶ “Мөрөөдөл” танхим 332 нэрийн 533 ш ном дансаллаа.
- ▶ “Их мэдэх” танхим 215 нэрийн 520ш номыг данслан каталогт оруулж байна.
- ▶ “Боловсрол хөгжил” танхим 5500 номыг дансалж, зураасан коджуулж байна.

Электрон каталогт ном оруулах бэлтгэл ажлын хүрээнд:

- ◆ Монгол номын фондын уншигчдын хэрэгцээ шаардлага хангахгүй болсон, утга агуулгаар хуучирсан болон олон хувьтай 8665ш номыг актанд ялгасан.
- ◆ Хүүхдийн уран зохиолын болон ардын аман зохиол, мөн хүүхдэд зориулагдсан бусад ном сурах бичгүүдийг монгол номын фондноос “Мөрөөдөл”, “Их мэдэх” танхимуудад бүгд 7000 гаруй ном шилжүүлсэн.
- ◆ Танхимуудад өгсөн ном нэг бүрээс 1 хувийг авч архивын фондод ялгасан.

Ном хэвлэл, аудио визуал фондыг каталогжуулах ажлын хүрээнд

Электрон каталогт номын нөөц үүсгэх талаар:

- ◆ Бүх танхимууд нийт 8672 ном болон хэвлэмэл бус материалыг электрон каталогт орууллаа.
- ◆ Мөн каталогчийн компьютер дээрх 1255 нэрийн 3000ш ном, хэвлэмэл бус материалаар нөөц бааз үүсгэв.
- ◆ Каталогийн картын хэвлэх форматыг номзүйн бичилтийн стандартын дагуу өөрчлөн шинэ номын 2 төрлийн 1000 ширхэг картыг хэвлэж, холбогдох шоголуудад байрлууллаа.

- ◆ Номын баазад орсон 3000ш номын зураасан кодыг компьютерт оруулж, хэвлэн гаргасан ба ангилагч, каталогч нар зураасан кодыг ном нэг бүрт нааж коджуулав.

Каталогтой ажиллах, лавлагаа өгөх талаар

- ◆ Хэлтсийн ажилтнууд жижүүрийн каталогчоор ажиллаж өдөрт каталогийн 30 гаруй лавлагааг байнга өгч ирлээ.
- ◆ Түр үйлчлүүлэх үнэмлэх нээж, уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангасан.
- ◆ Төрөл анги, үсэг дарааллын каталогт редакц хийж, илэрсэн алдааг засч байрлуулан, ангиллын зөрүүтэй 21ш номын картыг ялгаж, номын ангиллыг зассан.
- ◆ Каталогийн элэгдэж хуучран уншигчийн хэрэгцээг хангахгүй болсон 530ш картыг шинэчлэн хуучин номын 1350ш, 2005 оны шинэ номын 1000ш, бүгд 2890ш картыг төрөл анги болон үсэг дарааллын каталогт байрлууллаа. Мөн ангилал зөрүүтэй байрлагдсан 136ш картыг холбогдох кааталогт байрлуулсан. Түүхийн шинжлэх ухааны каталогт нарийвчилсан ялгагчуудыг хийж, шинэчлэн зохион байгууллаа.
- ◆ Каталогт нийт 17 ялгагчийг шинээр, 86 ш ялгагчийг дахин шинэчлэн хийлээ.
- ◆ Каталогийн 4ш дугаар болон 4ш нүүр хаягыг шинэчлэн хийв

Номын сангийн автоматжуулалт болон програм хангамж, техник хангамжийн ажлын хүрээнд

Дотоод болон интернэтийн сүлжээг сайжруулах, сервэр клиентүүдийг зохион байгуулах талаар:

- ◆ Интернэт танхимын сервэр болон клиентийг шинэ програм хангамжаар сайжруулах ажлыг 4 удаа хийсэн. Нийтдээ интернэт сүлжээний 5 компьютер, дотоод сүлжээний бааз үүсгэгдэх 4 компьютерт програм шинэчлэв.

Автоматжуулалтанд техник хэрэгсэл, арга ажиллагааг нэвтрүүлэх талаар:

- ◆ ХНО-д автоматжуулалт нэвтрүүлэх програм.
- ◆ Номын сангийн автоматжуулалтын програм хангамжаар ЭМШУИС-ийн номын санд CDS/ISIS програмтай танилцан, уг програмыг сонгож, худалдан авч, 3 клиентэд суурилуулан, нэмэлт төхөөрөмжийн хамт туршсан.
- ◆ ХНО-ны автоматжуулалтанд “Уншигчийн үнэмлэх” хийх үйл ажиллагаа ордог ба түүнийг хийдэг програм хангамжийг 2 удаа засварлаж, хэвийн ажиллагаатай болгон фонд болон техник хэрэгсэлтэй тохируулав.
- ◆ Үнэмлэх хийх үйл ажиллагааг хөнгөвчилж сайжруулалт хийхдээ үнэмлэхний ард зураасан кодыг санамжны хамт шууд хийх шабланыг MS-Word дээр хийв.
- ◆ Автоматжуулахад шаардлагатай номонд (ресурст) наагдах зураасан кодны “tag”-ыг хийв.

ХНО-д автоматжуулалтыг нэвтрүүлэх ажил

- ◆ Өгөгдлийн бааз бүрдүүлэх судалгаа хийснээр
 - ▶ Мэдээллийн бааз бүрдүүлэх үйл ажиллагааг ХНО-д зохион байгуулах,
 - ▶ Номын санд ресурс нь олон төрөл байдагтай холбогдуулан мэдээллийн

бааз бүрдүүлэх элементээр бүх төрлийн ресурсыг авдаг болгоход Dublin Core элементийг зохицуулан ашиглах, түүний цаасан каталог хэвлэх Print Format-ыг зохицуулах,

- ▶ CDS/ISIS програмаар өгөгдлийн сан бүрдүүлэх шат дараалсан үйл ажиллагаануудыг гүйцэтгэх,
- ▶ Номын санчдад сургалт явуулах материал бэлтгэх арга ажиллагаануудыг хөнгөвчлөв.
- ◇ Өгөгдлийн бааз бүрдүүлэх дараах арга ажиллагаануудыг гүйцэтгэв.
 - ▶ Програмын туршилт, сургалтын материал бэлтгэл, бааз болон цаасан каталог хэвлэх бэлтгэлийг хийж гүйцэтгэв.
 - ▶ Бааз үүсгэхтэй холбогдсон ажиллагааны мөрдлөг заавар, баазын нэр, гүйцэтгэлийн схем гаргаж ажилтнуудад танилцуулга хийв.
 - ▶ Dublin Core элементийг CDS/ISIS-ийн элементтэй харьцуулан судалж, хийх баазад тохирсон шинэ элементийг гаргалаа.
 - ▶ CDS/ISIS програмд бааз бүрдүүлэх үйлдлүүдийг тус бүрчлэн хийж, програмаар туршигдсан сургалтын материал хийж бэлтгэв.
- ◇ Өгөгдлийн бааз бүрдүүлэлтээр ХНО-д автоматжуулалт нэвтрүүлсэн үр дүн:
 - ▶ Програмын туршилтын дүнд бааз үүсэх ажиллагааны 4 заавар гаргаж, сургалт дадлага амжилттай явагдсан.
 - ▶ ХНО-ны ажилтнуудад, ажилд гүйцэтгэлийн схемийн дагуу ажиллахаар таниулга хийв. Танхимуудын өгөгдлийн баазын нэрийг гаргалаа.
 - ▶ Dublin Core элементийг CDS/ISIS-ийн элементтэй харьцуулсан судалгаа болон хийгдэх баазад тохирсон шинэ элементийн ашиглалтын зааврыг бичих жишээний хамт хийв.
- ◇ CDS/ISIS програмаар туршигдсан сургалтын материалтай CD гаргав. **Үүнд:** MS Word 8 файл, 16 хуудас MS PowerPoint 4 файл, 175 хуудас
- ◇ Бүх танхимын компьютерт CDS/ISIS програм суулгаж, өгөгдлийн шинэ элементүүдтэй баазын файл нээсэн ба бүх танхим номоо оруулж байна.

ХНО-ны вэб хуудсыг хийж интернэтэд байрлуулах:

- ◇ ХНО-ны вэб хийхэд шаардагдах програм, вэб бүтэц судлах ажлыг хийсэн. Вэб хийдэг програмууд /MS FrontPage, Dreamweaver, Macromedia Flash, Photoshop, HTML, CSS, JavaScript кодчлолууд/-аар ажилладаг байх шаардлагын дагуу тодорхой хэмжээнд эзэмшиж ХНО-ны вэб хуудсыг хийж гүйцэтгэв. Вэбтэй холбоотой дараах ажлууд хийгдлээ.
 - ▶ Вэб байрлуулдаг компаниар Magicnet провайдерыг сонгож гэрээ хийж, төлбөрийг хийлгэсэн.
 - ▶ ХНО-ны вэбийн агуулга, зохиомж, бүтцийг гаргав.
 - ▶ Photoshop, Flash програм ашиглаж Вэбэд байрлуулах бүх зургийн боловсруулалтыг хийхдээ, шинээр 17 зураг зурж, 48 фото зургийн боловсруулалтыг хийсэн.
 - ▶ ХНО-ны Вэбэд орсон бүх текстийг “Arial & Times New Roman” фондуудад хөрвүүлэн шивсэн болно.
 - ▶ Вэбээр үзүүлэх текстийн агуулга, зурагнууд зохиомж зэргийг зохион гаргалаа.
 - ▶ Эдгээр ажлуудын дүнд ХНО-ны Вэб бэлэн болж улмаар интернэтэд www.bpc.mn URL хаягтайгаар байрлуулав.

- ▶ ХНО-ны вэбд байрласан албаны электрон шууданг 25 хаяглалтай байхаар гэрээ хийж авлаа.

Арга зүйн ажлын хүрээнд:

- ◆ ЕБС-д арга зүйн зөвлөлгөө өгөхөд зориулсан арга зүйн хавтаст материалын эхийг компьютерт бэлтгэн, зарим материалыг хувилж олшрууллаа. Үүнд: Каталог зохион байгуулалт, нэгдсэн болон нэг бүрчилсэн бүртгэл, өдөр тутмын бүртгэлийг хэрхэн хөтлөх, ном ангилах ерөнхий арга зүй, таны мэдлэгийн санд-мэргэжлийн англи хэлний толь, ном тодорхойлолтын үндсэн элементүүд, гээгдэж алдагдсан номын оронд уншигчаас төлүүлж авах номын бүртгэл, номын фондноос акталж хасах номын нэг бүрчилсэн бүртгэл, уншигчаас авах социологийн судалгааны асуулт зэргийг бэлтгэлээ.
- ◆ Соёлын сургуулийн мэргэжил дээшлүүлэх курст ирсэн хөдөө орон нутгийн номын санчдыг ХНО-ны танхимуудтай танилцуулж арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн.
- ◆ ЕБС-ийн номын санч нар оролцсон семинарт арга зүйч оролцон ХНО-ны танилцуулгыг “power point” програм дээр бэлтгэн сурталчиллаа.
- ◆ ЕБС-ийн номын санчдын судалгааг нэгтгэж статистик тоо баримт гаргалаа.
- ◆ Уншигчдаас авах социологийн судалгааны асуултыг бэлтгэж өгөв.
- ◆ Уншигчдаас авсан социологийн судалгааг дүгнэж гаргалаа.
- ◆ 150 уншигчдаас судалгаа авсан бөгөөд судалгаанаас харахад ХНО-ны зар сурталчилгааг сайжруулах, СОТА-д уншигчдыг идэвхтэй оролцуулах, цэвэрлэгээн дээр анхаарах, зарим ажилчид харилцааны соёл дээр анхаарах, сурах бичгийн хангалтыг сайжруулах зэрэг саналыг уншигчид тавьж байна.
- ◆ ХНО-ны Вэб-ийн “Нийт уншигчид”, “Мэргэжлийн номын санчдад” буланд “Ном унших соёл”, “Ном ангилах арга зүй” зэрэг материал бэлтгэж орууллаа.
- ◆ ЕБС-ийн 28, 57, 105, 47, 4, 14-р сургуулийн номын сангууд болон “Шинэ иргэншил” дээд сургуулийн номын сан, Биеийн тамирын дээд сургуулийн номын сан, 21-р сургуулийн номын санч Янжмаа, 76-р сургуулийн номын санч Нарантуяа, Архангай аймгийн Жаргалант сумын 8-н жилийн номын санч Гэрэлчимэг, “Алтай” ДСургуулийн номын сан, Хөгжим бүжгийн коллежийн номын санч, 18-р сургуулийн номын санч Дулмаа зэрэг нийт 15 сургууль, 17 байгууллага хувь хүмүүст данс хөтлөлт, каталогийн бичилт, номоо хэрхэн ангилах, DDC ангилал, өдөр тутмын бүртгэлийг хөтлөх талаар зааварчлага болон арга зүйн зөвлөлгөө өгч хэрэгцээт материалыг номын санч сэтгүүлээс олшруулж өглөө. Тус номын сангуудын нэгдсэн болон нэг бүрчилсэн бүртгэл өдөр тутмын бүртгэлтэй танилцаж зөвлөгөө өглөө. Мөн номын санчдын сургалтын үеэр МУБИС-ийн номын сан, Нээлттэй нийгэм форумын номын сантай танилцууллаа.
- ◆ IFLA (Олон улсын номын сангийн холбоо)-ноос эрхлэн гаргасан хүүхдийн номын санд зориулсан гарын авлага материал, ХНО-ны мэдээ мэдээлэл, Нобелийн шагналын тухай материал “Номын санч” сэтгүүлд өглөө.
- ◆ Ном хэвлэлийн каталогийн шинэчлэгдсэн стандартыг хувилж олшруулан каталогийн бичилтээр карт бичиж, үзүүлэнгийн материал бэлтгэлээ.

- ◇ 2006 оны тэмдэглэлт үйл явдлын жагсаалтыг бэлтгэн гаргасан.
- ◇ Төрийн соёрхолт болон Нацагдоржийн нэрэмжит зохиолчдын жагсаалтыг гаргаж дээрхи шагналтнуудын зохиолоос ХНО-д байгаа номыг нь скайнарадаж булан байгуулахад бэлэн болгов.

Лавлагаа мэдээлэл, номзүйн ажлын хүрээнд

Номзүйн талаар:

- ◇ “Шинэ номын мэдээ”-ний анхны дугаараа 89 номоор гарган уншигчдын хүртээл болголоо.
- ◇ Герман танхимаас герман хэлний багш нарт зориулсан гарын авлага, сурган болон заах арга зүйн холбогдолтой 85ш номоор номзүйн жагсаалт гарган ГЭСЯаманд болсон багш нарын уулзалтанд танилцууллаа.
- ◇ Хүүхдийн зохиолчдын ном зохиолын номзүйн жагсаалтыг 25 зохиолчийн 300 зохиол бүтээлээр гаргалаа.
- ◇ Д.Нацагдоржийн 99 насны ойд зориулсан, Р.Чойном 70 насны ойг угтсан уран бүтээлийн номзүйн жагсаалт гаргасан.
- ◇ Сонин сэтгүүлийн мэдээллийн бааз үүсгэн 94 материалаар картын сан бэлтгэж, 78 мэдээг мэдээллийн баазад оруулан баяжуулсан.
- ◇ Цог сэтгүүлд 1970-1991 онд хэвлэгдсэн “Багачууддаа уншиж өгөөрэй” буланд орсон хүүхдийн өгүүлэл, шүлгийг түүвэрлэн бяцхан товхимол гаргалаа.
- ◇ ХНО-д байгаа 1-5-р ангийн сурагчдад зориулсан байгаль экологийн холбогдолтой номын жагсаалтыг Байгаль орчны консерциумд гаргаж өглөө.
- ◇ “Монголын нууц товчоо” зохиолын жагсаалтыг гаргав.
- ◇ Утга зохиолын салбарт Нобелийн шагнал хүртсэн зохиолчдын жагсаалтыг шүүж бэлтгэв.
- ◇ Монгол улсын төрийн соёрхолт зохиолчид, Нацагдоржийн нэрэмжит зохиолчдыг тус шагнал авсан зохиолоор нь номзүйн жагсаалт гаргалаа.
- ◇ Мөн хүүхдийн шагналт зохиолчдын зохиолын жагсаалт гаргав.
- ◇ Хүүхдийн 11 зохиолчийн бүтээлийн жагсаалтыг Интернэтийн www.temuu-jin.mn вэб сайтаас авч power point програм дээр бэлтгэж хувилан уншигчдад сурталчиллаа. Олон улсын хүүхдийн ном зохиолын вебүүдийг өөрийн сайтанд байрлуулан сурталчлах ажлыг хийж эхлээд байна.
- ◇ Чехийн хүүхдийн зохиолчид, зураачдын үзэсгэлэнд зориулан Чех хэл дээрхи хүүхдийн номын жагсаалт, монгол хэл дээрхи чехийн зохиолчдын номын жагсаалтыг Үндэсний номын сангийн төрөл анги үсэг дарааллын каталогоос шүүж 26 номыг авчирч номын үзэсгэлэн гаргаж сурталчиллаа.
- ◇ БСШУ-ны яамнаас гаргасан ЕБС-ийн сурагчдын эх зохиолоор заавал уншвал зохих номын жагсаалтанд санал өгч, 4-8 анги болон 8-10 ангийн сурагчдын унших эх зохиолын жагсаалтыг гаргахад оролцсон.

Лавлагаа мэдээллийн ажлын талаар:

- ◇ Бүх төрлийн 1332 лавлагааг өгсөн. **Үүнд:** Хүүхдийн зохиолчдын бүтээл, Д.Пүрэвдорж “Чингис” шүлэг, Монгол ардын уртын дуу, Өнчин хүүгийн цэцэлсэн шашдир, Оросын алдарт зураач Суров, Андерсений үлгэр, Дэлхийн улсуудын эдийн засаг, улс төрийн байдал, боловсролын талаар монгол, орос, англи хэл дээрх материал болон каталог хэрхэн

ашиглаж унших, Хувьсгалын анхны 7, Монгол айраг, гүүний саамны найрлага, ардын эмчилгээнд хэрэглэх нь, Хөгжмийн зохиолч Бетховен, Моцарт, Хачитурян, монголын эртний түүх, тасалгааны цэцгийг хэрхэн тарьж арчлах, Швейцарь орны тухай, оросын хөгжмийн зохиол, Канад улсын талаар англи хэл дээрх материал, орос хэл дээр хэвлэгдсэн амьтан ургамлын талаарх ном, нягтлан бодох бүртгэл аудитын талаар, Монгол банкны тухай англи хэлээр, Sony, Microsoft, Coco cola компаниуд хэрхэн алдаршсан тухай, Төрийн үйлчилгээний албан хаагчдын цалингийн сүлжээ, Ш үсэгтэй үгийн тухай, Нөхөрлөл компани хуулийн талаар 4 удаа, архи, тамхины хуулийн талаар 3 удаа, гэр бүлийн хууль, Иргэний хуулийн талаар 5 удаа, цахилгаан бараагаар алдаршсан дэлхийн саятны тухай 8 удаа, адууны болон гахайн аж ахуйн талаар, Хасар хааны тухай, Олимпын үүсэл, ХАА-н тухай орос хэл дээр, Гена матрын дуу, М.Билэгсайханы “Эх орны минь босго өндөр”, “Эрчүүдээ өмөөрч бичсэн нинжин сэтгэлийн шүлэг”, Б.Лхагвасүрэнгийн “Шагнал”, Ч.Давгадоржийн “Атлантын далайн захад ээжийгээ их саналаа”, Г.Мөнхцэцэгийн “Ижийд минь битгий хэлээрэй” шүлгүүд, номын тухай 30 гаруй мэргэн үг сургаал, оновчтой уншлага сэдвээр лекц, ЕБС-ийн 10-р ангийн сурагчдын хичээлийн программд орсон морины тухай дуу, шүлэг, магтаал, зэрэг сэдвээр тус тус лавлагааг өгч уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангалаа.

- ◆ Интернэт ашиглан хүүхдийн номын сангуудын вэб хаягыг олж жагсаалт гаргаж эхлээд байна.
- ◆ Хууль эрх зүй болон лавлагааны 135 номыг үндсэн фондоос ялган авч, Зууны мэдээ, Монголын мэдээ, Өнөөдөр сониноос 419 мэдээ мэдээллийг шүүж лавлагааны фондоо баяжууллаа.
- ◆ Мөн 2004 оны “Зууны мэдээ”, “Өнөөдөр”, “Өдрийн сонин” сониноос 3, 5, 6, 72, 75, 76, 81, 82, 83, 85, 88 зэрэг шинжлэх ухааны сэдвээр 29 хайчилбар хийлээ.
- ◆ “In Mongolian” вэб сайтанд материал бэлтгэж өгсөн.
- ◆ “Байгаль орчноо хайрлах”, “Хог хаягдалтай тэмцэх” зэрэг МТВ-ээр цувралаар гардаг нэвтрүүлгийн материалыг дискээр хүүхдүүдэд үзүүлэхээр “Их мэдэх”, “Мөрөөдөл” танхимуудад өгөөд байна.
- ◆ Жижүүрийн каталогч нар болон танхимуудыг лавлагааны дэвтэртэй болгосон.
- ◆ Хэлтсийн ажилтнууд жижүүрийн каталогчийн ажлыг гүйцэтгэн нэг ажилтан өдөрт 30 орчим аман болон бичгийн лавлагаа мэдээллийг уншигчдад өгч лавлагааны дэвтрийг хөтлөн ажиллаж ирлээ.

Мэдээлэл сурталчилгааны ажлын талаар:

- ◆ ХНО-ны үйл ажиллагааг Баянхонгор аймгийн номын санчид, Сүхбаатар аймгийн сургуулийн номын санч, Сэлэнгэ аймгийн номын сангийн эрхлэгч, Төв аймгийн иргэн, Номын санчдын анхдугаар зөвлөгөөний төлөөлөгч, Алтан тариа компаний менежер Цацрал, Их, дээд сургуулийн номын санчид, 17 хувь хүмүүс байгууллагуудад танилцууллаа.
- ◆ Мэдээллийн самбар ажиллуулан ХНО дээр болж буй үйл ажиллагааг фото зурагтай нь 5 удаа гаргаж уншигчдад сурталчилсан.
- ◆ ХНО-ы үйл ажиллагааны талаар FM 102,5, Шинэ зууны радио 107, ХНО-д зохиогдсон СОТА-ын талаар Монголын радиогийн “Хурд” агентлагт

ярилцлага, “Үнэн” сонин, Зууны мэдээ, FM 104,5, “МОН ЦА МЭ”-д 2 удаа тус тус мэдээ мэдээлэл өгсөн.

- ◆ Шинээр ирсэн гадаад сэтгүүлүүдээр үзэсгэлэн гаргасан.

Ном хэвлэлийг сэргээн засварлах талаар:

- ◆ Ном сэргээн засварлах ажлын хүрээнд уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангахгүй болсон, элэгдэж урагдсан буюу гэмтэлтэй нийт 536 ширхэг номыг сэргээн засварлав. Сэргээн засварлагч 504, ном бүрдүүлэгч 32ш номыг сэргээн засварлалаа. Үүнийг танхимуудаар ялгавал:
 - ▶ “Мөрөөдөл” танхимд 24 ширхэг ном
 - ▶ “ГМТөв”-д 2 ширхэг ном
 - ▶ “Их мэдэх” танхимд 42 ширхэг ном
 - ▶ “Монгол фонд”-нд 468 ширхэг ном сэргээн засварласан байна.
- ◆ 18 хавтас сонинг үдэж хавтаслаж даалимбаар шил наав.
- ◆ 5 хавтас сэтгүүл үдэв. (Төрийн мэдээлэл)
- ◆ 500-гаас дээш хуудастай цавуун бэхэлгээний номын хуудсыг шил дагуу хөрөөдөж, ПВА цавуугаар наан, олсон утсаар бэхлэж засварлах технологийг ХНО-ны ном сэргээн засварлах ажиллагаанд анх удаа нэвтрүүлж, одоогоор 18ш номыг энэ технологиор засварлаад байна.
- ◆ UBS телевизийн “Их мэдэхийн өртөө” хүүхдийн нэвтрүүлгээр хүүхэд багачуудад ном сэргээн засварлах талаар үзүүлэх сургалт хийж, зааварчилга өглөө.

НОМЫН САНГИЙН ОРЧНЫГ САЙЖРУУЛАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- ◆ Урсгал засвар
- ◆ Батлагдсан төсвийн хүрээнд ГМНС-ийн дулааны радиоторыг солих, ханыг дулаалах ажлыг хийсний үр дүнд энэ өвөл дулаан сайхан өвөлжиж байна.
- ◆ Соёл урлагийн сангаас санхүүжүүлэн “Зохистой ажлын байр-өндөр бүтээмж” төслөөр ажилчдын тохилог душтэй боллоо.
- ◆ Гетё институтийн санхүүжилтээр 3000 еврогийн хөрөнгө оруулалт хийгдэж ГМНС-ийн тавиурыг шинэчлэхээр боллоо.
- ◆ Үйлчилгээний номын санч 11 хүнийг ажлын нормын хувцсаар хангаад байна.
- ◆ Өөрийн дотоод нөөц бололцоондоо тулгуурлан гэрээр ном олгох тасгийн номын санч А.Нансалмаад агаар чийгшүүлэгч авч өгсөн.
- ◆ Өөрийн нөөц бололцоонд тулгуурлан 218 мянган төгрөгөөр гэрэлтүүлгийг сайжрууллаа.

Харуул хамгаалалт, цэвэрлэгээ үйлчилгээний ажлын талаар:

- ◆ Харуулын ажилтан, хувцас хадгалагчид нийт 54610 ирцэд үйлчилсэн.

Галын аюулгүй байдлыг хангах талаар:

- ◆ 2005 оны галын аюулгүй байдлыг хангаж ажиллаж нийт 200 мянган төгрөгний засвар үйлчилгээний ажил хийсэн.
- ◆ Галын хоруудыг цэвэрлэж хаяг, заавар нааж жижүүрүүдэд хүлээлгэн өгөв.
- ◆ Фондуудыг галын хортой болгож фондоч нарт хүлээлгэн өгсөн.
- ◆ Нийт 5 галын краны посттой. Тэдгээрийн нэг бүрчлэн цэвэрлэж, бүрэн

бүтэн байдлыг хангаж лац, ломботой болгов. Мөн 1-р давхарын галын крантны хаалга, бариул эвдэрсэн байсныг засаж лацдан, жижүүрүүдэд нэг бүрчлэн хүлээлгэн өгсөн.

- ◆ Уншлагын танхимуудын схем зургуудыг гаргуулж, аваарын хаалгуудыг чөлөөлөв.
- ◆ Мөн галын аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор цахилгааны шат болон цахилгааны холболтуудыг ордны цахилгааны инженер, цахилгаанчны хамт байгууллагатаа бүрэн үзлэг хийж зохих дүгнэлт гаргаж ажиллаа. Үүнтэй холбогдуулж цахилгаанд шаардагдах материалуудын жагсаалт гарган арга хэмжээ авч ажиллаа.

2005 оны төлөвлөгөөт ажил бүх үзүүлэлтээр биелсэн амжилтаар манай хамт олон шинэ оноо угтлаа.

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Тус номын сан нь аймгийн нийт иргэдийг мэдээллээр хангах, соёлын үнэт зүйл болох ном хэвлэлийг хадгалах хамгаалах, сурталчлах, уламжлалт өв соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх, дэлхий нийтийн жишигт нийцсэн орчин үеийн технологитой “Номын өргөө-мэдээлийн төв” болох зорилготойгоор ажиллаж байгаа билээ.

Аймгийн нийтийн номын сан нь 2005 онд доорхи ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ.

Үүнд:

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭ ТҮҮНИЙГ ӨРГӨЖҮҮЛЭХ ТАЛААР

Дээрхи үндсэн зорилтоо хэрэгжүүлэх үүднээс номын сан нь 2005-2009 он хүртэл номын сангаа хөгжүүлэх стратеги төлөвлөгөөгөө боловсруулан уг төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаагаа явууллаа.

Номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах, номын фондын эргэлтийг хурдасгах, мэдээллийг түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор насанд хүрэгчдийн уншлагын танхим, хүүхдийн уншлагын танхим, зөөврийн үйлчилгээ, гэрээр олгох үйлчилгээний хэлбэрүүдээр нийт байнгын 6000 уншигчдад 64800 ширхэг ном хэвлэлээр үйлчиллээ.

Энэ оны 4-р сарын 1-нээс эхлэн шинээр зөөврийн үйлчилгээг 9 байгууллагад ажиллуулж уншлага үйлчилгээгээ өргөжүүллээ.

Үүнд: ЗДТГ, Цагдаагийн хэлтэс, Боловсрол Соёлын газар, МСҮТ, Аймгийн шүүх, Прокурор, “Тунгалаг тамир” хувийн эмнэлэг, УЦУОШ-ний төв, Эрдэнэбулган сумын Тамгын газар зэрэг 9 байгууллагатай гэрээ хийсний үндсэн дээр сарын 3000 төгрөгийн төлбөртэйгээр үйлчилж байна. Энэ үйлчилгээний хэлбэр нь уншигч хэрэглэгчдийн мэдээллийн хэрэгцээг хангах, соёлын үнэт зүйл болох ном хэвлэлийг сурталчлах, тэдний хүртээмж болгоход тодорхой хэмжээгээр үр өгөөжөө өглөө. Уншигчдын дунд уншлага үйлчилгээний талаар санал хүсэлт бичих дэвтэр ажиллуулж тэдний санал хүсэлтийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллалаа.

2005 оны тэргүүний уншигчдыг шалгаруулж харьяа байгууллагад нь хүсэлт тавин шагнуулан урамшууллаа.

Тэргүүний уншигчаар А.Амартүвшин (ЗДТГ), О.Сайхнаа (МСҮТ), С.Чулуунаа (Аймгийншүүх), Б.Энэбиш (Альфа цэцэрлэг), Б.Эрдэнэцогт (Цагдаагийнхэлтэс), Д.Алтангэрэл (БСГ), Ж.Их-Оюун (ЦУОШ төв), Д.Энхбаяр (Аймгийн прокурор) Б.Бархас (1-р сургууль 11-р анги), С.Намхайнямбуу (2-р сургууль 8-р анги), Э.Төгсжаргал (3-р сургууль 4-р анги) нар шалгарсан. Мөн номын сан түшиглэн ном худалдаалах цэгийг шинээр барьж номын коллектороос шинэ ном авч худалдаж байна.

Номын сангаас явуулж байгаа үйл ажиллагааг үнэлэн Аймгийн Хэрэглэгчдийн Эрх Ашгийг Хамгаалах Нийгэмлэг нь тус номын санг 2005 оны “Хэрэглэгчдийн найдвартай түнш” байгууллагаар шалгаруулан шагнаж урамшууллаа.

СОЁЛ МЭДЭЭЛЭЛ-НОМ СУРТАЛЧЛАГААНЫ АЖЛЫН ТАЛААР

Номын сангийн ажиллагсадтай үр дүнгийн гэрээ хийн 2005 оны ажлын төлөвлөгөөг улирал жилээр гаргуулсаны үндсэн дээр хамтран ажиллаж байгаа зарим байгууллагын ажиллагсдын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх, номын санд шинээр ирсэн болон фондод байгаа ном хэвлэлийг сурталчлах чиглэлээр аймгийн Цагдаагийн хэлтэстэй хамтран “Зөвхөн чи”, “Богино холбоо”, “Олс таталтын тэмцээн”, Улс тунхагласны баяраар Номын сан, МСҮТ, Цагдаагийн хэлтэсийн ажилчдын дунд “АХА” тэмцээнийг зохион байгуулан явуулсан ба Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигийн дагуу Монголын нууц товчоог бүх нийтэд таниулан сурталчлах ажлын хүрээнд Хүмүүн цогцолборын 3-р дунд сургуулийн 8-10-р ангийн сурагчдын мэдлэгийг бататгах, түүх, өв соёлоос суралцах, танин мэдүүлэх зорилгоор “Монголын нууц товчоог хэн сайн мэдэх вэ?” тэмцээнийг тус сургуулийн нийгмийн ухааны заах аргын нэгдэлийн хамт олон, номын санчтай хамтран зохион байгуулж сурталчиллаа. Мөн “Төгс төгөлдөр хамт олон болъё” уралдаант цэнгүүнийг ЛЭОС, Наран төв, Нүүдлийн номын сантай нэг хамтран нэг ээлжинд 3-4 байгууллагыг хамруулан 5 удаа зохион байгуулж, “Төгс төгөлдөр хамт олон”-оор Мэргэжил сургал үйлдвэрлэлийн төв шалгарсан. Уг үйл ажиллагаанд зориулан Чингис хаантай холбогдолтой материалуудаар үзэсгэлэнг тогтмол гаргаж байв. Эх үрсийн баяраар Эрдэнэ-булган сумын Тамгын газрын гаргасан Эх үрсийн баярыг тэмдэглэн өнгөрүүлэх хөтөлбөрт тусгуулан С.Содномдоржийн “Аз жаргалын эрэлчин” хүүхдийн жүжгээс хэсэгчилэн авч дүрийн тоглолт хийлгэн нийт эхчүүд хүүхдүүдэд сонирхуулав.

Номын санд шинээр ирсэн болон фондод байгаа номуудаар “Орчин үе ба яруу найраг”, “Хүний эрх ба эрх чөлөө”, “Чингис гэж хэн бэ?”, “Эрүүл бие саруул ухаан”, “Архангайн зохиолчдын бүтээлүүдээс”, “Л.Түдэвийн зохиолуудаар аялъя” гэх мэтчилэн сэдэвчилсэн болон шинэ номын үзэсгэлэнг давтагдсан тоогоор 24 удаа гарган сурталчиллаа. Шинээр 4 удаа ном авч техник ажиллагааг хийн шинээр ирсэн болон худалдаанд байгаа номын мэдээнүүдийг тухай бүрт нь гаргаж уншигчдад хүргэсэн. Мөн Цагдаагийн хэлтэс дээр үзэсгэлэнгийн шкаф байрлуулан хууль, эрх зүйн болон бусад салбарын ном хэвлэлээр үзэсгэлэн тогтмол гаргалаа.

ФОНДЫН БАЯЖИЛТ ТҮҮНИЙ ХАДГАЛАЛТ ХАМГААЛАЛТЫН ТАЛААР

Номын сан нь төсвөөс 17447,2 мянган төгрөгийн санхүүжилт авснаас 1762,1 мянган төгрөгөөр 55 нэр төрлийн тогтмол хэвлэл, 300 ширхэг шинэ ном авч техник ажиллагааг хийн, каталогт байрлуулан, дансанд авч фондоо баяжууллаа. Фондын номын бүрэн бүтэн байдал түүний ашиглагдах хугацааг уртасгах зорилгоор номын санчдын үр дүнгийн гэрээ болон ажлын төлөвлөгөөний дагуу нийт 4000 ширхэг номыг сэргээн засварлалаа. Мөн номын санд захиалсан тогтмол хэвлэлүүдийг үдэж хавтаслан дансанд авч фондонд хадгалж байна.

БАЙГУУЛЛАГА ОРЧНОО ТОХИЖУУЛАХ ТАЛААР

Номын сангийн нөөц бололцоо, ажиллагсадын хүчээр гадна талын хашааг засаж шинээр хаалга хийн, уншигчдын үйлчлүүлэх аятай тохитой орчныг бүрдүүлэх үүднээс бие засах газрыг шинээр барилаа. Насанд хүрэгчдийн болон хүүхдийн номын сангийн барилгын гадна талын шавар нь унасан хэсгүүдийг нөхөн шавардаж өнгө шаврыг хийлээ. Номын сангийн агуулахын байранд бүрэн засвар хийж тодорхой үйлчилгээнд ашиглах нөхцөл бололцоог бүрдүүллээ. Мөн Засаг Даргатай хийсэн үр дүнгийн гэрээнд тусгуулсаны үндсэн дээр Засаг даргын Захирамжаар 3000,0 төгрөгийг гаргуулж насанд хүрэгчдийн номын сангийн дээврийг бүрэн сольж гэрлийн мантажийг шинэчилж, хүүхдийн номын сангийн дусаал гоожиж байсан хэсгүүдийг шинэчлэн сольсон.

Уншлагын танхимуудын өнгө үзэмжийг сайжруулах, уншигчдыг ардын уран зохиолчид, төрийн шагналт зохиолчидтой танилцуулах зорилгоор зохиолчдын зургуудыг гуунд хийж байрлууллаа.

АЖИЛЛАГСАДЫН НИЙГМИЙН АСУУДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ, МЭДЛЭГ БОЛОВСРОЛЫГ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ, МЭДЭЭЛЭЛ АВАХ БОЛОЛЦООГООР ХАНГАХ ТАЛААР

Номын сангийн ажиллагсадын ажил дүгнэх үзүүлэлтийг шинэчлэн боловсруулж ажиллагсадын хурлаар баталсны дагуу тэдний ажлыг дүгнэн нийт 1105.4 мянган төгрөгний урамшуулалт цалинг олголоо. Зөөврийн номын сан болон “Соёл гэгээрэл” сэдэвт ном сурталчлах ажлыг гүйцэтгэж байгаа Л.Түвшинжаргалыг 21 хоногийн хугацаатай УБ хотын Соёлын дээд сургууль дээр сургалтанд хамруулав. “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” номын санчдын анхдугаар зөвлөлгөөн 3-р сарын 10-12 хүртлэх хугацаанд Улаанбаатар хотод явагдаж 3 номын санч оролцов. 5-р сард Канад улсын WIS-CONSIN их сургуулийн номын санч мэдээллийн ангийн багш оюутанууд ирж, хөдөө орон нутагт мэдээллийг хүргэх, нөлөөлөх хүчин зүйлсийн талаар судалгаа хийлээ. Мөн номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцан номын санчидтай уулзаж харилцан ярилцан мэдээлэл солилцлоо.

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Монгол Улсын Засгийн Газрын мөрийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ард иргэдийн оюун санааны хэрэгцээг хангах тэдний улс төр, ёс суртахуун, гоо зүй, хууль эрхийн хүмүүжил, оюуны чадавхыг дээшлүүлэхэд орчин үеийн үйлчилгээг ашиглан хүн бүрт мэдээлэл хүргэх замаар нийгэмд идэвхтэй мэдлэгтэй иргэнийг төлөвшүүлэх нь номын сангийн гол зорилт болоод байна.

Иймд номын сан уншлага үйлчилгээг өргөтгөх, техник технологийг нэвтрүүлэх ном сурталчлах ажлын агуулга хэлбэрийг баяжуулахад ажлаа чиглүүлэн ажиллаж байна.

УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Уншигчдын ном хэвлэл унших мэдээлэл авах цар хүрээ өдрөөс өдөрт өсөн нэмэгдэж буй өнөөгийн нөхцөлд тус номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээ, хүсэл сонирхлыг судлан тэдэнд хэрэгцээтэй мэдээ материалыг цаг тухайд нь хүргэж үйлчлэхэд гол анхаарлаа чиглүүлж аймгийн БСГ-ын даргатай хийсэн үр дүнгийн гэрээ болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж ирлээ.

Сум, сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагаанд арга зүйн зөвлөгөө өгч, соёлын ажилтны өдөрлөгийг утгаж бүх сумын номын санчдын сургалт семинарыг Алтанцөгц суманд 3 хоног явуулж семинарын үеэр үйл ажиллагаанд үнэлгээ өгч Сагсай, Алтай, Булган сумын номын санчид ба төвийн 2 номын санчдад байгууллагын өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнасан. Сумын номын сан болон төвийн ДКУНС-ийн номын сан Багшийн коллеж, Нэгдсэн эмнэлэг, Эрүүлийг хамгаалах газар, 1,2,3,4,5-10 жилийн сургуулийн номын сантай гэрээ хийж салбар номын сан ажиллуулж байна. Сумын номын сангийн фондод сүүлийн 15 жилд ном авах төсөв өгөгдөөгүй фондын баяжилт хийгдээгүй учир бүх сумын номын санд 500000 төгрөгний дунджаар 980ш номыг БСГ-ын номын сан хөгжүүлэх төсвөөс өгч номыг номын сангаар дамжуулан фондоо баяжуулсан юм.

Соёлын болон соёлын өвийг хамгаалах хуулийн дагуу номын сангийн хадгалалт хамгаалалтын байдалд шалгалт хийж урагдаж гэмтээсэн 6-8% буюу 1800-2600 номыг сэлбэн засах ажлыг хийсэн. Гэгээрлийн сайдын 1997 оны 99-р тушаалын 1-р хавсралтын дагуу фондоос утга агуулга нь хуучирсан ургадаж элэгдсэн номуудын жагсаалт гаргаж 2000ш номыг акталж данснаас хассан. Уншлагын танхимын номын санч “Макал мэтэл” нэртэй 2ш ном хэвлүүлэн гаргаж уншигчдын хүртээл болгон уншуулж байна. Мөн хүүхдийн танхимын номын санч “Ертегилер” нэртэй ном хийж хүүхдүүдэд унших ном болгосон байна.

Уншлага үйлчилгээний талаар:

Аймгийн төв номын сан нь энэ жилд 4500 уншигч 21736 ирэгсдэд 35000ш ном хэвлэлээр үйлчилж ирлээ. Фондын эргэлт 35%тай байна. 14 төрлийн тогтмол хэвлэл захиалан уншуулж байна. БСШУЯ-наас 59ш хандив бэлгийн номоор фондоо баяжуулахаас гадна 1053000 төгрөгний 197ш шинэ ном авлаа. Өөрийн орлого болох 69000 төгрөгийг байгууллагын дансанд оруулсан.

Ном сурталчлах номзүйн ажил болох шинээр 2 төрлийн дугуйлан зохион байгуулж, 14 удаа 500 хүүхэд хамруулж шинэ мэдээлэл сурталчилгааны ажил хийсэн. Номын сангаас энэ жил хэвлэл мэдээллээр “Мэдениеттилик манызды ис”, “Ахмадуудыг хүндэтгье”, “Уйымшыл коллектив”, “Охидуудад зөвлөх” нэртэй шинээр ирсэн номуудыг FM, радиогоор мэдээллэж, сонин хэвлэлд бичсэн.

Соёл олон түмний ажил:

Номын санч нар төлөвлөгөөнд тусгагдсан үдэшлэг уулзалт, тойм яриа 9 удаа явуулж номын сэдэвчилсэн үзэсгэлэн 14 удаа, хууль сурталчлах, хүний эрх шашны тухай номуудаар тогтмол булан ажиллуулж уншигчдад сурталчилж байна. Түүхт ойнуудыг угтаж 12 удаа тусгай нэртэй үзэсгэлэн гаргаж, олон жил ажилласан тэргүүний туршлагатай хүмүүстэй 4 удаа уулзалт хийж, оюутан сурагчдыг хамруулсан байна. Шинээр гарсан хуулиудын тухай шүүхийн байгууллагын шүүгч нарыг оролцуулан Багшийн коллеж, Өскемений оюутнуудын дунд чөлөөт ярилцлага зохион явуулсан байна.

Аймгийн БСГ-ын мэргэжилтэнтэй хамтарч хөдөө сумуудын номын санч нарын дунд “Ном хэвлэлийн хамгаалалтыг сайжруулах нь” сэдэвт семинар зохион явуулж номын санч нарыг оролцуулан үдэшлэг зохион байгуулав. Бага ангийн сурагчдын дунд асуулт хариултын урамшуулалт тэмцээн зохион байгууллаа.

Хүүхдийн баяраар ажилчдын хүүхдүүдийн дунд дууны тэмцээн явуулж 1,2-р байр эзлэсэн 2 хүүхдэд дурсгалын зүйл гардуулав. Соёлын ажилтны өдрөөр сумын болон төвийн бүх номын санчдын дунд нэг өдрийн аян зохион, хөгжөөнтэй тоглоом спортын төрлүүдээр тэмцээн явуулж түрүүлсэн номын санчдад шагнал гардуулсан.

Боловсон хүчний тухай:

УБ хотод зохиогдсон “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт Монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөлтөөнд 3 номын санч хамруулж, баклаврын зэрэгтэй 1 номын санчийг сургаж байна. Номын санчид эрүүл мэндэд таарахгүй байранд байрладаг учир өдөрт 2 удаа хөнгөн цай өгч байна. Номын санчид байнга бүх ажлыг гараар хийдэг учир нимгэн бээлий өмсөж амны масктай ажиллаж байна.

Цаашид хийх ажил

- ◆ Бүх сумын номын санчдын сургалт семинар Алтай суманд болно. Иймээс унааны зардал томилолтын зардалгүй учир БСГ-аас зохицуулж өгөхийг хүсэж байна.
- ◆ Ажилчдын хөдөлмөр хамгаалалт, аюулгүй ажиллагааг хангах мөн уншигчдын ая тухтай сууж ном унших техник хэрэгсэл шаардлагатай байна. **Үүнд:**
 - ▶ Уншигчдын сандал 80ш, ширээ 40ш
 - ▶ Компьютерийн ширээ ком 2ш
 - ▶ Ном хэвлэлийг сурталчлах олшруулах машин 1 ком
 - ▶ Агааржуулагч 4ш

Эдгээр бүх тоног төхөөрөмж авах төсвийг сүүлийн 3 жилд асуудал болгож ярьсан боловч одоо хүртэл биелэхгүй байна. ЗДТГазар асуудал болгон тавьж байгаа боловч одоо болтол шийдэгдээгүй байна.

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Монгол улсын Соёлын тухай хууль, Төрөөс баримтлах соёлын бодлого, бусад хууль эрх зүй, Монгол улсын засгийн газар, Аймгийн засаг даргын мөрийн хөтөлбөрүүд, бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээ, Улсын мэргэжлийн хяналтын үзлэг, номын санг хөгжүүлэх 15 жилийн хөтөлбөр, мэдээллийн төв болох 2005-2010 оны стратеги төлөвлөгөө болон дэвшүүлсэн зорилго зорилтоо биелүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлж ажиллаж ирлээ.

УДИРДЛАГА, БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ДОТООД АЖИЛ

Монгол улсын төр засаг, орон нутгийн төр захиргааны байгууллагаас номын санг хөгжүүлэх талаар гаргасан хууль тогтоомж, эрх зүйн бусад актыг хэрэгжүүлэхэд номын сангийн менежментийн бодлогын хүрээнд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэн хүртээмжтэй явуулж, хүний нөөцийн чадавхийг нэмэгдүүлэх замаар нийгэм хувь хүний хэрэгцээтэй ном хэвлэл мэдээллээр фондоо бүрдүүлэн үйлчилгээ үзүүлж байна. ТБҮСХ-ийг хэрэгжүүлэн биелүүлэхэд Аймгийн засаг дарга бөгөөд төслийн ерөнхийлөн захирагчид 23 бүтээгдэхүүн үр дүнгийн гэрээгээр нийлүүлэн, үр ашиггүй зардлыг багасгаж төслийг хувиарийн дагуу зарцуулж ажилласан. Баянхонгор аймгийн Эрчим хүчний зохицуулах зөвлөлийн 2004 оны 07 сарын 27-ны өдрийн 06-р тогтоолоор халаалт 1м нь 855,6 төгрөг, 2005 оны 08 сарын 15-ны 12-р тогтоолоор НӨТ-гүй үнээр албан газар 1м эзлэхүүн 924 төгрөг болж нэмэгдсэнээр 438.9 төгрөгний өртэй гарлаа.

Ерөнхий менежер, ажилчидтай бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээ байгуулж хагас бүтэн жилээр дүгнэхэд 90-94 %-тай дүгнэгдлээ.

Монгол Улсын Засгийн Газрын мөрийн хөтөлбөрт орсон номын сангийн шинэчлэл өөрчлөлттэй холбоотой 5 заалтаас 3 заалт буюу хэрэгжих шатандаа 15-20 хувьтай, Аймгийн Засаг Даргын мөрийн хөтөлбөрт номын сангийн өөрчлөлт шинэчлэлттэй холбоотойгоор орсон 5 заалтаас 4 заалт буюу хэрэгжих шатандаа 15-30 хувьтай хэрэгжиж байна. Аймаг орон нутгийг хөгжүүлэх 15 жилийн хөтөлбөрт номын санг хөгжүүлэх 15 жилийн хөтөлбөр боловсруулан жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд төлөвлөн хэрэгжүүлж ажилласан. Аймгийн нийтийн номын санг мэдээллийн төв болгон автоматжуулах 2005-2010 оны стратеги төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлэх шатандаа 20 хувьтай явж байна.

Боловсрол соёлын газрын соёлын арга зүйчийн төлөвлөсөн аймгийн төвийн соёл урлагийн байгууллагаас зохион нэгтгэсэн арга хэмжээний графикт номын сангаас зохион байгуулах 7 ажил төлөвлөгдсөнөөс 6 ажил хийгдсэн. 1 ажил хийгдээгүй байна. Монгол улсын төрийн хяналт шалгалтын тухай хуулийг үндэслэн төр засгийн хууль тогтоомжийг хэрхэн биелүүлж, санхүүгийн 2004 оны орлого, авлага, мөнгөн гүйлгээний тайланг аудитийн олон улсын стандартын дагуу шалгаж санхүүгийн үйл ажиллагаа мөнгөн гүйлгээний үр дүнг шалгахад нягтлан бодох бүртгэл болон олон улсын стандартын дагуу илэрхийлэгдсэн байна гэж дүгнэсэн. Акт тавигдаагүй. Татварын газраас санхүүгийн тайлан балансад шалгалт хийхэд ажилчдыг ажлын амжилтаар шагнаж урамшуулсан. Шагналын мөнгөний 10 хувийг суутгаагүйгээс 25000 төгрөгний төлбөр тавигдсан. Номын сангийн менежментийг боловсронгуй болгож зорилго зорилтоо хэрэгжүүлж,

гадаад, дотоод орчныг уншигч хэрэглэгчдийн сэтгэлд нийцсэн өөрчлөлт хийж хөгжүүлэхэд номын санд үйлчилж буй төр засаг, аймаг орон нутаг байгууллагын хууль, тогтоол, журам, дүрмийг мөрдөн ажиллаж уншигч хэрэглэгчдэд шинэ ном хэвлэл, мэдээ мэдээлэл, фонд болон Баянхонгор фондыг бүрдүүлэхэд ном хэвлэл бүрдүүлэх журмын дагуу 605 шинэ ном, 2500,0 төгрөг, улиралд 10 нэрийн 43,0-49,0 төгрөгийн хэвлэл захиалж жилд 179,2 төгрөг зарцуулсан. Гадаад харилцааг өргөжүүлэхэд Монгол Улсын Засгийн Газрын 140-р тогтоолоор шилдэг 42 нэрийн 93 ширхэг 562620 төгрөгийн ном, Нээлттэй нийгэм форум-аас хандиваар 28 нэрийн 50 ширхэг 90500 төгрөг, бэлгээр 11 нэрийн 30 ширхэг 203500 төгрөгийн номоор тус тус фонд бүрдүүлсэн.

Номын санч, ажилчдын хөдөлмөрийн үнэлгээг бодитой болгож сахилга хариуцлагыг өндөржүүлэхэд Монгол Улсын Засгийн Газрын 110-р тогтоолоор 7,5 хувиар, ур чадварын нэмэгдэл 17,5 хувь, хөдөлмөрийн хуулийн 50.2-т заасан үндэслэлээр ажил хослон гүйцэтгэж буй ажилтанд албан тушаалын цалингийн 20 хувийн нэмэгдэл олгодог. Байгууллагын дотоод журмын 7.1.2-р зүйлийн 6, хөдөлмөрийн хуулийн 131.1.1, хөдөлмөрийн гэрээний 2.3-т зааснийг үндэслэн байгууллагын үйл ажиллагааны хэвийн ажиллагааг алдагдуулан уншигч хэрэглэгчдийг бухимдуулан чөлөө зөвшөөрөлгүйгээр 3 өдрийн ажил тасалсан фондоч Я.Гэрэлтуяа, номын санч Ч.Пүрэвмаа нарт номын сангийн эрхлэгчийн 2005 оны 11 сарын 08-ний өдрийн 14-р тушаалаар сануулах сахилгын арга хэмжээ авсан. Байгууллагын дотоод журам, ажлын байрны тодорхойлолт, хөдөлмөрийн гэрээ, хамтын гэрээг шинэчлэн боловсруулж хамт олны хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулж мөрдөн ажиллаж байна. Ажилчдын хөдөлмөрийн гэрээг дүгнэхэд 81,2-95 хувьтай дүгнэгдсэн. Номын сангийн эрхлэгчийн тушаалаар 16 ажил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 14 ажил биелэгдэж, 2 ажил хагас биелэгдсэн. Тооллогын комисс Б.Должин, ном зүйч, бичиг хэргийн ажилтан Н.Наранцэцэгийн ажлыг хүлээлцэхэд 24 ном дутсан тооцоо хийгээгүй. Номын санчид 2003-2004 онуудад фондноос ном авч хэрэглэсэн боловч эргүүлэн тооцоо хийхээр өр авлагатай байсан. Н.Наранцэцэг 59 ном авснаас дутуу 9 ном, Ч.Пүрэвмаа 8 ном авснаас дутуу 4 номын тооцоо хийгээгүй байна. Номын сангийн үйл ажиллагаатай холбоотойгоор ирсэн бичиг 18. Үүнээс 9 хариутай бичгийн хариуг шийдвэрлэж, 20 бичиг явуулсанаас 7 бичгийн хариу шийдвэрлэгдсэн. Номын санг түшиглэн ном худалдаалах цэг байгуулж шинэ ном “Номын коллектор” ХХК-иас гэрээгээр авчирч МСҮТ, 3-р 10 жилийн сургууль, Баянлиг сумын 8 жилийн сургууль, сумдын 18 номын санг 35 нэрийн 405 ширхэг 895,0 төгрөгийн номоор фондыг нь баяжуулсан. Хүний нөөцийн судалгааг мэргэжлийн түвшингээр гаргаж судалгаанд үндэслэн мэргэжил боловсролыг дээшлүүлж ур чадварыг дэмжих, хөрвүүлэн ажиллуулах бодлого барин ажиллалаа. Улаанбаатар хотын Хүүхдийн Номын ордонд “Номын сангийн шинэ стандарт, лавлагаа ном зүйн аппарат” сургалтанд аймгийн нийтийн номын сангаас 4 номын санч, төвийн ЕБС-ийн 3 номын санч, сумдын 4 номын санч БСШУЯ-ны соёл урлагын газар, СУИС-ийн харъяа соёлын коллежтэй хамтран зохион байгуулсан соёлын ажилтаны мэргэжил дээшлүүлэх 21 хоногийн сургалтанд ном зүйч Н.Наранцэцэг, Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь сэдэвт “Монголын номын санчдын анхдугаар зөвөлгөөн”-д аймгийн нийтийн номын сангаас М.Мянган, Б.Должин, Н.Наранцэцэг, Номундалай сургуулийн номын санч Б.Байгальмаа, Баянлиг сумын 8 жилийн сургуулийн номын санч А.Цэцгээ,

БСШУЯ-ны соёл урлагын газар, Үндэсний номын сангаас зохион байгуулсан “Бичиг соёлын хишиг өдөр” сургалт, арга хэмжээнд М.Мянган, “Номын яармаг-2005” арга хэмжээнд номын санч Б.Должин, Говь-Алтай аймгийн соёл урлагийн байгууллагын ажилтай танилцаж, туршлага судлахад ном зүйч Н.Наранцэцэг нар тус тус оролцож 154,0 төгрөг зарцуулсан. Номын сангийн уламжлагдсан үйл ажиллагааг шинэ үйлчилгээгээр хөгжүүлэн шинэчилэхэд захиалгат, явуулын үйлчилгээгээр үйлчилж, үлгэр, англи хэл, дууны СД сонсох электрон үйлчилгээ явуулж байна.

Үйл ажиллагааны дотоод бичиг хэргийг стандартаар гүйцэтгэж ирлээ. Орон нутгийн номын сангуудад арга зүйн зөвлөлгөө өгөх, ажилд нь хяналт шинжилгээ хийхэд номын санч Б.Должин Хангайн сумдад 7 хоног, мөн аймгийн төвийн ЕБС-ийн номын сангуудын ажилд хяналт үнэлгээ хийж зөвлөгөө өгөхөд Н.Наранцэцэг 1 удаа, 5,6-р цэцэрлэг ХЭҮТ-ийн байгууллагын номын сан, СӨН-ийн номын санд номын санч Б.Должин, М.Мянган нар удирдамжаар номыг ангилж, техник ажиллагаа хийж каталогжуулан данс бүртгэлд бүртгэсэн. Баян-Овоо, Баацагаан, Богд сумын номын санч, Баян-Овоо, Бөмбөгөр сумын сургуулийн номын санчдад 3-5 хоног удирдамжийн дагуу номын сангийн анхан шатны мэдлэг олгож, дадлагажуулсан. Аймаг орон нутгийн номын санчдын сургалт семинарыг хөтөлбөртэйгээр 2 удаа, уншигчдын сургалтыг 1 удаа явуулсан. Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн арга зүйч Б.Цогжаргал АННС-ийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж, арга зүйн зөвлөлгөөг өгч 6-р сарын 9-11-ний өдрүүдэд ажилласан. Ажлын түвшин хангалттай сайн үнэлгээ авсан ч хойшид хийх 8 ажлын зөвлөлгөө өгсөн. 3 ажил үндсэндээ хийгдсэн. Хэрэгжих шатандаа 2 ажил, хийгдээгүй 3 ажил 2006 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд төлөвлөгдсөн, Төр засгийн болон орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын гадаад дотоод мэдээ мэдээлэл, байгууллагын нэгж тасгийн номын сангийн ажилчдын 7 хоногт хийж гүйцэтгэсэн ажил, шийдвэр, хяналт, бусад ажлыг 7 хоногийн 2 дахь өдрийн 9-10 цагт хамт олноороо харилцан мэдээлэл солилцож шийдвэрлэдэг. Номын сангийн үйл ажиллагаа, “Ном эрдэм” аяны үзэсгэлэнг Улаанбаатар хотод БСШУЯ-ны соёл урлагийн газар, Хүүхдийн номын ордонтой хамтран 2005 оны 3 сарын 4-10-ны өдрүүдэд гаргалаа. Үзэсгэлэнгийн нээлтэнд урилгаар төрийн болон төрийн бус байгууллагууд, ЕБС, МСҮТ, их дээд сургуулиуд, нутгийн зөвлөлийн төлөөллүүд 6,7-р багын засаг дарга нар оролцлоо. Үйл ажиллагааг зохион байгуулах саналаа аймгийн засаг дарга, Боловсрол соёлын газарт танилцуулснаар Аймгийн засаг дарга 150000 төгрөг, БСГазар 150000, Номгон хайрхан ХХК 150 лeтp бинзeн, 50000 төгрөгийн туслалцаа дэмжлэг үзүүлэн өөрийн төсвөөс 510000 төгрөг зарцуулсан. Өвөрхангай аймгийн ШУТИС, аймгийн МСҮТ-т дээр нийт 20 өдөр үзэсгэлэн гаргаж 10000 гаруй уншигч хэрэглэгчдийг хамруулан үзэсгэлэн гаргах бүрэлдэхүүнд “Ном эрдэм аян”-ыг санаачлан зохион байгуулагч СХУ-ны доктор Ш.Чимгээ, НХБХ-ийн хариуцсан түшмэл, “Баянхонгор мэдээ” сонины эрхлэгч П.Санаадагва, АННС-гийн М.Мянган, Б.Должин, Ч.Пүрэвмаа, 1,2,3-р 10 жилийн сургуулийн номын санч Б.Байгальмаа, Н.Оюунтогтох, 3.Энхээ, Хүрээмарал сумын номын санч Ж.Долгорсүрэн, Жинст сумын номын санч Өлзий, Эрдэнэцогт сумын номын санч Л.Ганчимэг үзэсгэлэн дэглэгч, зураач, барималч Сосорбарам, Талст сургуулийн номын санч Ж.Алимаа, гэртээ хамгийн олон номтой номын сантай Ишгомбо, шилдэг хобби цуглуулга үзэсгэлэнтэй 1-р 10 жилийн Тогоохүү багштай 8г ангийн хамт олон, Тэмүүжин театрийн дарга

Б.Ганчимэг, Тэмүүжин хүүхдийн урлагийн хэсэгчилсэн тоглолтын хүүхдүүдтэй оролцсон. Энэ үеэр номын санчдыг 1 өдөр сургалтанд сургаж, хүүхдийн номын ордоны тасаг нэгжүүдийн үйл ажиллагаатай танилцаж туршлага судалсан. Ном эрдэм аяны 2005 оны ажлыг 1 сарын 1-нээс 5 сарын 20-ны хугацаанд болзолын дагуу зохион байгуулж дүгнэж Талст гранпри шагнал анги хамт олон 1, хувь хүүхэд 1, 9 эрдэнийн торгон өргөмжлөл мөнгөн шагналаар анги хамт олон, хувь хүүхэд 9, тэргүүний сургууль 3, тэргүүний номын санч, тэргүүний багш, тэргүүний гэр бүл, СӨН, эмэгтэйчүүд, өсвөр үе, ахмад, залуу үе, баг гэсэн төрлөөр аваргуудаа шалгаруулж өргөмжлөл дурсгалын зүйл, ивээн тэтгэсэн байгууллагуудад талархал, бусад идэвхтэй оролцсон уншигчдад дурсамжаар шагнасан. Үүнд 1 сая гаруй төгрөг зарцуулсан. “Ном эрдэм” аяныг хөгжүүлэх нь сэдэвт онол практикийн бага хурал хийж багш, сурган хүмүүжүүлэгч, номын санчдаас 15 илтгэл тавигдаж “Ном эрдэм-бодохуй санахуй” гэсэн Номун далай цогцолбор сургуулийн гадаад хэлний багш Ичинхорлоогийн илтгэл 1-р байр, “Ном уншлага оюуны цэнгүүн” гэсэн Номундалай цогцолбор сургуулийн биологийн багш Б.Бүжинлхамын илтгэл 2-р байр, “Ном эрдэм аяны үүсэл, хөгжил, ирээдүй” гэсэн номын сангийн эрхлэгч М.Мянганы илтгэл 3-р байр, БСГ-ын албан бусын арга зүйч Лосолмаагийн илтгэл тусгай байранд шалгарч өргөмжлөл үнэ бүхий зүйлээр шагнасан. Улсын мэргэжлийн хяналтын үзлэг аймагт боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг шалгах удирдамжийн хүрээнд АННС-гаас улсын мэргэжлийн шалгалт угтаж хийх ажлын төлөвлөгөөг 2001-2004 он, 2005 оны эхний 9 сарын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхэд үндсэн 7 төлөвлөлтөөр 33 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллалаа. Хууль, тогтоол, журам, дүрмийг хэрэгжүүлэхэд “Монгол Улсын Соёлын хууль”, “Соёлын өвийг хамгаалах хууль”, МУЗГ-ын 68 тоот тогтоол “Ардын уламжлалт урлаг дэмжих хөтөлбөр”, 51-р тогтоол “Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт зүйлийг хамгаалах сэргээн засварлах үндэсний хөтөлбөр”, 17-р тогтоол “Угийн бичиг хөтлөх журам”, Гэгээрлийн сайдын 1997 оны 99-р тушаал АННС-гийн дүрэм, Байгууллагын захиргааны үйл ажиллагааг зохицуулахаар боловсруулсан журмууд 2-7 үзүүлэлтээр 90-100 хувь, МУЗГ, АЗД-ын мөрийн хөтөлбөрүүд 2001-2004 үндсэн 5 үзүүлэлтээр 7 арга хэмжээг төлөвлөж 100 хувь, 2005-2008 оны хөтөлбөрүүд үндсэн 5 заалтаар 6-10 арга хэмжээг төлөвлөж хэрэгжих шатандаа 30 хувьтай хэрэгжиж байна.

Хөдөлмөрийн харилцаа аюулгүй ажиллагааны чиглэлээр:

Хөдөлмөрийн дотоод журам, ажлын байрны тодорхойлолт, ажил албан тушаалын жагсаалт, хөдөлмөрийн норм норматив, цалингийн сүлжээ, шагнал урамшуулал, ур чадвар, хөдөлмөрийн гэрээ, хамтын гэрээ, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны журам, ажлын байранд тавигдах 3 шатны хяналт, зааварчилгаа, ажилтантай байгуулсан эд хариуцагчийн гэрээ, хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэл, алдагдсан ном хэвлэл төлүүлэх журам 2001-2004 онд 85-95%, 2005 оны 9 сарын байдлаар 85-90% хэрэгжсэн.

Байгууллагын өрөө, нэгж тасгуудын эрүүл ахуй дулаан, чийглэг, гэрэлтүүлэгийг стандартын дагуу зохион байгуулж хэрэгжилт 100%.

Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй

Ажлын байрны нөхцөл үнэлгээг мэргэжлийн байгууллагаар дүгнэлт гаргуулж энгийн нөхцөлд ажилладаг. Ажилтанд ажлын нөхцөлд тохирсон хувцас, хамгаалах

хэрэгсэл, цэвэрлэгээ, ариутгалын бодисоор хангаж хэрэглэх заавар зөвлөмж бичиж хадсан. Ажилчдыг эрүүл мэндийн шинжилгээ хийлгэж эрүүл мэндийн дэвтэртэй болсон. Хууль эрх зүйн хэрэгжилт, үйл ажиллагааны түвшингээр хангалттай үнэлгээ авсан. Харин зориулалтын байргүй, байрны хүрэлцээ хангамж муугаас болж энэ тал дээр хангалттай сайн үнэлгээ авсангүй.

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭ СОЁЛ ТАНИН МЭДЭХҮЙН АЖЛААР

Байнгын 4000 уншигчдад карт нээж ирцээр 25930 уншигчдад 36533 ном олгож үйлчиллээ.

1. Лавлагаа ном зүй, арга зүй, бичиг хэргийн ажлын талаар

Лавлагааг тогтмол 92 хүнд өгөн аман болон бичгийн лавлагаа каталог ашиглалтын талаар тусгай дэвтэр нээж, фондноос 79 номыг захиалгаар авч ашиглуулсан. 1991 оноос хойшхи орон нутгийн тогтмол хэвлэлийн 12 сониноос 33 карт шүүж, “Хонгор нутгийн наадам” санамж өгөх ном зүйн бүртгэл, суут хүмүүсийн хэлсэн үг санамжаар 6 ширхэг, 2005 оны шинэ номын мэдээг бичиж холбооны FM-ээр агуулгын тайлбартайгаар мэдээлсэн. Шинжлэх ухааны салбар, уран зохиолын номын каталогийн картыг нэг бүрчилсэн бүртгэлээр төрөлжүүлэн нарийвчилсан байдлаар байрлуулж зарим дутуу ялгагчийг гүйцээж редакторлож дуусгалаа.

Бичиг үсгийн боловсрол үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд:

20-р зууны шилдэг бүтээлийн материалуудыг олшруулж лавлагааны тусгай тавиурт электрон мэдээ, СД, кассетуудын хамт байрлуулсан. Орон нутгийн картын санг тогтмол хэвлэл шүүж 36 ширхэг картаар баяжуулсан. Аймгийн ахмадын хороотой хамтран Монгол улсад зэвсэгт хүчин байгуулагдсаны 84 жилийн ой тохиолдуулан ахмадуудад “Ном эрдэм” аяны шилдэг үзэсгэлэнг үзүүлсэн. “Монголын орчин үеийн уран зохиол” сэдэвт уншигчдын бага хурлын удирдамж боловсруулан Номун далай цогцолбор сургуулийн 10ж,д,к ангиудын дунд явуулсан. Бичиг хэргийн 103 нэрийн 939 хуудас бичиг бичиж шивж гаргалаа.

2. Фондын ажлын талаар

Оны эхнээс жил сараар ажлаа төлөвлөн батлуулж фонд болон гэрээр олгох тасгийн үйл ажиллагааг явуулж ажиллалаа. Фонд бүрдүүлэх журам боловсруулан мөрдөж орос номын фондыг орос, англи номын фонд болгон зохион байгуулж, гэрээр ном олгох тасгаар 268 уншигчдад шинээр карт нээж, 359 ирцэд 633 ном олгож, уншлагын танхимд захиалгаар 2000 ном олголоо. Шинэ ба сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг ахмадын танхим, музей, уншлагын танхим, хүүхдийн тасгийн фондонд чөлөөт сонголтоор 4945 номоор, Ном эрдэм аяны 2005 оны шилдэг үзэсгэлэнг ХДТ-д болон номын санд байнгын хэлбэрээр гаргаж сурталчилав. Аймгийн музейд зохион байгуулсан соёлын байгууллагын манлай эмэгтэйчүүд ажлын үеэр “Электрон мэдээлэл” үзэсгэлэн, фото зурагт хуудас зэргийг гаргаж соёлын байгууллагын ажилчид, үе үеийн ахмадуудад сурталчилав. “Ном эрдэм аяныг хөгжүүлэх нь” сэдэвт онол практикийн бага хуралд “Ном эрдэм аянд насанд хүрэгчдийн оролцоо, судалгаа” илтгэлээр оролцов. Аймгийн музейтэй хамтран “Өсвөр үе, эрүүл мэнд, гоо сайхан” сэдэвт ярилцлага үзэсгэлэнд МСҮТ-ийн 60 охид, эмэгтэйчүүдийн зөвлөлийн дарга байсан Өлзий, гоо

сайханч Бат-Өлзий, охидын эмч Эрдэнэчимэг нар оролцож, мөн БМХДС-ийн 5 жилийн ойгоор шинжлэх ухааны доктор Адъяагийн амьдрал уран бүтээлээр зурагт самбар гаргалаа. Тогтмол хэвлэл шүүж 76 картаар картын санг баяжуулж, фондонд байгаа сонин сэтгүүлийн карт бичиж, сонин сэтгүүлийн картан сантай болж каталогийн хаягийг шинэчилсэн. Монгол улсын соёлын өвийн хуулийн хэрэгжилтийн хүрээнд ховор хуучин 36 ширхэг номыг фото зургаар баталгаажуулж бүртгэл мэдээллийн санд бүртгэлээ. Захиалгат 18 сонин сэтгүүлийг дугаарлан бүртгэж, үдэж хавтаслан тэмдгээр баталгаажуулан дансанд авч фондонд байрлуулав. Үйлчилгээний явцад урагдаж, гэмтсэн номыг ялган 65, 5, 63-р анги, уран зохиолын 480 ном сэлбэн засаж, 12000 номыг ариутгаж цэвэрлэсэн.

Мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэх ажлын хүрээнд монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөлгөөнд “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сургалтанд оролцсон сургагч багш нарын зохион байгуулсан сургалт, Үндэсний номын сангийн арга зүйч Цогжаргалын номын сантай хамтран зохион байгуулсан “Номын сангийн шинэ стандарт” сургалтанд оролцлоо. Мөн өөрийн хууль эрх зүй, англи, латин монгол бичгийн мэдлэгээ дээшлүүлэхэд эхлэн суралцаж байна. БМХДС-ийн номын сантай хамтран гэрээгээр зөөврийн номын санг 55 номоор ажиллуулсан. Номын фондын хүрэлцээ хангамж хэрэглэгчдийн хэрэгцээг хэр хангаж байгаад 40 уншигчдад санал асуулга явуулж анализ хийхэд номын хүрэлцээ сайн, сүүлийн үеийн уран зохиол, улс төр, эдийн засгийн номууд дутагдалтай байна гэжээ. Фондын номын ялгагчуудыг шинэчилж, мэдээллийн самбараар хэрэглэгчдэд, фонд, гэрээр олгох тасгийн үйл ажиллагааг сурталчилсан.

3. Хүүхдийн уншлагын танхим

Оны эхнээс хүүхдийн тасгийн үйл ажиллагааг зохион байгуулан явуулахад ажлаа жил сараар төлөвлөн ажиллалаа. Зөөврийн номын санг гэрээгээр Баян-ойт, Талст, 10 жилийн 1,2,3 сургуульд 10 удаа 586 уншигчдад 792 ном олголоо. Шинэ ба сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 4 удаа 300 гаруй хүүхдэд 517 номоор гаргаж сурталчилав. Хүүхдийн тасгийн, ойрын фондын 2000 гаруй номыг 100 хувь эргэлтэнд гаргалаа. Ном эрдэм аяны хүрээнд сургууль бүрийн анги бүлгийн ном унших график гаргаж графикаар үйлчилсэн. “Үлгэрийн орноор” дүрийн тоглолтонд 1-р ангиуд оролцож Талст 1а, Баян-ойт 1а, 10 жилийн 2-р сургуулийн 3б, Номун далай цогцолборын 1е ангиуд оролцож өргөмжлөл дурсгалын зүйлээр шагнагдав. 6-р ангиудын дунд зохион байгуулсан “Уран зураг миний бүтээл” зургийн тэмцээнд Номундалай цогцолбор ба ангийн Төгөлдөр, Баян-ойт цогцолбор Энхманлай нарын бүтээл шалгарч хүүхдийн байгууллагын 80 жилийн ойн үзэсгэлэнд тавигдсан. Аймгийн музейтэй хамтран Баян-ойт, Талст сургуулийн 5-р ангиудын дунд “ТСҮХД зүйлийг хайрлан хамгаалъя” экскурс зохион явуулав. 3-р 10 жилийн сургуулийн 6-р ангиудын дунд “Зөвхөн бид” тэмцээн явуулж 6б, 6ё, 6г ангиуд эхний байрт орж өргөмжлөл дурсгалын зүйл, 10 жилийн 1,2,3-р сургууль, Талст сургуулийн 7-р ангиуд оролцсон “Зан заншлаа хэн сайн мэдэх вэ?” тэмцээнд Талст сургуулийн 7а, 10 жилийн 3-р сургуулийн 7е ангиуд тэргүүлж өргөмжлөл мөнгөн шагналаар шагнуулсан. Жил бүр явагддаг номын баярын хүрээнд Ж.Дашдондогийн “Алтан үлгэр” 108-н номыг уншиж судлуулах болзол боловсруулан болзлын шалгуураар 6 хүүхдийн материалыг “Номонд мэргэн” тэмдгийн болзолд Монголын хүүхдийн эрхийн төв, хүүхдийн соёлын санд материалыг тодорхойлолттой явуулсан. Хүүхэд

багачуудад хэлний боловсрол олгох, зан заншлийг мэдүүлэхийн тулд электрон мэдээлэл ашиглуулан “Үл мэдэх үлгэрийн орноор”, “Англи хэл бидний хэрэглээ”, “Эрдмийн гэгээ” CD-ээр үйлчилэн, IQ хөгжүүлэе самбар тогтмол ажиллуулж, тоглоомын булан, аяны богц электрон үйлчилгээгээр үйлчилж ирсэн. Номун далай цогцолбор сургуулийн 3в ангийн сурагч Б.Билгүүний нэрэмжит “Унших үг хөгжил” олимпиадыг бүх сургуулийн 3-р ангиудын дунд зохион байгуулж Энх-Амгалан багштай 3в анги, Энхзул багштай 3а анги, Нармандах багштай 3г ангиуд шалгарч алт, мөнгө, хүрэл медалиар шагнуулав. Нийт 14 СОТ танин мэдэхүйн ажил явуулж 1000 гаруй хүүхдийг хамруулж шагналын сан 30000 төгрөгөөр ивээн тэтгүүлсэн.

4. Нийтийн уншлагын танхим

Оны эхнээс ажлаа жил сараар төлөвлөн ажиллаж ирлээ. Уншлага үйлчилгээ: Байнгын 1350 уншигчдад үйлчлэхээс 1362 уншигчдад ирцээр 8000 уншигчдад үйлчилж 12000 ном олгож 101 хувиар биелүүллээ. 2005 оны “Ном эрдэм” аяны нээлтийг Хүүхдийн номын ордонь уншлага үйлчилгээний хэлтсийн дарга Дарьсүрэн, ном зүйч Тунгалаг, интернет мэдээллийн ажилтан Пүрэвбат нартай хамтран зохион байгуулсан. 2006 оны “Ном эрдэм” аяны нээлтийг 11 сард ХДТ-т хийж орон нутгийн номын сангуудад болзолыг хүргүүллээ.

Соёл танин мэдэхүйн ажлаас “Би чадна”, “Харилцааны ур чадвар”, “Шинэ ном фото зурагт хуудас”, “Уран зураг уралдаан” зэрэг ажлыг МСҮТ, Баянхонгор сумын Ахмадын хороо, Номун далай цогцолбор сургуулийн дотуур байр, ХЭҮТөв хамтран явуулж, Төмөрсүх багштай ХОҮ 1а, 1б ангиуд, ХЭҮТөвийн зохицуулагч Ж.Ариунаа, Ахмадын хорооны дарга П.Билэгт-Отгон, Номундалай цогцолборын дотуур байрны багш Гэндэн нар оролцсон. БМХДС-ийн ерөнхий захирал ШУ-ны доктор профессор Ю.Адъяагийн алдарыг тэмдэглэж удирдамж хөтөлбөрийг боловсруулж хамтран явууллаа. Угийн бичиг хөтлөх 17-р тогтоолыг хэрэгжүүлэхэд “Баянхонгор овгийн товч түүх”-ээр 12 самбар гаргаж, аймгийн угийн бичиг хөтөлдөг хувь хүмүүсийн нэрсийг гаргаж АБТА Санги, Луумаа багшийн угийн бичиг хөтлөлтөөр үзэсгэлэн гаргаж 54 хүнд сурталчилгаа хийсэн. Шинэ ба сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 10 удаа гаргаж сурталчилсан. 4 хуулиар санамж өгөх ном зүй хийж хуулийн картын санг баяжуулж, хуулийн санд байгаа хуулийн бүртгэл, ашигласан уншигчдын бүртгэл гаргалаа. Нийтийн уншлагын танхим нь өөрийн орлогоор 204300 төгрөг, СОТ ажлыг зохион явуулахад ивээн тэтгэгчээр 101500 төгрөг, танхимаа тохижуулахад 45000 төгрөг зарцуулан ажилласан. Байгууллагын ажиллагааг орон нутгийн телевиз, “Чиний хөтөч” сонин, ТВ-9, ТВ-5, ТВ-25 телевизүүдэд үйл ажиллагааныхаа талаар товч мэдээлэл хийсэн. Санхүүгийн тайлан мэдээг хагас, бүтэн, жил улирлаар гаргаж бараа материалыг орлого зарлагаар гаргаж ажилласан. Байгууллагын өөрийн орлогын 391500 төгрөгийг төлөвлөсөн төсвийн зүйл ангиар зарцуулсан. Тухайн саруудад ажилчдын сарын цалинг цаг тухайд нь авч олгосон. Ажилчдад шаардахаар бараа материалыг олгож ирлээ.

5. Цэвэрлэгээ үйлчилгээний талаар

Номын сангийн дотор гадна ая тухтай орчин бүрдүүлэхэд өдөр бүр чийгтэй цэвэрлэгээг тогтмол хийж гадна орчныг тогтмол цэвэрлэж, сар бүрийн 25-нд их цэвэрлэгээг хийж тогтмолжуулан, өдөр тутмын цэвэрлэгээнд үнэлгээний дэвтэр хөтөлж байна. Хүүхдийн тасаг, лавлагааны 2900 гаруй ном, фондын 12000

номыг формалины уусмалаар ариутган үйлчилгээнд гаргалаа. Байгууллагыг өнгө үзэмжтэй ая тухтай орчин бий болгоход 4 мод, 1 цэцгийн мандал, 6 цэцэг шинээр үрслүүлэн ургуулсан. Фондын галын хоронд хайрцаг хийж байрлуулсан. Жижүүрийн өрөөг тохижуулж цэцгийн тавиур, мэдээллийн самбар, хөшиг тогтоогч, ариун цэврийн буланг хийсэн. Бүх өрөө тасагт хорхой шавьжаас хамгаалж ариутгал хийсэн. Байгууллагын гадна дотор талд жижиг урсгал засвар хийжээ. Ажилчдын хэрэгцээнд ариун цэврийн булан, лавлагаанд номын тавиур, өрөөнүүдэд ус тавих сав хийж, эвдэрсэн компьютер засуулсан. Дээрхи ажиллагаануудад нийт 117,5 мянган төгрөг зарцуулсан. Хөрөнгө оруулалтаар цэцгийн сав 20 ширхэг, цэцгийн хүндэтгэлийн баглаа 3 ширхэг, фондын агаар чийгшүүлэгч 1 ширхэг нийт 102,0 төгрөгөөр тохижилт хийсэн.

БУСАД АЖИЛ

Ажилчдын нийгмийн асуудалд анхаарч, Шаргалжуутын амралтанд хамт олноороо 2 хоног амараа. Цалинг Засгийн Газрын тогтоолоор нэмж, ур чадварын нэмэгдэл сар бүр 17,5 хувиар өглөө. Үйлчлэгч Ж.Оюунчимэгт 2 сарын цалингүй чөлөө өөрийн хүсэлт хувийн өргөдлөөр олгож оронд нь түр хүн авч ажиллуулсан. Ажилчдын хүүхдүүдэд Хүүхдийн баяраар 12000 төгрөг зарцуулсан. Ахмад настан 5 хүнд сар шинийн баяраар хүндэтгэл үзүүлж хүн тус бүрт 8000 төгрөгийн тэтгэмж өгсөн. Дотоод бичиг хэрэгтээ ашиглахад зориулж олшруулагч КАНОН 1 ширхэгийг 700000 төгрөгөөр худалдан авсан.

ДҮГНЭЛТ

Байгууллага хамт олны явуулж буй үйл ажиллагаа амжилттай сайн явагдаж байгаа ч шаардлагын түвшинд хүрч, чадахгүй байна.

- ◆ Өнөөдөр мэдээллийн хэрэгцээ шаардлага улам нэмэгдэж байгаа үед номын сан нь зөвхөн ном хэвлэлээр үйлчлэх бус орчин үеийн техник технологи ашиглан төрөл бүрийн мэдээллийг шуурхай хүргэх, номын санг хөгжүүлэх асуудлыг төрийн бодлогын хэмжээнд шийдвэрлэх шаардлагатай болж байна.
- ◆ Мөнгөний ханшийн бууралт зах зээлд шилжсэнээс ном хэвлэлийн үнэ өсөж шинэ ном худалдан авах, фонд бүрдүүлэлт хангалтгүй байна. (1 номыг 1-2 хувиар авч байна)
- ◆ Номын сангийн зориулалтын байргүй, байрны багтаамж бага, суудал цөөн, ард иргэдээс алслагдсан байршилтай учир үйл ажиллагаа явуулахад хүндрэлтэй, уншигчидад хүссэнээр нь үйлчилж чадахгүй байна.
- ◆ Номын сангийн ажиллагсадын цалин бага, нийгмийн баталгаа хангалтгүйгээс олон мэргэжилтэй ажилчид ажлаас гарч сайн мэргэжилтнээ алдахад хүргэж байна. (Аймаг, орон нутагт)
- ◆ Номын сангийн орон тоог 1990 оны үед цомхотгосоны улмаас номын санчид олон давхар ажил гүйцэтгэж номын сангийн стандартын түвшин буурч, үүнээс үүдэн номын сангийн болоод номын санчийн нэр хүнд буурч байна.
- ◆ Номын сангийн үйл ажиллагааг автоматжуулан номыг компьютерт оруулан, электрон каталогжуулахад орчин үеийн техник хэрэгсэл тоног төхөөрөмж дутагдалтай, худалдан авах зардал төсөвлөсөн ч төсөвлөгдөж ирдэггүй, номын санчдыг сургах сургалтын зардал байхгүй байна.

- ◆ Үйл ажиллагааны төлөвлөлтөөс лавлагаа ном зүйн тасаг 4, фонд 2, нийтийн уншлагын танхим 1, хүүхдийн уншлага 3 ажил тасарсан нь хувь хүний хариуцлага, санаачлага дутмаг байгааг харуулж байна.
- ◆ Чөлөөт сонголтыг өргөжүүлэх. (Ер нь номыг юуны тулд номын сан бүрдүүлэн худалдан авдаг билээ, зарим ном фондонд орж хадгалагдан хэдэн жилийн тоос шороонд дарагдан хадгалагдсаар утгын хувьд хуучран фондноос хасагдаж байдаг. Далд фондонд байгаа номыг тэр бүр уншигчид каталогоос эрж олох тохиолдол бага харин чөлөөт сонголтоор байрлуулахад ашиглах магадлал өндөр)
- ◆ Уншигч, хэрэглэгчтэй харьцах харьцааны соёл, ёс зүй, цаг ашиглалт, хариуцлага сул байгаа нь нийт номын санчид, ажилчидын хууль эрх зүйд нийцэхгүй хангалтгүй.
- ◆ Удирдлага, номын санчид соёлын үнэт өв ном хэвлэлийн өр авлагатай түүнийгээ барагдуулах тал дээр санаачлагагүй, шийдвэр гаргахаар биелүүлдэггүй, гаргасан шийдвэрийг эсрэгээр дарамтлал гэж ойлгодог үзэл бодол нийтлэг амь бөхтэй байна.

Цаашид төлөвлөн хэрэгжүүлэх ажил

- ◆ Номын сангийн үйл ажиллагааг автоматжуулан орчин үеийн жишигт хүргэх, дэлхийн туршлагын үндсэн дээр хөгжүүлэх.
- ◆ Номын сангийн хөгжлийн үйл ажиллагаанд үйлчилж буй хууль тогтоомж, дүрэм журмыг мөрдөх, дотоодын дүрэм журмыг шинэчилэн боловсруулан батлуулж хэрэгжүүлэх.
- ◆ Аймгийн номын санд бодлогын түвшинд мэргэжилтэй номын санч 100 хувь ажиллуулах, мэргэжил ур чадварыг дээшлүүлэх орчин үеийн техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж ашиглах чадвар эзэмшүүлэх.
- ◆ Номын сангийн оновчтой бүтцийг бий болгож, номын санчдыг нэг нэгжид удаан байлгаж идэвхийг бууруулахгүй шилжүүлэн ажиллуулах, оновтой ажилд нь томилох.
- ◆ Номын сангийн хөмрөгийн бүтцийг судалж шинжлэх ухааны салбарын нарийн мэргэжлийн номоор бүрдүүлэх.
- ◆ Номын сангийн үйлчилгээг боловсронгуй болгоход чиглэгдсэн төсөл боловсруулж зохих байгууллагад өгч үр дүнд хүргэх.
- ◆ Ажилчдын нийгмийн баталгааг хангах, урамшуулах, идэвхижүүлэх хөшүүрэг бий болгож хянах тогтолцоог бий болгох.

БҮЛГАН АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ИЛТГЭХ ХҮҮДАС

ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН АЖЛЫН ТАЛААР

- ◆ Тус байгууллага нь 2004 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэлт, үр дүнгийн гэрээг дүгнэж тайланг хамт олны хурлаар хэлэлцлээ.
- ◆ Уг тайланд БСГ-ын соёл хариуцсан мэргэжилтэн Чимэддамба, Сэлэнгэ болон номын сангийн нийт ажилчид тайлангаа хамгааллаа.
- ◆ Байгууллагын аваргаар ХУТ-ын номын санч Б.Сэлэнгэ, “Тэргүүний уншигч гэр бүл”-ээр Ус цаг уурын ажилтан Нямдоржийн гэр бүл, “Тэргүүний уншигч анги хамт олон”-оор 1-р 10-н жилийн Золзаяа багштай 36, “Тэргүүний уншигч”-аар ЭӨЦС-ийн 10-р ангийн сурагч Ж.Оюун, Энхмандах нар шалгарч АТНС-ын “Өргөмжлөл”, дурсгалын зүйлээр урамшууллаа.
- ◆ Байгууллагын ажилтануудтай хөдөлмөрийн гэрээ, үр дүнгийн гэрээг байгуулж, ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн гаргалаа.
 - ▶ Уншигчдын ширээ сандал шинээр хийлгэв. (600.0 төг)
 - ▶ НУТ-ын өрөө танхимд урсгал засвар хийсэн.
 - ▶ Уншигчдаас улиралд 1 удаа номын сангийн үйл ажиллагааны талаар санал авч ажиллаж байна.

УНШИГЧ, НОМ ОЛГОЛТЫН ТАЛААР

- ◆ Энэ онд 2305 уншигч, 12671 ирэгсдэд 35162 ном, тогтмол хэвлэл олгож үйлчиллээ.
- ◆ Жилд нэг уншигч номын санд 5 удаа ирж 15 ном, тогтмол хэвлэл уншиж, фондын эргэлт 66.3%-тай байна.
- ◆ Уншигч, ном олголтын төлөвлөгөө 100.2-140.6%-тай байна.

ФОНД БАЯЖИЛТ, ХУУЧИН НОМ, ХЭВЛЭЛ СЭЛБЭН ЗАСВАРЛАЛТ

- ◆ 346 ширхэг 1657.6 мянган төгрөгний номоор фонд баяжилт хийлээ. Үүнээс 46 ширхэг 280280 мянган төгрөгний бэлгийн ном, 15 нэр төрлийн 225700 мянган төгрөгний тогтмол хэвлэл захиалсан байна. (Нийт 1937.800 мянган төгрөгний ном)
- ◆ Уншигчдын гар дамжин элэгдэж хуучирсан 2400 ширхэг ном сэлбэн засварлаж уншлага үйлчилгээнд гаргалаа.

СОТА, МЭДЭЭЛЭЛ СУРТАЛЧИЛГААНЫ ТАЛААР

- ◆ Ном унших хөдөлгөөнийг албан байгууллага, төрийн бус байгууллагатай хамтран төлөвлөгөө гаргаж, тухайн байгууллагын гэр бүл, үр хүүхдүүдийг номтой нөхөрлүүлэх ажлыг зохион байгуулж ирлээ.
Үүнд: Цагдаагийн хэлтэс, МХГ, Булган сумын багууд, Булган сумын ЗДТГ, Булган бүтээлч хөгжил төв, ЕБС-ийн хүүхдүүдийн дунд “Ухаан далай номоос эхтэй” ном уншлагын 30 хоногийн аянг өртөөчилж явууллаа.
Уг аяны хүрээнд: Тухайн байгууллагын ажилтан албан хаагчдаас гадна хүүхдүүдийн дунд “Номын эрдэм”, “Түшигтэй аав, энэрэлт эцэг”, “Ээждээ барих бидний бэлэг”, “Номын цагаан буян”, “Байгаль эхээ хамгаалъя”

сэдэвт зохион бичлэг, “Миний хайртай баатрууд”, “Үлгэрийн орноор аялцгаая”, “Чөлөөт” сэдвээр гар зургийн уралдаан явагдаж байр эзлүүлэн идэвхтэй оролцсон хүүхдүүдийг урамшууллаа. Булган нутгаа сурталчилах зорилгоор “Булган нутгийн бахархал”, “Хуулиа эрхэмлэе” зэрэг тэмцээнийг Цагдаагийн хэлтэс, МХГ, Булган сумын ЗДТГ-ын ажлтан, албан хаагчдын дунд явууллаа.

- ◆ Баг хөгжүүлэх жилийн хүрээнд ном уншлагын уралдаан явагдаж 2 удаа номын өдөрлөг зохион явууллаа.
- ◆ Хүүхдийн номын баяр угтаж төрийн соёрхолт хөгжмийн зохиолч агсан Ц.Чинзоригийн нэрэмжит ном уншлагын 10 хоног явагдаж, МУ-ын Соёлын гавьяат зүтгэлтэн, төрийн соёрхолт яруу найрагч, Болор цомын 3 удаагийн тэргүүн байрын шагналт Д.Цоодол, МУГЖ, монголын радиогийн нэвтрүүлэгч Г.Равдан нартай “Зохиолч, уншигчдын уулзалт” хийж харилцан ярилцлага явагдлаа. (120 хүүхэд хамрагдлаа)
- ◆ Номын баяраар ЭӨЦС-ийн 9-р ангийн сурагчдын дунд “Уран уншлага, уран сэтгэмж” тэмцээнийг тусгай удирдамжийн дагуу явуулж 31 сурагч хамрагдав.
- ◆ Сургуулийн өмнөх нас, бага ангийн сурагчдын дунд үлгэрийн уншлага 15, чанга уншлага 15 удаа хийж, МХГ-ын улсын байцаагч Намуунтуяатай хамтарч “Номын ач холбогдол”, “Бэлэг дурсгалын зүйл хэрхэн хийх”, “Номын тэмдэглэл хөтлөх”, “Үсэг дараалал, төрөл ангийн каталогийг хэрхэн ашиглах” талаар ЕБС-ийн 8-10-р ангийн сурагчдад сургалт, мэдээлэл, зөвлөгөө өглөө. (150 хүүхэд хамрагдав)
- ◆ Нүүдэл, салбар, зөөврийн номын сангийн үйлчилгээг 1,2-р 10-н жилийн сургууль, ШШГазар, Булган сумын ЗДТГ, Жаргалант хүүхдийн зусланд ажиллуулж байна. Цагдан хорих байранд хоригдож байгаа 40 гаруй хоригдол хүмүүст 100-гаад номоор үйлчиллээ.
- ◆ Мөн идэвхтэн уншигч Д.Бат-Очир, Даваасүрэн, П.Дамба, Д.Дашбаяр нартай “Номын гэрэл” уулзалт, ярилцлага явууллаа. (46 хүн хамрагдсан) ХУТ-ын дэргэд “Бид бяцхан үлгэрч” үлгэрийн хамтлаг байгуулж “Миний хайртай баатрууд” дүрийн театрчилсан тоглолтыг номын өдөрлөгийн дараа тоглож сонирхууллаа.
- ◆ Мөн номын гадар хавтас ямар байх вэ “Хөдөлгөөнт дизайн гаргах” уран сэтгэмж уралдаан явуулж 15 сурагчид хамрагдав. Жаргалант хүүхдийн зусланд салбар номын санг ажиллуулж амрагч хүүхдүүдийн дунд ардын аман зохиол сурталчлах “Яруу найргийн баяр”, “Үлгэрийн баатрууд амилсан нь” дүрийн тоглолт, “Уран уншлага”, “Номын өдөрлөг”-ийг зохион явуулдаг уламжлалтай болоод байна.

МЭДЭЭЛЭЛ СУРТАЛЧИЛГААНЫ ТАЛААР

- ◆ Цаг үе, тэмдэглэлт өдрүүдтэй уялдуулан “Багшдаа барих бидний бэлэг”, “Ардын армийн 84 жилийн ой”, “Гэрийн эзэгтэйд”, “Хүний эрхийн өдөрт”, “Харилцааны соёл”, “Бичиг соёлын хишиг өдөр”, “Инээдмийн өдөрт”, “Үлгэрийн орноор аялцгаая”, “Амьдрах ухаан”, “Улс тунхагласны ойд”, “Булган нутгийн бахархал”, “Шинэ ном”, “Хуулиа дээдлэе” сэдэвт сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 48 удаа 3500 номоор гаргаж номын өдөрлөг зохион байгуулж сурталчиллаа.

- ◆ “Ухаан далай номоос эхтэй” МУ-ын төрийн соёрхолт хөгжмийн зохиолч агсан Ц.Чинзоригийн нэрэмжит ном уншлага, “Хүүхдийн номын баяр”, “Багшдаа барих бидний бэлэг”, “Бичиг соёлын хишиг өдөр”, “Монгол хүн сансарт”, “Номын эрдэм амьдрах ухаанд” сэдэвт 7,10,14,21,30 хоногийн нэрэмжит уншлагыг зохион явууллаа.
- ◆ Аймгийн удирдлагын шуурхай цуглааны үеэр 2 удаа шинэ номын үзэсгэлэн гаргаж мэдээлэл хийж, орон нутгийн ЛХА телевизээр 2 удаа номын сурталчилгаа хийв.
- ◆ Уншигчдад мэдээллийг хөнгөн шуурхай хүргэх зорилгоор ханын самбарыг улиралд 2 удаа мэдээллээр сурталчилж байна.

Үүнд:

- ▶ Уншигчдын хууль эрхийн мэдлэгт
- ▶ Амьдрах ухаанд суралцъя
- ▶ Хүний эрхийн өдөрт
- ▶ Цаг үеийн сэдвээр
- ▶ Урлаг, спорт, уран зохиолын тухай
- ▶ Зах зээл, эдийн засаг

НОМ ЗҮЙН АЖЛЫН ТАЛААР

Мэргэжлийн номыг мэргэжилтэнд хүргэж үйлчлэх зорилгоор

- ◆ Багш нарт гарын авлага
- ◆ Цэцэрлэгийн багш нарт тусламж
- ◆ Хуулийн ажилтанд
- ◆ Соёлын ажилтанд тусламж
- ◆ Цахилгаан эрчим хүчний гарын авлага
- ◆ Хүнсний ногоо тариалагчдад тусламж зэрэг санамж өгөх, бүртгэн мэдээлэх номзүйн бүртгэлийг гаргаж албан байгууллага мэргэжлийн хүмүүст хүргэж сурталчиллаа.

Мөн уншигчдаас утсаар болон амаар 26 хүнд лавлагаа өгч тусгай лавлагааны дэвтэр нээж ажиллуулж байна.

ОРОН НУТГИЙН НОМЫН САНГИЙН ТАЛААР

- ◆ Сайхан, Орхон, Хишиг-Өндөр, Баян-Агт, Тэшиг, ӨЭЦС, Бүрэгхангай сумын номын сангуудад 30 гаруй ном солилцоогоор уншуулж байна. Бугат сумын Оюунтуяа, Сэлэнгэ сумын Буяндэлгэр, Рашаант Батзаяа, Гурванбулаг сумын Цэрэнханд, Сайхан сумын Оюунтунгалаг, Баян-Агт сумын Энхтуяа нарт мэргэжлийн арга зүйн зөвлөгөө өглөө.
- ◆ Орон нутгийн номын санчдад “Каталог хэрхэн зохион байгуулах”, “Шинэ номонд техник ажиллагаа хийх” талаар гарын авлага 2 удаа гаргаж БСГ-т хүргүүлсэн.
- ◆ Сайхан сумын номын санч Ч.Оюунтунгалаг, Хишиг-Өндөр сумын номын санч Ц.Цолмон, АТНС-ын фондчин Ё.Нацаг-Юм, Б.Сэлэнгэ нар УБ хотод болсон “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт номын санчдын сургалтанд хамрагдлаа.

УНШИГЧДЫН ДУНД ЯВУУЛСАН СУДАЛГАА

Номын сангийн үйлчилгээний талаар 40 уншигчдаас судалгаа авахад:

АТНС-аас зохиогдсон ажлын талаар

◆ Сэтгэлд нийцсэн 38 уншигч 95%

Цаашид хамтран ажил зохиож байх талаар

◆ Дэмжиж байгаа 35 уншигч 87.5%

Номын санчдын зан харьцаа

◆ Зүгээр сайн 37 уншигч 92.5%

◆ Мэдэхгүй 6 уншигч 17.3%

Цаашид шинэлэг ямар үйлчилгээ явуулах вэ?

◆ Интернэтэд холбогдох 39 уншигч 98.7%-тай байна.

Үүнээс үзэхэд номын сан нь мэдээллийн төв болж үйлчлэх, орчин үеийн техник тоног төхөөрөмж шаардлагатай байгаа нь харагдаж номын сангийн хуучин арга барил өөрчлөгдөх хэрэгтэй байна.

НИЙГМИЙН АСУУДЛЫН ТАЛААР

- ◆ Өндөр настанг жилд 2 удаа 4 хүн хүлээн авч 133.0 төгрөгний буцалтгүй тусламж олгосон.
- ◆ Буцалтгүй тусламжинд 4 хүнд 215.0 төгрөг
- ◆ Шагнал урамшилд 15 хүнд 223.0 төгрөг
- ◆ Соёлын ажилтаны өдөр, хүүхдийн баярын арга хэмжээнд 100.0 төгрөг
- ◆ Уншигчдын картаар орсон орлогыг карт хэвлүүлэх, цэвэрлэгээ үйлчилгээний зардал, тэргүүний уншигч, СОТА-ын арга хэмжээнд 187.0 төгрөгийг тус тус зарцуулсан.

Номын сангийн үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байгаа боловч уншигчдад үйлчлэх таатай орчинг бүрдүүлж чадахгүй, техник хэрэгсэл муу байгаа учир мэдээллийн төв болж ажиллаж чадахгүй байна.

Иймд 2006 онд:

Тулгар төр байгуулагдсаны 800 жилийн ой, АТНС-ийн түүхт 60 жилийн ойг угтаж:

- ◆ Мэдээллийн танхимыг ашиглалтанд оруулах
- ◆ Номоо компьютерт оруулах
- ◆ Ажилчдын дунд ой угтсан уралдаан зарлах
- ◆ Байгууллагадаа урсгал засвар хийх
- ◆ Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах
- ◆ Засаг даргын нэрэмжит “Номын далай” 3 сарын аянг зохион явуулах
- ◆ Уншигчдын дунд зохиох СОТА-ын чанарыг сайжруулах

БУСАД АЖЛЫН ТАЛААР

2005 оны ажилчдын тайланг авч хэлэлцэн үр дүнгийн гэрээг дүгнэж алдаа оноогоо ярилцан хойшид яаж ажиллах талаар ярилцлаа.

- ◆ Ё.Нацаг-Юм 97 оноо (фондчин)
- ◆ Б.Сэлэнгэ 96 оноо (Номын санч)

- ◆ Долгормаа 98 оноо (Нярав, үйлчлэгч)
- ◆ Хишигсүрэн 70 оноо (Сахиул)
- ◆ Г.Эрдэнэчимэг 65.5 оноо (Номын санч)-гоор дүгнэгдлээ.

Номын санч Эрдэнэчимэг нь ажилдаа туйлын хангалтгүй ажиллаж ирлээ гэж хамт олны зүгээс үзэж байна.

Эрдэнэчимэг ажлаа сайжруулах, санаачлагатай ажиллах, ахмад номын санчдаас суралцах, мэргэжил мэдлэгээ дээшлүүлэх талаар анхаарах талаар хамт олон нь сануулж зөвлөгөө өглөө.

Үндсэн фондчин Ё.Нацаг-Юм нь 2005 оны “Байгууллагын аварга”-аар тодорч “Өргөмжлөл”, аваргын тууз, мөн “Тэргүүний уншигч” 5 хүүхдэд “Өргөмжлөл”, тууз гардуулан өглөө.

Эхний 90-ээс дээш оноо авсан ажилчдыг цалингийн 25%-ийн ур чадварын нэмэгдэл олгохоор хамт олны хурлаар шийдвэрлэв.

ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН БҮТЭЭГДХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭЛТИЙГ ХАНГАХ ҮЙЛ АЖИЛААГААНЫ ЖИЛИЙН ТАЙЛАН

БСГ-ын даргатай байгуулсан Менежерийн бүтээгдэхүүнийг ханган нийлүүлэх гэрээг үндэслэн Говь-Алтай аймгийн Төв номын сангийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 22 зүйл заалттайгаар боловсруулан баталгаажуулан ажиллалаа. Энэхүү төлөвлөгөөг үндэслэн байгууллагын болон ажилтнуудын ажлын төлөвлөгөөг сар, улирлаар төлөвлөн ажиллаж байна.

2005 ОНЫ ОЙЛ АЖИЛЛАГААГ ТАЙЛАГНАВАЛ

1. Удирдлага, зохион байгуулалт, ажилтнуудын ажил үүргийн хуваарийн талаар

- ◆ Аймгийн Төв номын сан нь Монгол улсын хууль тогтоомж, УИХ, Засгийн газар, БСШУ-ны сайдын тушаал, СУБЗГ-ын заавар, зөвлөмжүүдэд үндэслэн өөрийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж ирлээ. Орон тоо, зохион байгуулалтын хувьд оны эхэнд 8 орон тоотойгоор ажиллалаа.
- ◆ Жилийн болон улирлын ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсан үүрэг зорилтуудыг ханган биелүүлэх зорилгоор ажлын зохион байгуулалтыг сайжруулж, ажилтнуудын ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн боловсруулж, бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийг ханган биелүүлэх үр дүнгийн гэрээг шинэчлэн байгуулж ажиллалаа.
- ◆ Аймаг, орон нутгийн удирдлага болон соёл урлагийн мэргэжлийн байгууллагуудтай үйл ажиллагааны хүрээнд хамтран ажиллалаа. Улирал бүрийн сүүлийн долоо хоногийн Пүрэв гаригийг байгууллагын мэдээллийн өдөр болгон тусгай хөтөлбөр, төлөвлөгөө боловсруулан үйл ажиллагаа, шинэ үйлчилгээ зохион байгуулсаны үр дүнд “Номын прокат” үйлчилгээ, шинэ номын худалдаа зэрэг үйлчилгээ тогтмолжлоо.
- ◆ 2005 онд хариутай бичиг 10 ирснээс хугацаанд нь шийдвэрлэж хариут зохих газарт хүргүүлсэн байна. Сар бүрийн мэдээ, тайланг хугацаанд нь гаргуулж, хэвшүүлэн ажиллалаа. Боловсон хүчний хувийн хэргийг нийт албан хаагчдад нээж, баяжилтыг хийж байна.

- ◆ Жил бүрийн 5-р сарыг тохижилт, үйлчилгээний сар болгон энэ онд өрөө тасалгаагаа өөрсдийн хүч, боломжийг ашиглан тохижуулж, цэцэг тарих, өрөөгөө тохижуулах зэрэг ажлуудыг уралдаан зарлан зохион байгууллаа.
- ◆ Картын орлогыг зарцуулах журмыг нийт ажилчдын хурлаар хэлэлцэн баталж, улирал бүрийн ажлын дүнг үндэслэн нэг ажилтанг 10000 төгрөгөөр шагнах, өдөр бүр 11.00, 16.00 цагаас ажилтануудад цай өгч хэвшлээ.

2. Санхүүгийн үйл ажиллагааны талаар

- ◆ БСГ-аас 2005 оны байгууллагын урсгал санхүүжилтын төсвийг 17000.0 мянган төгрөгөөр, орон тоо цалингийн сангийн төлөвлөгөөг 8 нэгжээр батлан ажиллалаа.
- ◆ 2004 оны санхүүгийн тайланг хугацаанд нь тушааж, санхүүгийн үйл ажиллагаанд Говь-Алтай аймгийн Аудитын газраар дүгнэлт гаргуулж баталгаажууллаа.
- ◆ 2005 онд санхүүгийн авлагагүй ажилласан бөгөөд халаалтын үнэ нэмэгдсэнтэй холбоотой 450.0 мянган төгрөг дутуу төлөгдсөн.

БСГ-ын дэмжлэгтэйгээр боловсрол, соёлын байгууллагуудын зардлын багцаас 4 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар байгууллагын 300 м талбайд халаалт тавих асуудлыг бүрэн шийдвэрлэж үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байна.

3. Номын сангийн үйлчилгээ, фонд бүрдүүлэлтийн талаар

2005 онд шинээр 2003 уншигч бүртгэснээс залаар 1830, гэрээр ном олгох тасгаас 273 уншигчийг бүртгэж үйлчилгээгээ хүргэсэн.

Давхардсан тоогоор 26182 ирцэд үйлчилснээс 71.2%-ийг хүүхэд эзэлж байна. Гэрээр ном олгох тасаг болон уншлага үйлчилгээний 2 зал, зөөврөөр нийт 38132 ширхэг номыг 26182 ирцэд, зөөврөөр 6991 ирцэд 11046 ном олгож үйлчиллээ.

- ◆ Уншигчдын эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан 300 ширхэг 893.2 мянган төгрөгийн номоор сан хөмрөгөө баяжуулан, 23 нэр төрлийн тогтмол хэвлэл захиалж, 2004 оны тогтмол хэвлэлийг нэгж болгон үдэж үйлчилгээнд оруулав.
- ◆ Фондын номын сонголтыг өргөтгөх зорилгоор татгалзал өгсөн болон цөөн хувьтай 54 ширхэг номыг нөхөн бүрдүүлэлт хийн баяжууллаа.
- ◆ Чанартай үйлчилгээг хүргэх, уншигчийн эрэлт хэрэгцээг хангасан номоор үйлчлэх зорилгоор 2845 ширхэг номыг сэлбэн засалт хийж уншлага үйлчилгээнд гаргалаа.

4. Мэдээлэл сурталчилгаа, соёл танин мэдэхүйн ажлын талаар

Номын санд сургалтын орчин бүрдүүлэх стратеги зорилтын хүрээнд дараах үйл ажиллагааг зохион байгууллаа.

- ◆ Шинэ номын зурагт хуудас 4 удаа гаргаж, шинэ болон ховор номын үзэсгэлэнг өөрийн байранд 2 удаа, ЗДТГ-ын байранд, АДБ-ийн Алтай чуулгын байранд тус бүр 1 удаа гаргаж сурталчилгаа хийсэн.
- ◆ Уншигчдыг хэрэгцээт мэдээллээр шуурхай хангах зорилгоор аман лавлагаа 294, бичгийн лавлагаа 85 удаа өгч үйлчлэн нийт лавлагаа өгсөн материалаа нэгтгэн 2005 оны лавлагааны нэгтгэл гарган үйлчилгээнд орууллаа.
- ◆ Санамж өгөх болон бүртгэн мэдээлэх номзүйн бүртгэлийг 9 удаа (Зохиолч Л.Түдэв, С.Эрдэнэ, Ч.Лодойдамба, Д.Норов нарын уран бүтээлээр) гарган хэрэглэгчдэд хүргэлээ.

Түүнчлэн номын санд сургалтын орчин бүрдүүлэх зорилгоор соёл танин мэдэхүйн ажлуудыг зохион байгуулсанаас:

- ◇ Хүүхдийн нас, бие, сэтгэхүйн онцлогт тохируулан “Үлгэрийн ертөнцөөр аялцгаая” сэдэвт номзүйн бүртгэл гарган уг сэдвээр V, IV, III цэцэрлэгүүд дээр чанга уншлага 5 удаа, тойм яриа II сургуулийн 1-р ангийн 53 сурагчдад хийж, 10 жилийн II сургуулийн 2-р ангийн сурагчдын дунд Ж.Дашдондогийн “Долоон бөхтэй тэмээ” зохиолоор дүрийн тоглолттой өдөрлөг зохион байгууллаа.
- ◇ 10 жилийн III сургуулийн 8-10-р ангийн 208 хүүхдийг хамруулан дүрийн тоглолт, гар зураг, зохиомж зэрэг төрлүүдээр зохион байгууллаа.
- ◇ Үндэсний бичиг үсгийн хишиг өдрийг тохиолдуулан 10 жилийн II сургуулийн 6-р ангийн сурагчдын дунд хөтөлбөрийн дагуу номын маргаан, зохиомж зургийн уралдаан зэрэг төрлүүдээр зохион байгуулан, сурагчдын бүтээлээр өөрийн байранд үзэсгэлэн гаргалаа.
- ◇ Монгол улсад шинэ “Үндсэн хууль” тунхагласан өдрийг угтаж уншигч хүүхдийн дунд “Үндсэн хуулиа дээдлэе” сэдэвт уралдааныг зохион байгуулан 956 уншигч хамрагдсан. Мэтгэлцээнд I сургуулийн 96 ангийн сурагч Ганцэцэг тэргүүн байр эзэллээ.
- ◇ Зохиолч Д.Норовын уран бүтээлийн цэнгүүнийг МСҮТ, 10 жилийн II сургуулийн 9, 10-р ангийн 400 гаруй сурагчдыг хамруулан уран бүтээлийнх нь төрлүүдээр ярилцлага зохион, “Зүрхэнд шингэсэн үг” киногоор дүрийн тоглолт хийж, номзүйн бүртгэл гарган лавлагаанд ашиглаж байна.

Мөн энэ онд байгууллагын мэргэжлийн албан хаагчдыг 100% төвлөрсөн сургалтанд хамруулан, сургалтын чиглэлээр сумдын соёлын төвийн болон сургуулийн номын санчдын 2 хоногийн сургалтыг БСГ-тай хамтран зохион байгууллаа.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН АЖЛЫН ТАЛААР

- ◇ Говьсүмбэр аймгийн Нийтийн номын сан нь 2004 онд байгуулагдсанаар уншигчдын ном хэвлэл унших, мэдээлэл авах цар хүрээ өдрөөс өдөрт өсөн нэмэгдэж буй өнөөгийн нөхцөлд тус номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээ хүсэл сонирхлыг судлан тэдний хэрэгцээтэй мэдээ материалыг цаг тухайд нь хүргэж үйлчлэхэд гол анхаарлаа чиглүүлж, Боловсрол соёлын газрын даргатай хийсэн үр дүнгийн гэрээ болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж ирлээ.
- ◇ Сургуулийн номын сангийн үйл ажиллагаанд арга зүйн зөвлөгөө өгч үйл ажиллагаанд нь үнэлгээ өгч ажиллалаа. **Үүнд:** Сүмбэр сумын 1.2-р сургууль, Шивээговь сумын 3, Баян тал сумын 4-р сургуулийн номын сангууд хамрагдлаа.

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- ◇ Манай номын сан нь 1865.3 төгрөгний **0.965** номтой. Үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлж уншигчдын мэдээллийг хангахад зориулж шинээр 1009.6

төгрөгний 0.376 ширхэг ном авч уншигчдад үйлчилж ирлээ. 985 уншигчдад шинээр карт нээж, 1111 ширхэг ном хэвлэл олгож үйлчиллээ. Уншлага үйлчилгээг зөвхөн танхимаар явуулаад зогсохгүй төрөлжүүлэн явуулахад анхаарч өөрсдийн хүч бололцоог ашиглан уншигчдын цаг хугацааг хэмнэх зорилгоор цэцэрлэгийн насны хүүхдийг цэцэрлэгт нь, сургуулийн насны хүүхдийг сургууль дээр нь насанд хүрэгсдийг албан байгууллага дээр нь зөөврөөр ном уншуулж үйлчилгээгээ өргөжүүлж байна.

СОЁЛ ОЛОН ТҮМНИЙ АЖЛЫН ТАЛААР

- ◆ Уншигчдад ном хэвлэлийг сурталчлах, тэдгээрийн эрэлт хэрэгцээг хангахын тулд соёл олон түмний ажлыг зохион байгуулж ирлээ.

Тухайлбал: “Ном бидний нөхөр” сэдэвт 30 хоногийн аян, жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг “Бичиг соёлын хишиг” өдрийг тохиолдуулан “Үндэсний бичиг үсгийг дэлгэрүүлсе” сэдэвт тэмцээн, “Номын баяр”-ын арга хэмжээ, үлгэрийн номоор чанга уншлага, тойм яриа хийлээ. Үүнд: 580 уншигч хамрагдлаа. Номын сангаас зохиож буй ажил, шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн, шинэ номын мэдээг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилсан. Цаашид номын сангийн үйлчилгээг улам боловсронгуй болгох, иргэд хөдөлмөрчдийг хэрэгцээт мэдээллээр хангах зэргээр төр засгийн бодлого чиглэлтэй уялдуулан ажлаа зохион байгуулж нүүдэлчдийн соёл иргэншил, зан заншил, уламжлалыг сэргээн хөгжүүлэх, хэл бичиг үсэг, түүх соёлын мэдлэгийг гүнзгийрүүлэх талаар уншигчдын дунд соёл олон түмний төрөл бүрийн ажлыг зохион байгуулж ажиллана.

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГААС 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Тайлангийн хугацаанд байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалтыг сайжруулах, номын сангийн үйл ажиллагааг хэвийн тогтмол явуулж, уншлага үйлчилгээндээ шинэлэг хэлбэрийн нэмэлт үйлчилгээнүүдийг нэвтрүүлэх, номын санчдын ажил үүргийг тодорхой болгож, хариуцлагыг дээшлүүлэх, дэг журмыг сайжруулах зэрэг тодорхой зорилтуудыг дэвшүүлэн ажиллаж багагүй үр дүнд хүрлээ. **Үүнд:**

- ◆ Байгууллагын болон төрийн үйлчилгээний албан хаагчдын 2004 оны үр дүнгийн гэрээ, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлтийг дүгнэж, 3 ажилчны цалингийн зэргийг ахиулж, 8 ажилчинд 860.0 мян. төгрөгний урамшууллыг төсвийн хуваарийн дагуу олгож ажилласнаар ажилчдын ажлын үр дүн, идэвхи санаачлага дээшилж зарим ажил үйлчилгээнд ажлын ахиц гарч байна.
- ◆ Байгууллагын болон ажилчдын 2005 оны үр дүнгийн гэрээ, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хийж баталгаажуулан биелэлтийг улирал тутам гарган дүгнэж, дүнг үр дүнгийн гэрээ, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлттэй уялдуулан урамшуулал олгох үзүүлэлт болгон дүгнэж ажиллалаа.
- ◆ Байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалтанд шинэчлэл хийж, заалны номын санчдыг сольж ажиллуулах, шинээр хүүхдийн уншлагын салбар тасаг ажиллуулж эхлүүлэх, өдрийн жижүүр, компьютер, скайнер, каноны нэмэлт

үйлчилгээ бий болгож, орлогыг зохих хэмжээгээр төвлөрүүлэх зэрэг зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажилласнаар ихэнх ажилчид өөрийн хуваарьт орлогын төлөвлөгөөгөө биелүүлэхийн төлөө санаачлагатай ажиллаж, 306.0 мян. төгрөгний орлого оруулж, орлогын жилийн төлөвлөгөөг 102.0%-иар биелүүлэв.

- ◆ Уншигчдын эрэлт хэрэгцээт ном хэвлэл, лавлагаа - мэдээллээр цаг тухай бүрд нь хөнгөн шуурхай үйлчлэх, тэднийг номын сангийн үйлчилгээнд татах, зах зээлээ олох, нэг ч хүн гомдоохгүйн төлөө үйлчлэх зорилт тавин ажилласнаар захиалгаар 3460 ш ном хэвлэлээр, 2225 уншигч, 18935 ирцэд 24068 ном хэвлэлээр үйлчиж, 50 гаруй лавлагааны хариулт өгсөн болно.
- ◆ Ном хэвлэлийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, уншлаганд гарч байгаа номын өнгө үзэмжийг сайжруулах, олон уншигчийн хүртээл болгох зорилгоор 3200 ширхэг ном хэвлэл нааж сэлбэсэн байна.
- ◆ Гэрээр ном олгох тасгийн гадаадын болон зөвлөлтийн уран зохиол, 66, 67, 68, 74, 75 ангиудын 1500 гаруй номыг ангилж, 2280 ш каталог гараар бичиж, дансалж дуусган, хуулийн картын санг Төрийн мэдээлэл сэтгүүлээс шүүж 30 хуулиар баяжуулсан.
- ◆ 2004 оны 7 төрлийн сонин сэтгүүлүүдийг үдэж хавтаслаж, дансалж тушаасан.
- ◆ 2005 онд 1.413.610 төгрөгний 397 ширхэг шинэ ном авч техник ажиллагаа хийж, “Шилдэг шинэ ном-2005” сэдэвт номын үзэсгэлэн 2 удаа гаргаж, 901 хүн ирж үзэж, аймгийн радио, FM-ээр сурталчилж санал сэтгэгдлийн дэвтэр ажиллуулсан.
АНУ-ын элчин сайдын Яам, Нээлттэй нийгэм форумас хандивласан номуудаар үзэсгэлэн гаргаж, “Монгол улсын хууль-2003” хуулийн программыг компьютерт суулгасан.
- ◆ Шинээр ирсэн 400 гаруй номонд каталог, картын сан бичиж байрлуулсан.
- ◆ Монгол улсын “Номын санчдын улсын анх дугаар зөвлөлгөөн”-д арга зүйч Д.Алтанчимэг, номын санч Б.Цэвэлмаа, Г.Цэндсүрэн нар оролцов.
- ◆ Аймгийн соёлын ажилтны зөвлөлгөөнд хөдөөгийн сумдын номын санчдыг хамруулж тэдний судалгаа бүртгэлтэй болж, “Номын сангийн менежмент, удирдлага зохион байгуулалт”, “Номын сангийн лавлагаа-ном зүйн аппарат” сэдвүүдээр сургалт явуулан гарын авлага материал тараан өгч, арга зүйн зөвлөлгөөг өгсөн.
- ◆ Хөдөө орон нутгийн 14 сумын ЗДТГ-ын нийгмийн бодлогын түшмэлүүдэд “Номын сангийн менежмент, удирдлага зохион байгуулалт” сэдвээр хичээл зааж, “Сумын номын сангийн үйл ажиллагаанд заавал нэвтрүүлэх ажлын жагсаалт” номын сангийн үйл ажиллагаатай холбогдох гарын авлага материалтай хавтас өгч, арга зүйн зөвлөлгөө өгөв.
- ◆ Айраг сумын сургуулийн номын санч, Мандах сумын номын санч нарт арга зүйн зөвлөлгөө өгч, уншлагын танхим, гэрээр ном олгох журам, уншигчийн бүртгэл, өдөр тутмын бүртгэл хэрхэн хөтлөх талаар гарын авлага материал өгөв.
- ◆ Аймгийн Боловсрол, соёлын төвийн номын сангийн 60 гаруй шинэ номонд техник ажиллагаа хийж, дансалж, номын сан-ном зүй ангилалаар ангилж, арга зүйн зөвлөлгөө өгсөн.

- ◆ Улаанбаатар хотод Соёлын коллежийн номын сангийн эчнээ ангийг бакалавр зэргээр 1 хүн төгссөн.
- ◆ Аймгийн ЗДТГ-аас зохион байгуулсан “Төрийн албаны үйлчилгээг боловсронгуй болгое” сэдэвт сургалтанд 5 албан хаагчид оролцсон.
- ◆ Ажилчдын ажлын байрны тодорхойлолт түүнд тавигдах шаардлагыг шинэчлэн хийж, номын санчдын 1,2-р улиралын ажлыг үзэж шалган үйл ажиллагаанд нь оршиж байгаа дутагдлыг арилгуулж зөвлөгөө өгсөн.
- ◆ Салбар номын сан ажиллуулах нөхцлийг хангах талаар анхаарч 160 гаруй номтой 3 сарын хугацаатай түр ажиллуулж, 70 уншигчдад 150 ш ном хэвлэлээр үйлчилсэн байна.
- ◆ Уншлагын танхимын уншигчийн картны ялгагч, ГНО тасгийн каталогийн ялгагч, шоголын хаягийг шинэчлэн хийж, номын санчдын ажил хүлээлцэх дэвтэр болон дутсан номыг хөтлөх дэвтэр, орлогын тооцооны дэвтэр шинээр хөтлөж ажилласнаар өр авлагын тооцоо сайжирсан байна.
- ◆ 1, 2, 3-р 10 жилийн сургуулийн уран зохиолын багш нартай уулзаж, хичээлээс гадуур унших номын нэрс болон ховор хуучин номын нэрсийг гаргаж захиалгаар үйлчилсэн.
- ◆ Засгийн газрын 2005 оны 10 тоот албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх зорилгоор “Байгууллагын эрхэм зорилго”, Уншлагын заал, Гэрээр ном олгох тасаг, хүүхдийн танхимуудын үйлчилгээний журам, цагийн хуваарь, хаягийг шинэчлэн ил тодоор бичиж хадсан.
- ◆ Уншигчдын мэдээллийн сантай болох зорилгоор уншлагын танхим, гэрээр ном олгох тасаг, хүүхдийн уншлагын танхимуудын уншигчдын бүртгэлийг компьютерт оруулж, регистрийн дугаараар үйлчлэх ажлыг эхлээд байна.
- ◆ Үндсэн фондод 2000 оноос хойш авсан 1200 ширхэг шинэ номуудыг каталогтой нь тулгаж ангиудад нь байрлуулж, каталоггүй шинэ номуудыг данснаас шүүж шалгасан.
- ◆ 10 жилийн 2-р сургуулийн 8г ангитай хамтран “Асуулт-хариулт-асуулт” тэмцээн явуулж, тэргүүн байр эзэлсэн сурагчдыг “Өргөмжлөл” үнэ бүхий зүйлээр шагнаж урамшуулсан.
- ◆ Хүүхдийн номын фондны 11000 гаруй номыг аймгийн ҮЭ-ийн холбооны байрнаас зөөж, тавиур хийж байрлуулан, хүүхдийн танхимыг эрхлэгчийн өрөөнд 09 сарын 01-нээс эхлэн хэвийн ажиллуулж байна.
- ◆ Аймгийн зохиолчдын “Нар тоссон говь”, “Равжаа”, “НҮБ”, “Их дээд сургуулиудын танилцуулга”, “Уран зохиолын хичээлийн лавлах”, “Үлгэрийн ном”, “9-10 ангийн сурагчдын унших номын жагсаалт” зэрэг ном зүйн бүртгэлүүд, “Зохиолчдын намтар”, “Чингисийн алтан ураг, цаг тооны хэлхээс”, “Монгол Улсын хаадын угсаа, залгамжлал” зэрэг гарын авлагуудыг бэлтгэж уншлага үйлчилгээнд ашигласан.
- ◆ Ном хэвлэлийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хичээлээс гадуур унших зохиолуудыг компьютерт шивж канондон 140 ширхэг бяцхан ном хийсэн.
- ◆ Үндсэн фондны 26687ш, Гэрээр ном олгох тасгийн 11776ш, Хүүхдийн танхимын 11404ш бүгд 7791853 төгрөг 38 мөнгөний 49867ш номонд ээлжит болон ээлжит бус тооллогыг явуулж, бүгд 517265 төгрөгний 347ш урагдаж элэгдсэн болон агуулга хуучирсан, уншлага үйлчилгээнд ашиглах боломжгүй болсон номуудыг акталж цэгцлэн, сэлбэн засварлах номуудыг

ялган, тооллогын акт, бүртгэлүүдийг гаргасан.

- ◆ Үндсэн фондын 19 данс, хэвлэлийн 3ш дансны гадар хавтасыг шинэчилж нүүр хуудас хаягийг бичлээ.
- ◆ Үндсэн фонд, Гэрээр ном олгох тасаг, Хүүхдийн танхимын 2004, 2005 онд шинээр 1921112 төгрөгний 628 ширхэг номонд бүртгэл хийж, тооллогын актанд хавсаргасан болно.
- ◆ Үндсэн фонд, Гэрээр ном олгох тасаг, Хүүхдийн танхимын бүгд 49867 ширхэг номонд тооллогын бүртгэлийг гараар бичиж, дугаарлаж, үдэж хаяглан тооллогын комисс, номын санчид өөрсдийн хүчээр урьдчилсан тооцоог бодож ня-бо-д хүргүүлсэн.
- ◆ Гэрээр ном олгох тасгийн 10000 гаруй каталогийн картанд редакци хийж каталогийн шоголын нүүр, каталогийн картын ялгагчуудыг шинэчлэн хийсэн.
- ◆ Байгууллагын гэрэлтүүлгийг засч сайжруулан, чихэвч патроныг шинээр сольж, хаалганы гадна дотор талыг будаж, танхимын шалыг шинээр хулдааслан сантехникийн жижиг засваруудыг хийсэн.
- ◆ Уншлагын танхимын 30 ширээг засч шинэчлэн, эвдэрч салсан сандал ширээнүүдийг цаг тухай бүрт нь засч сэлбэн, ОО-ын өрөөний хана, бохирын турбаг будаж, хагарсан цонхуудыг шиллэж замаскдан, дулааны худгийг цэвэрлэж өвлийн бэлтгэл хангасан.
- ◆ Байгууллагын гадна талыг цэцэгжүүлэн 6 цэцгийн мандал тарьж, хуваарьт 5 модыг тарьж ургуулсан.
- ◆ Байгууллагын их цэвэрлэгээг сард 1 удаа, фондуудын номын тоосыг нэг бүрчлэн гараар арчиж, улирал тутамд их цэвэрлэгээг хийж хэвшсэн.
- ◆ Байгууллагын тохижилт соёлжилт, ажилчид, уншигчдын ая тухтай байдлыг сайжруулах зорилгоор 250000 төгрөгний номын үзэсгэлэнгийн тавиур, 52000 төгрөгний коридор заалны цонхны хөшиг, 75000 төгрөгний тоос сорогч, 25000 төгрөгний ус цэвэршүүлэгч буцалгагч, 10000 төгрөгний аяга стакан, 39000 төгрөгний хуулга, өдрийн гэрэл зэргийг шинээр авч бүгд 500,0 гаруй мянган төгрөгний эд хогшил авч байгууллагын тохижилт соёлжилт, таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх талаар анхаарч ажиллалаа.
- ◆ Байгууллагын жилийн эцсийн эд аж ахуйн тооллогыг явуулж, ажилчдын эд хогшлыг картжуулан нэг бүрчлэн тоолж, 5898909 төгрөг 88 мөнгөний эргэлтийн хөрөнгө, 3830401 төгрөгний үндсэн хөрөнгөний эд хогшил, 13166400 төгрөгний номын сангийн барилга, 1485505 төгрөгний үндсэн хөрөнгөд тусгасан ном, 12220950 төгрөгний 2005 онд авсан үндсэн хөрөнгөний шинэ номын тооллогын бүртгэлүүдийг гаргаж, 158468 төгрөгний 14ш эд хогшлыг акталж эргэлтийн хөрөнгөөс хасав.

Ц.ДАМДИНСҮРЭНГИЙН НЭРЭМЖИТ ДОРНОД АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН ТАЙЛАН

Соёлын хууль, бодлогын хүрээнд, бүсийн хөгжлийн чиг баримтлалд нийцүүлэн Засгийн Газрын болон Аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, ном хэвлэл, мэдээллийг хүн бүрт хүргэх, олон нийтийн мэдээлэл, мэдээллийн хүрээ, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, номын сангийн өнөөгийн шаардлага, эрэлт хэрэгцээг хангаж, уншигчдын мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх орчинг бүрдүүлэх зорилготой ажиллаж ирлээ.

Тус номын сан 2006 онд 28.577.0 төгрөгийн төсөвтэй. Үүнээс ном хэвлэл 3000.0, албан томилолт 50.0 төгрөг болно.

АНУ-ийн Азийн сангийн ном хөтөлбөрөөс “Зориг сан”-тай хамтран тус аймгийн нийтийн, их дээд, коллеж, МСҮТ, ЕБС-ийн 23 номын сангуудад 3600 гаруй ширхэг номыг авчирч гардуулах ажлыг 7 сард зохион байгуулсанаар хөдөөгийн номын сангийн фонд баяжилтанд тодорхой хэмжээгээр ач холбогдол өгсөн гэж үзэж байна.

Энэ онд Баян-Уул сумын сургуулийн номын сангийн барилга шинээр баригдсан. “Тогтвортой хөгжил” төслийн хүрээнд Чулуунхороот сумын нийтийн номын сан 3000.0 төгрөгөөр номын тавиур, уншигчийн ширээ, сандлаа шинэчилсэн.

Орон нутгийн номын санчдын мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэх, мэргэшүүлэхэд туслалцаа үзүүлэн мэргэжил дээшлүүлэх БСШУЯ-ны сургалтанд Чулуунхороот, Матад сумын соёлын төвийн, Сүмбэр сумын Ялалт багийн сургуулийн болон төв номын сангийн номын санчдыг Соёлын дээд сургуулийн эчнээ болон бакалавр, магистрын, БЗМТ-ын сургалтуудад хамруулсан нь номын санчдын 21.2 хувь болно.

Үндэсний номын сан, аймгийн Боловсрол соёлын газартай хамтран соёлын төвийн номын санчдын сургалтыг Хөлөнбуйр суманд зохион байгуулж соёлын болон номын сангийн талаар тавигдаж байгаа бодлого зорилтын талаар шинэлэг мэдлэг мэдээлэл, хичээл, ярилцлага зохиогдсон. Энэ сургалтанд Үндэсний номын сангийн мэдээлэл аргазүй, эрдэм шинжилгээний хэлтсийн дарга Б.Энхжаргал оролцлоо.

Орон нутгийн номын санчдаас номын сангийн үйл ажиллагааны талаар нэгдсэн судалгааг авсан. Энэ судалгаагаар ихэнх номын санчид ном авах болон жилийн төсөв хангалтгүй, орон тоо цалин хүрэлцэхгүй, шинэ боловсон хүчний асуудал хангалтгүй, орон нутгийн удирдлагын зүгээс номын сангийн үйл ажиллагаанд зарим талаар хангалтгүй анхаарал тавьдаг, зориулалтын байргүй, халаалтын асуудал шийдэгдээгүйн улмаас хүйтний улиралд ажилладаггүй, сум сургуулийн номын санг нэгтгэсэн, одоо ажиллаж байгаа номын санчдын 48.8 хувь нь мэргэжлийн бус, сумдын болон ЕБС-ийн мэргэжлийн номын санчдын дийлэнх нь дамжаа төгссөн байгаа зэрэг олон асуудлыг дэвшүүлэн тавьсан байна.

Хөдөө орон нутагт мэргэжлийн номын санчид дутмаг ажилладаг тул соёлын коллежийн оюутны дадлагыг орон нутагт нь хийлгэх нь ач холбогдол өгч байна. Төв номын санд номын сан мэдээллийн ажилтны 3-р дамжааны оюутан

Батцэцэг, Хандсүрэн нарын дадлагын удирдамжинд тусгагдсан ажлуудыг хийж гүйцэтгэх бололцоогоор хангаж дадлагыг удирдан хийлгэсэн.

Аймгийн төв номын сангийн барилгын дээврийн засвар, ширээ сандал, компьютерийн шинэчлэл хийх асуудлыг аймаг орон нутгийн удирдлага болон УИХ-ын гишүүнд санал оруулаад байна.

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ФОНД БАЯЖИЛТ

Уншигчдын өсөн нэмэгдэж буй хэрэгцээний дагуу номын фондыг 1129 ширхэг ном 4.119.4 сая төгрөгөөр баяжуулснаас 538 ширхэг 2086.6 сая төгрөгийн номыг ҮНС, Азийн сан, Нээлттэй форум, Хүний эрхийн үндэсний төв зэрэг байгууллага, хувь хүмүүсээс хандив, бэлэг дурсгалаар авсан бөгөөд улирал дутам өөрийн орны 30 гаруй нэрийн 909.5 мянган төгрөгийн хэвлэл захиаллаа.

АИТХ-ын 2005 оны 59 тогтоолоор агууллагаар хуучирсан, урагдаж гэмтсэн, уншигчид үрэгдүүлэн уншлага үйлчилгээнд ашиглагдахгүй болсон 561 ширхэг 206402 төгрөгийн номыг актлаж данснаас хасаж номын фонд 67961 номтой болсон.

Энэ онд уншлага үйлчилгээг уншигчдын санал, шаардлага хэрэгцээний дагуу агуулга төрлийг нэмэгдүүлэх, үйлчилгээг ойртуулах, хүүхдийн дунд бүтээлч уншлага зэргийг зохион байгуулснаар 5009 байнгын уншигч, 56111 ирцэд 123239 ном хэвлэл олгож үйлчилсэн нь нэг уншигч 24.6 ном уншсан бөгөөд фондын эргэлт 176.9 %-тай байна.

Алслагдсан иргэдэд номын сангийн уншлага үйлчилгээг ойртуулахын тулд Хэрлэн сумын 2-р багт номын сангийн үйлчилгээг бүрэн хүргэх өдөрлөг, Гурванзагал, Хөлөнбуйр, Матад, Булган сум, Хэрлэн сумын 1,5,8,12, ХУЦ сургууль, ШСТТС, БК, 6, 11-р цэцэрлэг, ХХХ төв зэрэг байгууллага сургуулиудад явуулын үйлчилгээгээр 886 хүмүүст 12026 номоор, зөөврөөр төрийн, ТББ, хувь хүмүүст 61 хүнд 480 ном, ном солилцоогоор 10 номын санд 217 ном, өөрийн фондонд байхгүй 6 номыг авч уншуулсан.

Хууль-эрх зүй, интернэт мэдээллийн танхимын зохион байгуулалтыг шинэчлэн улс, аймаг орон нутгийн хууль эрх зүйн мэдээллийг уншигчдад хүргэх, хууль сонирхогчид, хуульчдад зориулсан гарын авлага бэлтгэн өгөх, Монгол улсын Засгийн газрын болон Аймгийн засаг даргын 2004-2008 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймаг орон нутгийн мэдээллийг танилцуулах, хуулийн картын сан, товъёогтой болсноор хуулийн мэдээллийг хялбар дөхөм олж өгөх бололцоотой болоод байна.

Интернэтийн монгол сайтаас уншигчдын эрэлт хэрэгцээтэй мэдээллүүд, монгол улсад хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа хууль олж өгөх, шинэ номын мэдээллийг электрон шуудангаар хүргэх, ВЭБ хуудсанд тавих, электрон каталогийг баяжуулах зэрэг электрон үйлчилгээг өргөжүүлэн ажиллаж 28938 хүн хамрагдлаа. 578.7 мянган төгрөгийн орлого оруулсан.

Боловсролын зөвлөлгөө мэдээллийн төв. ТББ-тай хамтран сургалтын тэтгэлэгт хөтөлбөрийн мэдээллийг орон нутгийн иргэдэд хүргэх зорилготой БЗМТ, Америкийн мэдээллийн салбар төвийг 10 сард байгууллаа. Энэ хугацаанд ганцаарчилсан зөвлөлгөө, сэдэвчилсэн лекц, радио ярилцлага 10 удаа зохион байгуулж 553 хүнд үйлчилгээ үзүүллээ. Дорнод аймагт ажиллаж байгаа ЭТК-ийн сайн дурын ажилтануудтай хамтран “English” клуб ажиллуулж байгаа.

Төв номын сангийн үйлчилгээний талаар уншигчдын янз бүрийн давхаргуудаас

судалгаа авсан. **Үүнд:**

- ◆ Ямар зорилгоор номын сангаар үйлчлүүлдэг вэ? чөлөөт цаг 10%, даалгавар хийх 50 %, танин мэдэхүйн мэдлэг авах 40%
- ◆ Тулгамдаж байгаа асуудлын талаар? Номын тоо ширхэг цөөн, хэрэгцээтэй хуудас урагдсан 45%, сандал ширээ хангалтгүй 30 %, сурах бичиг хүрэлцээгүй 10 %, тулгамдсан асуудалгүй 15 %
- ◆ Номын сангийн үйл ажиллагаа ямар түвшинд байна вэ? Хангалтгүй 20 %, дунд зэрэг 35 %, хангалттай 30 %, мэдэхгүй 15%,
- ◆ Номын сангийн үйлчилгээ иргэдэд хүрч байгаа байдал? Чаддаг 25%, завгүй 12.5%, амьдралын нөхцөл бололцоогүй 18.5%, ажилгүй болон алслагдсан хүнд хүрдэггүй 25 %, байгаагаас үзэхэд номын сангийн менежмент үйлчилгээний чанарыг өнөөгийн түвшинд хүргэх, нутаг дэвсгэр алслагдсан байдаг учраас хүрч чадахгүй байгаа, сан хөмрөгийн баяжилт хадгалалт хамгаалалт, үйлчилгээний таатай орчинг бүрдүүлэх, танхимуудыг төрөлжүүлэн суудлын тоог нэмэгдүүлэх гэсэн дүгнэлт гарч байна.

Цаашид төрөл бүрийн судалгааг уншигч иргэдээс авч тэдний саналыг үйл ажиллагаандаа тусгаж байх нь тус номын сангийн үйл ажиллагаа шинэчлэн хөгжихөд дөхөм болох юм.

Мэдээлэл сурталчилгаа, лавлагаа

Уншигчдын оюун мэдлэг боловсролд туслах, соёлын үнэт зүйлийг түгээн сурталчлах, олны хүртээл болгох зорилгоор мэдээлэл сурталчилгааны ажлыг зохион явуулж ирсэн. Үүнд:

Монголын ард түмний олон зууны туршид бүтээж, өвлөн уламжилж ирсэн бичиг соёлын эрт, эдүгээгийн дурсгалуудын баялаг өв санг нийтийн бүтээл болгох, хадгалж хамгаалах, сэргээн сурталчлах зорилгоор “Үндэсний бичиг үсгийн баяр”-ыг тэмдэглэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигийн дагуу нууц товчоог залах, зохион бичлэгийн уралдаан, номын болон цуглуулгын бүтээлийн үзэсгэлэн худалдаа зэрэг арга хэмжээнүүдийг зохион явууллаа. **Үүнд:**

- ◆ Номын болон цуглуулгын үзэсгэлэнд 14 байгууллага, хувь хүмүүсийн 500 гаруй ном, 400 нэр төрлийн марк, тэмдэг, пянз, ил захидал, календарь, мөнгө, угийн бичиг зэрэг ховор цуглуулгууд, номын худалдаанд 7 газраас 300 гаруй нэр төрлийн номууд тавигдсан.
- ◆ “Үндэсний бичиг үсгээ хэн сайн мэдэх вэ?” асуулт хариултын тэмцээнийг Шинэ суваг телевизээр шууд дамжуулан идэвхитэй оролцсон 2 оролцогчийг урамшуулсан.
- ◆ “Миний монгол бичиг” сэдэвт зохион бичлэгийн уралдааныг 5-7, 8-10-р ангийн сурагчдын дунд зохион байгуулан 80 сурагч идэвхитэй оролцсоноос 6 сурагчийг шалгаруулан урамшуулсан.
- ◆ Багш нарын баярын өдрийг тохиолдуулан багш оюутнуудын уран зохиолын гоо сайхны мэдрэмжийг дээшлүүлж тэдний авъяас чадварыг нээн, яруу найргийн шинэ авьяастныг тодруулахын тулд “Болор эгшиглэн”, яруу найрагч Д.Нямсүрэнгийн дурсгалыг хүндэтгэн “Улз голын дугуйлан” яруу найргийн өдөрлөгийг Дорнод, Сүхбаатар аймгийн яруу найрагчдын дунд Чулуунхороот суманд Аймгийн утга зохиолын нэгдэл, Боловсрол соёлын газартай хамтран зохион байгуулсан.
- ◆ Сан хөмрөгийг болон тухайн сэдвийн ном хэвлэлийг түгээн сурталчилж

нийтийн хүртээл болгохын тулд сэдэвчилсэн болон шинэ номын үзэсгэлэнг 43 удаа 4205 номоор гаргав.

- ◆ Нийт уншигчдад болон хуульчдад зориулсан “Таны хуулийн мэдлэгт” сэдэвт гарын авлагаар “Эрх зүй гэж юу вэ?”, “Хуульчдыг сонгон шалгаруулах тухай”, “Хамтран ажиллах гэрээний тухай?” гэсэн сэдвүүдээр интернэт болон тогтмол хэвлэлээс түүвэрлэн гаргасан.
- ◆ “Их дээд сургуульд элсэгчдэд тусламж” сэдвээр 2005 онд шинээр их дээд сургуульд элсэгчдэд зориулсан их дээд сургуулийн холбооноос орон нутагт элсэлт явуулах журам, гадаадад суралцагчдад интернэтээс мэдээллүүдийг түүвэрлэн гаргасан.
- ◆ “Багш нарт зөвлөмж” гарын авлагад сэтгүүлээс болон интернэтээс багш нарт, “Эрүүл явахын нууц” сэдвээр нийт хүмүүст болон эмч нарт зориулан урт наслах тухай, зөв хооллох 10 зарчим, стресс гэж юу вэ? зэрэг зөвлөлгөөнүүдээр гаргасан.
- ◆ Монгол ардын аман зохиолыг танин мэдүүлэх тэдний оюуны чадавхийг улам өргөжүүлэх, үлгэрийг уншсанаар хүсэл мөрөөдөлдөө хөтлөгдөн аливаа юмыг үнэн мэтээр ойлгож, байгалийн элдэв үзэгдлийг үлгэрээр хэлэлцэн тайлбарлаж, амьтны онцлог шинжийг үлгэрийн баатарт шингээж туулайг ухаантай, үнэгийг зальтай гэдгийг дүрслэн ойлгуулах бүтээлч уншлагыг 8-р сургуулийн 3в ангитай хамтран явууллаа.
- ◆ Төрөлх аймаг орон нутгийн түүх, байгалийн дурсгалт газар, зүйлсийг мэдүүлэх, бахархах уламжлал өгөх, хичээлийн программд ашиглуулахын тулд тухайн аймгийн түүх дурсгалын 7, Халх голын ялалтын 8 хөшөө, Дорнод аймагт байдаг гол мөрний судалгааг гарган 10 гаруй томоохон гол мөрнөөр танилцуулга гарган лавлагаанд ашиглан нийтийн хүртээл болгон ажиллаж байна.
- ◆ Орон нутгийн Хэрлэн ТВ-ийн “Фокс”, FM-107.5 –аар ном сурталчлах, баасан гаригт уран зохиолын цагаар богино өгүүллэг нэвтрүүлж байна.
- ◆ Д.Мягмарын “Уянгын тууж” бичигдсэний 30 жил, Б.Ренчингийн мэндэлсний 100 жилийн ойгоор “Дөрвөн өгүүлэг”-ээр зохиолчдын уран бүлээлийг сурталчлах уралдаан тэмцээнүүдийг зохиолоо.
- ◆ Л.Түдэв-70, Ж.Шагдар-70, Д.Цэвэгмид-90, Д.Маам-70, С.Дашдооров-70 зэрэг зохиолчдын насны ойд зориулан тэдний уран бүтээлийг нийтийн хүртээл болгохын тулд бүртгэн мэдээлэх ном зүй 10 гаруйг гарган уншигчдад хүргэсэн.
- ◆ Уншигчдын эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан лавлагааны материалыг бэлтгэхийн зэрэгцээ уншигчдын асуусан лавлагааг аман ба бичгийн хэлбэрээр өгч 650 гаруй хүнд лавлагаа өглөө.

БУСАД АЖЛЫН ТАЛААР

- ◆ Санхүүгийн бүртгэлийн хяналтийг сайжруулан уншлага үйлчилгээний төлбөрт үйлчилгээний орлогыг төвлөрүүлснээр номын санчдын орлогын бүрдэлт сайжирсан.
- ◆ Харилцагч байгууллагын хоорондын тооцоог тогтмол барагдуулан өр авлагагүйгээс гадна дулааны зардлаас хэмнэгдсэн төсвийг бусад хүрэлцэхгүй зардлуудад зохицуулалт хийж зарцуулан нийтийн уншлагын танхимд 40 сандал, танхимуудын цонхны туль зэргийг шинэчлэж, 2004

оны хэмнэгдлээр зарим өрөө танхимын урсгал засвар хийж, БСШУЯ-ны хувиарлаж байгаа компьютерээс нэгийг авсан.

- ❖ Уншлага үйчилгээнд шаардлагатай уншигчдын карт, скоч, бичгийн цаас, угаалгын материал зэргийг төсвийн хүрэлцээгээр хангаж, номын санчдын болон үйлчлэгчдэд ажлын хувцас олголоо.
- ❖ Энэ онд уншлага үйлчилгээний төлбөрт үйлчилгээгээр 799.9 мянган төгрөг орлуулсан.
- ❖ Байгууллагын дотоод журам, хамтын гэрээний дагуу гэр хороололд оршин суудаг ажиллагсдад нүүрс татах бензиний мөнгөнд 60000 төгрөг, буцалтгүй тусламжинд хамтын сангаас 262.2 төгрөг бөгөөд хамт олноор Гурван нуурын амралтанд амарсан зардалд 200.0 төгрөг, ахмадуудыг хүлээн авч хүндэтгэл үзүүлэх, тусламжинд 160.0 төгрөг, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд 202.2 төгрөг зарцуулсан болно.
- ❖ Манай хамт олон 2005 оны ажилдаа дүгнэлт хийж зохион байгуулж байгаа ажлын үр дүнг нэмэгдүүлэх, номын санчдыг хөрвөх чадвартай мэрэгшүүлэх, орон нутгийн мэдээллийн хэрэгслийн сурталчилгааг өргөжүүлэх зэргээр үйл ажиллагаагаа оновчтой, чанартай явуулах, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн ажиллах болно.

Номын үзэсгэлэн худалдааг нээж
Аймгийн засаг дарга Жанлав үг хэллээ

Азийн сангийн ном хөтөлбөр

АНУ-ын мэдээллийн төв боловсролын
зөвлөгөө мэдээллийн төвийн нээлт

Хөлөнбуйр суманд хийсэн номын санчдын сургалт

Боловсрол соёлын газрын 2006 оны төлөвлөгөөнд оруулах санал

д/д	Зохиогдох ажил	Хугацаа	
1.	Дорнод аймагт номын сан байгуулагдсаны 60 жилийн ой, үндэсний бичиг үсгийн баярыг тэмдэглэх	5 сард	
2.	Сумдын соёлын байгууллагуудын үйл ажиллагаанд туслан зөвлөх баг ажиллуулах	Улирал дутам	
3.	Номын сан байгуулагдсаны 60 жилийн ойг угтаж номын сангуудын дунд “Ном мэдлэг” аяныг зарлан дүгнэх	2006 оны 1-р сараас 5-р сар хүртэл	
4.	БСШУЯ-ны сайдын 2001 оны 180 дугаар тушаалыг эрчимжүүлэх зорилгоор CD/ISIS програмыг номын сангуудад ашиглуулах сургалт зохион байгуулах	2 сард	
5.	Их монгол улс байгуулагдсаны 800 жил, Шинэ үеийн уран зохиолыг үндэслэгч Д.Нацагдоржийн 100 жилийн ойг угтаж “Аймгийн уран уншлагын тэмцээн”, зохиолчдын уран бүтээлийг сурталчлах ажлыг байгууллагуудтай хамтран хэлэлцүүлэг, ярилцлага зохион байгуулна.	2006 оны 2 сар дутам	

Аймгийн ТНС болон сумдын номын сангуудын ном авах төсөв

Д/д	Аймаг, сумдын нэр	2004	2005	Тайлбар
1.	АТНС	3000.0	3000.0	
2.	Баяндун	80.7		Сургууль
3.	Баянтүмэн	80.7		Сургууль
4.	Баян-Уул	80.7	80.0	
5.	Булган	80.7	80.0	
6.	Гурванзагал	80.7		Сургууль
7.	Дашбалбар	80.7	80.0	
8.	Матад	80.7	80.0	
9.	Сэргэлэн	80.7		Сургууль
10.	Халхгол	80	80.0	
11.	Хөлөнбуйр	80.7	80.0	
12.	Чойбалсан	80.7	80.0	
13.	Чулуунхороот	80.7	80.0	
14.	Цагаан-Овоо	80.7	80.0	

Тайлбар: Соёлын төвийн нийтийн номын сангүй суманд 2005 онд төсөв хувиарлаагүй.

С.БУЯННЭМЭХИЙН НЭРЭМЖИТ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН ҮЙЛ АЖИЛААГААНЫ ТАЙЛАН (САЙНЦАГААН)

- ◆ “Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтын туйхай” хуулийн дагуу 2005 онд хийх, нийлүүлэх бүтээгдэхүүний үр дүнгийн гэрээг төсвийн Ерөнхий менежертэй хийлээ. “Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтын тухай” шинэ хуулийг хамт олондоо сурталчлан судлуулж менежерээс албан хаагчидтай байгуулах үр дүнгийн гэрээг хүн нэг бүртэй хийж, хагас жилээр дүгнэж ажлын амжилтаар урамшуулал, нэмэгдэл зэргийг ажиллагсдад олгож ирлээ.
- ◆ БСГ-тай хамтран аймгийн 15 мэдээллийн төвийн ажилтнуудын “Хөдөөгийн номын сангийн маркетинг” сургалт, семинарыг зохион явуулж, номын сангийн маркетинг, менежментийн талаар мэдлэг олгож тестийн шалгалт авав.
- ◆ Улаанбаатар хотноо болсон Монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөлгөөн, “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулах нь” сэдэвт семинарт оролцож номын санг хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөөг боловсрууллаа. БСШУЯам, МҮНС-аас номын сангийн эрхлэгч нарт зориулан зохион байгуулсан “Номын үзэсгэлэн яармаг”, “Ном хэвлэлийн бүтээгдхүүн, номын сангийн холбоо” сургалтанд хамрагдсан.
- ◆ Говь-Угтаал, Өндөршил, Эрдэнэдалай, Сайхан-Овоо, Дэрэн сумдын номын санч нарт анхан шатны, онол практикийн дадлага олгох 5 хоногийн сургалт явуулж, арга зүйн зөвлөгөө өглөө.
- ◆ Долоо хоногийн Баасан гаригийн 17-18 цагт хууль эрх зүйн болон бусад мэдээллийг холбогдох мэргэжилтнүүдийг урьж хийлгэж заншсан.

ДОТООД АЖЛЫН ТАЛААР

- ◆ 2005 онд хийх жил, улирлын ажлын төлөвлөгөөгөө гаргаж газрын даргаар баталгаажуулан хэрэгжүүлж ирлээ.
- ◆ Хүүхдийн баярыг тохиолдуулан байгууллагын ажиллагсдын хүүхдүүдийг хүлээн авч, арга хэмжээ зохион байгуулснаас гадна байгууллагаас гавьяаны амралтаа авсан ахмад ажилтан Лувсандорж, Цээсүрэн нарт мөнгөн тэтгэлэг олголоо.
- ◆ Байгууллагын дотоод тохижилт, соёлжилт, урсгал засварын ажлыг хийж 100.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан.
“Аймгийн төв номын санг интернэт мэдээлэл, сургалтын төв болгох” 8.3 сая төгрөгийн төслийг боловсруулж аймгийн Засаг даргад өглөө.
- ◆ Мөн 14.5 сая төгрөгийн дээврийн засварын төсөл, 6.0 сая төгрөгийн уншлагын танхимын ширээ сандал худалдан авах төсөл зэргийг боловсруулж БСШУЯамны хөрөнгө оруулалтын газарт хандаад байна.

МЭДЭЭЛЭЛ СУРТАЛЧИЛГАА, СОТА-ЫН ТАЛААР

- ◆ Монгол улсын алдарт гавьяат уран зохиолч С.Буяннэмэхийн нэрэмжит болсонтой уялдуулан нэрт зохиолчийн танхим байгуулах материал, эрдэм

шинжилгээний ажлыг үргэлжлүүлж байна. Төрсөн өдрийг нь тохиолдуулан алдарт зохиолчийн намтар уран бүтээлийг аймгийн “Говийн тэнгэр” 101.9 FM радио, “Дундговь” телевизээр сурталчиллаа.

- ◆ Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигийг хүлээн авч “Монголын нууц товчоо” номыг урлан бүтээлгэж уншигчийн танхимдаа залсан нь аймгуудын номын сангийн хувьд анхдагч нь боллоо.
- ◆ Аймгийн бүх сумдын номын сангийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах, шинэлэг үйл ажиллагааг нэвтрүүлэх, түгээн дэлгэрүүлэх зорилгоор С.Буяннэмэхийн нэрэмжит “Аялах цом” дэвтрийг аялуулж байна.
- ◆ Монголын багш нарын баярыг тохиолдуулан улсын тэргүүний II цэцэрлэгийн Өлзийбаяр багштай “Бэлтгэл-2” бүлгийн ангид багшийн тухай дуу, шүлгээр чанга уншлага, тойм яриа хийв. Уг арга хэмжээнд 28 хүүхэд хамрагдсан. ЕБС-ийн 3-5, 8-10-р ангийн сурагчдын дунд “Багшдаа баярлалаа” бяцхан ном, мэндчилгээ хийх арга хэмжээ зохион байгуулсан нь хүүхдийн сэтгэн бодох, урлан бүтээх авъяасыг хөгжүүлсэн чухал арга хэмжээ боллоо. А.Сайхантуяа (МГСС 4а), С.Рэгзэдмаа (МГСС 4а), А.Итгэлт (II сургууль 10а) нар тэргүүллээ.
- ◆ Олон улсын эмэгтэйчүүдийн баярыг тохиолдуулан төрийн соёрхолт, төр нийгмийн зүтгэлтэн эмэгтэй яруу зохиолч С.Удвалын сарын аяныг зохион байгуулж, эмэгтэй найрагчдын дунд “Зүрхнээс гарсан аялгуу” яруу найргийн наадмыг явууллаа. Уг наадамд 20 шахам эмэгтэй найрагчид оролцсоноос Б.Цэндмаа, Б.Марттуяа, Э.Ариунзул нар тэргүүн байруудыг эзэлж өргөмжлөл, мөнгөн шагнал хүртлээ. Их зохиолчийн амьдрал уран бүтээлийн үзэсгэлэн, зурагт самбар, номзүйн бүртгэл хийж, Радио нэвтрүүлэг явууллаа.
- ◆ Шинэ номын мэдээлэл, сэдэвчилсэн номын “Теле бичил нэвтрүүлэг”-ийг орон нутгийн телевиз “Говийн тэнгэр”, FM 101.9 радиотой хамтран тогтмол нэвтрүүлж байна. Шинэ номын мэдээлэл, номзүй 6 удаа 208 нэрийн номоор, сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 10 удаа 534 нэрийн номоор тус тус гаргаснаас гадна шинэ номын тоймыг XX төвүүд, бага ангийн бяцхан уншигч нарт хийж, чанга уншлага явуулсан.
- ◆ Хүүхэд багачуудын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх, ном зохиолын баатруудыг таниулах, сурталчилах зорилгоор 35-40 хүүхдийн дугуйланг тогтмол хичээллүүлж ирлээ.
- ◆ Хүүхдийн номын фондын баяжилтыг хийх зорилгоор 1.0 сая төгрөгийн төсөл бичсэний үр дүнд Дэлхийн зөн ОУБ-д хандсан нь дэмжлэг авч англи монгол хэл дээр, зурагт хүүхдийн номоор баяжилт хийлээ.
- ◆ Хүүхэд багачуудыг бага наснаас нь номтой нөхөрлүүлэх зорилгоор ХХТөв болон 1-р ангийн сурагчдыг номын сангаар аялуулах, номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцуулах 2 хоногийн аян зохион байгууллаа. (Цагаандэлгэр, Дэлгэрцогт сумын сурагчид оролцсон)
- ◆ Хөдөөгийн бяцхан уншигчдад хүүхдийн шинэ, шилдэг номоор үйлчлэх зорилгоор Дэлгэрцогт сумын цэцэрлэгийн багш Эрдэнэтуяатай 100 гаруй номын солилцоо хийж үйлчиллээ. Мөн “Англи хэл сурах жил” болсонтой холбогдуулан хэлний мэдлэгийг нь дээшлүүлэхэд нэмэр болох зорилгоор Цагаандэлгэр сумын 8 жилийн сургуулийн сурагчдад 25 ш англи, монгол хэл дээрх номоор үйлчиллээ.

- ◆ Монгол эх бичиг, түүх, соёл, урлагийн арвин их өвийг хамгаалах, сурталчлах, өвлүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн Газраас гаргасан тогтоолын дагуу “Бичиг, соёлын хишиг өдөр”-ийг 5-р сарын 20-ны өдөр тэмдэглэн өнгөрүүллээ. “Бичиг, соёлын хишиг өдөр”-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх нээлтийн ажиллагаанд Монгол улсад Буддагийн шашин түгэн дэлгэрсэн тухай анхны түүхийн ном Хор Чойнжун, их эрдэмтэн Зава Дамдины бүтээсэн 16 боть сүм бум, алтан үсгийн Цэнд-Аюуш, Доржжодба зэрэг ховор, үнэт ном судрыг хүндэтгэн заллаа. Сурган хүмүүжүүлэх ухааны доктор (Ph.D) А.Нансалмаа Монгол үндэстний ном судар хэвлэлийн түүхэн хөгжлөөс танилцууллаа. Үндэсний бичиг соёлоо дээдлэн хүндлэх, түүнийг эзэмших, суралцах, хүүхэд залууст өвлүүлэх зорилгоор насанд хүрэгчдийн дунд “Уран бичвэр”-ийн уралдааныг зохион явуулахад нийт 11 хүн оролцсоноос тэргүүн байрыг өндөр настан Санжидын Нямдорж, тэргүүн дэд байрыг 10 жилийн II сургуулийн багш Эрдэнэбаатарын Тогоохүү нар эзэллээ. Гэрийн номын сангийн уралдааны үзэсгэлэнд 1 байгууллага, 6 хувь хүн оролцож 350 гаруй номоор үзэсгэлэн гаргалаа. Энэ арга хэмжээнд 10 жилийн III сургуулийн Эрдэнэбаяр багштай “Цагаан суварга” хамтлаг ая дууны цацлагаар ирсэн олны мэлмийг баясгалаа.
- ◆ Төрийн шагналт, ардын уран зохиолч С.Дашдооровын 70 насны ойд зориулж “Талд татсан солонго” уран бүтээлийн үзэсгэлэн, намтар номзүйг хийлээ.
- ◆ Оюутан залуус, сурагчдын дунд БЗХӨ, ДОХ, ХДХВ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зорилго бүхий “Залуусаа эрүүл амьдарья” сэдэвт эрүүл мэндийн сургалт явуулж, 120 оюутан сурагчид хамрагдав.
- ◆ Оюутан, сурагчдад зориулж гарын авлага, тестийн материалууд, эх зохиолуудаар үзэсгэлэн гаргаж, орон нутгийн телевизээр сэдэвчилсэн болон шинэ номын тойм хийж, их дээд сургуулиудын танилцуулга, засгийн газрын тогтоол, хуулиудаар булан гаргав.
- ◆ Аймгийн нутаг дэвсгэр дээрх соёлын үнэт өв, ховор номыг сурталчлах, эрж сурвалжлах зорилгоор “Ховор үнэт номын дуудлага худалдаа” үзэсгэлэн зохион байгуулсан.
- ◆ Аймгийн утга зохиолын нэгдэл, ЗДТГ-тай хамтран “Болор цом” яруу найргийн наадмыг зохион байгууллаа. Энэ арга хэмжээнд 20 гаруй яруу найрагчид оролцсоноос Мөнхсаруул, сурагч Б.Марттуяа, Ж.Тогтохбаяр нар тэргүүн байруудыг эзэлж “Болор цом”-ын эзэд боллоо.
- ◆ Номын сангийн байгууллагыг иргэдэд ойлгуулах, ойртуулах, сурталчлах зорилгоор “Уншигчдын сүлд модны наадам”-ыг 3 дахь удаа зохион явуулж, оны “Тэргүүний уншигч”-дыг тодруулж бэлэг өглөө.

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨТ АЖЛЫН ТАЛААР

№	Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
1.	Уншигч	3000	3000	100%
2.	Ном олголт	40000	41420	103.5%
3.	Ирэгсэд		14830	
4.	Орлого		296400	

- ◆ 2005 онд фондын баяжилт 2468880 төгрөгийн 480 шинэ номоор хийж, хөмрөгийн 5.5% буюу 2860 номонд сэлбэн засалт хийж уншигчдад үйлчиллээ.
- ◆ Каталогийн санд 320ш картыг бичиж байрлуулав. Улсын нэгдсэн каталогт 272ш карт бичиж хүргүүллээ. Каталогийн хаяг, ялгагчуудыг шинэчлэн байрлууллаа.
- ◆ Энэ онд 26 нэрийн 382.7 мян.төгрөгийн тогтмол хэвлэл захиалан уншигчдад үйлчлэв. Үүнээс 8 нэр төрлийн хэвлэл нь хүүхдэд зориулсан тогтмол хэвлэл байна.
- ◆ Хүүхдийн танин мэдэхүйн “Өглөө” сонинтой хамтарч 2-3 дугаар гаргалаа.
- ◆ Орон нутгийн “Хадаг”, “Говийн амьдрал” сонин, “Говийн тэнгэр” FM 101.9 радио, “Дундговь” телевизтэй гэрээ байгуулан ажиллаж, номын сангийн үйл ажиллагааг сурталчлан, шинэ номын тойм хийж байна. Үйлчилгээний 3 тасагт 610 ном үндсэн фондоос захиалгаар үйлчилсэн байна.

САНХҮҮГИЙН ТАЛААР

- ◆ 2005 онд 21942.3 мян.төгрөгийн зарлага санхүүжилт хийлээ. Үйл ажиллагааны орлого 296.4 мян.төгрөг орууллаа. 2005 оны 7-р сараас цэвэр бохир ус, 10-р сараас халаалтын үнэ нэмэгдсэн, зарим нэг зарлагын гүйцэтгэлийг харж хянаагүй зэргээс шалтгаалж хэтэрсэн байна. Жилийн тайлан тэнцлийг олон улсын шинэчилсэн нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад тохируулан гаргаж эхэллээ. Хөрөнгийн жилийн эцсийн тооллогыг хийж байна.

ДҮГНЭЛТ

- ◆ 2005 онд хийсэн ажил, арга хэмжээндээ дүгнэлт хийж үзэхэд “Төсвийн байгууллагын удирдлага санхүүжилтын хууль”-ийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд менежерээс ажиллагсадтай хийсэн үр дүнгийн гэрээг хагас жилээр дүгнэж ажлын үр дүнгээр цалинд өөрчлөлт оруулан ажлын амжилт, ур чадвараар нь нэмэгдэл урамшил олгосон нь ажил эрчимтэй явах, шинээр төрөл бүрийн ажил, арга хэмжээ зохион байгуулагдах, ажлын өрсөлдөөн бий болох зэрэг ажлын ахиц, өөрчлөлт гарч байгаагаас харагдаж байна. Нөгөө талаар БСШУЯ-аас номын санчдын ур чадварыг дүгнэх шалгуур журам боловсруулж, мэргэжлийн зэрэглэл тогтоож өгөх нь зүйтэй байна. (Энэ тухай мөн урьд онуудад ч санал болгож байсан)
- ◆ Байгууллагаас өгсөн төсвийн хуваарилалтын саналыг үндэслэн сар, улирлын хуваарийг хийж байхыг санал болгож байна.
- ◆ Санхүү төсвийн хүндрэл их байгаа ч дотоод хүчин чадлаа дайчлан ажиллаж, аймгийн мэдээллийн төв болох зорилгоо биелүүлэх боломж байна гэж дүгнэж байна.

Б.ЯВУУХУЛАНГИЙН НЭРЭМЖИТ ЗАВХАН АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

БҮТЭЦ ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

- ◆ Б.Явуухулангийн нэрэмжит Төв номын сан 1946 онд байгуулагдсан.
- ◆ Монгол улсын засгийн газрын 1999 оны 109-р тогтоолоор төрийн соёрхолт, соёлын гавъяат зүтгэлтэн Б.Явуухулангийн нэрэмжит болж нутгийн зөвлөлийн хөрөнгөөр 3.2 сая төгрөгөөр түүний хөшөөг босгосон.
- ◆ Нийтийн уншлагын танхим, хүүхдийн уншлагын танхим, гэрээр ном олгох тасгаар үйл ажиллагаагаа явуулдаг.
- ◆ Орон тоо, хүний нөөц: Нийт 8 орон тоотой. Дээд боловсролтой-4, тусгай дунд боловсролтой-3, бүрэн бус дунд боловсролтой-1, СТА-4, Санхүү банкны тэргүүн-1

1. 2005 оны үйл ажиллагааны зорилтын хэрэгжилт, үр дүн

Иргэд олон нийтийг өргөн хүрээтэй иж бүрэн мэдээллээр найдвартай шуурхай хангах, мэдээллийн технологийн хүчин чадлыг олны хүртээл болгох, иргэдийн оюун санааг хөгжүүлэх, соёл, мэдлэг, мэдээллийг дээшлүүлэх, нэмэгдүүлэхэд тэдний өөрсдийн оролцоо, хүчин зүйлийг дайчлах үүнд чиглэсэн орчинг бий болгоход үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн ажиллалаа.

Үйлчилгээний хүрээ, хүртээмжийг өргөжүүлэх хүрээнд

Уншлага үйлчилгээний үндсэн зорилтууд бүрэн хангагдаж, үйлчилгээний шинэлэг дэвшилтэт арга хэлбэрүүд амжилттай хэрэгжиж байна.

А/ Номын сангийн үндсэн үйл ажиллагаа

- ◆ 5500 хүнд карт нээж 39000 ирэгсдэд 52100 ном хэвлэл олголоо.
- ◆ Байгууллага, сургууль, нийгмийн эмзэг бүлгийн хүрээнд үйлчилгээг ойртуулж ЕБСургуулиуд, ЭЗСС, ХБК, ЭМГ, МСҮТ-ийн номын сангуудаар дамжуулан зөөврийн номын санг гаргаж 1913 уншигч 15320 ирэгсдэд 17446 ном олгож үйлчиллээ.
- ◆ Хүүхэд залуучуудын дунд ном сурталчилах ажлыг сургууль, албан байгууллагуудтай хамтран өв уламжлал, зан заншлын сэдвээр 4 удаа, эрх зүйн боловсролын чиглэлээр 6 удаа, эрүүл мэндийн чиглэлээр 9 удаа, тэмдэглэлт ой баяр ёслолуудыг тохиолдуулж 3 удаа, бичил санхүү бизнесийн чиглэлээр 2 удаа өдөрлөг, уулзалт, ярилцлага, УБХурал нийт 24 удаа зохион байгуулж 356 хүн хамрагдлаа.
- ◆ Шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 16 удаа гаргалаа.
- ◆ 4024 хүнд лавлагаа өгч шинэ номын мэдээг ЭЗСС дээр болон мэдээллийн самбараар 4 удаа гаргаж сурталчиллаа.
- ◆ Шинэ болон сэдэвчилсэн номын тойм 12 удаа
- ◆ Лекц яриа 6 удаа тус тус зохион байгууллаа.

Б/ Дэвшилтэт шинэ үйлчилгээ

- ◆ Лавлагаа ном зүйн ажлыг орчин үеийн техниктэй хослуулан зохион байгуулснаар аливаа мэдээллийг олон эх сурвалжаас авах, хэрэгцээт

зүйлийг шууд хэвлэн өгөх, уншигчид өөрсдөө хэрэгцээт мэдээллээ хэвлэн авах зэрэг үйлчилгээний шинэлэг хэлбэр амжилттай хэрэгжиж байна. Шинжлэх ухаан техник хөгжиж байгаа өнөө үед номын сангийн үйлчилгээг автоматжуулах зорилгоор CDS/ISIS программыг авч хэрэгжүүлэх бэлтгэл ажлыг хангалаа. Олон улсын ангилал DDC-г англи хэл дээрх номондоо хэрэгжүүлж техник арга ажиллагаа хийсэн. Уншигчдад үйлчилгээг өргөтгөх зорилгоор чөлөөт сонголтын үйлчилгээг нэвтрүүлээд байна.

Фондын баяжилт бүтэц зохион байгуулалтыг сайжруулах, лавлагаа мэдээллийн санг өргөжүүлэх хүрээнд:

- ◆ Номын сангийн номын фондыг 2.5 сая төгрөгийн номоор баяжуулан Монголын нээлттэй нийгэм форум, Азийн сан, Ерөнхийлөгчийн тамгын газраас, Засгийн газраас шилдэг ном шалгаруулж 328 нэрийн 1148040 төгрөгийн номыг тус тус авч фондоо баяжууллаа. 22 нэрийн 333700 төгрөгийн тогтмол хэвлэл захиалан лавлагаа, бизнесийн англи хэл, дуу хөгжим, урлагийн чиглэлээр кассет, CD-ний сан шинээр байгууллаа.
- ◆ Төр засгийн тогтоол шийдвэр, зах зээлийн эдийн засаг картын санг баяжуулж уншигчдад ашиглуулж байна.
- ◆ Уншигчдын эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан үндсэн хөрөнгө, балансын тухай ойлголт, төсвийн орлого, зарлага, түүнийг буурлах арга замууд, газрын харилцаа сэдвээр рефератын сан байгууллаа.
- ◆ Зууны мэдээ сонин дээр гарсан материалыг ашиглан 10-р анги төгсөгчдөд зориулан “Сургуулиа хэрхэн сонгох вэ?”, “Англи хэлний заавал цээжлэх 1000 үг”, “Цэцэрлэгийн насны хүүхдэд зориулсан шүлэг, үлгэр”-ээр гарын авлага
- ◆ Төрөөс хүнс ХАА-н талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй холбогдуулан ногоочдод ургамлын өвчин хортонтой тэмцэх талаар гарын авлага
- ◆ 2005 онд ерөнхийлөгчийн сонгууль болохтой холбогдуулан ерөнхийлөгчийн сонгуулийн хуулиар гарын авлага
- ◆ Төрийн мэдээлэл сэтгүүл дээр гарсан Бичиг үсгийн үндэсний хөтөлбөр, Монгол улсад хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөр, Нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн үндэсний хөтөлбөр, Халдварт өвчинтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр, Угийн бичиг хөтлөх журам, Архидан согтуурахтай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрүүдээр тус тус гарын авлага
- ◆ Мэдээлийн 4 самбар хийж шинэ номын мэдээ, хуулийн буланг тогтмол ажиллуулж байна.
- ◆ Фондын номонд үзлэг хийж урагдаж гэмтсэн 3000 номыг сэргээн засварлалаа.

Үйлчилгээний орчинг сайжруулахад чиглэсэн арга хэмжээ

Үйлчилгээний таатай орчин, хөнгөн шуурхай байдлыг хангах, мэдээллийн орчин үеийн олон талт үйл ажиллагаа явуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх, байгууллагын дотоод тохижилт, техник хэрэгслийн хангамж гэсэн 2 үндсэн чиглэлээр жил бүр тодорхой ажлуудыг төлөвлөн аймгийн ЗДТГ, МННХ, бусад байгууллагаас санхүүгийн дэмжлэг авахын зэрэгцээ өөрсдийн нөөц бололцоог нэмэгдүүлэх замаар шийдвэрлэж ирлээ.

- ◆ 2000-2002 онд: БСШУЯ-ны хөрөнгөөр компьютер, принтер, компьютерийн

ширээ зэрэг техник хэрэгслийг худалдан авлаа.

- ◆ 2004-2005 онд БСШУЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 9.7 сая төгрөгөөр тогтмол хэвлэлийн танхим бариулж нийтийн уншлагын танхим, хүүхдийн уншлагын танхимыг тохижуулах, хаалгануудыг шинэчлэх ажлыг хийлээ.
- ◆ Ном зүйн ажлыг компьютертэй хослуулан ном зүй лавлагааны чиглэлээр төрөл бүрийн мэдээллийн сан байгуулан иргэдэд үзүүлэх мэдээллийн үйлчилгээний чанар, хөнгөн шуурхай байдлыг сайжрууллаа.

Хамтын ажиллагааны хүрээнд

Мэдээллийн үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлэх, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад бусад сургууль олон нийтийн байгууллагатай хамтрах, тэдний дэмжлэгийг авахад анхаарч соёл мэдээллийн үйлчилгээний ажлын үр өгөөж дээшилж манай байгууллагын нэр хүнд өсөж байна.

Хүний нөөцийн талаар

Мэргэжлийн боловсон хүчний мэргэжил боловсролыг дээшлүүлэх ажлын чиглэл гаргаж улс төр, менежмент, маркетинг, хууль эрх зүйн чиглэлээр мэргэжлийн хүмүүсийг урьж хичээл заалгах, БСШУЯ, МҮНС-аас зохион байгуулсан сургалтуудад хүмүүсээ хамруулах зэргээр мэргэжлийн ур чадварыг нь дээшлүүлэхэд чиглэсэн олон талт ажлыг зохион байгуулж байна.

Мөн сум, сургуулийн номын санчдын сургалтыг зохион байгуулав.

Санхүү эдийн засгийн нөөцийг сайжруулах хүрээнд

- ◆ Энэ жил 20 сая төгрөгийн төсөвтэй ажиллан зардлыг зүйл бүрээр нь зохих журмын дагуу зарцуулан өр авлагагүй ажиллаж, өөрийн орлогын 126000 төгрөгийн төлөвлөгөөг 191100 төгрөгөөр биелүүлж, нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартыг хангасан байгууллагын гэрчилгээ авлаа.

Б.Явуухулангийн нэрэмжит Төв номын сан нь Монгол улсын төр засгаас соёлыг хөгжүүлэх талаар дэвшүүлсэн зорилтыг амжилттай хэрэгжүүлж, мэдээллийн орчин үеийн техник хэрэгслээр бүрэн хангагдан уншигчдын мэдээлэл солилцох нөхцөлийг бүрдүүлж, уншлага үйлчилгээний чанар хүртээмжийг өргөжүүлэн номын фонд, мэдээллийн сангаа арвижуулан төрийн болон ТББ, хүүхэд залуучуудын байгууллагын хамтын ажиллагааны арга хэлбэрийг баяжуулан үйлчилгээний тохилог таатай орчинг бүрдүүлж, номын сангийн шинэ загварыг бүрдүүлэх нөхцөлийг хангаж ажиллалаа.

Хоёр. Соёл урлагийн салбарын бодлогын хэрэгжилт

- ◆ Уншлага үйлчилгээний зэрэгцээ компьютер техникийн хүчин чадалд тулгуурлан мэдээллийн олон талт үйлчилгээг иж бүрэн үзүүлэн ажиллаж байна.
- ◆ Боловсон хүчний хувьд номын сангийн үндсэн мэргэжилтнүүдийн зэрэгцээ эдийн засаг, англи хэлний мэргэжилтэй хүмүүсийг номын сан мэдээллийн ажилд мэргэшүүлэх замаар мэдээллийн шинэ нөхцөл, орчинд ажиллах өндөр боловсрол, мэдлэгтэй мэргэжилтэн бэлтгэх ажлыг зохион байгуулж

байна.

- ◇ Фондын баяжилтанд зориулсан төсөв хөрөнгийг жил бүр батлуулан жилд 2.5 сая төгрөгийн ном хэвлэл авч фондоо баяжуулж байна.
- ◇ Материаллаг нөхцөл, техник хэрэгслийн хангамжийг сайжруулах талаар жил бүр тодорхой ажлууд төлөвлөн хэрэгжүүлж үйлчилгээний тав тухтай орчинг

*Нийтийн уншлагын танхим, хүүхдийн уншлагын танхим, гэрээр ном олгох тасгуудаар номын сангийн уламжлалт үйлчилгээг мэдээллийн орчин үеийн үйлчилгээний дэвшилтэт арга хэлбэрүүдтэй хослуулан үйлчилгээний хөнгөн шуурхай байдлыг хангаж **БСШУЯ-ны Номын санг мэдээллийн төв болгон хөгжүүлэх** зорилтыг амжилттай хэрэгжүүлж байна.*

бүрдүүлээ.

Гурав. Соёл урлагийн талаарх хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангахад чиглэсэн үйл ажиллагаа

А/ Төрөөс баримтлах соёлын бодлогын үндсэн чиглэлийн хүрээнд

- ◇ Үндэсний соёлоо эрхэмлэн дээдлэх, эрүүл аж төрөх чиглэлээр ардын ёс заншил, аман зохиол, үндэсний дуу хөгжмийг сурталчилсан уралдаан тэмцээн, өдөрлөг зохион байгуулах, номын үзэсгэлэн гаргах ажлыг 24 удаа зохион байгууллаа.
- ◇ Байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн хэмжээнд явуулах зардлын төсвийг зохиож холбогдох байгууллагад хүргүүлж батлуулан зохих журмын дагуу зарцууллаа.
- ◇ Хүн амын соёлын хэрэгцээг хангахад хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай нөөц бололцоогоо хамтран ашиглах талаар тогтсон арга хэлбэрийн ажлуудыг хамтарч зохион байгуулж байна.

Монгол улсын Соёлын тухай хуулийн хэрэгжилт

А/ Монгол улсын засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт туссан номын сангийн талаарх зорилтын биелэлт

Д/Д	Заалт	Биелэлт
3.1	Соёл урлагийн байгууллагын бүтэц зохион байгуулалтыг төгөлдөржүүлэх удирдлагыг сайжруулах	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн зорилтуудыг боловсруулан аймгийн Засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрт номын санг мэдээллийн төв болгон хөгжүүлэх, интернетэд холбогдох зорилтыг оруулан цаашид авах арга хэмжээнүүдэд аймгийн соёлын салбарыг 2001-2005 онд хөгжүүлэх хөтөлбөрт бүтэц зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох, боловсон хүчний мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх, техник хэрэгслэлийн хангамж материаллаг нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр тодорхой асуудлууд тусгуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж өнөөгийн нөхцөлд нийцсэн үйлчилгээний шинэ загвар бүхий мэдээллийн төв болж үйлчилгээний чанар хүртээмж өргөжиж хөтөлбөрүүдийн зорилт хэрэгжиж байна.

3.2	Соёл урлагийн байгууллагын хүний нөөцийн чадавхийг дээшлүүлэх давтан сургах тогтолцоо бүрдүүлнэ	Боловсон хүчний мэргэжлийг дээшлүүлэх ажлын чиглэл гарган төвийн болон орон нутгийн хэмжээний сургалтанд нийт номын санчид мэдээллийн ажилтнуудаа бүрэн хамруулсаны зэрэгцээ номын санчдын бакалаврын сургалтанд эчнээгээр номын санчдаа сургах тогтолцоог бүрдүүлэн 2003 онд Асгат сумын номын санч, Их-Уул сумын номын санч, Цэцэн-Уул сумын номын санчдыг төгсгөж 2005 онд Эрдэнэхайрхан, Сантмаргац, Нөмрөг сумын номын санчдыг элсүүлэх арга хэмжээ авлаа. Мэргэжил дээшлүүлэх 21 хоногийн сургалтанд 2003 онд Баянтэс 2004 онд Цэцэн-Уул, Сонгино 2005 онд Түдэвтэй, Асгат сумын номын санчдыг хамрууллаа. 2005 онд сум сургуулийн номын санчдыг тус тус сургалтанд хамрууллаа.
3.3	Сумын номын сангуудын үйл ажиллагааг сэргээж хөдөөгийн хүн амд хүргэх мэдээллийн үйлчилгээний хүрээ хүртээмжийг өргөтгөнө	Тус аймагт нийтийн 24, ЕБС-ийн 31, их дээд сургууль МСҮТ-ийн 3, бүгд 58 номын сан үйл ажиллагаагаа явуулж байна. 2001 онд хөдөөгийн хүн амд шинэ ном хүргэх ажлыг амжилттай зохион байгуулан МННХ (Соросын сан)-гээс хэрэгжүүлж буй номын хандив төслөөр 75%-ийн хямдралтай номыг 24 сумын номын сангуудад 922ш 2127750 төгрөг буюу 6857136 төгрөгийн ном, төслийн биш 632ш 1733905 төгрөгийн ном бүгд 8591041 төгрөгийн ном, 2002 онд МННХ (Соросын сан)-ийн номын хандив төслөөр 70%-ийн хямдралтай 603ш 996910 төгрөгийн буюу 3323033 төгрөгийн ном, төслийн биш 2402ш 1879245 төгрөгийн бүгд 3005ш 5202278 төгрөгийн ном, 2003 онд Номын хандив төслийн 50%-ийн хямдралтай 66 нэрийн 643ш 2155084 төгрөгийн ном, төслийн биш 72 нэрийн 420ш номыг 2980216 төгрөгийн бүгд 1063ш 5135300 төгрөгийн ном сумын номын сангуудад тарааж өглөө. 2004 онд 16044.88 төгрөгийн 2005 онд 3369700 төгрөгийн номоор сумдын номын сангуудын фондыг баяжууллаа.

Завхан аймгийн нийгэм эдийн засгийг 2001-2005 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлд номын сангийн талаар тусгасан асуудлын биелэлт

2001 онд	
Заалт	Гүйцэтгэл
1.1 Аймгийн төв номын санг мэдээллийн төв болгож интернетэд холбож ашиглах	МННХ (Соросын сан)-гээс нийтийн номын сангуудын дунд зарласан “Мэдээллийн шинэ үйлчилгээ” төсөлд шалгарч төслөөр интернетэд холбогдох зөвшөөрөл авсан боловч аймгийн дэд бүтцээс шалтгаалан И-мэйлийн үйлчилгээ явуулж байна.

1.2 Сумдын номын сангийн ном худалдан авах зардлыг төв номын санд төвлөрүүлж захиалгаар номоор хангах	24 сумын номын санд номын хандив төслөөр 922ш 2127750 төгрөгийн буюу 6857136 төгрөгийн ном, төслийн биш 632ш 1733905 ном бүгд 8591041 төгрөгийн ном авч фонд баяжуулав.
2002 онд	
Заалт	Гүйцэтгэл
2.1 Хөдөөгийн хүн амд шинэ ном хүргэх	2002 онд МННХ /Соросын сан/-гийн номын хандив төслөөр 70%-ийн хямдралтай 603ш 996910 төгрөгийн буюу 3323033 төгрөгийн ном, төслийн биш 2402ш 1879245 төгрөгийн бүгд 3005ш 5202278 төгрөгийн ном авч фондоо баяжуулав.
2.2 Баянхайрхан суманд номын сангийн барилга барих	Баянхайрхан суманд 7000.0 төгрөгийн өртөг бүхий номын сангийн барилга барьж ашиглалтад оруулав.
2003 онд	
Заалт	Гүйцэтгэл
3.1 Номын санд сантехникийн урсгал засвар хийх	Төв номын санд гадна дотор сантехникийн урсгал засварыг хийж гүйцэтгэв.
3.2 Сумын номын санд шинэ ном хүргэх	2003 онд Номын хандив төслийн 50%-ийн хямдралтай 66 нэрийн 643ш 2155084 төгрөгийн ном, төслийн биш 72 нэрийн 420ш номыг 2980216 төгрөгийн бүгд 1063ш 5135300 төгрөгийн ном сумын номын сангуудад тарааж өглөө.
2004 онд	
Заалт	Гүйцэтгэл
4.1 Номын сангийн уншлагын танхимын өргөтгөл хийх	БСШУЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 9 сая төгрөгийн өртөг бүхий тогтмол хэвлэлийн уншлагын танхим, интернетийн уншлагын танхим барьж дуусгалаа.

Хуулийн холбогдох заалт	Хэрэгжилт
Монгол улсын соёлын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 9 дүгээр хэсэгт	
Ном хэвлэлийг шилдэг бүтээгдэхүүний улсын санд худалдан авах	2004 онд 524 нэрийн 1760350 төгрөгийн ном 2005 онд 328 нэрийн 1148040 төгрөгийн ном тус тус шалгаруулан фонд баяжуулсан.
9 дүгээр зүйлийн I заалт	
Орон нутгийн соёлын байгууллагыг аймаг нийслэлийн ЗДТГ, ашгийн төлөө соёлын байгууллагыг тухайн нутаг дэвсгэрийн татварын алба улсын бүртгэлд бүртгэж гэрчилгээ олгоно	Номын сан 1946.08.01-нд аймгийн захиргааны шийдвэрээр бага хурлын номын сан нэртэй байгуулагдсан. 2001 оны 09.19-нд Завхан аймгийн татварын хэлтэст бүртгүүлж улсын бүртгэлийн гэрчилгээ авсан Регистр 9039176 № 09/2019

Соёлын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн I хэсэг.

I хэсэг. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ИТХ тухайн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд соёлын талаар дэвшүүлсэн зорилтын биелэлтийг дүгнэж түүний хөгжлийн хэтийн төлөвийг тодорхойлж хяналт тавина

Жил бүр аймгийн ИТХ-аар төсөв батлуулан төсвийг зохих журмын дагуу зарцуулан холбогдох байгууллагуудад тайлан гарган ажиллаж байна.

Соёлын тухай хууль 20 дугаар зүйл II заалт

Соёлын зориулалтаар ашиглаж байгаа төрийн өмчийн барилга байгууламж эзэмшил газрыг өөр зориулалтаар ашиглах бөгөөд бусдад түрээслүүлэх эзэмшүүлэх асуудлыг хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ

Номын сангийн барилга 1968 онд ашиглалтанд орсон 2 давхар 11 өрөө бүхий барилгыг уншлага мэдээллийн үйлчилгээнд бүрэн ашиглаж байгаа бөгөөд үндсэн чиг үүргээс өөр зориулалтаар ажил үйлчилгээ явагдаагүй болно.

17 дугаар зүйл. Соёлын байгууллагын нийтлэг үүрэг

1. Соёлын үйл ажиллагааг хууль тогтоомжийн хүрээнд мэргэжил ур чадвар үйлчилгээний өндөр түвшинд явуулах

Монгол улсын засгийн газар орон нутгийн төр захиргааны байгууллагаас хүн амын соёлын үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлэх талаар бодлого чиглэлийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд байгууллагын бүтэц зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгож номын санг мэдээллийн төв болгон өргөжүүлж материаллаг бааз техник хэрэгслэлийн хангамжийг сайжруулан интернетэд холбогдон уншлага үйлчилгээ мэдээллийн ажлыг хослуулан үйлчилгээний дэвшилтэт хэлбэрүүдийг нэвтрүүлэн ажиллаж байна.
2001-2002 онд БСШУЯамнаас зарласан “Фондын баяжилт” уралдаанд шалгарч 1 дүгээр байр
2002 оны ажлаар 1 дүгээр байр эзэлж тус тус шагнагдсан.

2. Төсөв төслийн болон хандивын хөрөнгө

Төсөв хөрөнгийг зохих журмын дагуу зарцуулан тайланг холбогдох байгууллагуудад хугацаанд нь нягтлан бодох бүртгэлийн болон олон улсын стандартад нийцүүлэн гаргаж өр төлбөргүй ажиллаж олон улсын санхүү бүртгэлийн стандартыг нэвтрүүлж нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартыг хангасан байгууллага гэрчилгээ авлаа.

3. Соёлын ажилтны мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх нийгмийн баталгааг нь хангуулах	Номын сан нийт 8 орон тоотой ажиллаж байна. Ажиллагсдын 50 % нь дээд боловсролтой, дадлага туршлагатай боловсон хүчнүүд ажиллаж байна. 2002 онд Ховд аймагт болсон баруун бүсийн номын санчдын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд 25 номын санч, 2003 онд Архангай аймагт 13 номын санч, 2003 онд Ховд аймагт болсон сургалтанд 15 номын санч, 2005 онд Их-Уул, Баянхайрхан сумын номын санчдыг номын сан дээр дадлага хийлгэлээ. Номын санчдыг бусад номын сангуудын туршлагыг судлуулах ажил зохион байгуулснаар номын санчдын мэргэжил ур чадвар дээшилж байна. Ажилтнуудын цалинг ажлын чанар үр дүнгээр бодитой тогтоож урамшил шагнал олгох, буцалтгүй тусламж олгох, ар гэрийн гачигдалтай үед нь тэтгэмж олгох ажлыг явуулж байна.
--	---

Дөрөв. Үндэсний бусад хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх талаар зохион байгуулсан ажил

Ардын уламжлалт урлагийг дэмжих хөтөлбөрийг баталсан Засгийн газрын 1998 оны 04 сарын 21-ний өдрийн 68 дугаар тогтоолын хэрэгжилт.

Үндэсний соёлоо эрхэмлэн дээдлэх, түүнийг залуу үедээ уламжлуулах чиглэлээр ардын ёс заншил, аман зохиол, үндэсний дуу хөгжим, спортыг сурталчлах уралдаан тэмцээн, өдөрлөг зохион байгуулах, номын үзэсгэлэн гаргах ажлыг тогтмол явуулдаг.

Үндэсний бичиг үсгийн баярыг жил бүр 5 сард тэмдэглэж, ховор хуучин номын үзэсгэлэн гаргаж тойм хийх, номын худалдаа зохион байгуулахын зэрэгцээ “Монгол бичгээр хэн зөв сайхан бичих вэ” тэмцээнийг зохион байгуулдаг.

Мөн угийн бичиг хөтлөх талаар хүүхэд залуучуудын дунд лекц яриа явуулж үзэсгэлэн гаргаж, гарын авлага, самбар гаргах зэргээр сурталчилж байна.

Тав. Бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээний биелэлт

Б.Явуухулангийн нэрэмжит төв номын сангийн бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг дараах хүчин зүйлүүдээр тулгуурлан зохион байгуулж ажиллалаа. **Үүнд:**

- ◆ Мэргэжлийн боловсон хүчний манлайлал, ур чадвар, мэдлэг, ажлын идэвх санаачлагыг дээшлүүлэх чиглэлээр 2005 онд боловсон хүчний мэдлэг чадварыг дээшлүүлэх тодорхой ажлууд төлөвлөн хэрэгжүүлээ.
- ◆ Байгууллагын дотоод хяналтын системийг сайжруулах ажлын хүрээнд ажилтнуудын албан тушаалын зааврын хэрэгжилт төлөвлөгөөт зорилтын биелэлт, дээд байгууллагын шийдвэрийн хэрэгжилтийг шалгаж түүний

дагуу хяналтыг тогтмол хийж байгууллагын шуурхай зөвлөлгөөнөөр сонсгол мэдээлэл болон ажлын дэг журам хариуцлагын асуудлыг хэлэлцэн ярилцаж, ажлын ололт дутагдалд тухай бүр дүгнэлт хийж дотоод мэдээ судалгааг чанаржуулан ажлын үр дүнгээр нэмэгдэл цалин олгох, мэргэжил боловсролоо дээшлүүлэх талаар онцгой идэвхитэй ажиллаж байгаа мэргэжлийн боловсон хүчнүүдэд санхүүгийн дэмжлэг үзүүллээ.

- ◆ Уншлага мэдээллийн үйлчилгээний ажилтнуудтай бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээ байгуулан улирал тутам дүгнэж, үйлчилгээний чанар үр өгөөжийг сайжруулж өргөжүүлэхэд анхаарч ажиллалаа.

Зургаа. Статистикийн мэдээ гаргах, байгууллагын үйл ажиллагааны явц үр дүнд хяналт шинжилгээ хийх, үнэлгээ өгөх, тайлагнах чиглэлээр авсан арга хэмжээ

Байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой дотоод мэдээ судалгааны загварыг танхимуудаас ирсэн мэдээнүүдийг нэгтгэх дүгнэхэд хялбар болгоход чиглэсэн нэгдсэн загварыг гаргаж хүн бүрт мэдээлэл судалгааны нэг загварын хавтастай болгон бүртгэлийн үнэн зөв хөтлөлтөнд тогтмол хяналт тавьж гарсан зөрчил дутагдлуудыг байгууллагын шуурхай дээр мэдээлж, сануулж, зөвлөж ажилласнаар мэдээ судалгааны үнэн зөв байдал сайжирч цаг хугацаанд нь аймгийн ЗДТГ-ын статистикийн болон бусад холбогдох хэлтэс тасгуудад хүргүүлээ.

- ◆ Байгууллагын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний биелэлт түүн дотроо уншигч, ирэгсэд, орлогын төлөвлөгөөг сар улирал жилээр мэдээлэл авч шуурхай зөвлөлгөөн дээр зохих үүрэг даалгаваруудыг өгч ажилласнаар бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээгээ үзүүлэлт бүрээр нь хүрэх түвшинд нь хүргэлээ.
- ◆ Байгууллагын үйл ажиллагаанд хэрэглэгчдээс өгөх үнэлгээг авах чиглэлээр санал асуулга явуулж үйл ажиллагаандаа дүгнэлт хийж байгууллагын тохижилт уншлага үйлчилгээний хөнгөн шуурхай байдлыг хангах хэрэгцээт ном мэдээллээр үйлчлэх арга хэмжээг тухай бүрд нь авч ирлээ.
- ◆ Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангахад номын санчдаас гүйцэтгэж буй үүрэг чиглэлээр нь мэдээлэл, сонсголыг графикаар авч хэлэлцүүлж нийт ажилчдын хурлыг хийж 2006 оны зорилтын хэрэгжилт цаашдын чиглэлээ тодорхойлон ажиллалаа.

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

Төр засгаас номын сангийн үйл ажиллагаанд баримтлаж байгаа бодлого нь номын ангиллын олон улсын жишигт шилжих, холбоо мэдээллийн технологийг номын сангийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх замаар иргэдэд номын сангаар үйлчлэх үйлчилгээг хөнгөн шуурхай, чанартай, үр ашигтай болгоход чиглэгдэж байна.

Аймгийн засаг даргын мөрийн хөтөлбөрт аймгийн төв номын сангийн уншигчдын суудлын тоог нэмэгдүүлэх, үйлчилгээний чанар, соёлыг сайжруулах талаар тусгагдсан байна.

Дээрхи бодлого чиглэлийг аймгийн төв номын сан 2005 оны үйл ажиллагаандаа

мөрдлөгө болгон ажилалаа. Мөн аймгийн Боловсрол Соёлын Газрын удирдлага дэмжлэг туслалцаа авч ажилласан болно. Үндэсний номын сангаас арга зүйн зөвлөгөө удирдамжаар хангагдан ажиллав.

2005 онд дээрх бодлого чиглэлийг хэрэгжүүлэх бэлтгэл ажлыг хангахад байгууллагын зүгээс анхаарч ажилалаа. Ялангуяа ДДС буюу Дьюгийн аравтын ангилал нэвтрүүлэх ЮНЕСКО-гийн CDS/ISIS программыг суулгах байгууллагыг компьютержуулах, сургалт хийх ширээ сандлаар хангахад ихээхэн анхаарч ажилалаа.

2005 онд тус номын сангийн эрхлэгчээс аймгийн Боловсрол Сангийн Газрын даргатай бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээ байгуулж ажиллав. Мөн ажлын байрны тодорхойлолтыг хүн бүрээр хийлгэн баталгаажуулалаа. Байгууллагын эрхлэгч, номын санч, ажилтнуудтай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулан дүгнэж ажиллав.

Аймгийн төв номын сан нь 2005 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, номын сангийн дотоод журмыг боловсруулан үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаа.

2005 онд бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээнд 15 зүйл тусгагдсанаас 13 зүйл бүрэн биелэж 2 нь хагас биелэж нийлүүлэлт 86.6% байна. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 36 асуудал тусгагдсанаас 3 асуудал хагас, 3 асуудал биелэгдээгүй бөгөөд биелэлт нь 94.3%-тай байна.

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАЛААР

2005 онд насанд хүрэгчдийн уншлагын, хүүхдийн уншлагын, гадаад хэлний уншлагын танхим, номын нэгдсэн фондын танхимтайгаар үйлчилгээ явууллаа. Насанд хүрэгчдийн уншлагын танхимаар 2440 уншигч, 4213 ирэгсэдтэй бөгөөд нийт 8235 номоор үйлчилгээ явуулав. Хүүхдийн уншлагын танхим нь 311 уншигч 743 ирэгсэдтэй бөгөөд 7452 номоор үйлчилгээ явуулсан байна. Гэрээр 51 уншигчдад 649 номоор үйлчилсэн. Нийт 2005 онд 10610 уншигч 5321 ирэгсэдийг хамруулж 49500 ном хэвлэлээр иргэдэд үйлчиллээ. Хүүхдийн болон насанд хүрэгчдийн уншлагын танхим уншигчдад түргэн шуурхай үйлчилж тэдний тавьсан хүсэлт санал шаардлагын дагуу чанартай үйлчилгээ явууллаа. Хүүхдийн уншлагын танхимаас номын санч С.Энхтогтох “Миний хайртай үлгэрийн баатрууд” сэдэвт ажлыг аймгийн төвийн сургууль, цэцэрлэгүүдтэй хамтран зохион байгуулан дүгнэж, идэвхитэй оролцсон хүүхдүүдийг шагнаж урамшуулснаас гадна “Шилдэг үлгэрийн баатрууд” ханын зураг, Мэдээллийн самбарыг шинэчлэн хийсэн нь уншигч хүүхдүүдийн сонирхолыг татаж байна.

Насанд хүрэгчдийн уншлагын танхимаас номын санч А.Цэрэндэгд нь тэргүүний уншигчийн болзол гарган шалгаруулж ажилласан нь уншигчдын сонирхолыг сайжруулах нэг арга боллоо. Номын фондоос номын санч Гэрэлмөнх 5 удаа шинэ болон ховор номын үзэсгэлэн байгуулж сурталчилсан нь номын тухай мэдээллийг уншигчдад хүргэх ач холбогдолтой ажил боллоо.

2005 онд номын сангийн үйл ажиллагаа болон шинэ номын мэдээллийн талаар радио телевизээр 4 удаа нэвтрүүлэг хийж олон нийтэд хүргэсэн болно.

Фондын баяжилт ном борлуулалтын талаар

2005 онд 649.6мян төгрөгний үнэ бүхий 136ш номыг шинээр, 1.428.0мян төгрөгний үнэ бүхий 192 номыг хандиваар авч нийт 2.112.2мян төгрөгний үнэ

бүхий 378 номоор фондыг баяжууллаа. Энэ онд 375.3 мян төгрөгний үнэ бүхий 35 төрлийн хэвлэл захиалан иргэдэд үйлчлэв. Мөн өөрийн аймагт оршин сууж байгаа иргэдийн зохиосон ном, дурсамж, сум байгууллагын түүх, түүхт хүмүүстэй холбоотой 20ш номыг цуглуулаад байна. Одоо 66450 нэгж ном хэвлэлийг фондолж уншигчдийн эрэлт хэрэгцээг хангаж байна. 2005 онд 14050ш хуучин номыг актлан уран зохиолын болон мэргэжлийн холбогдолтой номыг шинээр үнэлэн худалдах ажлыг зохион байгууллаа. Үүний үр дүнд 202400 мян төгрөгний ном худалдаж өөрийн үйл ажиллагааны орлого болгов. Монголын Худалдаа Аж Үйлдвэрийн танхим, говийн бүсийг хөгжүүлэх санаачлагын газартай хамтран “Намрын яармаг” худалдаанд хуучин ховор номын худалдаа хийж оролцсоноос гадна Улаанбаатар хотын номын худалдаа эрхлэгчидээс номын захиалга авч цөөн тооны ном худалдсан.

Номын санд автоматжуулалтын ажлыг нэвтрүүлэх талаар

2005 онд нийт сум, сургуулийн номын санчдийг оролцуулан CDS/ISIS программаар номыг электрон каталогт оруулах DDC ангилалд шилжих талаар СУИС-ийн багш Хайдавыг урин ирүүлж 3 хоногийн сургалт зохион байгуулсан юм. Үүний үр дүнд электрон каталогт оруулах, ангилалыг компьютероор хийх тодорхой мэдлэгтэй болсон. Одоо тус номын сан электрон каталогт ном оруулж эхлээд байгаа бөгөөд зарим төрлийн ховор номыг компьютероор унших боломж бүрдээд байгаа юм. Цаашдаа электрон номын сантай болох асуудал манай номын сангийн үндсэн зорилт болох юм.

Хүний нөөцийн талаар зохиосон ажил, үр дүн

2005 онд 5 номын санч, үйлчлэгч, нярав, эрхлэгч гэсэн үндсэн 7 орон тоотой үйл ажиллагаа явууллаа. Энэ хугацаанд бүх номын санчид 2-3 удаа янз бүрийн сургалтанд хамрагдав. Тухайлбал ГБХС-газартай хамтран бизнес төлөвлөгөө болон төсөл боловсруулах, CDS/ISIS программын номын сангийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх зэрэг сургалтанд бүх номын санчдыг хамрууллаа. Хоёр номын санчид ур чадварын цалингийн нэмэгдэл олгож мөн оны эцэст ажил дүгнэж нийт ажиллагсадыг 15000-20000 төгрөгөөр шагнаж урамшуулав. Шинэ жил, Эмэгтэйчүүд, Эх үрсийн баярын өдрийг байгууллагаараа хамтран тэмдэглэдэг уламжлал тогтоолоо.

Соёл танин мэдэхүйн ажлын талаар

Энэ онд “Ном 2005” аяны ажлыг тусгай хөтөлбөрийн дагуу нийт сургууль сурагчдын дунд насны ангилалаар 3 хэсэгт хуваан зохион байгууллаа. Насанд хүрэгчдийн дунд хамгийн баялаг номтой номын сан шалгаруулав.

2005 оны 5 сард “Бичиг соёлын хишиг өдөр”-ийг тусгай хөтөлбөрийн дагуу бүх сургуулийн захирлуудыг оролцуулан зохион байгууллаа. Энэ үер шинэ болон ховор номын үзэсгэлэн байгуулж, яруу найргийн наадам зохиож, насанд хүрэгчид болон 5-8р анги, 9-10р ангийн сурагчдын дунд “Монгол бичгээр хэн сайхан зөв бичих вэ?” уралдаан зохион дүгнэв. Мөн хувийн шилдэг номын сангийн үзэсгэлэн байгуулж дүгнэв. Хүүхдийн уншлагын танхимаас “Миний хайртай үлгэрийн баатрууд” сэдэвт ажил зохион насанд хүрэгчдийн уншлагын танхимаас шилдэг уншигчийг шалгарууллаа. Гэхдээ иргэдийн дунд зохиож байгаа соёл олон түмний ажил нь нийтийг хамарч олон түмнийг ном хэвлэлтэй нөхөрлүүлэх дорвитой ажил болж чадахгүй байна.

Үйлчилгээний орчинг сайжруулахад чиглэгдсэн арга хэмжээ үр дүн

Үйлчилгээний орчин сайжруулах, уншлагын танхимыг тохижуулахад анхаарлаа чиглүүлэн ажиллалаа. Уншлагын танхимуудын ширээ сандлыг засварлах ажлыг 4-р сард хийсэн бөгөөд бүх танхимуудын гэрэлтүүлэгийг засаж сэлбэв. Хүүхдийн уншлагын ширээ сандалыг Үндэсний номын сангийн хуучин ширээ сандлуудыг засан сэлбэх замаар тохижуулав. 2005 онд ширээ сандал, диван, компьютер зэрэг зүйлийг авсанаар 700.000 гаруй төгрөгний тохижилтын ажлыг хийлээ.

Цаашид зохиох ажлын талаар

Аймгийн төв номын сан байгуулагдсаны 60 жилийн ойг угтаж хэд хэдэн шинэлэг ажил зохион байгуулахаар төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна. Тухайлбал “Дэлхийн зөн” Олон Улсын байгууллагын аймаг дахь төлөөлөгчийн газрын хамт олонтой хамтран “Номын далай-2006” аяныг аймгийн нийт иргэдийн дунд зохион байгуулж уг ажлын төгсгөлд “Номын чуулган” сэдэвт ажил зохиож түүнд төв, орон нутгийн 180 хүн оролцох юм. Энд уншигчдийн бүх насны төлөөлөл, төрийн удирдах ажилтнууд, номын сангийн бүх ажилтнууд, зохиолч яруу найрагчид, уран бүтээлчид, хэвлэл мэдээллийн төлөөлөгч нарыг оролцуулах юм.

Номын сангийн фондод байгаа номыг электрон каталогт оруулах ажлыг хийх зорилготой байна. Үүний тулд номын санчидыг компьютержуулах тэдэнд хэрэглээний программыг эзэмшүүлэх ажлыг зохиох юм. Мөн гадаад хэлний уншлагын танхимыг бүрэн тохижуулж сургалт уншлагыг үлгэр жишээ төв болгох зорилт тавин ажиллаж байна. Үүний тулд БСШУ-ний яаманд санал төсөл өгсөн бөгөөд уг асуудлыг оны эхний улиралд хэрэгжүүлэхээр болоод байгаа юм. 2006 онд бүх номын санчдаа туршлага солилцох уулзалт, сургалтанд хамруулах зорилт тавин ажиллаж байна.

Ингэснээр номын санд хийх шинэчлэлийн ажилд ахиц гаргаж үр дүнд хүрэх болно гэж үзэж байна.

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН (ДАЛАНЗАДГАД ХОТ)

Өмнөговь аймгийн Төв номын сан нь иргэдэд ном хэвлэл, мэдээллээр үйлчлэх, мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэхэд нь туслах үүрэг бүхий төрийн өмчийн орон нутгийн соёлын байгууллага юм. Одоо 79.2 мянган номын фондтой, 8 ажиллагсадтай, Нийтийн уншлагын танхим, Гэрээр ном олгох тасаг, Хүүхдийн уншлагын танхим, Интернэт мэдээллийн танхим болон Номын худалдаа, Хөдөлгөөнт номын сан зэрэг үйлчилгээ явуулж байна.

Бид Монгол улсын төр засгаас болон аймаг орон нутгийн удирдлагын зүгээс соёл, боловсролыг хөгжүүлэх талаар дэвшүүлсэн шинэчлэлийн бодлогын хүрээнд шинэ нөхцөлд зохицсон бүтэц зохион байгуулалтын өөрчлөлт хийн орчин үеийн техник хэрэгслийн боломж, боловсон хүчний нөөцийн ашиглалтыг сайжруулах замаар үйлчилгээгээ өргөжүүлэн Номын сан Мэдээллийн төв чиглэлээр ажиллах зорилт тавин ажиллаж ирлээ. Өөрөөр хэлбэл мэдээллийг хэрэглэгчдэд хүргэх, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, мэдээллийн шинэ үйлчилгээ бий болгох, бие даан мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэхэд нь туслах, нийгэм эдийн засгийн хөгжилд бодитой хувь нэмэр болохуйц мэдээллийн хэрэглээг орон нутагт бий болгох зорилттой ажиллаж ирлээ.

Уншлага үйлчилгээ ном олголт

Энэ онд нийт 4500 уншигчдад 32800 ном олгон үйлчилж уншигчдын 75 хувь нь ЕБС-ийн сурагчид, ном олголтын 65.2 хувь нь уран зохиолын, 3.1 хувь нь нийгэм улс төрийн ном зохиол эзэлж байлаа.

Хот суурингаас алслагдсан иргэдэд номын сангийн үйлчилгээг хүргэх, шинэ мэдээлэл түгээх, мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэхэд нь туслах зорилго бүхий Хөдөлгөөнт номын сангийн үйлчилгээгээр Зүүн сумдаар нийт 632 уншигч, 898 ирэгсэдэд 3881 ном олгон үйлчилсэн. Мөн хөдөө сумдын номын сангуудыг заах арга зүй, мэргэжлийн удирдлагаар ханган ажилладагын хувьд мэргэжлийн туслалцаа, заавар зөвлөгөөг газар дээр нь очиж өгөн гарын авлага материалаар ханган ажиллаж байна. Хөдөлгөөнт номын сангийн үйлчилгээгээр шинэ номын үзэсгэлэн худалдаа, уншлага үйлчилгээ болон номын сангаас зохиох СОТА-ыг хамруулан явлаа. Үүнд Цогт-Овоо суманд “Найргийн онгод” яруу найргийн тэмцээн болон бусад сумдад үдэшлэг цэнгүүнийг сумдын соёлын төвтэй хамтарч зохион явуулсан нь ард түмний талархалыг хүлээж байлаа. Мэдээлэл харилцааны технологийн гүйцэтгэх үүргийг дээшлүүлэх зорилгоор Монгол Японы мэдээллийн алба, НҮБ-уудтай хамтарч Интернэт төвд 5 сая төгрөгний техник тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийж Canon, Fax, Limnatoj аван интернэт, компьютерийн сургалт явуулж байгаа ба Японы сайн дурын ажилтан Нагона Хиронори, НҮБ-ын сайн дурын ажилтан Д.Баттогтох нар нь 10 сарын хугацаатайгаар ирж ажиллаж байна.

Уншлагын танхимууд нь түүхэн тэмдэглэлт үйл явдалтай холбогдуулан зохиолчдын зохиол бүтээлээр төрөл бүрийн СОТА-ыг төлөвлөгөөтэйгээр зохион байгуулж ирлээ. Хүүхдийн уншлагын танхим нь СӨНХүүхдүүд ба ЕБС-ийн 1-6-р ангийн сурагчдад үйлчилдэг ба уншлагын танхимд хамруулах зорилгоор тэднийг анги хамт олноор урилгаар ирүүлж өөрсдийн үйл ажиллагаатайгаа танилцуулж, уншлагын сургалтыг цэцэрлэгт 4 удаа ЕБС-д 3 удаа явууллаа. Ингэснээр тухайн хүүхэд уншсан сэдвээ чөлөөтэй ярих, зурах, ойлгосон зүйлээ илэрхийлэх зэрэг ач холбогдолтой гэж үзлээ. Уг уншлагын сэдвийг ихэвчлэн “Яагаад”, “Сурагч” зэрэг сонинг ашиглаж явуулдаг. Мөн 11-р сарын 15-наас 30-ны хооронд болсон Номын баярын өдрийг тохиолдуулан 3-р сургуульд 125 номоор зөөврийн номын санг ажиллуулж номын үзэсгэлэнг гаргав. (Нийт 310 уншигч хамрагдав)

Нийтийн уншлагын танхимаас Улс тунхагласны баярын өдрийг тохиолдуулан “Монголын нууц товчоог”-г 86.000 төгрөгөөр захиалан хэвлүүлж хүндэтгэн залж байрлууллаа. Энэ нь ард иргэд энэхүү түүхэн бүтээлийг уншиж судлах, айл өрх, албан байгууллага бүр эрхэмлэн дээдэлж хоймортоо залан судлах боломжийг бүрдүүлж уриалан дуудсан арга хэмжээ боллоо гэж үзэж болно.

Лавлагаа ном зүйн ажлаар

Уншлагын танхимууд лавлагаа ном зүйн булангаа улам өргөжүүлэн уншигчдын хэрэгцээ шаардлагыг бүрэн дүүрэн хангахыг эрмэлзэн ажиллаж байна. Уншигчдын хэрэгцээнд тулгуурлан хөдөө сумдын болон аймгийн төвийн номын сангуудтай номын солилцоо хийлээ. Ханхонгор сумын тусгай сургалтай сургуульд 50 номоор зөөврийн номын сан ажиллуулсан.

Нийтийн уншлагын танхим, лавлагаа ном зүйн фондыг орос, англи, монгол номоор бүрдүүлэн баяжуулж өгөгдсөн ба татгалзалын дэвтэрт дүн шинжилгээ хийж ажилласан. Мөн лавлагааны номыг бүртгэлд оруулж данстай болгов.

Мэдээллийн төрөл бүрийн сувгийг ашиглаж “Алтан говь”, “Говь” телевизтэй хамтарч ажиллах гэрээ байгуулан мэдээ мэдээлэл солилцож номын сангаас зохиож буй арга хэмжээнүүдийг тогтмол хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилж байсан. Нийт 8 удаа “Алтан говь” телевизэд сурталчилгаа өгсөн ба “Монгол говь” сонинд шинэ номын мэдээ 2 удаа гарган ард иргэдэд сурталчилсан байна. Мөн FM 102.6-аар “Шинэ ном ирлээ” ярилцлагыг 7 хоног бүр өгч уншигчдадаа хүргэж байна. Аймгийн яруу найрагчдын уран бүтээлийг сурталчилан ном зохиолоор нь сэдэвчилсэн үзэсгэлэн, ном зүйн бүртгэл, Өмнөговь аймагт хэвлэгдсэн номын жагсаалт гаргав.

20-р зууны шилдэг 30 зохиолоор самбар гаргаж зохиолуудын нэрсийн жагсаалт гаргав. Энэ онд нийт шинэ номын үзэсгэлэнг 6 удаа 215 номоор гаргасан байна. Мөн сэдэвчилсэн номын үзэгэлэнг 8 удаа 345 номоор гаргасан байна.

Хүүхдийн уншлагын танхим нь бага ангийнханд зориулан Англи номын үзэсгэлэнг тогтмол ажиллуулахын зэрэгцээ сурагчдын эрж хайсан мэдээ мэдээлэл, хичээлийн холбогдолтой аливаа асуултыг ном, сониноос хайлт хийж өгөв. 2-р сарын 5-нд Содномдорж, Буяннэмэх, Соронзонболд зэрэг зохиолчдын 55 ш номоор үзэсгэлэн гаргав. Мөн нийтийн уншлагын танхимаас Д.Сүхбаатарын мэндэлсэний 112 жилийн ойд зориулан “Сүхбаатарын үйл амьдрал” самбар уран бүтээлээс сурталчилж сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг 24 номоор гаргаж нийт 101 хүн оролцов.

Дэлхийн алдартай хүмүүсийн уран бүтээлийг сурталчилж “Суут хүмүүсийн амьдрал” сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг 24 номоор гаргаж нийт 101 хүн оролцов. Англи хэлний номуудаа монгол тайлбартай, 59 ширхэг номоор үзэсгэлэн гаргаж сурталчиллаа. Олон улсын эмэгтэйчүүдийн баярын өдрийг угтаж “Миний сайхан ээж” сэдэвт сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг 23 номоор гаргалаа. Монголын багш нарын өдрийг угтаж “Боловсрол 2005” сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг 23 ширхэг номоор гаргав. Өмнөговь аймгаас төрсөн зохиолчдын уран бүтээлийг сурталчлах сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг 35 номоор гаргаж, “Найргийн тэнгэр” цэнгүүнийг зохиолчдын дунд хийж ахмад яруу найрагч Өлзийням гуайтай уулзалт ярилцлага зохион явуулав. Үүнд нийт 121 уншигч яруу найрагчид оролцлоо.

Санамж өгөх ном зүйгээр С.Удвалын уран бүтээл, Монгол Улсын хуулиуд, шинэ номын мэдээ, Дэлхийн алдартай номын сангууд зэрэг сэдвээр мэдээлэл хийв. Интернэтийн мэдээлэл, Таны мэдлэгийн санд, Боловсролын зөвлөгөө мэдээлэл, шинэ номын булангуудыг ажиллуулж 2200 хүнд сурталчиллаа. Үүнд: шинэ мэдээ мэдээлэл, шинэ ном, дэлхийн болон өөрийн орны сониноос мэдээлдэг.

“Говь фестиваль 2005” арга хэмжээний хүрээнд “Номын яармаг 2005”- номын баярыг зохион байгуулж үлгэр ярих, ардын уламжлалт хөлөгт тоглоом заах, тоглуулах, интернэт, төвд, англи хэлний хичээл заах зэрэг арга хэмжээнүүд мэргэжлийн хүмүүстэй хамтран явуулж 100 гаруй хүнд үйлчилсэн байна. Тус номын санд хадгалагдаж байгаа үнэт ховор номын үзэсгэлэнг “Номын яармаг”, “Бичиг соёлын өдөр” болон “Монголын Нууц Товчоо”-г залах ёслолын арга хэмжээнд гарган сурталчилан тайлбарласан.

Номын санд шинээр ирсэн 174 ширхэг номонд техник ажиллагаа хийж дансанд бүртгэн уншлага үйлчилгээ хийв.

Гэрээр ном олгох тасгийн номыг 2005 оны 1-р сараас 6 сар хүртэл тоолж дуусгалаа. Тооллогоор хуучирч урагдсан ном зохиолыг сэлбэн засаж янзлав.

Фонд бүрдүүлэлт хадгалалт хамгаалалт

Номын хөмрөгийг нийгэм, хувь хүний эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан энэ онд 7890 төгрөгний 450 ширхэг номоор фондоо баяжуулсан байна. Номын фондын хадгалалт хамгаалалтанд анхаарч фондын цэвэрлэгээг хийж утга агуулгаараа хуучирсан, олон хувьтай, урагдаж гэмтсэн ном хэвлэлийг акталж бүх ялгагчийг шинэчилж, барын болон хуучин монгол бичгийн үнэтэй ном хэвлэлийг сэргээн засварлаж ялгагч хаягийг шинэчлэн товч тайлбар шинээр бичиж тавив.

Гэрээр ном олгох тасгийн номыг бүрэн тоолж акталсан номын нэрсийн жагсаалтыг гаргалаа. Энэ танхимаас 137 номонд ном сэлбэн засалт хийсэн.

Нийтийн уншлагын танхимаас 400 гаруй номонд сэлбэн засалт хийсэн.

Номын фондоос элэгдэж урагдсан 375 номонд сэлбэн засалт хийж 2005 оны сонин сэтгүүлүүдийг нэгтгэн үдэж хавтаслаад үйлчилгээнд гаргав.

Энэ онд нийт 1931 номонд сэлбэн засалт хийж уншлаганд гаргасан байна.

Номын сангаас зохиох СОТАжил

Хүүхдийн сайн сайхны төлөө аяны хүрээнд ХУТанхимын номын санч Оюунгэрэл, Уламцэцэг нар нь дараахь ажлыг зохион байгуулсан байна. Үүнд: Тус аяны цом номын сан дээр байх хугацаанд номын сангаар үйлчлүүлсэн хүүхдүүдийг үнэ төлбөргүй үйлчлэв.

- ◆ ХУТанхимаас уншигчдын дунд “Хүний сайхан чанар” сэдэвт уншлагын семинар 1-6-р ангийн 10 гаруй сурагчид хамрагдав.
- ◆ Хүүхэд бид гэмт хэргийн эсрэг сэдэвт гар зургийн уралдааныг нэг сарын хугацаатайгаар зарлаж дүгнэлээ.
- ◆ Даланзадгад сумтай хамтарч Албан бус сургалтын 55 хүүхдийг 7 хоног бүрийн 5 дахь өдөр тусгай цаг гарган номын сангаар үнэ төлбөргүй үйлчилж, бичиг үсэг сурч боловсроход нь тусалж байв.
- ◆ Байгууллагын ажиллагсадын хүүхдийн судалгааг гаргав. Байгууллагын ажиллагсадын хүүхдүүд болон уншигчид хамрагдсан нийт 20 гаруй хүүхдэд гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хууль эрх зүйн мэдлэг олгох зорилгоор мэргэжлийн хүнийг урьж яриа хийв.

Хүүхдийн сайн сайхны төлөө санд байгууллагын ажилчид 5000 төгрөг хандивлав.

Соёл урлагийн ажилтаны баярын өдрийг тохиолдуулан 14 хоногийн өндөр бүтээлийн аяны төлөвлөгөө гаргаж ажилалаа. **Үүнд:** Номын сангийн уншигчдыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хүүхэд багачуудыг анги хамт олноор нь урилгаар үйлчиллээ. Мөн СӨНХүүхдүүд болон ЕБС-ын сурагчдыг анги хамт олноор нь урилга өгч үйлчиллээ. Аймгийн яруу найрагчдын зохиол бүтээлийг сурталчилах, шинэ залуу яруу найрагчдыг төрүүлэх зорилгоор зохиолч уншигчдын уулзалт, үдэшлэг зохион явууллаа. Тус арга хэмжээнд Аймгийн зохиолчдын эвлэлийн гишүүд, яруу найрагч, бичигч сонирхогч хүүхэд залуучууд оролцон өөрсдийн зохиол бүтээлээ уншиж ахмад зохиолчдоосоо зөвлөгөө авч уншлаа. Лавлагааны фондыг баяжуулах зорилгоор “ХХ зууны шилдэгүүд” сэдэвт самбар гаргалаа.

Өмнөговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын нэрэмжит хууль сурталчилах аяны хүрээнд ЕБСургуулийн сурагчдыг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор аймгийн Цагдаагийн хэлтэстэй хамтарч Эрдмийн гэгээ сургуулийн 96 ангийнханд лекц яриаг хийв. Монгол улсын хуулиудыг электрон хэлбэрээр уншигчдын хүртээл болгон сурталчилж байна.

Мэргэжил боловсрол дээшлүүлэлт, заах арга зүй

Аймгийн хэмжээний номын сангуудыг заах арга зүй, мэргэжлийн удирдлагаар ханган номын санг нь тухайн орон нутгийн мэдээллийн төв чиглэлээр ажиллуулах зорилгоор сургалт семинар зохион байгуулан номын санч нарыг гарын авлага материалаар ханган ажиллаж байна. Ялангуяа Хөдөлгөөнт номын сангийн үйлчилгээгээр биечлэн заавар зөвлөгөө өгч сумдын номын сангуудыг шалгаж зааварчилан дүгнэж байна. Боловсрол соёлын байгууллагатай хамтарч Соёлын ажилтаны сургалт семинарыг зохион байгуулж төв хөдөөгийн номын санчид идэвхтэй оролцлоо. Сумдын номын санч нарт “Хүүхэдтэй ажиллах ажлын арга хэлбэр”, Уншлагын сургалтыг хэрхэн явуулах зөвлөмж гарган хамтран ажиллав. Мөн сумдын номын санч нарт ерөнхий дансыг хэрхэн хөтлөх талаар тодорхой ярьж өглөө. Мөн орон нутгийн удирдлагуудтай уулзуулж тэдний тулгамдсан асуудлын талаар ярилцаж зохих асуудлыг шийдүүлж байсан нь тэдний талархалыг хүлээлээ.

Ханбогд сумын номын санч шинээр томилогдон ажилласантай холбогдуулан нэг сарын мэргэжлийн болон компьютерийн сургалтыг номын сан дээр хичээллүүлэлээ. Монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөгөөнд номын санч Түвшинжаргал, Оюунгэрэл нар амжилттай оролцож ирлээ. Байгууллагын эрхлэгч Н.Дашпагма нь орон нутгийн болон улсын хэмжээнд болж буй сургалт семинарт тогтмол оролцож байсан.

Материаллаг бааз, тохижилт бусад ажлын талаар

Ажиллагсадын нийгмийн асуудлыг дэмжиж, туслах зорилгоор ажиллагсадын ар гэрт гарсан гачигдал бүрт байгууллагын дотоод журмын 9.1,2-ыг үндэслэн Ч.Түвшинжаргал, А.Оюунгэрэл, Н.Хорлоо нарт тус бүр 50.000 төгрөгний тусламж болон 1 сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний тэтгэмж олголоо. Мөн МУИХ-ийн 42.1 дэхь заалтыг үндэслэн үйлчлэгч Отгонбаярт 1 сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний тэтгэмжийг олгож байв. Мөн тэмдэглэлт үйл явдалтай холбогдуулан Хүүхдийн баяр, Шинэ жил болон номын сангаас зохиож буй арга хэмжээнд зарцуулагдах төсвийг төсвийн хэмнэлтээс гаргаж тухай бүр шийдэж байсан. (Говь фестиваль, МНТовчоог залах, Соёлын ажилтаны өдөр тэмдэглэх, Шинэ жил гэх мэт)

Мөн ажиллагсадын өвлийн бэлтгэлийг хангуулах зорилгоор 30%-ын хямдралтай нүүрс олгожтээврийн зардалд 330.480 төгрөгийг зарцуулсан.

Байгууллагын өнгө үзэмжийг сайжруулах үйлчилгээний ая тухтай орчинг бүрдүүлэх зорилгоор халаалтыг хэмнэж 500.0 төгрөгний ширээ сандлын хөрөнгийг шийдэллээ. Мөн халаалтыг хэмнэж 14119.0 төгрөгөөр гадна талын шугам сүлжээг засаж янзаллаа. Мөн 9117.0 төгрөгөөр дотор халаалтын системийг засаж янзалсан. Бүх уншлагын танимуудын компьютержүүлээ.

Бид цаашид номын сангийн үйлчилгээг улам боловсронгуй болгох, хүн амыг мэдээллээр хангах зэргээр төр засгийн бодлого чиглэлтэй уялдуулан ажлаа явуулан нүүдэлчдийн соёл иргэншил, зан заншил, уламжлалыг сэргээн хөгжүүлэх, хэл бичиг үсэг, түүх соёлын мэдлэгийг гүнзгийрүүлэх талаар уншигчдын дунд соёл чөлөөт цагийн төрөл бүрийн ажлыг зохион байгуулан ажиллана.

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Тус номын сан нь Засгийн Газрын болон аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, соёлын болон соёлын өвийг хамгаалах хууль, Монгол Улсын бусад хууль тогтоомжуудыг мөрдөж Баруун-Урт сумын иргэд, хөдөлмөрчид, оюутан сурагч, өндөр настнуудад цаг үеийн мэдээллээр хангах “Мэдээллийн нээлттэй төв” болох зорилт дэвшүүлж ажиллаа.

Уншлага үйлчилгээний талаар

Манай номын сан нь 20.178.7 төгрөгний 36.951 ширхэг номтой. 2005 онд 21.210.3 төгрөгний санхүүжилт авч 10 орон тоотой ажиллаж ирлээ. Үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлэх, уншигчдын санал хүсэлт захиалгын дагуу 3.300.0 мян төгрөгний 662ш номыг өөрийн төсвөөр болон хувь хүн албан байгууллага, БСШУЯ-ний хандиваар авч 500.0 мянган төгрөгний 45 нэр төрлийн тогтмол хэвлэл захиалан уншигчдын талархлыг хүлээж байна.

2675 уншигчдад шинээр карт нээж, 18350 ирэгсдэд 30000 ном, хэвлэл олгож үйлчиллээ. Үйлчилгээний танхимуудын уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах чанар сайтай лавлах толь бичиг, хууль тогтоомжуудын эмхэтгэл, англи хэл, компьютер, зах зээл, эдийн засгийн холбогдолтой ном товхимолуудыг 120-иод номтойгоор байгуулж лавлагаа өгч байна.

Уншлага үйлчилгээг зөвхөн танхимаар явуулаад зогсохгүй төрөлжүүлэн явуулахад анхаарч өөрсдийн хүч бололцоог ашиглан уншигчдын цаг хугацааг хэмнэх зорилгоор цэцэрлэгийн насны хүүхдийг цэцэрлэгт нь, сургуулийн бага насны хүүхдүүдэд сургууль дээр нь, насанд хүрэгсдийг албан газар дээр нь зөөврөөр болон ном солилцоогоор уншуулж үйлчилгээгээ өрөгжүүлж байна.

Номын сангийн төлөвлөгөө, хөдөлмөрийн болон бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээг хийн ажиллаж ирлээ.

Соёл олон түмний ажлын талаар

Номын сангаас албан байгууллага, сургууль цэцэрлэгүүд бусад олон нийтийн байгууллагатай хамтран төрөл бүрийн ажил зохиож ирсэн. Үүнд: “Үндэсний бичиг соёлын баяр”-т зориулж 2000-2005 ирсэн бүх шинэ номоор “Хамгийн хамгийн” номын үзэсгэлэнг нийт 1200-аад номоор гаргав. Албан газрын дарга нарт урилга хүргүүлж, байгууллагынхаа үйл ажиллагааг танилцуулх, ном хэвлэлээ сурталчлах ажлыг зохион байгуулахад Баруун-Урт сумын Засаг дарга Төмөрчулуун, нийгмийн бодлого зохицуулалтын хэлтсийн дарга Амартайван, санхүүгийн хэлтсийн дарга Ариунжаргал, 10 жилийн 1-р сургуулийн захирал Байгаль, Анод банкны захирал Дуламсүрэн, БСГ-ын дарга Сэнгэдорж, угсаатны зүйн музейн захирал Идэрбат, аймгийн үйлдвэрчний зөвлөлийн дарга Борхүүхэн болон 60 гаруй иргэд хөдөлмөрчид оролцов. Үйлчилгээний танхимууд өөрсдийн үйл ажиллагааг сурталчилж танилцуулах ажлыг зохион байгуулж уншлагын танхим “Үндэсний мэдээлэл хангамжийг сайжруулъя”, гэрээр ном олгох танхим “Дарьганга өв соёл”, хүүхдийн танхим “Их мэдэх”-ийн танхим сэдэвт номын үзэсгэлэнг нийт 300 гаруй номоор гаргаж сурталчлав. Тэмдэглэлт үйл явдлуудад зориулж номын үзэсгэлэнг нийт 15 удаа гаргав. Үүнд: Эх үрсийн баяр, эх орончдын өдөр, сар шинийн баярт, улс тунхагласны ой, Нээлттэй нийгэм форум, их дээд сургуульд

элсэгчдэд англи хэл, компьютерийн, үлгэрийн орноор, сурах бичиг болон сургалтын материал, боловсрол сурганы талаар, хүний эрхийн, шинэ номын, лавлагаа номзүйн ажлыг зохион байгуулав.

Тэмүүлэл цогцолбор сургууль, 10-н жилийн 1-р сургууль, 1-4-р цэцэрлэгүүдэд зөөврөөр 5 удаа ном олгож, чанга уншлагыг 8 удаа хийв.

Уншигчдынхаа дунд “Ном, номын сан, номын санчдын тухай” 4 мөрт шүлгийн уралдааныг зарлаж дүгнэв. Угийн бичиг хөтлөх ажлыг сурталчилж угийн бичгийн тухай болон хэрхэн хөтлөх талаар самбар гаргаж, мөн овгийн нэрийн тухай номзүйн материал хийж сурталчлав.

Хүүхдийн зохиолч Ж.Дашдондогтой уншигч хүүхдүүдийг уулзуулж ярилцлага зохион байгуулав. Уулзалт ярилцлаганд хүүхдийн зохиолч Н.Доржцэдэн, Тэмүүлэл цогцолбор сургуулийн нийт 60-аад хүүхэд оролцов.

Дэлхийн оюутны эрхийн өдрөөр ШУТИС-тай хамтран шинэ номын үзэсгэлэнг 170 номоор гаргаж ном, хэвлэлээ сурталчлахаас гадна багш, оюутнуудын дунд номын сангийн үйл ажиллагаа, ном хэвлэлийн талаар санал асуулга явуулав. Мөн АХА тэмцээнийг зохион байгуулав. (нийт 110 багш, оюутан оролцов.)

Номын фондын талаар

“Соёлын хууль” болон “Соёлын өв”-ийг хамгаалах хуулийн дагуу номын сангийн ном, хэвлэлийн хадгалалт хамгаалалтанд анхаарч фондын номын 9% буюу 3240 номонд сэлбэн засалт хийсэн.

Мөн фондоос ховор болон, хосгүй үнэт номын үзэсгэлэнг гаргаж сурталчлав. (Дарьгангын түүхийн дурсгалт газрууд, Саран хөхөөний намтар, Шар торгоны өргөмжлөл, Онгон зотол хааны судар гэх мэт)

Соёлын өвийг хамгаалах хуулийн дагуу бүртгэл мэдээллийн санг байгуулж ховор болон ховордсон 300 гаруй ном бүртгээд байна.

Гэгээрлийн сайдын 99 тушаалын 2-р хавсралтын дагуу уншигчдын болон номын санчдын алдаж үрэгдүүлсэн номын оронд уншигчдийн хэрэгцээ шаардлага хангах 174667 төгрөгний 99 ширхэг ном авч төлбөр барагдуулсан.

Заах арга зүй, мэдээллийн талаар

Төв болон орон нутгийн сургалт семинар, Номын яармаг-2005, “Үндэсний бичиг үсгийн баяр”-т тогтмол оролцож ирсэн. (7 удаа)

- ◆ М.Дэнсмаа номын сангийн эрхлэгч
- ◆ Т.Чандмань төв номын сан
- ◆ Д.Эрдэнэчимэг (Тэмүүлэл цогцолбор сургууль)
- ◆ М.Уранцэцэг (Халзан сум)

Боловсрол соёлын газартай хамтран соёлын ажилтны сургалт семинар зохион байгуулахад 40-өөд хүн оролцож соёлын ажилтнуудад номын сангийн үйл ажиллагааг танилцуулж, номын санчдад ном, гарын авлага материалаар хангаж тэдэнд заах аргазүйн талаас нь зөвлөгөө өгсөн. Мөн аймгийн соёлын ажилтны семинарыг 8 сарын 3-4-ны хооронд Дарьганга сумын төв дээр зохион байгуулж нийт 30-аад соёлын ажилтнууд оролцов.

Дарьганга сумын соёлын төвийн үйл ажиллагаатай танилцаж, туршлага солилцож, соёлын ажилтнуудад тулгарч байгаа бэрхшээлийн талаар ярилцаж мөн соёлын ажилтны хамтарсан уран бүтээлийн тоглолт зохион байгуулав. Мөн аймгийн МХГ, санхүүгийн баримтын шалгалтанд хангалттай үнэлгээ авлаа.

Байгууллагын тохижилтын талаар

Байгууллагын материаллаг бааз тоног төхөөрөмжийг шинэчлэхэд анхаарч 600.0 төгрөг зарцуулав. Мөн цахилгааны монтажийг сольж, гадна талыг шохойдож өрөөнүүдийн цонх, хаалга, хайс зэргийг будаж шинэчлэв.

Байгууллагын ажилчдыг хөдөлмөр хамгаалалын тусгай хувцас хэрэглэлээр хангаж, харуулуудыг ажиллхаа нөхцөл бололцоогоор хангах үүднээс тусгай зориулалтын өрөө, утас, телевизтэй болголоо. Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор галын булан шинээр байгуулж, гал гарах үед авран хамгаалах болон ажилчдыг дуудах схемийг хийж байрлуулав.

Байгууллагын ажилчдад цаг үеийн мэдээллийг хүргэх, 7 хоногийн ажлыг дүгнэх, хойшид хийх ажлын талаар пүрэв гариг бүр ажилчдын хурлыг хийж хэвшлээ.

ХОЙШИД:

- ❖ Номын сангийн зориулалтын байр, тоног төхөөрөмж болон техник хэрэгслийг шинэчилж автоматжуулах талаар эдийн засаг, санхүүгийн нөөцийг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах (Холбогдох байгууллага, АЗДТГ, Нийгмийн бодлогын хэлтэсээс)
- ❖ Ном хэвлэл авах зардлыг жил бүрийн төсөвт нэмэгдүүлж тусгах, хосгүй үнэт ховор номыг сурвалжлан олж бүртгэл мэдээллийн санг арвижуулах.

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Уншигчид ном хэвлэл унших мэдээлэл авах цар хүрээ өдрөөс өдөрт өсөн нэмэгдэж буй өнөөгийн нөхцөлд тус номын сан нь уншигчдын эрэлт хэрэгцээ, хүсэл сонирхолыг судлан тэдэнд хэрэгцээтэй мэдээ, материалыг цаг тухайд нь хүргэж үйлчлэхэд гол анхаарлаа чиглүүлж аймгийн боловсрол соёлын газрын даргатай хийсэн үр дүнгийн гэрээ болон бусад хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэн ажиллаж ирлээ.

Зохион байгуулалтын ажлын талаар:

Жилийн ажлын нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу ажилтнуудтайгаа оны эхэнд үр дүнгийн гэрээ байгуулан, хүн тус бүрийг хариуцсан ажлынх нь дагуу төлөвлөгөөтэй ажиллуулж хагас бүтэн жилээр дүгнэн үнэлгээ өгөн ажиллаж ирлээ.

Байгууллагын хэмжээнд хөдөлмөрийн сахилгыг Монгол Улсын “Хөдөлмөрийн хууль”-ийг мөрдлөг болгон ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулан ажиллаж байна. Номын санчдаа шагнаж урамшуулах туршлага судлах ажлыг зохион байгууллаа.

Номын санчдын хууль эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор Хөвсгөл, Булган аймгийн номын сангуудын туршлага судлах ажлыг зохион байгууллаа.

Номын санчдын хууль, эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор Ахмадын хороотой хамтран хууль эрх зүйн сургалтыг зохион байгууллаа.

Сум, сургуулийн номын санчдад мэргэжлийн зөвлөлгөө өгөх зорилгоор Боловсрол соёлын газартай хамтран СБ сумын I, II, III, IV 10 жил V, VIII-10 жилийн сургуулийн номын сан, Хүдэр, Ерөө, Энхтал, Бугант, Алтанбулаг, Дулаанхаан, Мандал зэрэг сумдын номын сангийн үйл ажиллагаатай танилцан арга зүйн зөвлөгөө өгөв.

Уншлага үйлчилгээний талаар

1500 уншигч 6000 ирцэд 25000 боть ном хэвлэлийн үйлчилгээг үзүүлж байна. Нийт үйлчлүүлэгчдийн 90 гаруй хувийг ЕБС-ын сурагчид эзэлж байна. 1.2 сая төгрөгний 128ш шинэ ном, бэлэг хандиваар 370ш ном нийт 498ш ном авч фондоо баяжууллаа.

Зөөврийн номын үйлчилгээг албан байгууллага, сургууль, цэцэрлэгүүдтэй гэрээ хийсний үндсэн дээр графикийн дагуу үйлчиллээ. Үүнд:

Аймгийн Засаг даргын тамгын газар, Сэлэнгэ Энержо УҮГ, Аймгийн нэгдсэн эмнэлэг, Хамгаалах салаа, Ус цаг уур, МСҮТөв, 10-н жилийн сургууль, 4-36-р цэцэрлэг, Гүн нуур хүүхдийн зуслан, Дулаанхаан тосгон мөн өндөр настан группэд байдаг хүмүүст гэрийн үйлчилгээг тогтмолжууллаа. Зөөврийн үйлчилгээгээр нийт 1600ш ном олголоо.

Уншлагын танхимд 2005 оны тогтмол хэвлэлийг үдэж данслан фондод шилжүүллээ. Уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангахын тулд татгалзлын дэвтэр, санал хүсэлтийн дэвтрийг байнга ажиллуулж байна. Уншлагын танхимын ГНОТ-аас 2005 оны идэвхтэн уншигчийг шалгаруулан ажлаа дүгнэлээ. Идэвхтэн уншигчаар 1-р 10 жилийн 10в ангийн сурагч Болор-Оюу, иргэн Баттулга нар шалгарлаа.

Хүүхдийн уншлагын танхимыг нээн ажиллуулсан боловч танхимын ширээ сандал хуучирсан, тоо хэмжээ цөөн, үйлчилгээний тохилог байдал орчин үеийн шаардлагаас хоцорч байгаа, үйлчилгээг өргөжүүлэх санхүүгийн дэмжлэг хомс учраас орчин үеийн шинэлэг үйлчилгээ явуулах боломж нөхцөл тааруу байна. Уншлагын танхим “Бяцхан тогооч” дугуйлан 10 жилийн 2-р сургуультай хамтран хичээллүүлж байна.

Фонд каталог, номзүйн ажлын талаар

Номын фондод тооллого хийж, ном нэг бүрийг компьютерт шивэх ажлыг хийж дуусгалаа. Номын санч нараар Гэгээрлийн сайдын 1997 оны 99-р тушаалаар батлагдсан “Алдагдсан ном хэвлэл төлүүлэх журам”-ыг үндэслэн төлбөрийг барагдууллаа. Номын сангийн мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд холбогдох зорилгоор ЮНЕСКО-гоос эрхлэн гаргасан CDS/ISIS программаар электрон каталогт орж мэдээллийг компьютерт оруулж, олон улсын ангилал DDC-г номын сангийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллаж ирлээ.

Фондын номын ашиглалтыг сайжруулах зорилгоор 2200 номонд сэлбэн засалт хийж үйлчилгээнд гаргалаа.

Мэдээлэл лавлагаа-номзүйн үйлчилгээг сайжруулан лавлагааны буланг тогтмол ажиллуулж, 1100 хүнд лавлагаа өгч номзүйн бүртгэл, гарын авлагыг гаргаж байна.

Сэлэнгэ телевиз болон Сэлэнгийн мэдээ сонин, FM радиод ном хэвлэлийн сурталчилгааг 12 удаа хийлээ.

Номзүйн бүртгэл

- ◆ “Компьютер сурцгаая”
- ◆ “Би дуулах дуртай”
- ◆ “Монголын уламжлалт баяр цагаан сар”
- ◆ “Шатар тоглож сурцгаая”
- ◆ “Номын сангийн фонд бүрдүүлэлт”
- ◆ Радиогийн сонсогч хүүхдүүддээ зориулсан “Шошны үр” үлгэрийн уншлага

- ◇ “Номын сангийн маркетинг”
- ◇ “Нийтийн хоолны технологи” зэрэг номзүйн бүртгэл гарын авлага хийлээ.

СОТА-ийн талаар

Уншигчдад ном хэвлэлийг сурталчлах тэдгээрийн эрэлт хэрэгцээг хангах хүүхэд багачуудын танин мэдэхүйг хөгжүүлэх мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэхэд номтой нөхөрлөхөд чиглэгдсэн уншлага үйлчилгээний олон талт ажлыг хүүхдийн нас сэтгэхүйд зориулан зохион явуулж байна.

- ◇ Сар шинийн баярыг тохиолдуулан СБ сумын 10 жилийн 2-р сургуулийн хамт олны дунд “Монгол зан үйл” сэдэвт уралдаан зохион явуулж “Би чадна” баг тэргүүн байранд орлоо.
- ◇ 4-р цэцэрлэгийн бага бүлэгт “Боролдойн цаг”-ийг зохион явуулж “Цасан цагаан охин”, “Муур үнэг хоёр”, “Сонгино толгойт хүү” зэрэг үлгэрийг уншиж утга агуулгыг ярилцлаа.
- ◇ Олон улсын эмэгтэйчүүдийн баярыг тохиолдуулан “Миний сайхан ээж” шүлгийн уралдааныг 2-р 10н жилийн 3б ангитай хамтран зохион явууллаа.
- ◇ Жил бүр уламжлал болгон зохион зохион явуулдаг “Бичиг соёлын хишиг өдөр”-ийг тохиолдуулан уншигч зохиолчдын уулзалтыг аймгийн Зохиолчдын Эвлэлийн Сэлэнгэ аймаг дахь салбартай хамтран зохион явууллаа.
- ◇ 4, 36-р цэцэрлэгийн хүүхдүүдийн дунд “Тоглоомын тойрог” тэмцээн явууллаа.
- ◇ Бамбархан цэцэрлэгийн дунд А, дунд Б, бүлэгт үлгэрийн уншлагаар чанга уншлага хийлээ. СБ сумын 4-р 10 жилийн 2а ангитай хамтран “Сагсгархан” зохиолоор чанга уншлага хийлээ.
- ◇ Сүхбаатар сумын 2-р арван жилийн сургуультай хамтран үлгэрийн их хаан Х.К.Андерсаны мэндэлсний 200 жилийн ойд зориулан уран бүтээлийн цэнгүүн
- ◇ Их зохиолч Б.Ринчений 100 жилийн ойд зориулж зохиолчдын эвлэлийн салбартай хамтран уншигч зохиолчдын уулзалт
- ◇ ЕБС-иудтай хамтран сурагчдын дунд “АХА” тэмцээн
- ◇ Багт наадам
- ◇ 36-р цэцэрлэгтэй хамтран “Аав, ээж, би” сэдэвт гар зургийн уралдаан

Номын үзэсгэлэн

- ◇ “Багшийн эрдэм шавьд”
- ◇ “Монголын цагаан сар”
- ◇ “Сайхан ээжүүд”
- ◇ “Монгол зан үйл”
- ◇ “Үлгэрийн ертөнц”
- ◇ “Миний сайхан ээж”
- ◇ “Шошны үр”
- ◇ “Шинэ номын үзэсгэлэн”
- ◇ “Ялалт 60 жилд”
- ◇ “Ховор номын үзэсгэлэн”
- ◇ “Хүүхдийн байгууллагын 80 жилд”

Цаашдын зорилт

Мэдээллийн хэрэгцээ шаардлага өсөн нэмэгдэж байгаа өнөө үед номын сан нь зөвхөн ном хэвлэлээр үйлчлээд зогсохгүй орчин үеийн техник, технологи ашиглан төрөл бүрийн мэдээллийг шуурхай хүргэх асуудал номын сангийн өмнө тулгамдаж буй асуудлын нэг болоод байна. **Иймд бид цаашид:**

- ◆ Сүүлийн үеийн дэвшилтэт техник технологи хөгжүүлэх, интернетийн үйлчилгээтэй болохын тулд холбооны зардлыг нэмэгдүүлэх
- ◆ Уншлагын танхимын ширээ сандал хуучирч, тоо хэмжээ цөөн, үйлчилгээний тохилог байдал орчин үеийн шаардлагаас хоцорч буй тул үйлчилгээг өргөжүүлэх санхүүгийн дэмжлэг хэрэгтэй байна.
- ◆ Хэрэглэгчдийн эрэлт хэрэгцээнд нийлүүлэх, фондын бүтэц зохион байгуулалтыг сайжруулан мэдээллийн баазыг өргөжүүлэхийн тулд ном хэвлэл авах төсвийг нэмэгдүүлэх
- ◆ Орчин үеийн үйлчилгээ шаардлагад нийцүүлэхийн тулд боловсон хүчнийг чадваржуулах сургалт семинар хангалтгүй хийгдэж байгаа учир сургалтын төсөвт зардлыг шийдүүлэх
- ◆ Номын санчдын хууль эрх зүйн мэдлэгийг дээшлүүлэхэд анхаарч ажиллах
- ◆ Сумдын ном хэвлэлийн төсвийг аймгийн номын санд төвлөрүүлэх гэх мэт ажлуудыг хийх шаардлагатай байна.

**ТӨВ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН
2005 ОНД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГАТАЙ БАЙГУУЛСАН
БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭХ ҮР ДҮНГИЙН ГЭРЭЭНИЙ
ДАГҮҮ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТАЙЛАН
(ЗҮҮНМОД ХОТ)**

Аймгийн төв номын сан нь Засаг даргатай байгуулсан үр дүнгийн гэрээг биелүүлэх үүднээс 2005 онд 5 зорилт, 41 хэрэгжүүлэх арга хэмжээ төлөвлөн ажилласнаас 41 ажил нь бүрэн хэрэгжиж төлөвлөгөөний биелэлт 100% буюу “А” үнэлгээтэй дүгнэгдлээ.

Төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй 2 ажил нэмж хийлээ. **Үүнд:**

Аймгийн Засаг даргад санал тавьсны үндсэн дээр аймгийн БСБагцаас мөнгө шийдвэрлэж 4900.0 төгрөгөөр 50 ширээ, 42 сандал авч материаллаг баазаа сайжруулсан. Мөн аймгийн Эмэгтэйчүүдийн зөвлөлийн хэрэгжүүлж байгаа “Хүүхдийн хоол хүнс” төслөөс 1200000 төгрөгний 42 ширхэг сандал авсан.

1. Иргэд уншигчдад ном хэвлэл, мэдээллийн материал хүргэх үйлчилгээ

- ◆ Аймгийн төв номын сан нь 2005 онд үйлчилгээндээ 2300 байнгын уншигч, 11854 ирэгсэд, нийт 14154 уншигчдад 28529 ном хэвлэл, мэдээллийн материал олгож уншуулан фонд эргэлтийг 69%-д хүргэсэн нь 2004 онтой харьцуулахад уншигч 727 хүнээр нэмэгдсэн байна.
- ◆ Иргэдийн амжиргааг дээшлүүлэх жилтэй холбогдуулан эмзэг бүлгийн хүүхдүүд өндөр настангуудад үнэ төлбөргүй үйлчилсэн. Энэ үйлчилгээнд нийт 358 уншигч хамрагдаж үнэгүйгээр уншигчийн карт нээлгэсэн байна.

- ◆ Уламжлалт үйлчилгээтэй хослуулан хэрэглэгчдэд хэрэгцээ шаардлагатай байгаа нэмэлт үйлчилгээнүүдийг зохих хэмжээний төлбөртэй явуулж 400.0 төгрөгийн орлого олох төлөвлөгөөтэй ажилласнаас 777800 төгрөг оруулж төлөвлөгөөг 180% биелүүлсэн. Орлогын төлөвлөгөөг давуулан биелүүлснээр төсвийн сан зохих хэмжээгээр нэмэгдэж үйл ажиллагаандаа зарцуулж байна.
- ◆ Номын сангийн сан хөмрөгийг 8 төрлийн 446 ширхэг ном, 19 төрлийн тогтмол хэвлэл буюу 2159300 төгрөгний ном хэвлэл мэдээллийн материал нийт 2326200 төгрөгөөр сан хөмрөгөө баяжуулсан нь 2004 онтой харьцуулахад үнийн дүн 103.000 төгрөгөөр өссөн байна.
- ◆ Жил бүрийн эхний сард номын сангийн үйлчилгээний талаар уншигч хэрэглэгчдээсээ асуулгаар санал хүсэлтийг нь авч дүгнэлт хийн үйл ажиллагааныхаа төлөвлөгөөнд тусгаж ажилладаг. Энэ оноос албан газар, хувь хүмүүсээс эрэлт хэрэгцээтэй, шаардлагатай байгаа номын хэвлэлийн захиалгыг авч сан хөмрөгөө баяжуулсан.
- ◆ Уншигчиддаа хүрч ажиллахын тулд энэ онд зөөврийн номын санг ажиллуулах талаар нилээд анхаарч ажилласнаар албан газар, сургууль, цэцэрлэгүүдэд нийт 6 удаа очиж 66 ном олгож уншуулан 406 уншигчдыг хамруулсан байна. (Олгож уншуулсан ном уншигчдаас цөөн байгаа нь цэцэрлэгүүдэд үйлчилсэнтэй холбоотой)
- ◆ Номын сангийн сан хөмрөгт байгаа номыг уншигчдад сурталчилахын тулд сэдэвчилсэн үзэсгэлэнг түүхт ой, тэмдэглэлт өдрүүдээр 12 удаа, шинэ номын үзэсгэлэнг 4 удаа зохион байгуулсан. Мөн албан газруудад шинэ номын мэдээг хүргэж тогтмолжоод байна. Орон нутгийн телевиз нь санхүүгийн бэрхшээлээс шалтгаалан ажиллахгүй байгаа тул орон нутгийн сонинд мэдээлсэн.
- ◆ Фондын эрхлэгч-номзүйч Л.Долгор нь лавлагааг амаар болон бичгээр нийт 96 хүнд өгч татгалзлын дэвтэр хөтлөн ажилласан байна. Уншигч хэрэглэгчдийг мэдээллээр хангаж лавлагаа мэдээллийг амаар болон, баримтын, сэдэвчилсэн, тодотгосон хэлбэрээр нийт 21 хүнд өгч лавлагааны дэвтрийг хөтөлсөн.
- ◆ Хүүхдийн байгууллага үүсч хөгжсөний 80 жилийн ойд зориулж өөрийн сан хөмрөгт байгаа хүүхдийн зохиолчдын 41 ширхэг номоор бүртгэн мэдээлэх номзүйн гарын авлага, мэргэжлийн ажилчдад зориулж Засгийн газрын хөтөлбөрт тусгагдсан “Виртуаль номын сан” төслийн хүрээнд судалгаа шинжилгээ хийж номын санчдад мэдээлэл хийв.
- ◆ CDS/ISIS программ дээр мэдээлэл зүйч Г.Гантөгс 7000 ширхэг номыг электрон каталогт оруулаад байна.
- ◆ Хүүхдийн байгууллага үүсч хөгжсөний 80 жилийн ойг тохиолдуулан жил бүр Хүүхдийн төлөө төвтэй хамтран ивээн тэтгэж зохион байгуулдаг “Хүрэл тулга” наадмын тэргүүн шагналтнуудын бүтээлээр “Дурсамж дүүрэн хүүхэд нас” номыг эмхэтгэн гаргасан.
- ◆ Үйлчилгээний танхим бүр уншигчдынхаа судалгааг гаргаж хамрагдахгүй байгаа газруудад зөөврийн номын сангаар хүрч үйлчилж байгаа. Уншигчдынхаа идэвхийг өрнүүлэх, үйлчилгээндээ идэвхтэй оролцуулах үүднээс жил бүр тэргүүний уншигч хамт олон, хувь хүмүүсийг шалгаруулж шагнан урамшуулдаг. Энэ онд хамгийн олон уншигч хамруулсан

ХЦСургуулийн Эрдэнэтунгалаг багштай 4-ранги (хамт олноор), Цагдаагийн газрын жижүүрийн офицер Б.Энхбаяр, ХЦСургуулийн 10-р ангийн сурагч Батмөнх нар хувь хүмүүсээс шалгарч байгууллагын “Дурсамж” мөнгөн шагналаар шагнуулсан байна.

- ◆ Уншлагын танхим бүр мэдээллийн самбар ажиллуулж уншигчиддаа цаг үеийн болон хэрэгцээтэй мэдээллийг хүргэдэг. Мэдээллүүдийг сар бүр өөрчилж шинэчлэн хэрэглэгчиддээ тухай бүр шинэ мэдээлэл хүргэж байна.

2. Уламжлалт үйлчилгээнээс гадна хэрэглэгчдэд хүргэх нэмэлт үйлчилгээ

- ◆ Иргэдэд хэрэгцээтэй байгаа хувилан олшруулах болон компьютерийн үйлчилгээг нийт 300 хүнд хүргэж 123000 төгрөгний орлоготой ажилласан байна.
- ◆ УБ хотын “Коллектор” ХХК-ны дэмжлэгтэйгээр номын сан дотроо “Номын худалдаа”-ны цэгийг ажиллуулж сүүлийн үед гарч байгаа шинэ ном болон номын сангуудад зайлшгүй хэрэглэгддэг бүртгэл маягт картаар сумдын номын сангууд, хувь хүмүүст хүргэж 700,0 орчим төгрөгний гүйлгээ хийсэн байна.
- ◆ Мөн мэдээллийн болон уншлагын танхимуудад албан газруудтай гэрээ хийсний үндсэн дээр сургалт семинар, уулзалт ярилцлага зохион байгуулж 240.0 төгрөгний орлоготой ажилласан байна.
- ◆ Сургуулийн өмнөх насныхан болон бага ангийнханд зориулсан ардын уламжлалт ёс заншлыг сурталчилах “Тоглоом наадам”-ын өрөөг ажиллуулж ардын уламжлалт ёс заншлыг сурталчилж, танин мэдэхүйг нь хөгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулж III цэцэрлэгийн 0 бүлэг, V цэцэрлэгийн бэлтгэл бүлгийн нийт 63 хүүхдийг хамруулж оролцуулсан байна.

3. Фондын хадгалалт хамгаалалт, ном сурталчилгааны ажил үйлчилгээ

- ◆ Уншлагын танхим бүр ойрын фондод байгаа ном хэвлэлээ өөрсдийн бололцоогоороо сэлбэн засварлалт хийж нийт 388 номыг сэргээн засварлаж үйлчилгээнд гаргасан байна.
- ◆ Номын сангийн фондын номыг электрон каталогт оруулж байгаатай уялдан нэг бүрчилсэн бүх бүртгэлийг шинэчлэх шаардлага гарсан. Иймээс үндсэн фондын номыг номын санчдад хуваарилан данслалт хийж энэ оны байдлаар 32149 номын бүртгэлийг шинэчилээд байна.
- ◆ Аймгийн хүүхдийн төлөө төвтэй хамтран жил бүр “Хүрэл тулга” хүүхдийн яруу найргийн уралдаан, “Уран жиргээ” уран уншлагын уралдааныг зохион байгуулдаг. Энэ жил уралдаан тэмцээнд 27 сумын 120 хүүхэд оролцож авъяас чадвараа сорьсон.
- ◆ Төвийн цэцэрлэгүүдийн дунд уламжлал болгон зохион явуулдаг “Үлгэрийн баатрууд амилсан нь” тэмцээнийг зохион явуулж 3 баг оролцсоноос Дэгдээхэй цогцолборын “Үлгэрийн одод” баг тэргүүн байр эзэлсэн.
- ◆ БСГазартай хамтран Үндэсний бичиг үсгийн баярыг 05 дугаар сарын 01-нд зохион явуулсан. Энэ арга хэмжээнд 30 орчим хүн хамрагдсан. БСГазартай хамтран Үндэсний бичиг үсгийн баярыг угтаж зохион байгуулсан “Сайхан бичигтэн 2005” уралдаан, монгол хэлний багш нарын дунд зарлагдсан

“Монгол бичгийн шилдэг хөтөлбөр” шалгаруулах уралдааныг дүгнэн шагнаж урамшууллаа. Мөн Монголын Үндэсний бичиг үсгийн баярыг угтаж хийсэн ажлаа тайлагнаж монгол бичгээр хэвлэгдсэн номын үзэсгэлэн гаргаж сурталчиллаа.

- ◆ Номын сан нь уншигч, хэрэглэгчдийнхээ хүрээг тэлэхийн тулд энэ жилээс албан газар, ААН, ТББ, хувь хүмүүстэй хамтран үйл ажиллагаагаа явуулахаар төлөвлөн ажиллалаа. Төв аймгийн зохиолч, санхүүч Д.Лхагватай хамтран өөрийнх нь зохиосон “Миний хувь тавилан” номоор “Номын хишиг” хүндэтгэлийн уулзалтыг зохион явууллаа. Уг уулзалтад 40 гаруй хүн оролцож зохиолч маань өөрийн номоо оролцсон бүх хүмүүст бэлэг болгон барилаа.
- ◆ Номын сангийнхаа үйл ажиллагааг сурталчилах, хүн амд мэдээлэл хүргэх зорилгоор албан газруудад хийж гүйцэтгэж буй ажлаа сурталчилж, тэдэнд шинэ номын тойм болон мэдээлэл хүргэдэг. Энэ онд Хүмүүн цогцолбор, Ахмадын хороо, Ү сургууль зэрэг газруудад очиж сурах бичгийг хэрхэн ашиглах түгээх, хүргэх, мэдээллээ яаж олж авах талаар мэдээлэл хийсэн.
- ◆ Орчин үеийн утга зохиолыг үндэслэгч Д.Нацагдоржийн мэндэлсэн өдрөөр зохион явуулдаг “Номын баяр - 10 хоног”-ын арга хэмжээг Төв аймгийн Музейтэй хамтран Улс тунхагласны 81 жилийн ойтой хамтруулан төвийн сургуулиудын дунд тусгай удирдамжийн дагуу “Центавр” тэмцээнийг зохион явууллаа. Уг арга хэмжээнд ХЦСургуулийн “А”, “Б” байр, МСҮТ, IV сургууль, V сургуулийн нийт 5 баг оролцож IV сургуулийн “Нууцын хэлхээ” баг бусдыгаа хошуучлан тэргүүн байранд шалгарлаа.
- ◆ Цэгмэд багштай 10^B, Мядагмаа багштай 10^A ангиудын хүсэлтээр номын сангаас мэдээллээ хэрхэн олж авах талаар мэдээлэл хүргэж нийт 61 сурагч хамрагдсан.
- ◆ Насанд хүрэгчид, хүүхдийн уншлагын танхим нь тус бүр 5 хүүхдийн бүрэлдэхүүнтэй идэвхтэн уншигчдыг ажиллуулж тэднийхээ туслалцаа дэмжлэгтэйгээр номыг нэг бүрчилсэн бүртгэлд авч СЧЦАжил зохион явуулж байна. Мөн сургуулийн сурагчдыг уншлаганд хамруулах талаар идэвхи санаачлагатай ажилладаг.
- ◆ Насанд хүрэгчдийн танхим нь шинэ номын тойм 1 удаа хийж 28 хүүхэд хамрагдсан. Хүүхдийн уншлагын танхим нь 2005 онд IY сургуулийн 5-7 ангийн 81 хүүхдэд 9 ном, I,II,Y цэцэрлэгүүдийн 325 хүүхдэд 57 номоор чанга уншлага хийсэн.
- ◆ Эрдэнэ, Заамар, Цээл, ХЦСургуулийн “А” байрны номын сангуудад зөөврийн номын сан ажилуулж 31 номоор үйлчилсэн байна.

4. Орон нутгийн номын сангуудад мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлэх, номын санчдын мэдлэг мэргэжлийг дээшлүүлэх үйлчилгээ

- ◆ Баян-Өнжүүл, Бүрэн, Дэлгэрхаан, Баянцогт, Жаргалант, Сүмбэр зэрэг 6 суманд мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлж үйл ажиллагааг нь үнэлэн зөвлөгөө өгсөн.
- ◆ Эрдэнэ, Алтанбулаг, Шижир алт, Аргалант зэрэг 4 сумын номын санд мэргэжлийн номын санчдын бүрэлдэхүүнтэй баг очиж ажиллан данс бүртгэл, каталогийг шинэчилж орчин үеийн шаардлагад нийцэхүйц номын сан болголоо.

- ◆ Сумдын номын сангуудыг тухай бүр мэдээллээр хангаж байх, мэдлэг өгөх үүднээс улирал бүр “Номын санч” сонинг гаргаж номын санч нарт хүргээд байна.
- ◆ Сургалт семинарт хамрагдагсдын тоо жилээс жилд нэмэгдэж мэдлэг мэргэжил нь дээшилж байна. Энэ онд 5 төрлийн сургалт семинарт давхардсан тоогоор 49 номын санч оролцож нийт номын санчдын 92% нь хамрагдав. Сургалт семинарт хамрагдсанаар номын санчид сүүлийн үеийн мэдээ мэдээлэл сонсож, мэдлэг боловсролоо дээшлүүлж цаашдын бодлого чиглэлээ тодорхойлоход нь тус дэм болж байна.

5. Албан хаагчдын нийгмийн асуудал, засвар үйлчилгээ

- ◆ Мэргэжлийн албан хаагчдын цалинг 2005 оны МУ-ын ЗГ-ын 110-р тогтоолоор тогтоон, үр дүнгийн гэрээг хагас, бүтэн жилээр дүгнэн үнэлж мөнгөн урамшууллыг тооцон олгож байна.
- ◆ Соёл урлагийн ажилчдын өдрийг БСГ, Музей, Театр киноны хүрээлэнтэй хамтран тэмдэглэн өнгөрүүлээ. Уг арга хэмжээний хүрээнд волейбол, шатар, дартс гэсэн 3 төрлөөр тэмцээн зохион явуулж нэгдсэн дүнгээр номын сангийн баг тэргүүн байрыг эзэлсэн.
- ◆ Байгууллагын харъяанд байдаг 5 өндөр настанд цагаан сар, олон улсын ахмадын өдөр байгууллага дээрээ хүлээн авч гарын бэлэг гардуулсан. Энэ арга хэмжээнд 81000 төгрөг зарцуулсан.
- ◆ ОУ-ын хүүхдийн баяраар байгууллагын нийт албан хаагчдын хүүхэд багачуудыг ажил дээрээ хүлээн авч шатар, даамны тэмцээн зохион байгуулж гарын бэлэг гардуулсан.
- ◆ Дулаан, цахилгааны эрчим хүч, Холбоо, Чандмань зэрэг харилцагч газруудтайгаа гэрээ хийсний үндсэн дээр сар бүр тооцоо хийж өр авлагагүй ажиллаж байна.
- ◆ 2005 онд хүүхдийн уншлагын танхим, насанд хүрэгчдийн уншлагын танхимуудад төсөвт тусгагдсаны дагуу 1.000.000 төгрөгний засвар үйлчилгээ хийж, чөлөөт сонголтын зохион байгуулалттай болгосон.
- ◆ Байгууллагын бүх албан хаагчид 5 дугаар сарын 28-ны, 8 дугаар сарын 28-ны өдөр их цэвэрлэгээ хийж, байгууллагын бүх цонхыг арчиж цэвэрлэн, өрөөнүүдийн дрозжыг угааж цэвэрлэсэн.
- ◆ Энэ оны төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу байгууллагын бүх албан хаагчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт орууллаа.

ҮБС АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Аймгийн засаг даргын шийдвэрээр хуучин ОНС Музей, Номын сан гэсэн нэг байгууллагыг Боловсрол Соёлын газрын даргын 2005 оны 2-р сарын 21-ны 05 тоот тушаалаар 2 байгууллага болгон салгаж Аймгийн Төв номын санг бие даасан статустай болгон ажиллуулсан билээ.

2005 онд Төв номын сан үндсэн 8.5 орон тоотой 24345.1 мянган төгрөгийн төсөвтэй, 85485.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгөтэй, 476.9 мянган төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгөтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж ирлээ.

2005 онд төрөөс баримтлах соёлын бодлого, Соёлыг хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөөг үндэслэн байгууллагын үйл ажиллагааны хэтийн төлөвлөгөө (2005-2010)-г боловсруулан мөрдөн ажиллаж байна. Бие даасан байгууллага болсонтой холбогдуулан байгууллагын дотоод журам, ажиллагсадтай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээ, үр дүнгийн гэрээ, ажлын байрны тодорхойлолт зэргийг шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлэх ажлыг эхлүүлээ.

1. Гэрээний биелэлт

- ◇ 2005 онд Аймгийн Боловсрол, Соёлын газрын даргатай бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээ байгуулан ажилласан. Гэрээний биелэлтийг заалт бүрээр нь гаргаж хавсаргав.
- ◇ Байгууллагын ажиллагсадтай байгуулсан гэрээг 2005 оны 12-р сарын 20-ны дотор дүгнэж байгууллагын аварга, тэргүүнийг шалгаруулан шагнаж урамшуулсан бөгөөд манай байгууллагаас Аймгийн шилдэг соёлын ажилтан номинацид нэг номын санч шалгарлаа.
- ◇ Байгууллагын үйлчилгээний чанарын талаар уншигчдаас социологийн судалгаа авч үр дүнг нь харгалзан ажиллаж байна. “САМА” телевизээр номын сангийн үйлчилгээг сурталчлах ажлыг зохион байгууллаа.

2. Хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилт түүний үр дүн

- ◇ Монгол улсын Соёлын тухай хууль, Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль, Төрийн албан ёсны хэлний тухай хуулиуд болон Төрөөс баримтлах соёлын бодлого, Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн “Монголын нууц товчоог” мөнхөд эрхэмлэн дээдлэх тухай, Номын санд ном хандивлах тухай зарлиг зэрэг хууль тогтоомж, зарлигийг нийт ажиллагсадаар дахин судлуулж уншигчдад сурталчлах ажлыг зохион байгуулж байна.

Монгол улсын засгийн газрын 2004-2008 онд хэрэгжүүлэх мөрийн хөтөлбөрийн 2.2-ын 30-р заалтанд хамаарах 2 заалтанд хувийн хэрэг хөтлөн 2005 оны гүйцэтгэлийг гаргаж Аймгийн ЗДТГ-т хүргүүллээ. Аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийн 44-р заалтыг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан мөрдөн ажиллаж байна. 2005 оны биелэлтийг гаргаж холбогдох газруудад хүргүүлсэн болно.

Аймгийн Номын сан байгуулагдсаны 70-н жилийн ойг 2006 онд тэмдэглэхтэй холбогдуулан Аймгийн ИТХ-ын тэргүүлэгчдийн 92-р тогтоол, Аймгийн Засаг даргын 344 тоот захирамж гаргуулан уг тогтоол захирамжийн биелэлтийг хангуулах бэлтгэл ажлын төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж байна.

БСШУ-ны сайдын 2004 оны 89-р тушаалаар батлагдсан СӨБ, ЕБС-ийн сурагчдын заавал унших 328 номын жагсаалт гаргаж тус номын санд байгаа 188 ном, бусад холбогдох материалыг тусгай тавиурт байрлуулан уншигчдад ашиглуулж байгаа бөгөөд байхгүй байгаа 140 ном зохиолыг олж фонд бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна.

- ◇ Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн холбогдох заалт, аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийн 44-р заалтанд хувийн хэрэг хөтөлж зохих баяжилтыг тухай бүрт хийж байна.

3. Төсвийн зарцуулалт, үр дүн

- ◆ Өөрийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлт

мян.төг

Он	Төлөвлөгөө	Биелэлт	Хувь
2004	300.0	300.0	100%
2005	300.0	320.0	106.6 %

- ◆ Байгууллагын өр авлага барагдуулалт

мян.төг

Он	Өглөг	Авлага
2004	-	3.5
2005	-	45.5

- ◆ Батлагдсан төсвийн зарцуулалт (2005 он)

мян.төг

Үзүүлэлт	Төсөв	Гүйцэтгэл	Зөрүү
Нийт дүн	31610.1	31526.6	- 83.5
Цалин	7293.1	7292.7	-71.1
НДШимтгэл	1925.5	1925.5	-
Бичиг хэргийн зардал	196.1	196.1	-
Гэрэл цахилгаан	479.0	479.0	-
Түлш халаалт	11605.4	11594.4	-11.0
Шуудан холбоо	81.9	81.9	-
Цэвэр бохир ус	99.9	99.8	-0.1
Томилолт	150.0	150.0	-
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	33.1	33.1	-
Ном хэвлэл авах	1060.0	1060.0	-
Урсгал засвар	121.1	121.1	-
Нэг удаагийн тэтгэмж	300.0	298.7	-1.3
Бусад	8265.0	8265.0	-

4. Байгууллагын дотоод ажил , зохион байгуулалтын тухай

- ◆ Байгууллагын үйл ажиллагааны хэтийн төлөвлөгөөг /2005-2010он/ боловсруулан жил жилээр төлөвлөн хэрэгжүүлж байна. 2005 онд төлөвлөгдсөн ажлуудыг 100% хэрэгжүүлсэн гэж дүгнэж байна.
- ◆ Байгууллагын дотоод журам, ажиллагсадтай байгуулах хөдөлмөрийн гэрээ, үр дүнгийн гэрээ зэргийг шинэчлэн байгуулах, биелэлтийг нь 2005 оны эцэст дүгнэж урамшуулан шагнах, хариуцлага тооцох асуудлыг шийдвэрлэсэн.

- ◇ Байгууллагын дотоод ажлыг жил, улирал, сараар төлөвлөн биелэлтийг тухай бүр нь тооцон дүгнэж хэвшсэн. 2005 онд жилээр 42 ажил төлөвлөж 38 ажлыг бүрэн хэрэгжүүлж 3 ажлыг 50%-иас дээш биелүүлж, 1 ажлыг хэрэгжүүлж чадаагүй байна. Хэрэгжилтийн хувь - 90.4 %, Байгууллагын ажил төрлийн цуглааныг 14 хоногт 1 удаа зохион байгуулж байна.
- ◇ Байгууллагын дотоод засвар хийснээр халаалт гэрэлтүүлгийн орчин сайжирсан. Бичиг хэргийн материлаар хангах асуудалд ахиц гарсан. Ус буцалгагч зэрэг техник хэрэгслээр хангагдсан, ажлын хувцас болон ариун цэврийн шаардагдах материалаар хангаж хэвшсэн. Төсвийн чадвараас хамааран хоолны мөнгө, унааны мөнгө зэрэг бодит арга хэмжээ авч чадахгүй байна.
- ◇ 2005 онд байгууллагын захиргаанд иргэдээс болон ажиллагсдаас 4 өргөдөл ирсэн. Иргэдээс ирсэн 3 өргөдөлд хугацаанд нь хариулт өгсөн. Байгууллагын 1 ажилтнаас ирсэн өргөдлийг шийдвэрлэж чадаагүй.

5. Хөтөлбөрийн хэрэгжилт

Энэ бүлэгт хамаарах асуудлыг 2-р бүлэгт оруулсан болно.

6. Хяналт-шинжилгээ тайлан мэдээллийн байдал

- ◇ Өөрийн байгууллагын ажиллагсдын ажлын үр дүнг хагас бүтэн жилээр шалган дүгнэж ур чадварын нэмэгдлийг өөрчлөх, шагнаж урамшуулах ажил зохиож байна. Манай байгууллагын үйл ажиллагаанд 2005 онд дээд удирдах байгууллагаас хяналт-шинжилгээ хийгдээгүй болно.
- ◇ Улирал тутам гаргадаг СУ-3 тайланг тогтоосон хугацаанд нь гаргаж БС-ын газар, болон Статистикийн хэлтэст хүргүүлж байсан. Жилийн эцэст СУ-3, СУ-10, СУ-15 тайлангуудыг БС-ын газар, Статистикийн хэлтэс, Үндэсний Номын санд тус тус хүргүүлсэн болно.

7. Мэргэжлийн ур чадвар

- ◇ Өөрийн байгууллагын болон хөдөө сумдын нийт номын санчдын мэргэжил боловсролын дэлгэрэнгүй судалгаа гарган авсан. 2005 онд давхардсан тоогоор 6 хүнийг 3-7 хоногийн сургалт семинарт хамруулсан. Хөдөөгийн номын санчдын нэг өдрийн сургалтыг өөрийн байгууллага дээр зохион байгууллаа.

8. Байгууллага орчны тохижилт

- ◇ Байгууллага орчноо тохижуулах зураглал гарган гадна орчноо тохижуулахад төсвийн болон хандивийн хөрөнгөөр 850.0 мянган төгрөг зарцуулан 480 ш хайлаас тарьж, 2 ш цэцгийн мандал, 52 м хашаа хайс барьж 150 м² талбайг тэгшлэн хайргажуулах ажил хийлээ.
- ◇ Аймгийн Засаг даргын нөөц болон орон нутгийн өмчийн сангийн хөрөнгөөр Номын сангийн барилгын гадаад дотоод орчинд 8.8 сая төгрөгийн их засвар хийлээ. Энэ бүхний үр дүнд ажиллагсдын болон үйлчлүүлэгчдийн ажиллах орчин сайжирлаа.

ХОВД АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН

Ховд аймгийн төв номын сан нь 2005 онд 67 дахь жилдээ үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Тэрээр Монгол улсын Засгийн газраас Соёлын байгууллагын талаар дэвшүүлсэн зорилт, төрийн бодлого болон аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд гол анхаарлаа хандуулж ажиллаа.

2005 онд манай байгууллага үйлчилгээнийхээ чанарт ахиц гаргаж, төлөвлөгөөт үзүүлэлтээ биелүүлэх, номын фондыг баяжуулан, техник тоног төхөөрөмжөөр хангах, материаллаг баазаа бэхжүүлэхийг гол зорилгоо болгож дараах чиглэлээр үйл ажиллагаа явууллаа. **Үүнд:**

Төв номын сангийн бүтэц бүрэлдэхүүн

2005 онд Төв номын сан нь захирал, номын санч 6, үйлчлэгч 2, манаач гэсэн 10 орон тоотойгоор ажил үйлчилгээ явууллаа. Нийт ажилчдын 60 хувь нь номын санчаар мэргэшсэн байгаа нь цаашид үйл ажиллагаа хэвийн явуулах боломжтой хэмээн үзэж байна.

Энэ 2005 онд дараах хүмүүс зохиох ажил үүргийг хариуцан явууллаа.

- ◆ Т.Нямхүү. Захирлаар 2005 оны 7 сарын 15 хүртэл
- ◆ Б.Одонпүрэв. Захирлаар 2005 оны 8 сарын 15-наас
- ◆ Д.Саранцэцэг. Номзүйч- арга зүйчээр
- ◆ Н.Нямсүрэн. Фондын эрхлэгч, нярав
- ◆ Б.Оюунгэрэл. Гэрээр ном олгогч, архив бичиг хэрэг, 2005 оны 10 сарын 8 хүртэл
- ◆ М.Эрдэнэ. Хүүхдийн уншлагын танхимын санчаар
- ◆ Б.Мөнхжаргал. Насанд хүрэгчдийн танхимын санчаар
- ◆ Б.Алимаа. Насанд хүрэгчдийн номын санчаар
- ◆ Д.Оюунчимэг. Үйлчлэгч-бичиг хэргээр
- ◆ Д.Шинэхүү, Ц.Цэнд-Аюуш нар үйлчлэгчээр
- ◆ Б.Цэрэн. манаачаар тус тус ажиллаа.

Жич: Захирал Т.Нямхүү өндөр насныхаа тэтгэвэрт гарсан тул түүний ажлын байранд Б.Одонпүрэв төрийн албан хаагчийн шалгалтаар тэнцэж, аймгийн Засаг даргын 2005 оны 8 сарын 12-ны 188 тоот захирамжийн дагуу томилогдон ажиллаа.

Гэрээр ном олгох, бичиг хэргээр ажиллаж байсан Б.Оюунгэрэл ажилдаа тэнцэхгүйн улмаас ажлаас чөлөөлөгдсөн учир түүний оронд үйлчлэгч Д.Оюунчимэг түр хугацаагаар, Д.Оюунчимэгийн оронд Ц.Цэнд-Аюушийг үйлчлэгчээр тус тус түр хугацаагаар ажиллуулав.

Байгууллагын тухайд

- ◆ 2005 онд тус байгууллага нь 8447057 төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 45460 төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгөтэй, 2 ажлын байртайгаар үйл ажиллагаагаа явууллаа.
- ◆ Манай төв номын сангийн барилга нь баригдсан цагаасаа хойш 33 дахь жилдээ засвар үйлчилгээнд хамрагдалгүйгээр үйлчилгээ явуулж байна. Одоо тус барилгын хаалга цонх гажиж, бүх эд зүйл нь муудаж, дээвэр таазнаас дусаал ус гоожиж, ханын шавар нь нурж үйлчилгээ явуулах шаардлага

хангахгүйд хүрээд байна. Энэ талаар аймгийн мэрэгжлийн хяналтын газраас шинжээчид ирж үзэн хоёр ч удаа үйлчилгээ явуулахыг хориглосон улсын байцаагчийн дүн шинжилгээ гаргасан боловч эрэлт үйлчилгээ их байгаа учир аргагүйн эрхэнд ажиллаж байна.

Орон нутгийн удирдлагуудад энэ тухай удаа дараа мэдэгдсэн боловч дорвитой шийдэлд хүрч чадахгүй байсаар байна.

- ◆ Барилгын засварын зургийг 38.7 сая төгрөгөөр хийхээр төсөвлөн БСШУЯ-нд уламжласан ч 2006 оны төсөвт суусангүй хойшиллоо.

Цаашид засвар хийхгүйгээр үйл ажиллагаа явуулахад хүндрэлтэй байгаа учир үйл ажиллагаа зогсоож хаалгаа барихад хүрээд байна.

- ◆ 2005 онд тус баригад дорвитой ажил хийгээгүй бөгөөд миний бие ажил авснаар хамт олны хүчинд тулгуурлан урсгал засвар хийж, гэрлийн монтаж солих, ражетор угаах, үзүүлэн самбар хийх зэрэгт нийтдээ 380000 төгрөгний ажил хийлээ.

- ◆ Энэ онд манай байгууллагын ажил үйлчилгээнд гарсан өөр нэг томоохон алхам бол хүүхэд багачуудын танин мэдэхүй, уншлага үйлчилгээний хэрэгцээг хангах зорилго бүхий “Хүүхдийн номын өргөө”-тэй болсон явдал юм.

- ◆ Хүүхдийн номын өргөөний барилга нь хуучин гэр ахуйн барааны дэлгүүрийн чулуун барилга бөгөөд түүнийг сэргээн засварлах ажлыг УБ хотын Бат хэрэйд ХХК хийж гүйцэтгэсэн юм.

Тэрээр 2004 оны 8 сард засварын ажил эхэлж 11 сарын 22-нд орон нутгийн удирдлагуудад хүлээлгэн өгсөн байдаг. Уг өргөө нь засвар үйлчилгээ дутуу хийгдсэн, төсөв мөнгө байхгүй зэрэг бас бус шалтгаанаар 10 гаруй сарын хугацаанд ашиглалтгүй хаалттай байсан бөгөөд улмаар миний бие ажил авсны дараа ажилчдынхаа саналын дагуу тэдний хүчийг дайчлан нөөц бололцоогоо ашиглан зарим нэг засвар үйлчилгээг хийж, 2005 оны 9 сарын 5 өдөр нээж ашиглалтанд оруулав.

- ◆ Бид уг барилгад цахилгааны асуудлыг шийдэж, ойрын фонд байгуулах, гадна ОО байрлуулах, давхар хаалга хийх, зарим дутуу зүйлийг хийхэд 450.0 төгрөгийн засвар хийсэн бөгөөд одоогоор ажилчдынхаа хүч, байгаа нөөц бололцоогоо ашиглан үйл ажиллагаагаа жигдрүүлэн ажиллаж байна. Цаашид дуу намасгуур тавьж, чимээ шуугиан дарах, агааржуулалт хийх, дотор ОО-н өрөөг дахин засварлах, шалны плитаг солих, дэвсгэр дрозжжор дулаалах гээд хөрөнгө мөнгө шаардсан хийж гүйцэтгэх ажил багагүй байна. Уг өрөөний төсөв мөнгө нь 2006 онд батлагдаж байгаа болохоор цахилгаан, дулаан зэрэг үйлчилгээн дээр бага хэмжээний өртэйгөөр дараа онтой золгох болоод байна.

- ◆ Бид ажлаа жил, улирал, сараар төлөвлөж, гүйцэтгэлийг нь шалгаж тухай бүрд нь дүгнэж ажлын хариуцлага тооцон ажиллахаас гадна Аймгийн Боловсрол соёлын газар, Нийгмийн бодлогын хэлтэстэй үр дүнгийн гэрээ байгуулан дүгнэж ажиллаа.

Энэ бүхний үр дүнд жилдээ 27347 ирцэд 56502 ном олгон уншуулж, 1574 карт нээж, номын фондоо 410 номоор баяжууллаа.

Үүнийг хувиар тооцвол байнгын уншигчаас бусад үзүүлэлтээ 100-111 хувиар давуулан биелүүлсэн бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад байнгын уншигч 12.2 хувиар, ирц 0.07 хувиар, ном олгот 12.1 хувиар тус тус өссөн дүн гарч байна.

- ◆ Энэ онд манай байгууллагын 2004 оны ажлыг Аймгийн Аудитын газраас шалгасан шалгалтанд бид амжилттай шалгагдсаны дээр 2005 оны нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт нэвтрүүлсэн байгууллагаар шалгарлаа. Мөн номзүйч, арга зүйч Д.Саранцэцэг Монгол Ардын Хувьсгалт Намын Хүндэт тэмдэг, үйлчлэгч Д.Оюунчимэг Монголын Залуучуудын холбооны Хөдөлмөрийн алдар алтан медалиар шагнагдсанд бид бүхэн баяртай байна.
- ◆ Энэ амжилтаа бид хүүхдийн номын өргөө байгуулагдсан, байгууллагын хамт олны ажлын идэвхи, зүтгэл, үйлчилгээний чанар, уйгагүй хөдөлмөрийн үр шимтэй холбон тайлбарлаж байна.

Төв номын сангийн 2005 оны уншлага үйлчилгээний мэдээ

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
1.	Номын фонд	400	410	100.25%
2.	Байнгын уншигч	2620	1574	60.0%
3.	Олгож уншуулсан ном	54000	56502	104.60%
4.	Ирц	24474	27347	111.70%

Төв номын сангийн 2005 оны уншлага үйлчилгээг номын санч бүрээр гаргасан үзүүлэлт

Д/Д	Номын санчид	Үйлчилгээний төрөл	Биелэлт, үр дүн	Уншлага үйлчилгээ	Ном олголт	Ирц
1.	М.Эрдэнэ	Хүүхдийн танхим	Төлөвлөгөө	820	17500	8000
			Гүйцэтгэл	868	18703	8866
			Хувь	100.5%	100.6%	110.8%
2.	Б.Алимаа	Насанд хүрэгсдийн танхим	Төлөвлөгөө	820	17500	8000
			Гүйцэтгэл	311	18300	8741
			Хувь	37.9%	104.5%	100.9%
3.	Ц.Мөнхжаргал	Насанд хүрэгсдийн танхим	Төлөвлөгөө	820	17500	8000
			Гүйцэтгэл	343	18975	9516
			Хувь	41.8%	108.4%	118.9%
4.	Б.Оюунгэрэл Д.Оюунчимэг	Гэрээр ном олгогч	Төлөвлөгөө	160	1500	474
			Гүйцэтгэл	52	524	221
			Хувь	32%	34.9%	46.6%
5.	Н.Нямсүрэн	Номын фонд	Төлөвлөгөө		400	
			Гүйцэтгэл		410	
			Хувь		100.2%	

Хүүхдийн уншлагын танхим

- ◆ Тус танхимын номын санчаар байгууллагадаа 25 дахь жилдээ тогтвор суурьшилтай ажиллаж байгаа М.Эрдэнэ ажиллаа.
- ◆ Энэ танхим нь 60 хүүхдийн суудалтай, ойрын фондондоо 3500 гаруй номтой бөгөөд оны эхнээс 9 сарын 5 хүртэл хугацаанд төв номын сан дээр

үйлчилгээ явуулсан бөгөөд хүүхдийн номын өргөө нээлтээ хийсэн тул үйл ажиллагаа нь тэнд шилжин ажиллаа.

- ◆ Тэрээр ажил үйлчилгээний жилийн төлөвлөгөөг 100 хувь биелүүлэн, байнгын уншигчийг 112.3 хувиар, ном олголтыг 110.4 хувиар, ирцийг 117.6 хувиар тус тус давуулан биелүүлж байгууллагын оны шилдэг ажилтнаар шалгарлаа.
- ◆ Энэ тасаг нь 2005 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөндөө дэвшүүлсэн 3 зорилтот 16 төрлийн төлөвлөгөөт ажлаа бүрэн дүүрэн биелүүлсэн амжилтаар шинэ онтойгоо золгож байна.
- ◆ Мөн баяр ёслол, тэмдэглэлт өдрүүдийг тохиолдуулан байгууллагаас зохион явуулдаг соёл олон түмний ажилд идэвхи санаачлагатай оролцож бусдыгаа хошуучлан ажилласан бөгөөд уншигч, үйлчлүүлэгчийн хамгийн их ойр дотно танхимаар тодроод байна.

Үүнд: Монголын багш нарын баяраар “Багшдаа барих миний бэлэг” 14 хоногийн аян зохиож 487 уншигчдад 1172 номоор үйлчилсэн бол, Олон Улсын Эмэгтэйчүүдийн баяр Мартын 8-аар “Ээжийн баяр миний баяр” 14 хоногийн ажил зохион явуулж 470 уншигчдад 1120 номоор үйлчилсэн байна.

- ◆ Тус танхим нь зөвхөн номын аян зохиогоод зохиогоод зогссонгүй хүүхэд багачуудын ярих чадвар, ой тогтоомж, танин мэдэхүйг хөгжүүлэх олон чухал арга хэмжээг зохион явуулсан.

Тэрээр жилийн хугацаанд номын сэдэвчилсэн үзэсгэлэн 15 удаа, шинэ номын үзэсгэлэн 4, тойм яриа 12, дүрийн тоглолт 3, аман сэтгүүл 1, чанга уншлага 16, мэдээлэл 14, урилгын уншлага 28 удаа хийж 101 ном засварлан ажиллаа.

Насанд хүрэгчдийн уншлагын танхим

- ◆ Тус танхимд номын санч Ц.Мөнхжаргал, Б.Алимаа нар ажиллаа. Насанд хүрэгчдийн танхим нь 90 хүний суудалтай, ойрын фондондоо 7000 гаруй номтой бөгөөд 2005 онд байнгын уншигчаас бусад үзүүлэлтээ 100 хувь биелүүлсэн бөгөөд 654 карт нээж, 18260 ирцэд 37275 номоор үйлчилсэн байна.

Байнгын уншигчийн төлөвлөгөөнөөс бусдыг 100 хувь биелүүлсэн бөгөөд өмнөх онтой харьцуулахад өссөн үзүүлэлт гарч байна.

- ◆ Тэд үйлчлүүлэгчдэд зөвхөн ном олгож уншлага явуулахаас гадна тэдний дунд шинэ номын мэдээлэл, тойм яриа хийж зурагт хуудас гарган номын санд ховор, эрэлт ихтэй бүтээлүүдийг компьютерт оруулан олшруулж үйлчилгээгээ хүртээмжтэй, чанартай болгох талаар анхааран ажиллаа.
- ◆ Уншигч үйлчлүүлэгчдийн дунд Д.Нацагдоржийн мэндэлсний 99 жилийн ойд зориулан 14 хоногийн аян зохиож “Шувуун саарал” богино өгүүллэгийн наадмыг амжилттай зохион байгуулж явууллаа.
- ◆ Мөн ЕБС-ийн ахлах анги, их дээд сургуулийн оюутан нарын дунд Б.Ринчен агсны уран бүтээлийг сурталчилах ажил хийж “Дэвжээ” тэмцээн явуулсан нь ихээхэн үр дүнтэй ажил боллоо.
- ◆ Жилийн хугацаанд 28 удаа номын үзэсгэлэн гаргаж ажиллаа.

Гэрээр ном олгох тасгийн тухай

- ◆ Энэ тасагт 2005 оны гурав дугаар улирал дуустал Б.Оюунгэрэл ажиллаж байлаа. Тэрээр эхний 10 хоногийн байдлаар 36 уншигчид карт нээж, 108 ирцэд 262 ном олгож үйлчилжээ.
Энэ нь төлөвлөгөөнөөс харьцангуй бага үзүүлэлт бөгөөд үүнд байгууллагын захиргааны зүгээс дүгнэлт хийж хариуцлагаа өндөржүүлэх шаардлага тавьсан боловч өөрийн хүсэлтээр ажлаас чөлөөлөгдөх өргөдлөө өгснөөр түүний ажлыг Д.Оюунчимэг оны сүүлийн 2 сар гаруй хугацаандаа түр томилогдон ажиллаа.
- ◆ Б.Оюунчимэг ажил авсан богино хугацаанд гэрээр ном олгох тасгийн үйлчилгээнд ахиц гаргаж 16 уншигчид карт нээж, 113 ирцэд 262 ном олгож үйлчилсэн бөгөөд одоо тус тасаг жилийн эцсийн дүнгээр байнгын уншигч 52, ирц нь 221, ном олголт нь 524д хүрээд байна. Энэ бүхний эцэст жилийн төлөвлөгөө байнгын уншигч 63 хувиар, ном олголт 70 хувиар, ирц 55 хувиар тасарч байгаа.
- ◆ Гэрээр ном олгох тасаг нь бусад номын санчидтай хамтран СОТА-д оролцохоос гадна байгууллагын бичиг хэргийг давхар гүйцэтгэж ажиллаа.

Фондын үйл ажиллагааны тухайд

- ◆ Фондын эрхлэгчээр 34 жил ажилласан ахмад ажилтан Н.Нямсүрэн ажиллаа. Уншлагын танхимууд болон гэрээр ном олгох тасаг, номзүйчдээс нийт 86 удаа захиалга авч, 302 ном, сонин сэтгүүл данслан уншигчдад олгож ажиллаа.
Жилийн турш 410 номоор фондоо баяжуулж фондын номын тоог 97150 хүргэлээ.
- ◆ Тус тасаг нь баяр ёслол, тэмдэглэлт нэрэмжит өдрүүдэд номын сэдэвчилсэн үзэсгэлэн 18 удаа гаргаж СОТА-ын график гаргаж түүндээ ажлаа уялдуулан ажиллаж үйлчиллээ.
Зохиолчид болон суут хүмүүсийн амьдрал үйл ажиллагаа, уран бүтээлийг сурталчилсан самбар хоёрыг хийж, 95 номонд сэлбэн засалт хийж ажиллаа.
- ◆ Тэрээр тус байгууллагын няравын ажил давхар хавсран хийж байгууллагын дотоодод хэрэглэх аж ахуйн материалаар цаг тухайд нь хангаж номын санчидтай картын тооцоо хийж, орлогын мөнгийг цаг тухайд нь тушааж ажиллаа.
Мөн өөрийн өрөөний болон байгууллагын үзэмж, соёлтой байдалд анхаарч хэд хэдэн өрөөг цэцэгжүүллээ.

Номзүйн тухайд

- ◆ 2005 онд номзүйчээр Д.Саранцэцэг ажиллаа.
Байгууллагын захиргаатай үр дүнгийн гэрээ хийж дүгнүүлэн ажилласан ба байгууллагын төлөвлөгөөт үзүүлэлтийн тайлан мэдээг улирал, сараар тооцон нэгтгэн гаргаж, холбогдох байгууллагуудад тайланг цаг тухайд нь өглөө.
- ◆ Энэ онд нийт 231 ширхэг номыг 1106800 төгрөгөөр худалдан авч фонд баяжуулж, түүнд техник ажиллагаа бүрэн хийж, уншлага үйлчилгээнд оруулж ажиллаа.
- ◆ Шинэ номын картыг үндсэн каталогт цаг тухайд нь байрлуулж уншигч

хэрэглэгчидэд мэдээлэл бэлтгэж ажилласан бөгөөд үндсэн каталогт сар улирлаар редактын хийж каталогийн бүрэн бүтэн байдалд байнга хяналт тавьж ажиллаа.

- ◆ Уншигчдийн эрэлт хэрэгцээг бүрэн дүүрэн хангахын тулд бичгийн лавлагаа 4, аман лавлагаа 23 удаа өгч 8-10-р ангийн сурагчдын эх зохиол, орон нутгийн зохиолчдийн уран бүтээл гэсэн картын сангууд хийж үйлчиллээ. Мөн ардын зохиолч Б.Лхагвасүрэнгийн уран бүтээлийн намтар номзүйн бүртгэл, хууль эрх зүйн болон шинэ номын санамж өгөх номзүйн бүртгэлийг хийж үйлчиллээ.
- ◆ Номын санчдад мэргэжлийн зөвлөлгөө өгөх, тэдний ажлыг үнэлэн дүгнэх, соёл олон түмний ажлыг удирдан зохион байгуулах зэрэг ажлуудыг хариуцан ажиллаа.
- ◆ Номын санчдад мэргэжлийн хичээл заах хөтөлбөр гаргаж түүний дагуу номын сангийн мэргэжлийн сургалт явуулж Дуут, Үенч, Цэцэг сумын номын санч нарт арга зүйн зөвлөгөө өгч хамтран ажиллаа.

Цаашдын зорилт

- ◆ Байгууллагын ажил үйлчилгээний горимд өөрчлөлт оруулж, уншлага үйлчилгээнд чанарын өөрчлөлт гаргаж, төлөвлөгөөт үзүүлэлтийг 100 хувиар давуулан биелүүлэх,
- ◆ Байгууллагын барилгад МХГ-ийн улсын байцаагчийн дүгнэлт гаргуулж, их засварын хийж гүйцэтгэх төсөл төлөвлөгөөг боловсруулан удирдах байгууллагуудад хүргүүлж 2007 онд их засварт оруулах нөхцөл бололцоог хангах,
- ◆ Ажилчдын ажлын нөхцөл бололцоог сайжруулж, тэдний боловсрол мэдлэгийг дээшлүүлэх талаар анхаарч бүх номын санчдад компьютерийн хэрэглээний программуудыг эзэмшүүлэхээс гадна 1-2 ажилтанг мэргэжил дээшлүүлэх курс сургуульд явуулж суралцуулах,
- ◆ Хүүхдийн номын өргөөний дутуу хийгдсэн засварыг гүйцээж үйл ажиллагааг нь жигдрүүлэх,
- ◆ Номын сангийн фондонд ээлжит бус тооллого явуулж номын бүртгэлийг шинэчлэн, фондын номыг ДДС ангилалаар ангилан, электрон каталогт оруулж үйлчилгээг нь байнгын хэрэглээ болгох,
- ◆ Номын санчдад СОТА-ыг шаардлагын өндөр түвшинд явуулах арга туршлага эзэмшүүлж, бусдад хүртээлтэй, чанартай явуулахад анхаарлаа хандуулах,
- ◆ Сумдын номын сангийн ажилтай танилцаж, номын санчдыг сургалт семинарт хамруулж, арга зүйн заавар зөвлөгөө өгч хамтарч ажиллах зэрэг олон зүйлийг төлөвлөөд байна.

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭЛТ, ҮЙЛ АЖИЛААГААНЫ ТАЙЛАН

ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР

- ◆ Байгууллагын хамт олны хурлыг 4 удаа хийж шаардлагатай асуудлуудыг тухайн үед нь хэлэлцэн шийдвэрлэж ирлээ.
- ◆ Нийт ажиллагсад 2005 оны төсвийн зарцуулалтыг мэдээллэх, байгууллагын дотоод журмыг шинэчлэн хамт олны хурлаар оруулж хэлэлцэн баталж, мөрдөн ажиллахын зэрэгцээ номын санчдын ажлын ачааллыг нэмэгдүүлж тэдэнд хавсран ажилласны нэмэгдэл, ур чадвар олгох талаар хэлэлцэж БСГазарт асуудал оруулж шийдвэрлүүлэн эрхийн актаар баталгаажуулан ажилласан.
- ◆ Захиргааны эрх зүй, түүний бүрдүүлэлтээр ажилтнуудын хөдөлмөрийн гэрээ болон үр дүнгийн гэрээг шинэчлэн хийж Боловсрол Соёлын Газрын даргаар баталгаажууллаа. УМХГ-ын үзлэгт бэлтгэх, хотгойд дууны наадмын талаар хурлаар хэлэлцэн тусгай төлөвлөгөө гарган ажилласны үр дүнд манай хамт олон шалгалтанд амжилттай үнэлгээ авлаа.
- ◆ Номын сангийн тооллогын явц, насанд хүрэгчдийн танхим, гэрээр ном олгох тасгийн ойрын фондын номыг цөөлж үндсэн фондод шилжүүлэн өгч ерөнхий дансаар хүлээлцүүлсэн.
- ◆ Номын сангийн ажиллагсадын тайланг захиргааны зөвлөлөөр хэлэлцэж ажлыг нь хүн бүр дээр очиж үзэн үнэлэлт дүгнэлт өгч ажилласан ба гэр, уншлагын танхимын номын санч Ч.Дуламсүрэн нь 2005 оны аваргаар шалгарч өргөмжлөл мөнгөн шагналаар шагнууллаа.

УНШИГЧ ҮЙЛЧЛҮҮЛЭГЧДИЙН ТАЛААР

- ◆ Үйлчилгээний 3 тасгаар 3282 уншигчдад шинээр карт нээж 17194 ирцэд 23044 ном хэвлэл олгож үйлчлэн төлөвлөгөөгөө 109.7-121.5%-иар тус тус давуулан биелүүлсэн ба фонд эргэлт 0,4 %-тай байна.
- ◆ Үйлчилгээний 3 тасаг нь төлбөрт үйлчилгээгээр байгууллагадаа 397350 төгрөгийн орлого оруулсан байна.

ФОНД БАЯЖИЛТ, КАТОЛОГИЙН ТАЛААР

- ◆ Батлагдсан төсвийн хувиарын дагуу 147 нэрийн 694 ширхэг 3077300 төгрөгийн номоор фонд баяжилт хийж, орлогод авч, номын сангийн стандартын дагуу техник ажиллагааг хийж, 3 тасагт хувиарлан өгч, уншигч үйлчлүүлэгчдийн хүртээл болгосон байна.
- ◆ Фондын номын эмх цэгц, хадгалалт хамгаалалт, байрлалыг шинэчлэн ангийн ялгагчуудыг шинээр хийж анги дотор нь хэмжээний байрлалаар байрлуулсаны дээр Хөвсгөл нутгийн зохиолчдын номыг тусад нь ялгаж байрлуулсан.
- ◆ Фондын номноос гадна 8610 шихэг ном, хүүхдийн тасгийн 4720 ширхэг номуудыг өөрсдийнх нь дансанд нэг бүрчлэн бичиж дансалсан байна. Танхим, гэрийн тасгаас ирсэн 5409 ширхэг номыг хүлээн авсан ба шинээр данслагдсан 20177 ширхэг номыг ерөнхий данстай тулгасан байна.

- ◆ Хотгойд дууны наадамд үндсэн фондоос 144 ширхэг Хөвсгөл нутгийн зохиолчдын номыг ялган үзэсгэлэнд бэлтгэсэн. Фондын номын 4% буюу 2912 номонд сэлбэн засалт хийсэн.

ЛАВЛАГАА НОМ ЗҮЙН МЭДЭЭЛЛИЙН ТАЛААР

- ◆ Лавлагааны буланг шинэчлэн өргөжүүлж төрөл бүрийн лавлах, толь бичиг, нэвтэрхий толиудаар баяжуулж 150 номтойгоор байнгын үйлчилгээ явуулж уншигч хэрэглэгчдийн эрэлт хэрэгцээний дагуу аман лавлагааны дэвтэр хөтөлж 50 лавлагаанд хариулт өгч, бичгийн лавлагаа 2 удаа өгч, санамж өгөх ном зүй 4, намтар ном зүй 3, уран зохиолын дээжис 90 боть номонд бүртгэн мэдээллэх ном зүйн бүртгэл хийж өөрсдийн сурталчилгаандаа ашиглаж ирлээ.
- ◆ Сэдэвчилсэн номын жагсаалт 6, тойм яриа 11, сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 36, Хөвсгөл аймагт зохиогдсон “Хотгойд дууны наадам”-д зориулж “Хөвсгөлөөс төрөн гарсан эрдэмтэд зохиолчдын бүтээл” сэдэвт үзэсгэлэнгийн 200 гаруй ном бүрт товч тайлбартайгаар намтар уран бүтээл -ээр том хэмжээний үзэсгэлэн гаргаж сурталчиллаа. Үүний зэрэгцээ Монголын аялал жуулчилал Даян дээрхийн агуй Хөвсгөл аймаг байгуулагдсан нь зэрэг 11 сэдвүүдээр мэдээлэл гаргасан. Номын санч Ч.Дуламсүрэн нь ерөнхий боловсролын сургуулийн уран зохиолын стандартын хичээлийн компьютерт шивсэн материалуудаар уншигчдад үйлчилж туршлагажиж байгаа нь уншигч хэрэглэгчдийн сонирхолд нийцсэн ажил болж энэ туршлагыг номын санч Энхтайван, Бадамтөмөр нар нь өөрсдийн тасагтаа нэвтрүүлэн ажиллаж байгаагийн дээр танхим, гэрийн тасгууд нь компьютертээ нэн шаардлагатай хуулиудын программыг суулган иргэдэд үйлчлэн ажиллаж байгаа нь нэгэн шинэ мэдээллийн үйлчилгээ болсон юм. Үйлчилгээний тасгууд нь мэдээллийн самбар тогтмол ажиллуулж уншигчдад цаг үеийн онцгой үйл явдлуудыг гарган сурталчилснаар дээрх ажлуудад давхардсан тоогоор 4000 гаруй хүн оролцлоо. Эдгээр сурталчилгааны ажлуудаас гадна номын сангаа телевизээр 3 удаа, сонинд 2 удаа ярилцлага өгч хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчиллаа. Аймгийн төвийн ЕБС-иудын анги хамт олны дунд уншигч шалгаруулах болзолт уралдаан зарлан түүнийгээ оны эцэст шалгаруулан дүгнэж урамшууллаа.
- ◆ Электрон каталогийн программыг суулгаж компьютерт шинэ номоо оруулах эхлэлийг тавьлаа.

МЭДЛЭГ БОЛОВСРОЛОО ДЭЭШЛҮҮЛЭХ, СУРГАЛТ СЕМИНАРТ ОРОЛЦОХ ТАЛААР

- ◆ Орон нутгийн 3 номын санчийг Улаанбаатар хотын Соёлын коллежид 21 хоногийн мэргэжил дээшлүүлэх сургалтанд хамруулсан.
- ◆ Номын сангийн улсын анхдугаар зөвлөгөөнд төв хөдөөгийн 4 номын санч оролцож 1 хүн СТА цол тэмдэгээр шагнагдсан. Номын сангийн эрхлэгч нарын 3 хоногийн семинарт Улаанбаатарт оролцсоны дээр “Бичиг соёлын хишиг өдөр”-ийн нээлт, “Номын яармаг”-т тус тус 1 хүн оролцож, ерөнхийлөгчийн 8 боть номыг бүх аймгуудын номын санд үнэгүйгээр өгсөнийг гардан авч уншигчдын хүртээл болгоод байна.
- ◆ Сумдын 4 номын санд 1 удаа номын сангийн анхан шатны бүртгэл

мэдээний талаар зөвлөмж бичиж өгч, сургуулийн 2 номын санд арга зүйн зөвлөмж, 1 суманд очиж арга зүйн зөвлөмж тус тус өгсөн.

- ◆ “Далай ван” коллежийн номын санд биечлэн очиж бүх номонд нь ангилал ялгагчийг номын санч Ваня хийж өгсөн.

Хүүхдийн номын санч Бадамтөмөр нь “Залуу номын санч” дугуйланг ажиллуулж байна.

БУСАД АЖЛЫН ТАЛААР

- ◆ Манай номын сан нь зориулалтын байргүй түрээсийн байр дамжин олон дахин нүүдэллэн ажиллаж байгаа ч номын санч нар ажилдаа идэвх зүтгэлтэй, гаршиж ажиллан УМХГ-ын үзлэг шалгалтаар амжилттай сайн гэсэн үнэлгээ авсан явдал нь энэ хамт олны өөрсдийн хариуцсан ажилдаа эзэн болж байдгийн нэг жишээ юм.

ЦААШИД

Аймгийн засаг даргын мөрийн хөтөлбөрт орсон зүйлүүдийг хэрэгжүүлэхийн тулд өөрсдийн чадах бүхнээ дайчилан ажиллана. **Үүнд:**

2006 оны номын сангийн зорилго:

Номын сангийн үйлчилгээг автоматжуулж, шинэ стандартыг мөрдөж ажиллана.

- ◆ Электрон каталогтой болно.
- ◆ Нийтийн номын сангийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэнэ.
- ◆ Материаллаг баазыг бэхжүүлж, номын фонд баяжилтыг нэмэгдүүлнэ.
- ◆ Сумдын номын санг бүсчилж мэргэжил арга зүйн туслалцаа үзүүлж ажиллана.
- ◆ 2006 онд “Их монгол улс 800” сэдэвт иж бүрэн томоохон хэмжээний номын үзэсгэлэн сурталчилгааны ажил зохион байгуулна.

ТӨРИЙН ШАГНАЛТ ЯРҮҮ НАЙРАГЧ Р.ЧОЙНОМЫН НЭРЭМЖИТ ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН (ӨНДӨРХААН ХОТ)

2005 оны ажлын тайланг бүх албан хаагчдын хурлаар хэлэлцэн үнэлэлт дүгнэлт өгч, 2006 оны бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулан, аймгийн засаг даргатай үр дүнгийн гэрээ байгуулан ажиллав.

Байгууллагын захиргаанаас өнгөрсөн оны хамтын гэрээ, ажилтан нэг бүртэй хийсэн хөдөлмөрийн болон үр дүнгийн гэрээний хэрэгжилтийг гарган бүх ажилтан албан хаагчдын зөвлөлгөөнд оруулан дүгнэж, шинэ оны гэрээг байгуулан мөрдөж ирлээ.

Мөн оны эхэнд төрийн үйлчилгээний албан хаагч 3 ажилтантай үр дүнгийн гэрээ байгуулж, үйлчилгээний ажилтан 2 хүнтэй бүтээгдэхүүн нийлүүлэлтийн гэрээ хийж, байгууллагын менежер аймгийн Засаг даргатай үр дүнгийн гэрээ байгуулан үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна.

БСШУ-ны Яамны сайдтай аймгийн Засаг даргын байгуулсан үр дүнгийн

гэрээнд тусгасан 2005 оны үндсэн чиглэлийг /бүтээгдэхүүн анги/ үйл ажиллагааныхаа үндэс болгон өөрийн байгууллагын онцлогтой холбож, ажил үйлчилгээний төлөвлөгөөг танхим тус бүр дээр сар, улирал тутмаар хувиарлан биелэлтийг тооцон дүгнэж ажилласан билээ.

Бүтээгдэхүүн 9:

Шалгуур үзүүлэлт	Нэгж	2005 онд хүрэх түвшин	2005 оны жилийн эцсийн гүйцэтгэл
Номын сан	тоо	1	1
Уншигчид: Үүнээс	Хүн		
Байнгын уншигч	Хүн	1000	1018
Ирцээр уншигч	Хүн	13000	14511
Олгосон ном	Тоо	30000	32669
Суудлын тоо	Тоо	74	74
Номын фондод шинэ ном худалдан авахад зарцуулах хөрөнгө	Мян. төг	1000.0	Энэ онд 868.3 мянган төгрөгийн үнэ бүхий 362 ш, хандиваар 474 ширхэг шинэ ном авч фонд баяжилт хийснээс гадна 81700 төгрөгийн 12 нэр төрлийн тогтмол хэвлэл захиалан уншигчдад ашиглуулсан бөгөөд бүгд 1865 номонд сэлбэн засалт хийлээ. 300,0 мянган төгрөгийн орлого оруулахаас 369.0 мянган төгрөгийн орлого оруулж 123.0 %-иар биелүүлэв. 1614 номонд сэлбэн засалт хийлээ.

Номын сангийн барилгад сантехникийн гадна болон дотор талын засварыг хийлгэж, уг засварт 583,0 мянган төгрөг, мөн байгууллагын урсгал засвар, дотоод тохижилтонд 642.1 мянган төгрөг зарцуулсан. 2005 онд эрхлэгчийн тушаал 10, ирсэн бичиг 22 хүлээн авч, 14 бичиг явуулсан болно.

Үйлчилгээний чанар, уншигчдын эрэлт хэрэгцээг хангах, шинэ мэдээлэл хүргэх зорилгоор

- ◆ Дотоод мэдээллийн сан
- ◆ Гадаад мэдээллийн сан
- ◆ Хууль-эрх зүйн мэдээллийн сан
- ◆ Орон нутгийн онцлог мэдээллийн сан
- ◆ Сонгосон ба хандсан хүмүүст зориулсан мэдээллийн сан гэсэн 5 сан ажиллуулж мэдээлэл 11, бичмэл сэтгүүл 1-ийг боловсруулан гаргаж

уншигчид иргэдэд ашиглууллаа.

- Цагаан сарын бэлгэдэл
- Монгол улсын Ерөнхийлөгч Н.Багабандийн намтрын товчоон мэдээлэл
- Хэнтий аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрөөр мэдээлэл
- Өөдрөг явахыг хүссэн хүн бүхэнд зориулсан 25 зарчим
- Хэнтий аймгийн зохиолчид мэдээлэл
- Р.Чойномын уран бүтээл
 - Чойномын мэндэлсэний 70 насны ойд зориулсан мэдээлэл
 - Их найрагчийн эцсийн захидал
 - Чойномын намтар, Мөнхийн хөшөө, Данзанравжаа шүлгүүдээр мэдээлэл
- Кордицепс буюу хорхой өвсний гайхамшигтай эрүүлжигч бүтээгдэхүүн
- Аман хууль сэдэвт ахчлах, хүндлэх, ааль араншингийн цээр, ам хэлний цээр гэх мэт монголчуудын хорио цээрийн тухай мэдээлэл
- Чага мөөгний эмчилгээний гайхамшиг
- Эх орончдын өдөрт зориулж Д. Пүрэвдорж “Миний нэр монгол” шүлгээр мэдээлэл
- Монголын нууц товчоонд бичигдсэн Хэнтий аймгийн нутагт байгаа түүх соёлын дурсгалт газрууд
- Номын санчийн ёс зүй,
- Номтой ажиллах арга зүйд суралцах нь
- Ном гэдэг соёлын өвийн оройн чимэг
- Үлгэрийн хүмүүжүүлэх ач холбогдол
- Утгын чимэг богино өгүүллэгийн наадмын талаар мэдээлэл
- Хүүхдэд зориулж “Үүнийг мэдэхэд илүүдэхгүй” “Гэрийн тэжээвэр амьтад”, “Цагаан баавгай”, “Явал сайн хүн болох вэ”, “Чоно”, Яагаад яагаад “Халуун сав гэж юу вэ”, “Эх дэлхий”, “Тоншуул”, “Зараа хэдэн шүдтэй вэ”, “Инээхэд”
- ХХ зууны шилдэг бүтээлүүд
- Хууль сурталчлах сарын аяны хүрээнд “Эрүүл мэндийн хууль”, “Донорын тухай”, “Хөдөлмөрийн хууль”, “Боловсролын тухай хууль”, Засгийн Газрын тогтоол шийдвэрүүд,
- Ж. Бушийн амьдралын талаар мэдээлэл
 - Удам дамжсан улс төрч
 - АНУ-ын тэргүүн хатагтай Лаура Буш
- Баабарын нийтлэлийн тухай мэдээлэл
- Б. Ренчиний мэндэлсэний 100 жилийн ойд зориулж намтар уран бүтээл, эргэн дурсахуй, Б.Ренчинд зориулсан шүлэг найраглал
- Богино өгүүллэгийн “Утгын чимэг” наадам зэрэг мэдээллүүдийг уншигчдад хувилж ашиглуулав.

Мөн “Монголын өндөр их өвөг дээдсийн шинэ мянганы сургаал, Ногоо хадгалах”, “Өөдрөг явахыг хүссэн хүн бүхэнд зориулсан 25 зарчим”, “Кордицепс буюу хорхой өвсний гайхамшигтай эрүүлжүүлэгч бүтээгдэхүүн” зэрэг мэдээллүүдийг уншигчдад хувилж ашиглуулав.

Сумдын номын санчдад зориулж бичмэл сэтгүүлийг:

- ◆ Номын тодорхойлолт
- ◆ Номын сангийн каталоги

- ◆ Лавлагаа ном зүйн аппаратыг хэрхэн зохион байгуулах
- ◆ Номын сангийн фондын хадгалалт хамгаалалт
- ◆ Номын тухай
- ◆ Уншигчидтай ажиллах ажил
- ◆ Номын сангийн бүртгэл тооцоог хөтлөх
- ◆ Номын санчийн ёс зүй
- ◆ Ном гэдэг соёлын өвийн оройн чимэг
- ◆ Их найрагчийн эцсийн захидал
- ◆ Өнөөгийн номын сангуудад тулгамдаж буй асуудал
- ◆ Номтой ажиллах арга зүйд суралцах нь зэрэг сэдвүүдээр гаргав.

Улаанбаатар хотод 2005 оны 3-р сарын 10–12 нд “Үндэсний мэдээллийн хангамжийг сайжруулья” сэдэвт Монголын номын санчдын анхдугаар зөвлөлтөөнд эрхлэгч, 2 номын санч оролцсон.

Аймгийн Төв номын санд 5-р сарын 10-11-ний өдрүүдэд аймгийн төв номын сан дээр сум, сургуулийн номын санчдын сургалт явагдсан.

Уг сургалтанд Үндэсний номын сангийн арга зүйч Цогжаргал мөн хөдөө сумын 18 номын санч, төвийн сургуулийн 5 номын санч нийт 28 номын санчид оролцлоо.

Үндэсний номын сангийн арга зүйч Цогжаргал “Ном тодорхойлох шинэ стандарт” сэдвээр аймгийн төв номын сангийн эрхлэгч Д.Энхжаргал “Номын сангийн удирдлага, маркетинг”, номын санч А.Мөнхцэцэг, Ц.Мөнхцэцэг, Ц.Одонтуяа нар мэргэжлийн чиглэлээр номын санчдад анхан шатны мэдлэг олгох, үйл ажиллагааны заавар аргачлал, зөвлөлтөөг өгч, гарын авлага материалыг тараасан. Сургалт семинарийн явцад уншигчдаас сэтгэл ханамжийн судалгаа авахад номын сангийн байртай, тогтмол үйл ажиллагаатай гэх мэт давуу талыг дурьдсанаас гадна шинэ ном авах төсөв бага учраас хэрэгцээтэй ном хэвлэлээ авдаггүй, мэдээллийн төв чиглэлээр хөгжихөд орчин үеийн номын сангийн техник хэрэгсэл хангалтгүй сумдын шинэ ном авах төсвийг аймгийн төв номын санд төвлөрүүлэх нь зүйтэй гэсэн саналуудыг гаргасан юм.

Шилдэг лектор эдийн засагч С.Ганбаатар өөрийн зохиосон 30 ширхэг ном болон Монголын уран зохиолын дээжис 108 ботийн 69-108 ботийг хандивлаж номын фондыг баяжууллаа.

Бичиг соёлын “Хишиг өдрөөр” Улаанбаатар хотод 2 хоногийн семинарт оролцож, 2004 оны шилдэг ном хэвлэлээр шалгарсан 42 нэр төрлийн 140 гаруй номыг хандиваар авч фондоо баяжууллаа.

Аймгийн хэмжээний “Уран жиргээ” улсын уралдаанд “Уран жиргээ”, “Үлгэрийн ертөнцөөр аялая”, гадаадын шилдэг уран зохиолын 15 номоор, эх орончийн өдөрт зориулж номын үзэсгэлэн, инээдмийн баяраар 30 номоор, Шилдэг лектор С.Ганбаатарын 15 номоор, ногоон хэрэм сэдэвт, монголын уран зохиолын дээжис 108 ботийн сүүлийн 40 ботиор (69-108), их дээд сургуульд элсэгчдэд зориулж байгалийн шинжлэх ухаан, хэлний шинжлэх ухаан, нийгмийн шинжлэх ухааны 50 номуудаар, “Монголын нууц товчоо-бид” зэрэг сэдвүүдээр сэдэвчилсэн үзэсгэлэн гаргаж, уншигчдад ашиглуулсан байна.

Шинээр ирсэн “Тансаг хоолны ном”, “То ван судлалын лавлах бичиг”, “Ухаантай эмэгтэй баяжиж чадна”, “Асуудлыг бүтээлчээр шийдвэрлэх гарын авлага”, “Зоогийн ширээний алтан ном”, “Дэлхийн сод хүмүүсийн тухай” бүтээлээс “Леонарда Да Винчийн тухай”, “Жам ёсны хөгжлийн талаарх сургаал

номлол” зэрэг номонд тайлбар бичиж, мэдээллийн самбар болон мэдээллийн танхимд тавьж сурталчилав.

Номын санд ирсэн шинэ номыг иргэд уншигчдад хүргэх зорилгоор шинэ номын мэдээлэл 2 удаа 230 номоор гаргаж 11 номонд тайлбарт танилцуулга бичин мэдээлэлийн самбараар мөн болон Дөлгөөн Хэрлэн FM-д ээр шинэ мэдээллээ өгч сурталчилж байна.

Батширээт сумыг номын сантай болгох зорилгоор 55 ном, Баян-Адарга сумын номын санд 10 ном, Цэнхэрмандал сумын номын санд 30, Биндэр сумын сургуулийн 80 жилийн ойгоор, англи хэлний сурах 12 боть кассетийн хамт нийт 120 ном, Өлзийт тосгоны номын санд 34 номуудыг тус тус хандиваар өглөө.

Хүүхдийн уншлагын танхимаас “Хан Хэнтий” цогцолбор сургууль дээр 5 хоног “Үлгэрийн ертөнцөөр аялая” сэдэвт ажил зохион байгуулж нийт байнгын уншигч 65, Ирцээр 218 хүүхдэд, Олгосон ном 387—оор үйлчилсэн ба ирсэн шинэ номоор чанга уншлага тойм яриа хийв. Мөн Хэрлэн сумын 1-р цэцэрлэгийн О бүлгийн хүүхдүүдэд шинээр ирсэн номуудаар чанга уншлага тойм яриа хийж сурталчиллаа.

Бх цэцэрлэгүүдийн дунд зохион явуулсан “Үлгэрийн баатрууд амилсан нь” дүрийн тоглолтын уралдааныг хэмжээний 4-р цэцэрлэгийн “Согтуу арслан” жүжигчилсэн тоглолт 1-р байр, 5-р цэцэрлэгийн “Тэнэг бяцхан хулганын үлгэр” 2-р байр тус тус эзэллээ.

2005 онд нийт 800 гаруй шинэ ном авсаныг сурталчлах зорилгоор “Шинэ ном” нэг сарын өдөрлөг зохион байгуулж, Хэнтий аймгийн Худалдаа Аж үйлдвэрийн танхимтай хамтран “Шинэ номын үзэсгэлэн худалдааг” 3 хоног зохион явуулсан.

Зөөврийн номын санг тодорхой гэрээ байгуулан:

- ◆ ЕБ-ын 1-р сургууль дээр 20-34 номоор 2 удаа
- ◆ Тэмүүжин цогцолбор сургууль дээр 35 номоор 2 удаа
- ◆ Хан Хэнтий цогцолбор сургууль дээр 40 номоор 1 удаа
- ◆ Баянхутаг сумын номын санд 42 номоор 1 удаа
- ◆ Хэрлэн сумын 2-р цэцэрлэгт 62 номоор 2 удаа тус тус ажиллуулж нийт 350 гаруй уншигчдад үйлчиллээ.

Төрийн шагналт яруу найрагч Р.Чойномын нэрэмжит “Оюухай” наадмыг Бор-Өндөр хотод зохион байгуулав.

Төрийн шагналт зохиолч Б.Ренчингийн-100 жилийн ойд зориулж их эрдэмтний уран бүтээлээр 9-10-р ангийнхнаар илтгэл тавиулж ярилцлага хийлээ.

“Гадаадын 50 уран зохиолыг хэн сайн мэдэх вэ?” уралдааныг зарлаж нийт 24 бүтээл ирсэнээс 6-8-р ангийн сурагчдаас 1-р байрыг ЕБ-ын 1-р сургуулийн 7^в ангийн сурагч Жаргалцэцэгийн “Эрэлхэг цэрэг Швейкийн хөгтэй явдал”, 2-р байрыг ЕБ-ын “Тэмүүжин” цогцолбор сургуулийн 6^в ангийн сурагч Ц.Алтанчимэгийн “Дарь эхийн сүм”, 9-10-р ангийн сурагчдаас ЕБ-ын 1-р сургуулийн 9^в ангийн сурагч Баярмаагийн “Робинзон Крузо”, 2-р байрыг тус сургуулийн 9^в ангийн сурагч Наранцацралын бүтээлүүд шалгарч өргөмжлөл, дурсгалын зүйлээр шагналаа.

Тулгар төр байгуулагдсаны 800 жилийн ойд зориулж Чингисийн холбогдол бүхий 31 номоор үзэсгэлэн гаргаж сурталчилсан ба хууль сурталчлах 1 сарын төлөвлөгөө гарган хүн нэг бүр хуулиудаар мэдээлэл гаргаж байна.

“Номыг шүтэн бишрэгчид” дугуйланг 16 хүүхэдтэй шинэчлэн байгуулж ажиллуулав.

Уг дугуйлангийн сурагчид номын сангийн тухай ойлголт, уншигчдын дунд чанга уншлага тойм яриа хэрхэн хийх тухай, мэдээ мэдээлэл гаргах, ном сэлбэн засах тухай онолын хичээл зааж, 215 гаруй номонд сэлбэн засалт хийлээ.

Чингисийн картын санд Монголын нууц товчоонд бичигдсэн Хэнтий аймгийн 49 газар нутгаар картын сангаа баяжуулж, 1999-2000 онд шинээр ирсэн номонд каталогийг нөхөн бичиж эхэлсэн ба 2002-2003 оны фондын нэгдсэн бүртгэлийг нөхөн бүртгэж байна.

БСШУ-ны Яамнаас компьютер 50,0 мянган төгрөгөөр авч, номын сангийн каталогийг электрон каталогт оруулах бэлтгэл ажлыг хийн, компьютерт CDS/ISIS программыг суулгасан.

Билгүүн номч Б.Ренчиний мэндэлсэний 100 жилийн ойд зориулан “Б.Ренчингийн намтар уран бүтээл”-ээр мэдээлэл гаргаж ЕБ-ын 1,4-р сургууль, “Хан Хэнтий” цогцолбор сургууль, “Тэмүүжин” цогцолбор сургуулиудын багш сурагчдад мэдээлэл хийсэн ба албан газрын дарга нарын яриа, МСҮТөв, “Хан Хэнтий” цогцолбор, ЕБ-ын 4-р сургууль дээр номын тухай лекц сонсгол хийж шинэ номоо сурталчиллаа.

ДАРХАН-ҮҮЛ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН (ДАРХАН ГҮМ)

УДИРДЛАГЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЛААР

Аймгийн Төв номын сан нь Монгол улсын хууль тогтоомж, орон нутгийн Засаг захиргааны удирдлагын хүрээнд уншигчдад үйлчлэх үйл ажиллагаагаа эрхлэн явуулж байна.

2005 онд 14 ажиллагсад, 2 салбар номын сангийн бүтэц зохион байгуулалттай уншлага үйлчилгээний үйл ажиллагаагаа эрхлэн явуулав.

Төв номын сан нь 2005 онд:

- ◆ Цалин хөлс 11737.7
- ◆ Ажил олгогчоос НДШ бусад тэтгэвэр тэтгэмж 3098.5
- ◆ Ном авах зардал 2500.0
- ◆ Бараа үйлчилгээний бусад зардал 5869.4 сая төгрөгний зардал батлагдаж өөрийн үйл ажиллагаагаараа 2506.3 гаруй сая төгрөгний ашигтай ажилласан байна.

Төв номын сангийн захиргаа нь ажиллагсадтайгаа хөдөлмөрийн гэрээ, бүтээгдэхүүний үр дүнгийн гэрээ, байгууллагын дэргэдэх Үйлдвэрчний Эвлэлийн хороотой “Хамтын гэрээ” байгуулан гэрээний биелэлтэнд хяналт тавьж ажиллав.

Төв номын сангийн захиргаа нь 2005 онд Аймаг, орон нутгаас дэвшүүлсэн зорилтын хүрээнд үйлчилгээний чанарыг дээшлүүлэх, хүрээг өргөтгөх, уншигчдад хүргэх мэдээлэл, эрэлт хэрэгцээг хангахуйц ном хэвлэлээр фондоо баяжуулах, тэдний ая тухтай үйлчлүүлэх орчин тохижилтыг сайжруулах, хүүхдийн хүмүүжил, соёл гоо зүйн хүмүүжлийг дээшлүүлэхэд анхаарал тавин ажиллав.

Ажиллагсадын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх тэтгэвэр тэтгэмж, шагнал урамшуулалд 450.0 мянган төгрөг байгууллагын үйл ажиллагааны орлого болон ҮЭ-ийн татвар хуримтлалын сангаас зарцуулав.

Төв номын сангийн захиргаа орон нутгийн нийт номын санчид болон өөрийн байгууллагын номын санчдын мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх, сургалт семинар зохион байгуулах, номын санчдын хамтын ажиллагааг өрнүүлэх, мэргэжлийн арга зүйн төв болох бодлого баримтлан ажиллаж байна.

Аймгийн төв номын сан нь АНУ-ын ЭСЯ-ны хэвлэл мэдээллийн алба, боловсролыг дэмжих сан, МННХ (Соросын сан), УБ хотын БЗМТөв, МҮНС болон орон нутгийн төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтран үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

2005 онд уншигч-хэрэглэгчдийн ая тухтай орчинг бүрдүүлэх талаар анхааран ажиллаж номын сангийн дулааны асуудлыг холбогдох газарт тавин шийдвэрлүүлж 8000.0 сая гаруй төгрөгний засвар үйлчилгээ хийлгэлээ.

Мөн номын сангийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор өөрийн давсан орлогоор 1085.0 сая төгрөгний өртөгтэй хамгаалалтын системийг суурилуулж номын сангийн барилга байгууламж, эд хогшил, номын фондын гадны халдлага, галын аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байна.

НОМЫН САНГИЙН УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТАЛААР

2005 онд 5329 байнгын уншигч, 88503 ирцэд, 114426 ном олгож үйлчилсэн байна. Энэ онд нийгмийн эмзэг бүлгийн Ертөнцийг өөрчлөх төв нийгэмлэг, Хонгор сумын гэр төслийн 34 хүүхдэд үнэ төлбөргүй карт нээж, Төмөр замын депо, 22-р сургуулийн 1-р анги, 1,4-р цэцэрлэг, Төмөр замын Улиасхан цэцэрлэгүүдэд зөөврийн номын сангаар 2000 гаруй ном олгож үйлчиллээ. Номын сангийн уншлага үйлчилгээнд ном хэвлэлээ тогтмол сурталчилж, шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн 60 удаа 2500 гаруй номоор гаргаж, шинэ номын агууллагын тайлбартай санамж өгөх номзүйн бүртгэлийг цувралаар гаргаж, цөөн хувьтай ном хэвлэлээс хувилж олшруулан уншигчдын хүртээл болгож, орон нутгийн радио телевизээр номын сангийн үйл ажиллагаа, ном хэвлэлээ сурталчилж ажиллав.

2005 онд номын сангийн уншлага үйлчилгээний танхимд:

- ◆ Номын сан мэдээллийн төв
- ◆ Хууль эрхийн булан
- ◆ Цаг үе мэдээлэл
- ◆ Миний эх орон
- ◆ Гадаад дотоодын их, дээд сургуулиудын танилцуулга
- ◆ Ухаан далай номоос эхтэй
- ◆ Сонгодог урлаг үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд
- ◆ Хичээлээс гадуур унших номын жагсаалт
- ◆ Таны соёлжилтонд зэрэг сэдвээр тогтмол болон цуврал самбар гарган ажилуулалаа.

Төв номын сангийн үйлчлүүлж буй уншигчдын 60% нь ЕБС-ын сурагчид, 40-өөд хувь нь оюутан сурагчид, ажиллагсад, өндөр настнууд байна.

Нийт ном олголтын 60-70%-ийг нийгэм, улс төр, гадаад хэл, уран зохиолын ном хэвлэл эзэлж байна.

АНУ-ын ЭСЯам, МННХ (Соросын сан)-гийн ивээн тэтгэлгээр Төв номын сангийн дэргэд байгуулагдсан БЗМТөв нь 2005 онд англи хэлний анхан дунд шат, компьютерийн анхан шатны сургалт зохион байгуулж 39 хүн хамрагдсан байна.

БЗМТөв нь англи хэлний ном хэвлэлээр үйлчлэх, TOEFL-ийн шалгалтанд бэлтгэхэд зөвлөгөө өгөх, тэтгэлэгт хөтөлбөрийн өргөдлийн маягт бөглүүлэх, гадаадын их, дээд сургуульд элсэгчдэд зөвлөгөө өгөхөөс гадна албан бус TOEFL-ийн шалгалт 2 удаа, урьдчилсан TOEFL-ийн шалгалт 3 удаа авч нийт 44 хүн хамрагдсан байна.

БЗМТөв нь орон нутгийн боловсролын байгууллагын англи хэлний багш нартай хамтарсан семинар 2 удаа зохион байгуулав.

Тус төв нь төвөөс алслагдсан Хөтөл, Шарын гол, Орхон, Салхит сумдын ЕБС-ийн сурагчдад өөрийн үйл ажиллагааг сурталчилах, Америкийн боловсролын системийн тухай лекц, ярилцлагыг зохион байгууллаа.

БЗМТөв нь гадаадад суралцах боломжийн талаар 10 удаа лекц, 5 удаа өдөрлөг, "Интернетиин нээлттэй үйлчилгээний өдрүүд", "Боловсролын тестийн үйлчилгээ" нээлттэй ярилцлага, "Сайн эсээг яаж бичих вэ" чөлөөт ярилцлагыг зохион байгуулж ажиллалаа. Мөн "Англи хэлний ярианы клуб", "Мэтгэлцээний клуб"-үүд тогтмол ажиллаж байна.

Төв номын сангийн дэргэд байгуулагдсан БЗМТөв нь номын сангийн шинэлэг үйлчилгээний нэг хэлбэр болж, орон нутгийн хүүхэд залуучуудад англи хэлний боловсрол олгох, гадаадад суралцах талаар зөвлөгөө өгөх, TOEFL-ийн шалгалтанд бэлтгэхэд туслалцаа үзүүлэх, интернетээр үйлчлэх үйлчилгээ явуулж байна.

НОМЫН САНГИЙН ФОНД, КАТАЛОГИЙН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, НОМЗҮЙ МЭДЭЭЛЛИЙН АЖЛЫН ТАЛААР

Төв номын сангийн фонд зохион байгуулалт, фонд баяжилт, номзүйн мэдээлэл, каталог, картын сан мэргэжлийн түвшинд зохион байгуулагдаж, уншигчдын хэрэгцээ шаардлагыг хангахуйц шинэ ном, хэвлэлийн бүтээгдэхүүнээр фондоо баяжуулж байна.

Номын сангийн фондын номнууд нь олон улсын номын сан номзүйн ангилал ББК ангиллаар ангилагдаж хэрэглээний болон архивын фонд гэсэн зохион байгуулалтаар байрлагдсан байна.

2005 онд 990 боть 1766.2 мян.төгрөгний шинэ ном, 40-өөд нэр төрлийн 1000.1 мян.төгрөгний сонин сэтгүүл захиалан уншигчдын хүртээл болгон үйлчлэв.

Мөн онд БСШУЯамнаас нийтийн номын сангийн фондын баяжилтыг сайжруулах зорилгоор 118 ширхэг 724.8 мянган төгрөгний шинэ ном хандиваар хүлээн авч уншигчиддаа үйлчилж байна. Нийт номын фондын 60-аас дээш хувь нь байнгын эргэлтэнд тогтмол уншигдаж байна.

Төв номын сан нь үсэг дарааллын болон төрөл ангийн каталог, тогтмол хэвлэлийн картын сан болон агуулгын тайлбартай санамж өгөх номзүйн мэдээллээр уншигчдад лавлагаа өгч ажиллаж байна. Мөн компьютер, интернетийн үйлчилгээ бий болсноор электрон шуудангийн үйлчилгээ, уншигчдын сонирхсон сэдвээр лавлагаа өгөхөөс гадна Монгол улсын хуулийн программ, АНУ-ын электрон мэдээлэл, сонин сэтгүүлийн сангаар үйлчлэх боломж бий болгов.

НОМЫН САНГИЙН СОТА**2005 онд Төв номын сангаас уншигчдын дунд**

- ◆ Уулзалт 1
- ◆ Өдөрлөг 8
- ◆ Семинар 2
- ◆ Лекц 10
- ◆ Ярилцлага 3
- ◆ Шинэ ба сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэнг 60 удаа гаргасан байна.

Аймгийн төв номын сан нь шинэ ном хэвлэл, номын сангийн үйл ажиллагаагаа орон нутгийн хэвлэл мэдээллээр байнга сурталчилан ажиллаж байна.

2005 онд Алтангэрэл судар төвийн санваартан Саратай 10-р ангийнхны дунд “Зовлонг амгаланд урвуулахуй” уулзалт, 22-р сургуулийн 9-р ангийнхныг номын сантай танилцуулах өдөрлөг, “Номын сан-Уншигч” сэдэвт зохион бичлэгийн уралдаан, “Номын аян” сэдэвт өдөрлөг, А.Самбалхүндэвийн “Шавьж иддэг цэцэг” номоор зургийн уралдаан зэргийг 18-р сургуулийн сурагчдын дунд зохион явууллаа. Монголын Тулгар Төр байгуулагдсаны 800 жилийн ойг угтан 10-р хорооны ахмад настнуудын дунд “Номын цагаан буян” сэдэвт өдөрлөгийг зохион байгуулж “Монголын нууц товчоо”-ны талаар харилцан ярилцав.

Ном хэвлэлээ сурталчилах ажлын хүрээнд Аймгийн Засаг даргын мөрийн хөтөлбөрийн тайлангийн хуралд Засаг даргын нөөцөөс хандивласан 1000.0 төгрөгөөр авсан ном, Оросын Холбооны улсын Консулын газартай хамтран М.А.Шолоховын мэндэлсний 100 жилийн ой, Аугаа их эх орны дайны ялалтын 60 жилийн ойд зориулсан номын үзэсгэлэн, БНЧех улсын ЭСЯамтай хамтран “Хүүхдийн номын зураачдын үзэсгэлэн”-г тус тус зохион байгуулж, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслэлээр сурталчилав. Эдгээр зохион байгуулсан арга хэмжээнд Дарханы ЕБС-ийн сурагчид, цэцэрлэгийн хүүхэд багачууд хамрагдлаа.

Аймгийн ажил олгогч эздийн холбооноос зохион байгуулсан “Ажлын байр-амьдралын баталгаа” сэдэвт өдөрлөгт хамтран оролцож номын худалдаа гаргаж үзэсгэлэн ажиллуулав.

Төв номын сангийн дэргэдэх БЗМТөвөөс орон нутгийн сургуулиудын англи хэлний багш нарын дунд гадаад хэл заах арга зүйн сургалт семинар 2 удаа зохиож, 40 гаруй багш нар оролцов.

Аймгийн Төв номын сан нь удирдлагын менежментийн хүрээнд орон нутгийн номын санчдын хамтын ажиллагаа, мэдлэг боловсролыг дээшлүүлэх, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх талаар анхаарал тавин ажиллаж байна.

Аймгийн 10 их дээд сургуулийн номын санг Аймгийн Хяналтын албатай хамтран номын сангийн үйл ажиллагаатай нь танилцаж арга зүйн зөвлөгөө өгч, номын санч Н.Солонго, П.Булгамаа нар Би Жи Би коллежийн номын санг тохижуулан арга зүйн зөвлөлгөө өгч ажиллаж байна.

2005 онд мэргэжил дээшлүүлэх 21 хоногийн сургалт семинарт 1 номын санч, удирдах ажилтны сургалтанд 2 удаа 1 хүн СУИС-ын докторантурт 1 хүн, магистрантурт 1 хүн суралцаж, 1 удирдах ажилтан ОХУ-д 6 сарын мэргэжил дээшлүүлэх курст суралцаж байна.

Одоогийн байдлаар Аймгийн Төв номын санд мэргэжлийн 10 номын санч ажиллаж байгаагаас 1 магистр, 1 докторант, 3 бакалавр, 5 дипломын номын санч байна.

ДУГНЭЛТ

- ◇ Төв номын сангийн үйл ажиллагаанд сүүлийн жилүүдэд ажлын ахиц гарч байгаа нь ажлын тайлан, тоо баримт, үйлчилгээний хүрээний өсөлтөөс харагдаж байна.
- ◇ Номын санчдын мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэх, сургалт семинар, бие даан боловсролоо ахиулах идэвхи сайжирсан байна.
- ◇ БСШУЯам, МҮНС, орон нутгийн төр захиргаааны байгууллага, номын сангийн үйл ажиллагааг дэмжиж туслахад ахиц гарсан.

Цаашид Төв номын сангийн болон орон нутгийн номын сангийн үйл ажиллагаа, үйлчилгээний хамрах хүрээг боловсронгуй болгож ажиллахад удирдлагын менежментийг чиглүүлж ажиллана.

ОРХОН АЙМГИЙН НОМЫН ТӨВИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН (ЭРДЭНЭТ)

Монгол Улсын Засгийн Газраас соёл урлагийг хөгжүүлэх үйлчилгээний хүрээ хүртээмжийг өргөжүүлэх талаар дэвшүүлсэн зорилтыг хэрэгжүүлэх хүрээнд үйлчилгээний таатай орчинг бүрдүүлэх иж бүрэн мэдээллээр найдвартай, шуурхай хангах, үйлчилгээний хөнгөн шуурхай байдлыг сайжруулахад үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээний үүргээ бүрэн биелүүллээ.

Номын төв нь хүүхдийн, нийтийн, тогтмол хэвлэлийн, гэр бүлийн, чөлөөт цагийн, лавлагаа номзүйн, интернэтийн, номын худалдааны гэсэн 8 танхимаар төрөлжсөн хэлбэрээр иргэдэд мэдээллийн үйлчилгээ үзүүлж байна.

УНШЛАГА ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- ◇ 6650 хүнд карт нээж 48786 хүнд 120369 ном хэвлэл олголоо.
- ◇ Өөрийн байрнаас гадна сургууль байгууллагууд дээр зөөврөөр ном хэвлэлээр үйлчлэх ажлыг 21 удаа зохион байгуулж 597 номыг 1492 хүнд олгов.
- ◇ Хөгжлийн бэрхшээлтэй 12 хүнд давхардсан тоогоор 57 удаа 125 ном гэрээр нь хүргэж өгч үйлчиллээ.
- ◇ Хүүхдийн амралтын зуслантай хамтран зуны амралтаар нүүдлийн номын сан ажиллуулж 4 ээлжинд 600 гаруй хүүхдэд уншлага үйлчилгээ зохион байгуулав.

НОМЗҮЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- ◇ 826 удаа лавлагаа өгч, шинэ номын м мэдээ 7 удаа гаргалаа.
- ◇ 8 сэдвээр картын санд 280 карт бичиж, 300 гаруй нэрийн шинэ номонд каталогийн 650 гаруй карт бичиж Лавлагаа ном зүйн аппаратыг өргөтгөлөө.
- ◇ Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлээр 55 удаа мэдээ, мэдээлэл, сурталчилгаа, нэвтрүүлэг явуулж “Номын мөр” сонинг 2 удаа гаргалаа.
- ◇ Номын үзэсгэлэнг 49 удаа 1576 ширхэг номоор, номын сэдэвчилсэн жагсаалт 2-ыг гаргалаа.

- ◆ Интернэтээс сонирхсон сэдвүүдээр 23 илтгэлийг татан авч мэдээллийн сангаа баяжууллаа.
- ◆ Аймгийн төр захиргаа, түүний харъяа 11 байгууллагын 2004 оны үйл ажиллагааны тайлангуудыг авч “Төрийн байгууллагын мэдээллийн сан”-д баяжилт хийлээ.
- ◆ МУЗД-ийн 90-108 ботийн 1566 өгөгдлийг электрон лавлагааны санд оруулж, шинээр Л.Түдэвийн 25 ботийн 1-4 ботийн 195 өгөгдлийг оруулаад байна.
- ◆ Номын тоймыг 21 удаа хийж, орон нутгийн TV, FM-ээр шинэ номын мэдээ болон номын тухай танилцуулгыг 13 удаа хийж, “Монголын нууц товчоо”-г залах, сурталчилах чиглэлээр ЛХА телевизэртэй хамтарч “Монголын нууц товчоо”-гоор асуулт хариултын тэмцээнийг 4 удаа, УБҮ-ийн ажилчдын дунд “Танин мэдэхүйн гурвалжин” тэмцээн 6 удаа зохион байгуулж, 12 айл өрхөд “Монголын нууц товчоо”-г залах ажлыг зохион байгууллаа. “Монголын нууц товчоо” номоор “Номын хишиг” нэвтрүүлгийг хийж ЛХА телевизээр нийтийн хүртээл болголоо.

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ШИНЭ ХЭЛБЭР, БҮТЭЭЛЧ АЖИЛ

- ◆ Интернэтийн үйлчилгээгээр 4176.8 мянган төгрөгийн ажил үйлчилгээ явуулж 23024 хүнд үйлчиллээ.
- ◆ Хэвлэлийн жижиг бүтээгдэхүүн хийж 56.2 мянган төгрөгийн орлоготой ажиллалаа.
- ◆ Интернэтийг ашиглаж сургах чиглэлээр 200 гаруй хүнд 120 гаруй цагийн үнэгүй сургалт явууллаа.
- ◆ “Хэсэг нөхөд” ассоциац, Уурхайчин соёлын ордон, Баян-Өндөр сумын багууд, бизнесменүүд хамтран уншлага үйлчилгээг өргөтгөх, материаллаг нөхцлийг сайжруулах, хүүхэд залуучуудыг бие дааж өөрсдийгөө хөгжүүлэх боломжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллаж хүүхдүүд бие дааж өөрсдийгөө хөгжүүлэх “Чадамж” клуб байгуулан, УБҮ-ийн цехүүдийн дунд чөлөөт цаг танин мэдэхүйн цуврал арга хэмжээнүүд зохион байгуулж хүүхдийн уншлагын танхимын ширээ сандлыг бүрэн шинэчлэх засвар тохижилтыг хийхэд 500.0 гаруй мянган төгрөгийн хандив тусалцаа авлаа.
- ◆ Өөрсдийн техник хэрэгслийн боломжийг ашиглан үлгэрийн дуу дүрст бичлэгийн шинэлэг сантай болж байна.
- ◆ Дотоод нөөц боломжийг ашиглан “Гэр бүлийн уншлагын танхим” шинээр нээж ажиллуулж эхэлж байна.
- ◆ Интернэт лавлагаа мэдээллийн танхимыг нэг байсныг төрөлжүүлэн салгаж тохижилтыг хийснээр үйлчилгээний таатай тохилог орчин сайжирлаа.

ФОНДЫН БАЯЖИЛТ

- ◆ 3049.5 мян.төгрөгийн 337 нэрийн 755 ширхэг номоор фондын баяжилт хийж, 32 нэрийн 368020 төгрөгийн хэвлэлийг захиалж фондоо баяжууллаа.
- ◆ Фондын номноос актлах шаардлагатай 60 гаруй мянган ширхэг номны судалгаа танилцуулгыг Үндэсний номын сан, аймгийн орон нутгийн өмчийн албанд явуулж шийдвэрлүүлэх асуудлыг тавиад байна.

- ◇ 1800 номонд сэлбэн засалт хийлээ.
- ◇ Эд хариуцагчдын графикт болон гэнэтийн тооллого тооцоог давхардсан тоогоор 22 удаа хийж гарсан зөрчлүүдийг тухай бүр арилгуулан, галын унтраагуур 9-ийг дахин цэнэглүүлээ.

СОТАЖИЛ

- ◇ Иргэдийг сурч боловсроход нь ном хэвлэл, мэдээллийн нөлөөг дээшлүүлэх, түргэн шуурхай шинэлэг хэлбэрээр сурталчлах зорилгоор 2006 онд Номын төвөөс соёл олон түмний ажлыг 100 удаа зохион байгуулж 6072 хүнийг хамруулсан байна. (СОТА-ын дэлгэрэнгүйг хавсаргав).

ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТАЛААР

- ◇ УБУ-ийн “Уурхайчин соёлын ордон”-той хамтран үйлдвэрийн ажиллагсдын дунд МНТ, Монголын уран зохиол, урлаг спортын алдартнууд болон байгалийн үзэсгэлэнт газруудын сэдвээр хийсэн АХТ-ийг 26 цех хэсгүүдийн дунд зохион байгуулж 701 хүнийг хамрууллаа.
- ◇ Говилын цэцэрлэгтэй хамтран “Байгалтайгаа танилцая” өдөрлөгийг зохион байгуулж 21 хүүхэд оролцлоо.
- ◇ 13-р сургуулийн бага ангийн багш Ганчимэг, Сувдаа нартай хамтран аман зохиолын өдөрлөгийг зохион байгуулж, 2 ангийн 72 хүүхдийг хамрууллаа.
- ◇ “Зууны мэлмий төв” ТББ-тай хамтран Орхон аймгийн иргэдийн дунд “Шилдэг илтгэл”-ийн уралдааныг 2 үе шаттайгаар зохион байгуулан илтгэлийн уралдаанд 27 илтгэгч оролцож нийт 114 хүн үзэж сонирхлоо.
- ◇ Баян-Өндөр сумтай хамтран ажиллаж, хүүхэд залуучуудыг багаас нь өв уламжлал, удам судраа мэддэг болгох, мөн түүнчлэн ургийнхаа бичгийг хөтөлж сургах зорилгоор халх, буриадын төлөөлөл болсон 3 өрхийн “Ургийн баяр”-ыг хийж 75 хүүхэд залуучуудыг хамруулсан байна.
- ◇ Дэлхийн зөн ОУБ-тай хамтран багийн хүүхдүүдийн дунд “Зан заншлаа дээдлэе” сэдэвт АХТ-ийг зохион байгуулж 40 хүүхэд, итгэлтэй эцэг эх байх ярилцлагыг амьдралын хүнд нөхцөлд байгаа ээж аавуудад хийж, шинээр ирсэн номоор номын тоймыг танилцуулж 38 айл өрхийг хамруулсан.
- ◇ Баян-Өндөр цогцолбор сургуультай хамтран нийт багш нарынх нь дунд “Мэдлэгийн гайхамшиг” танин мэдэхүйн тэмцээнийг зохион байгуулж 66 багш оролцсоноос гадна тус сургуулийн ҮЭХороотой хамтарч “Хуулиа дээдлэе” сэдэвт тэмцээнийг хийж 66 багш, ажилчдыг хамрууллаа.
- ◇ МУИС, Маргад, ТИС зэрэг сургуулиудтай хамтран ажиллаж тэдгээрийн оюутнуудын онолын мэдлэгийг бататгаж өгөх мөн түүнчлэн чөлөөт цагийг нь зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор “Эх орноо хэн сайн мэдэх вэ?” Эдийн засаг менежментийн сэдэвт ажлуудыг зохион байгуулж 60 оюутан оролцлоо.
- ◇ I, II, III, VII сургуулиудтай хамтран “Хуулиа хэн сайн мэдэх вэ?” АХТ, Ренченгийн “Үүрийн туяа” романаар УБХ, Дөрвөн өгүүллэг номоор АХТ, Б.Ренчинг хэн сайн мэдэх вэ? зургийн болон зохион бичлэгийн уралдаан, I-IV ангийн заавал унших номоор АХТ, Хүүхдийн эрх АХТ-ийг тус тус зохион байгуулж 776 хүүхдийг хамрууллаа.

- ◆ 17-р цэцэрлэг, I цэцэрлэгтэй хамтран, Номын баяр, цэцэрлэгийн нээлттэй өдөрлөгийг зохион байгуулж тэдгээрийн дотор “Аав ээж би-ном” тэмцээн, Норовын намтраар нарийвчилсан тоглолтыг хийж, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийг номтой танилцуулах зорилгоор 17 бүлгийн 425 хүүхдэд номын тойм яриаг хийж тэдний эцэг эхчүүдийг номын төвийн Гэр бүлийн уншлагын танхимтай танилцууллаа.
- ◆ Найдвар төвийн хөгжлийн бэршээлтэй 21 хүүхдүүдийн дунд “Сэтгэлийн дэм” өдөрлөгийг зохион байгуулж тэдгээрт хувийн бизнес эрхлэгч Энхбаатарын гэр бүлийнхэн гарын бэлэг өглөө.
- ◆ Уурхайчин соёлын ордонтой хамтран “Үлгэрийн баатрууд амилсан нь” тэмцээнийг 3 үе шаттай зохион байгуулж 500 хүүхдийг хамрууллаа.
- ◆ Номын төвийн дэргэд Хэсэг найз Ассоциацтай хамтран “Чадамж” клубыг байгууллаа. Энэхүү клуб нь сонгомол үйл ажиллагаа явуулж сурагчдын зуны амралтаар англи хэлний сургалтыг өөрсдөө зохион байгуулж, Номын төвөөс 192 цагийн компьютерийн сургалтыг зохион байгуулж 40 хүүхдийг хамруулсан.
- ◆ Татвар, хяналтын байгууллагуудын мэдээллийг гадаа цонхонд үзэсгэлэн гаргаж нийтэд таниуллаа.

Соёл урлагийн салбарын бодлогын хэрэгжилтийг хангах талаар

БСШУЯамнаас соёлын салбарын хүрээнд зарим аймгуудын номын санг “Номын өргөө” болгон өргөжүүлэх “Вертуаль номын сан” төсөл хэрэгжүүлэх зорилтуудыг орон нутагт хэрэгжүүлэх талаар дараах ажлуудыг зохион байгуулж байна.

- ◆ Номын төвөөс сүүлийн жилүүдэд өөрсдийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж байгаа үйлчилгээний шинэлэг хэлбэрүүдийг улам бататгаж шинээр “Гэр бүлийн уншлагын танхим” байгуулан, үйлчилгээний хүрээ хүртээмжийг өргөтгөх, иргэдээс бие даан мэдлэг боловсролоо дээшлүүлэх үйл ажиллагаанд иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр олон талт ажил зохион байгуулж байна. Үүний үр дүнд номын сангууд номын өргөө болон өргөжих нөхцөл боломжийг бүрдүүлж байна.
- ◆ Номын сангийн үйл ажиллагааг компьютержүүлэх ажлыг иж бүрнээр нь хийх чиглэлээр энэ жил номын сангийн үйл ажиллагааны хэрэглээний программ хангамжуудыг судлах чиглэлээр Үндэсний номын сан, УБ хотын төв номын сан, ЭМИС, ШУТИС-ийн номын сангуудаар орж энэ ажилтай нь танилцлаа. Программ хангамжийн асуудлыг хэрхэн шийдэх талаар БСШУЯ, Үндсэний номын сангуудын мэргэжлийн хүмүүстэй санал солилцлоо. Мөн энэ ажлын хүрээнд орон нутгийн удирдлагаас хөрөнгө санхүүгийн талаар авах арга хэмжээний талаар саналаа өглөө.
- ◆ Материаллаг нөхцөл, техник хангамжийг сайжруулах талаар үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тодорхой асуудлууд төлөвлөж бүрэн хэрэгжүүлэн 3.5 сая төгрөг зарцууллаа.
- ◆ Уншлага үйлчилгээний төлөвлөгөөт зорилтууд бүрэн биелж, үйлчилгээний шинэлэг хэлбэрүүд нэвтрүүлэн номын сангийн уламжлалт үйлчилгээг мэдээллийн орчин үеийн үйлчилгээ хэлбэрүүдтэй хослуулан үйлчилгээний таатай тохилог орчинг бүрдүүлэн БСШУЯ-наас номын санг “Мэдээллийн төв” болгон хөгжүүлэх зорилтыг амжилттай хэрэгжүүлж байна.

Номын төвөөс 2005 онд бүтээгдэхүүний нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээний биелэлт

- ❖ Номын төвөөс 2005 онд бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үр дүнгийн гэрээг БСГ-ын даргатай байгуулж нийт 47 бүтээгдэхүүн: Үүнээс Тусгай захиалгат бүтээгдэхүүн 10, нэмэлт бүтээгдэхүүн 10-ийг нийлүүлэх үүргээ бүрэн биелүүллээ.
- ❖ Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн зүгээс санхүүжилтийн талаар хүлээсэн үүргээ бүрэн биелүүлсэн нь үйлчилгээг зохих хэмжээнд явуулахад зохих үр дүнгээ өглөө. Номын төвөөс үйлчилгээний тохилог орчинг бүрдүүлэх, нэмэлт үйлчилгээнүүд явуулах талаар авсан арга хэмжээнүүд хэрэглэгчдийн талархлыг хүлээж байна.

Статистик мэдээ гаргалт, үйл ажиллагааны хяналт шинжилгээ тайлагнах талаар

- ❖ Аймгийн статистикийн хэлтэс, БСШУЯ-д холбогдох мэдээ тайлангуудыг хугацаанд нь хүргүүлж ирлээ.
- ❖ Өөрсдийн дотоод мэдээ судалгааг сар бүр тогтмол авч хянан шалгаж үр дүнг хамт олноор хэлэлцэж цаашид авах арга хэмжээг тухай бүр шийдвэрлэж ирснээр бүтээгдэхүүн нийлүүлэх гэрээгээ бүрэн биелүүлж байнгын уншигчийн төлөвлөгөө хувиар биелж, интернэтээр үйлчлүүлэгчид өнгөрсөн оныхоос өслөө. Үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг улирал тутам аймгийн ЗДТГ, БСГ-т тогтмол хүргүүлээ.

Хүний нөөцийн талаар

- ❖ Ажиллагсадтай 2004 оны үр дүнгийн гэрээг дүгнэн 2005 оны гэрээг байгуулан биелэлтийг ханган ажиллууллаа.
- ❖ Улирал тутам ажлын үр дүнг баллаар дүгнэн, шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэн, хагас бүтэн жилээр тэргүүний хүмүүсийг шагнаж урамшуулах арга хэмжээг авч, 12 хүнд ажлын үр дүнгийн шагналд 756.0 мянган төгрөг, 16 хүнд шагнал урамшуулал олгоход 625.0 мян.төг, төлбөртэй үйл ажиллагааг явуулсны нэмэгдэл цалинд 195.9 мянган төгрөг олголоо.
- ❖ Эд хариуцагчдын тооллого тооцоог давхардсан тоогоор 22 удаа зохион байгуулж, дотоодын хяналт шалгалтыг тогтмолжууллаа.
- ❖ Ажиллагсдын уншиж судлах зүйлийн жагсаалт сэдвийг гаргаж өгч, Шилдэг СОТА-ыг шалгаруулан, мэргэжлийн бус 4 хүнийг ажлын байранд сургаж, дадлагажуулан 3 хүнийг УБ хотод номын сангуудын үйл ажиллагаатай танилцуулан номын санчдын зөвлөлгөөн семинарт оролцууллаа.
- ❖ Ажиллагсдын эрүүл мэндийг сайжруулах, чийрэгжүүлэх чиглэлээр спорт зааланд 7 хоногт 1 удаа тогтмол хичээллэж, “Ээж” өдрийн амралтанд ажиллагсдыг 2 хоног амруулж Саам эмчилгээнд 10 ажилтаныг 10 хүүхдийн хамтаар сувилуулж, байгууллагын спортын аваргуудыг теннис, гар бөмбөг, сагсан бөмбөг, хөлбөмбөгийн төрлөөр явууллаа.
- ❖ Спортын хөдөлгөөнөөр тогтмол хичээллэснээр аймгийн хэмжээнд зохиогдсон цасны баяр, эрүүл мэнд хөдөлгөөн, сэдэвт тэмцээнүүдэд 2-р байр, соёлын байгууллагуудын спортын тэмцээнд волейбол, теннис, эрэгтэй эмэгтэй шатрын төрлүүдэд бүгдэд нь түрүүлж эмэгтэй шатар дааманд 2-р байр эзэлсэн спортын амжилт гаргалаа.
- ❖ Сар шинийн баяраар өндөр настангууд, ажиллагсдын 70-аас дээш настай аав ээжүүдийг нь урьж хүндэтгэл үзүүллээ.

- ◆ Гэр хороололд амьдардаг 8 ажилтанд автобусны хөнгөлөлтийг үзүүлж 508.0 төгрөг зарцууллаа.
- ◆ Ажиллагсдын компьютер ашиглах чадварыг сайжруулах чиглэлээр 3 хүнийг Powerpount программ дээр ажиллуулж сургалаа.
- ◆ Дээрх арга хэмжээнүүдэд 537.4 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

Үйлчилгээний таатай орчинг сайжруулах талаар

- ◆ Бизнесийн байгууллага, хүмүүсээс 500.0 гаруй мянган төгрөгийн хандив тусалцааг авч хүүхдийн танхимын засвар тохижилтыг хийж, ширээ сандлыг бүрэн шинэчлэлээ.
- ◆ Гэр бүлийн танхимыг шинээр нээж, Лавлагаа-Интернэтийн үйлчилгээг салгаж төрөлжсөн тусдаа танхимтай болгон Лавлагаа номзүйн танхимыг 25 суудалтай болгон нэмэгдүүллээ.
- ◆ Үйлчилгээний бүх танхимуудын хаалгыг сольж, тоос сорогч 2ш, агаар чийгшүүлэгч 2 ширхэгийг авлаа.
- ◆ Энэ онд Компьютер 5ш, Notebook, Фото дижитал аппаратыг авч техник хэрэгслийн хангалтыг сайжрууллаа. Эдгээр арга хэмжээнд нийт 5.0 сая гаруй төгрөгийн зардал гаргалаа. Урьд оны шилжих үлдэгдэл 2.0 сая гаруй төгрөг, энэ онд аймгаас өгсөн 1.5 сая төгрөгийг зарцуулж бусдыг нь өөрсдийн дотоод нөөц бололцоо өөрийн орлогоос зардлыг санхүүжүүлээ.

Хавсралт

НОМЫН ТӨВӨӨС 2005 ОНД ЗОХИОН ЯВҮҮЛСАН СОТА-ЫН ТАЙЛАН

Иргэдийг сурч боловсроход нь ном хэвлэл, мэдээллийн нөлөөг дээшлүүлэх, түргэн шуурхай шинэлэг хэлбэрээр сурталчлах зорилгоор 2006 онд Номын төвөөс соёл олон түмний ажлыг 100 удаа зохион байгуулж 6072 хүнийг хамруулсан байна.

Өв уламжлал, зан заншил (1198 хүн хамрагдсан)

Үндэснийхээ соёлоо эрхэмлэн дээдлэх, түүнийг залуу үедээ уламжлуулах чиглэлээр ардын ёс заншил, аман зохиол, үндэсний дуу хөгжим, спортыг сурталчилсан уралдаан тэмцээн, өдөрлөг зохион байгуулах, номын үзэсгэлэн гаргах ажлыг 6 удаа хийж 1198 хүнийг хамрууллаа.

- ◆ Дэлхийн зөн ОУБ-тай хамтран Баян-Өндөр сумын 8 багийн хүүхдүүдийн дунд “Зан заншлаа дээдлэе” сэдэвт АХТ-ийг зохион байгуулж 40 хүүхэд оролцож, 50 хүүхэд үзэж сонирхлоо.
- ◆ 13-р сургуулийн бага ангийн багш Ганчимэг, Сувдаа нартай хамтран аман зохиолын өдөрлөгийг зохион байгуулж, 2 ангийн 72 хүүхдийг хамрууллаа.

◆ Баян-Өндөр сумтай хамтран ажиллаж, хүүхэд залуучуудыг багаас нь өв уламжлал, удам судраа мэддэг болгох, мөн түүнчлэн ургийнхаа бичгийг хөтөлж сургах зорилгоор халх наадаан, буриадын төлөөлөл болсон 3 өрхийн “Ургийн баяр”-ыг хийж 75 хүүхэд залуучуудыг хамруулсан байна.

◆ УБҮ-ийн “Уурхайчин соёлын ордон”-той хамтран үйлдвэрийн ажиллагсдын дунд зан заншил, өв уламжлал, МНТ, Монголын уран зохиол, урлаг спортын алдартнууд болон байгалийн үзэсгэлэнт газруудаар хийсэн АХТ-ийг 26 цех хэсгүүдийн дунд зохион байгуулж 78 ажилтан ажиллагсад оролцож 701 хүн үзэж сонирхлоо.

Байгаль экологи (316 хүн хамрагдсан)

◆ Говилынцэцэрлэгтэй хамтран “Байгалтайгаа танилцай” өдөрлөгийг зохион байгуулж 2 бүлгийн 21 хүүхэд оролцлоо.

◆ МУИС, Маргад, ТИС зэрэг сургуулиудтай хамтран ажиллаж тэдгээрийн оюутнуудын онолын мэдлэгийг бататгаж өгөх, мөн түүнчлэн чөлөөт цагийг нь зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор “Эх орноо хэн сайн мэдэх вэ?” сэдэвт ажлыг зохион байгуулж 60 оюутан оролцлоо.

◆ МХГ-ын улсын байцаагч Рэгзэдмааг урьж ирүүлэн Газар хувьчлалын тухай ярилцлагыг 20 хүнийг хамруулан хийлгэлээ.

◆ “Алтан намар” гар зургийн уралдаан, “Байгаль эх” зохион бичлэгийн уралдааныг тус тус зохион байгуулж 215 хүүхэд хамрагдахын зэрэгцээ “Маргад” дээд сургууль дээр Аялал жуулчлалын номоор үзэсгэлэн гаргаж, бүх нийтэд “Газар тариалан” сэдэвт номын үзэсгэлэн, зурагт плакатуудаар үзэсгэлэнт гаргалаа.

Танин мэдэхүй, чөлөөт цаг (1029 хүн хамрагдсан)

◆ “Зууны мэлмий төв” ТББ-тай хамтран Орхон аймгийн иргэдийн дунд “Шилдэг илтгэл”-ийн уралдааныг 2 үе шаттайгаар зохион байгуулан илтгэлийн уралдаанд 27 илтгэгч оролцож нийт 114 хүн үзэж сонирхлоо.

◆ Баян-Өндөр цогцолбор сургуультай хамтран нийт багш нарынх нь дунд “Мэдлэгийн гайхамшиг” танин мэдэхүйн тэмцээнийг зохион байгуулж 66 багш оролцсон.

◆ 14-р сургуулийн 7-10-р ангийн 30 гаруй сурагчдад Ч.Ганбаатарын “Сурагч ном”, “Өөрийгөө хөгжүүлэе” номоор номын хэлэлцүүлэг явууллаа.

◆ Цэцэрлэгийн болон ЕБС-ийн 1-5-р ангийн сурагчдад “Үлгэрийн цаг”-ийг ажиллуулан анги бүлгээр нь зохион байгуулалттай авчиран 32 удаа үлгэр сонсгож нийтдээ 730 хүүхдийг оролцууллаа.

- ◆ Өсвөр үеийг багаас нь номтой нөхөрлүүлэх тэдгээрт эцэг эхийнх нь дэмжлэгийг авах зорилгоор 12-р цэцэрлэгтэй хамтран “Аав ээж би - ном” АСТ-ыг зохион байгуулж 6 бүлгийн 6 өрх гэр оролцож 40 гаруй бяцхан хүүхдүүд үзэж сонирхсон.

- ◆ Чадамж клубын хүүхдүүд “Монголын шилдэг хүн” уулзалт ярилцлагыг зохион байгуулж 49 хүн хамрагдав.
- ◆ Баян-өндөр цогцолбор сургуулийн багш Саранчулуунтай хамтран эртний уран зохиолыг уншуулах чиглэлээр “Уран зохиолын хичээлийн” АСТ-ыг зохион байгуулж 49 сурагч оролцов.

Эрхзүйн боловсролд (316 хүн хамрагдсан)

- ◆ Баян-өндөр цогцолбор сургуулийн ҮЭХороотой хамтарч “Хуулиа дээдлэе” сэдэвт тэмцээнийг хийж 66 багш, ажилчдыг хамрууллаа.
- ◆ I, II, III, VII сургуулиудтай хамтран “Хуулиа хэн сайн мэдэх вэ?” АХТэмцээнийг зохион байгуулж 4 ангийн 120 гаруй хүүхэд оролцсон байна.
- ◆ Хүүхдийн эрх АХТ-ийг Эрдэнэт цогцолбор сургуулийн 7-р ангийн хүүхдүүдийн дунд зохион байгуулж 30 хүүхэд хамрагдлаа.
- ◆ ЕБС-ийн сурагчдад Монгол улсын гавъяат багш С.Ганчимэгээр “Хүн болох багаасаа” ярилцлагыг зохион байгуулж 50 гаруй хүүхдийг зохион байгуулж оролцууллаа.
- ◆ Хууль таны амьдралд сэдэвт номын үзэсгэлэнг гаргаж нийтэд сурталчлахаас гадна иргэний хууль, хөдөлмөрийн эрхзүйн номоор номын тоймыг ХААИС-ийн оюутнууд болон МУИС-ийн 50 гаруй оюутнуудад сэдэвчилсэн номын тоймыг хийлээ.

Гоо зүйн боловсролд (2176 хүн хамрагдсан)

- ◆ Б.Ринченгийн 100 жилийн ойг угтаж 1 сарын аяныг зохион байгуулж Ринченгийн “Үүрийн туяа” романаар УБХ, Дөрвөн өгүүллэг номоор АХТ, Б.Ренчинг хэн сайн мэдэх вэ? АХА тэмцээн, Зургийн болон зохион бичлэгийн уралдаанд 700 гаруй хүүхдийг хамруулж тэргүүн байр эзэлсэн зохион бичлэгүүдийг Шинэ мэдээ, өглөө сонинд гаргаж нийтэд сурталчиллаа.

- ◆ Баян-Өндөр цогцолбор сургуулийн хичээлийн II байрны 4-р ангийн сурагчдын дунд I-IV ангийн заавал унших номоор **“Бид заавал уншина”** АХТ зохион байгуулж 30 хүүхдийг хамрууллаа.

- ◆ 17-р цэцэрлэг, I цэцэрлэгтэй хамтран, Номын баяр, цэцэрлэгийн нээлттэй өдөрлөгийг зохион байгуулж тэдгээрийн дотор **“Аав ээж би-ном”** тэмцээн, Норовын намтраар нарийвчилсан тоглолтыг хийж, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийг номтой танилцуулах зорилгоор 17 бүлгийн 425 хүүхдэд номын тойм яриаг хийж тэдний эцэг эхчүүдийг номын төвийн Гэр бүлийн уншлагын танхимтай танилцууллаа.

- ◆ Найдвар төвийн хөгжлийн бэршээлтэй 21 хүүхдүүдийн дунд **“Сэтгэлийн дэм өдөрлөг”**-ийг зохион байгуулж тэдгээрт хувийн бизнес эрхлэгч Энхбаатарын гэр бүлийнхэн гарын бэлэг өгч, 18-р цэцэрлэгийн бяцхан хүүхдүүд **“Багт наадам ба өнхрүүш”** сэдвээр үлгэр тоглож тэдгээр хүүхдүүдэд сэтгэлийн дэм хайрлалаа.

- ◆ Уурхайчин соёлын ордонтой хамтран **“Үлгэрийн баатрууд амилсан нь”** тэмцээнийг ЕБС, цэцэрлэгийн нас гэсэн ангиллаар 3 үе шаттай зохион байгуулж 251 хүүхэд оролцож 1000 гаруй хүүхэд үзэж сонирхсон.
- ◆ Төрийн шагналт зохиолчдын намтар уран бүтээлийг таниулж мэдүүлэх зорилгоор нийтийн уншлагын танхимд 11 зохиолчдын уран бүтээлийн үзэсгэлэнг цувралаар гаргаж нийтэд сурталчилсан.
- ◆ Төгсөх ангийн сурагчдыг сургуулиа сонгоход нь дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор их дээд сургуулиудын **“Мэдээллийн яармаг”**-ийг Баян-өндөр сумтай зохион байгуулж **“Сургуулиа хэрхэн сонгох вэ?”** сэдэвт ярилцлагыг зохион байгуулж төгсөх ангийн сурагчдыг хамруулахын зэрэгцээ шалгалтанд нь тусламж болохуйц 50 гаруй номоор үзэсгэлэн гаргалаа.

Эрүүл мэндийн боловсролд (161 хүн хамрагдсан)

- ◆ Гоц халдварт өвчний тухай, Өрх гэр бүл ба өрхийн эмнэлэгийн хэрэглээ, Шүдээ яаж арчлах тухай, ДОХ-той тэмцэх өдрийг тохиолдуулан ДОХ-с сэргийлье сэдэвт ярилцлагуудыг зохион байгуулж нийт 130 гаруй хүмүүсийг хамруулж тэдгээрт зориулсан номын үзэсгэлэн, тойм яриаг тус бүр 3 удаа хийлээ.
- ◆ Дэлхийн зөн ОХБ-тай хамтран хараа хяналтаас гадуур хүүхдүүдийн эцэг эхэд Итгэлтэй эцэх эх байх сургалтыг зохион байгуулж 31 өрх хамрагдсан байна.

Зусланд

Найрамдалын Эрдэнэс зусланд амарч буй хүүхдүүдийн амралт чөлөөт цагийг нь зөв боловсон өнгөрүүлэх, тэднийг номтой нөхөрлүүлэх зорилгоор “Зусланд” номын санг 4 ээлжээр ажиллуулж 600 гаруй хүүхдэд уншлага үйлчилгээг үзүүлэн 10 гаруй Соёл олон түмний ажлыг зохион байгуулж 2500 орчим хүүхдийг хамрууллаа.

- ◆ Танин мэдэхүйн “Есөн нүд” асуулт хариултын тэмцээнийг зохион өөрсдийн техникийн боломжийг ашиглан зохион байгуулж 260 гаруй хүүхдийг хамрууллаа.
- ◆ Жил бүр уламжлал болгон “Мэддэгт мэргэн цоохор” сэдэвт АХТ-ийг 4 ээлж бүрт зохион явуулан нийтдээ 1000 гаруй хүүхдийг оролцууллаа.
- ◆ Уулын баяжуулах Эрдэнэт үйлдвэрийн цех тасгуудыг таниулах “Эрдэнэт”, “Зууны манлай Эрдэнэт” номыг сурталчлах зорилгоор “Өртөөлчилсөн буухиа” тоглолтыг 4 ээлж тус бүрт зохион байгуулж 1000 гаруй хүүхдийг хамрууллаа.

“Монголын нууц товчоог”-г сурталчилах

- ◆ “Монголын нууц товчоо”-г залах, сурталчилах чиглэлээр ЛХА телевизтэй хамтарч “Монголын нууц товчоо”-гоор асуулт хариултын тэмцээнийг 4 удаа, УБҮ-ийн ажилчдын дунд “Танин мэдэхүйн гурвалжин тэмцээн”-ийг 6 удаа зохион байгуулж, 21 айл өрх, байгууллагад “Монголын нууц товчоо” номыг залах ажлыг зохион байгууллаа.
- ◆ “Монголын нууц товчоо” номоор “Номын хишиг” 40 минутын нэвтрүүлгийг хийж ЛХА телевизээр цацаж нийтийн хүртээл болголоо.

НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН НОМЫН ХҮРЭЛЦЭЭ ХАНГАМЖ

Д/Д	Аймгуудын нэр	Хүн ам (2000 оны байдлаар)	Н/санд хамрагдах хүн (5-с дээш нас)	Бүх уншигч	Н/санд хамраглалт (хувиар)	Ирэгсэд	Фондын номын тоо	Нэг хүнд ноогдох номын тоо
1.	Архангай	18519	16864	2600	15%	3400	106265	6.3
2.	Баян-Өлгий	28060	24651	4500	18%	21736	122122	5.0
3.	Баянхонгор	22066	20057	4000	20%	25930	46533	2.3
4.	Булган	16239	14813	2305	16%	12671	40000	2.7
5.	Говь-Алтай	18023	16249	2003	12%	26182	68200	4.2
6.	Дорноговь	25210	22865	1725	8%	2225	53200	2.3
7.	Дорнод	41714	38093	5009	13%	56111	67961	1.8
8.	Дундговь	14517	13189	3000	23%	14830	52421	4.0
9.	Завхан	24276	22204	5500	25%	39000	54267	2.4
10.	Өвөрхангай	19058	17337	5321	31%	10610	64309	3.7
11.	Өмнөговь	14183	13002	3576	28%	36984	79600	6.1
12.	Сүхбаатар	15133	13848	2675	19%	18350	36951	2.7
13.	Сэлэнгэ	56446	50995	1500	3%	6000	43345	0.8
14.	Төв	16227	14920	2300	15%	11854	41307	2.8
15.	Увс	26319	23439	3020	13%	17875	68200	2.9
16.	Ховд	26023	23161	1574	7%	27347	97150	4.2
17.	Хөвсгөл	31489	28658	3282	11%	17194	64500	2.3
18.	Хэнтий	27853	25093	1018	4%	14511	75106	3.0
19.	Дархан-Уул	65791	60182	5329	9%	88503	130389	2.2
20.	Орхон	68310	62275	6650	11%	48786	91000	1.5
21.	Говьсүмбэр	8983	8044	950	12%	985	965	0.1
22.	МҮНС	707184	496708	4330	1%	58217	2652294	5.3
23.	ХТНС	707184	651111	30311	5%	193000	434564	0.7
24.	ХНО	707184	449305	1732	0%	67351	71259	0.2
	ДҮН	2705991	2127063	104210	5%	819652	4561908	2.1

Жич: МҮНС, ХТНС, ХНО-ны судалгааны УБ хотын хүн амын тоог гаргахдаа зөвхөн хотын төвд байдаг 6 дүүргийг хамруулсан болно.

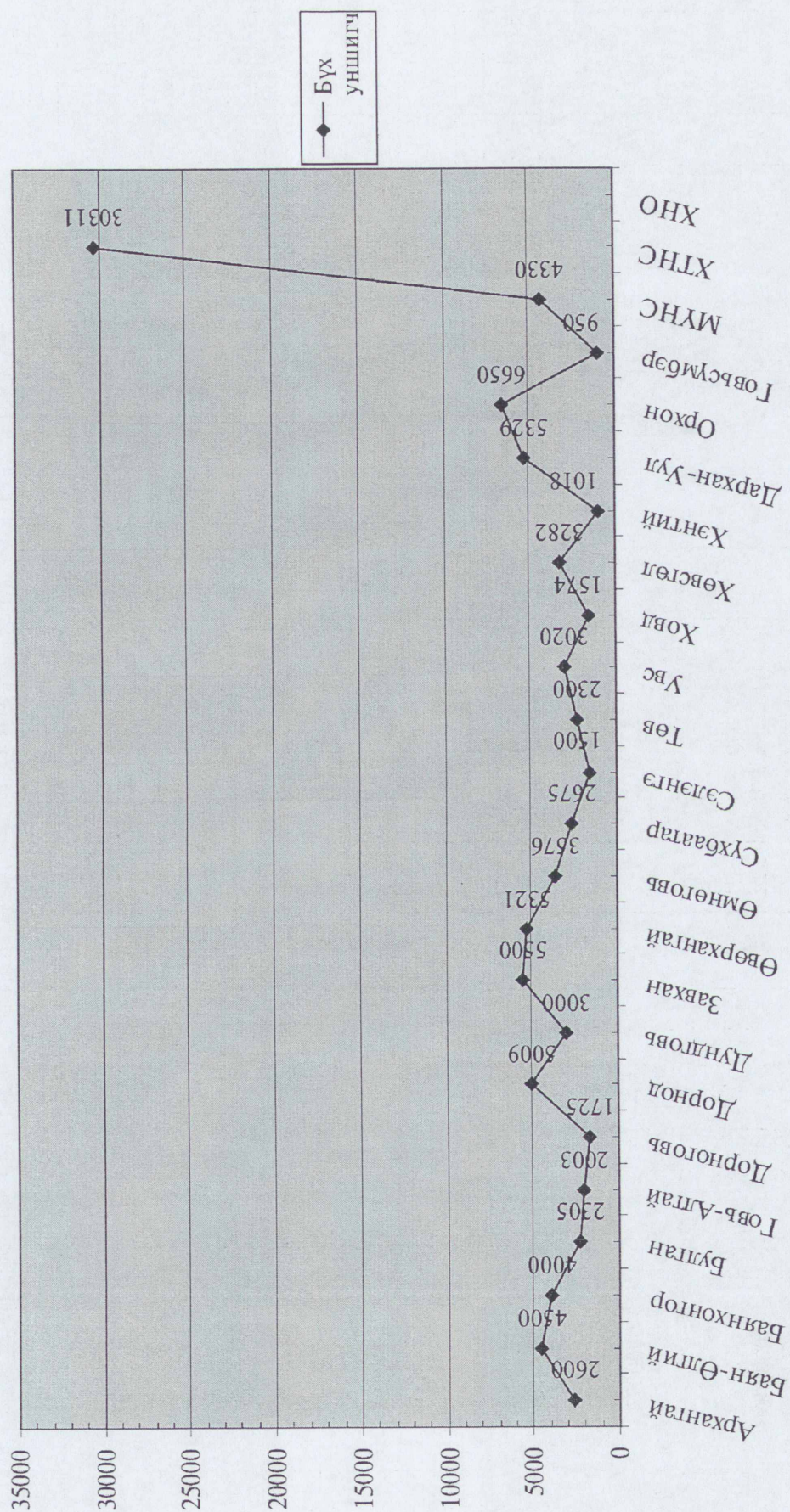
НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ФОНДЫН НОМЫН ЭРГЭЛТ

Д/Д	Аймгуудын нэр	Фондын номын тоо	Фондын баяжилт	Олгосон ном	Фондын эргэлт (хувиар)
1.	Архангай	106265	355	64800	61%
2.	Баян-Өлгий	122122	197	35000	29%
3.	Баянхонгор	46533	547	36533	79%
4.	Булган	40000	300	35162	88%
5.	Говь-Алтай	68200	300	38132	56%
6.	Дорноговь	53200	400	24068	45%
7.	Дорнод	67961	1129	123239	181%
8.	Дундговь	52421	480	41420	79%
9.	Завхан	54267	1496	52100	96%
10.	Өвөрхангай	64309	378	49500	77%
11.	Өмнөговь	79600	415	47554	60%
12.	Сүхбаатар	36951	662	30000	81%
13.	Сэлэнгэ	43345	498	25000	58%
14.	Төв	41307	446	28529	69%
15.	Увс	68200	650	32892	48%
16.	Ховд	97150	410	57026	59%
17.	Хөвсгөл	64500	694	23044	36%
18.	Хэнтий	75106	474	32669	43%
19.	Дархан-Уул	130389	990	114426	88%
20.	Орхон	91000	755	120369	132%
21.	Говьсүмбэр	965	376	1111	115%
22.	МҮНС	2652294	6328	165685	6%
23.	ХТНС	434564	6894	615373	142%
24.	ХНО	71259	2412	99602	140%
	ДҮН	4561908	27586	1893234	42%

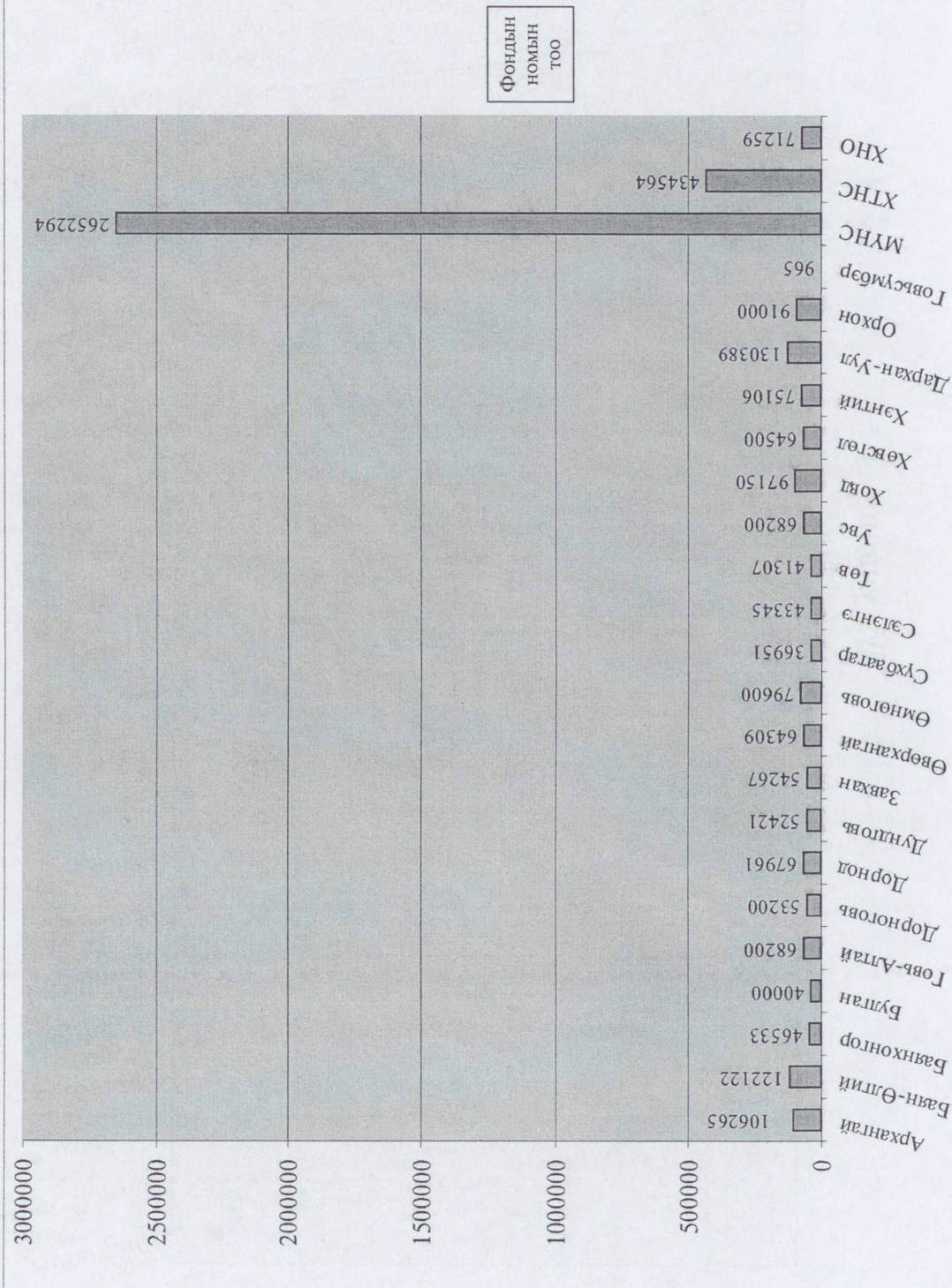
НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТЕХНИКИЙН ХАНГАМЖ (ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ)

Д/Д	Тоног төхөөрөмжийн нэр	Номын тавиур	Шилэн хорло (номын үзэсгэлэнгийн тавиур)	Каталогийн шүүтээ	Үншигчийн ширээ	Үншигчийн сандал	Компьютер					Лотоод сүлжээнд холбогдсон компьютер	Интернэтэд холбогдсон компьютер	Принтер			Баркод уншигч	LCD	Кодоскоп	Канон	Бусад	
	Аймаг						PC 486 ба түүнээс доош	Pentium I	Pentium II	Pentium III	Pentium IV ба түүнээс дээш			Цэгэн (матрицын)	Бахан	Лазер						
1	Архангай	34	5	4	30	59				2						1						
2	Баян-Өлгий			7	55	110	1													1		
3	Баянхонгор	35	3	2	31	57	1			1	1		1			1				1		
4	Булган	6	2	1	21	42				1						1						
5	Говь-Алтай																					
6	Дорноговь	21		3	25	50			1	1						1				1		
7	Дорнод	66	4	3	70	140		4		6		10	10			3				2		
8	Дундговь	45		1	40	75				1					1	1				1		
9	Завхан	40		3	40	80				1						1						
10	Өвөрхангай	35		2	36	72				2						1						
11	Өмнөговь	30		3	30	60				3	2	1	1									
12	Сүхбаатар	30	10	1	35	70				2		2				1					1	
13	Сэлэнгэ	82	1	5	45	90				1	1					1						
14	Төв	78	3	2	60	133			2	1						1				1		
15	Увс	57		2	34	68				2	1					1						
16	Ховд	20	3	2	62	124	3				1				1	1						
17	Хөвсгөл	46	5	3		40				2	1		1			1		1				
18	Хэнтий	18		5		30			1	1												
19	Дархан-Уул	108	3	5	67	134	2			1	3	5	4	1		3	1			1	10	
20	Орхон	58	5	3	57	129		1	3	6	4	10	10		1	2	1	1	1	1	15	
21	Говьсүмбэр	3		1						1						1						
22	МУНСан	217	20	52	442	523			5	32	16	13	31	3		6	2	2		1	20	
23	ХТНС	406		88	498	960		9	1	9	10	29	20	1	2	5	1	1	1	5	8	
24	ХНО	120	3	20	100	200				1	23	10	13	1	1	5	1	5	2	1	3	
	ДҮН	1555	67	218	1778	3246	7	14	13	77	63	80	91	6	6	39	6	8	4	4	20	58

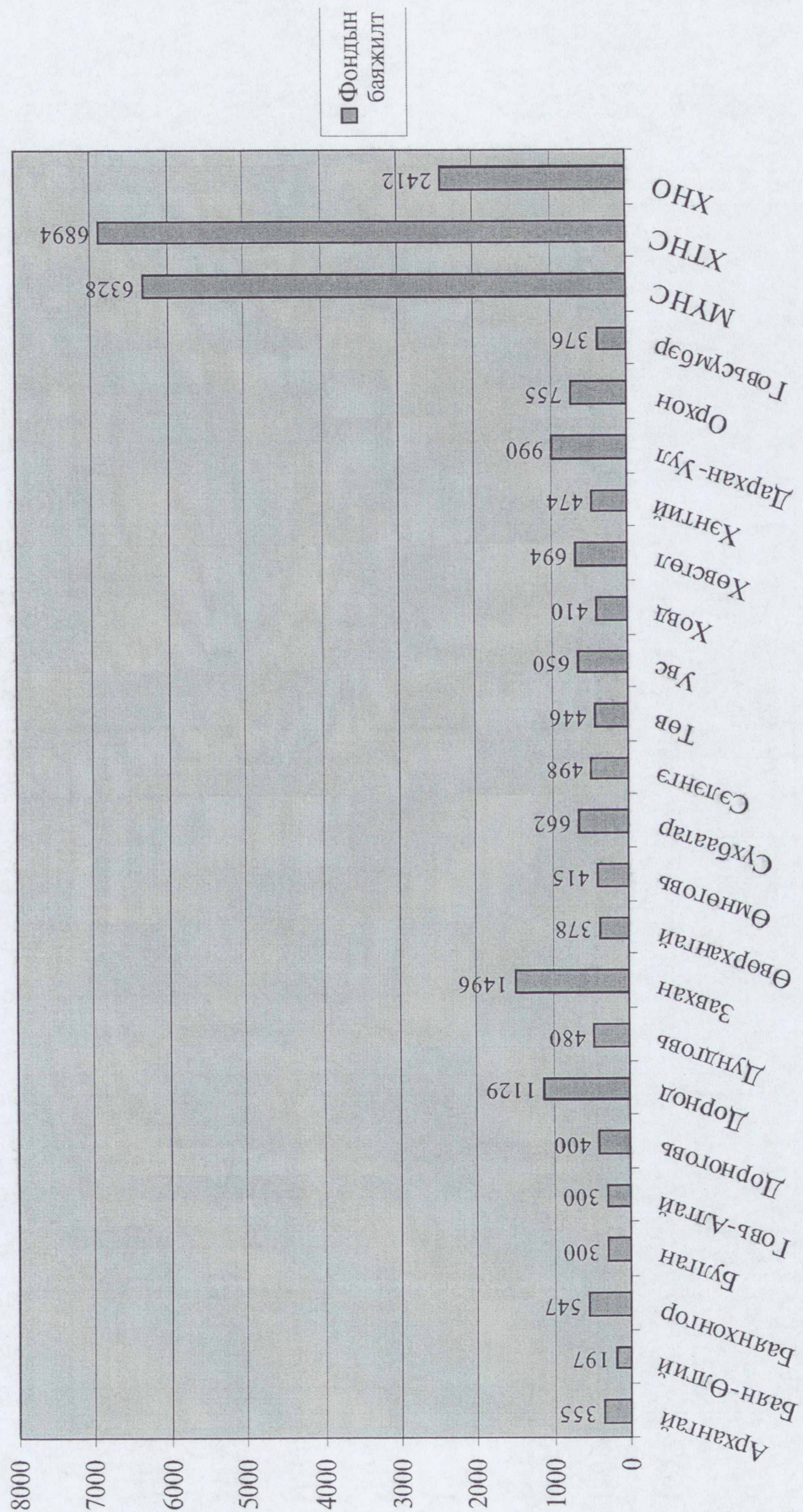
Бүх уншигч

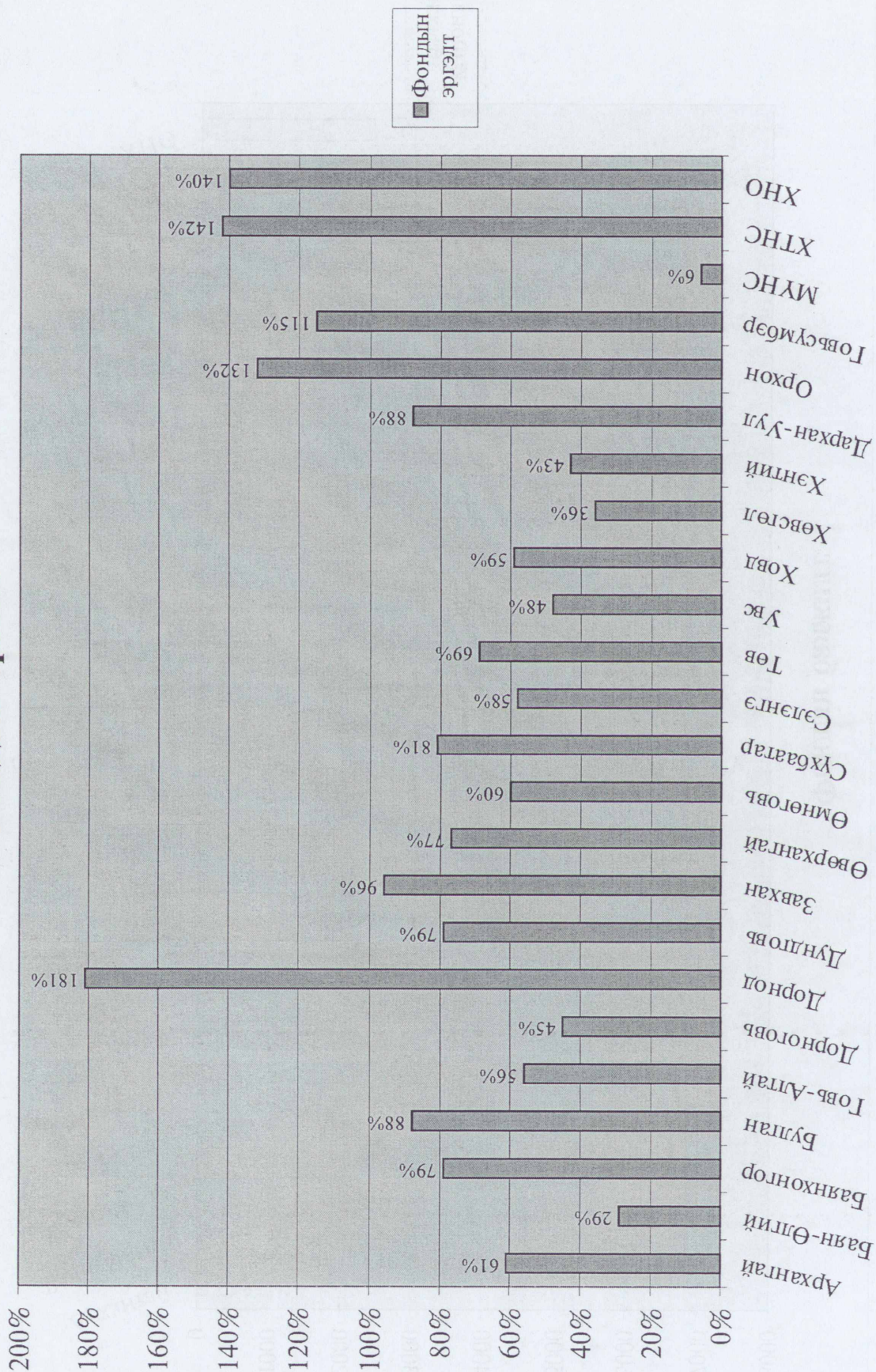
Фондын номын тоо

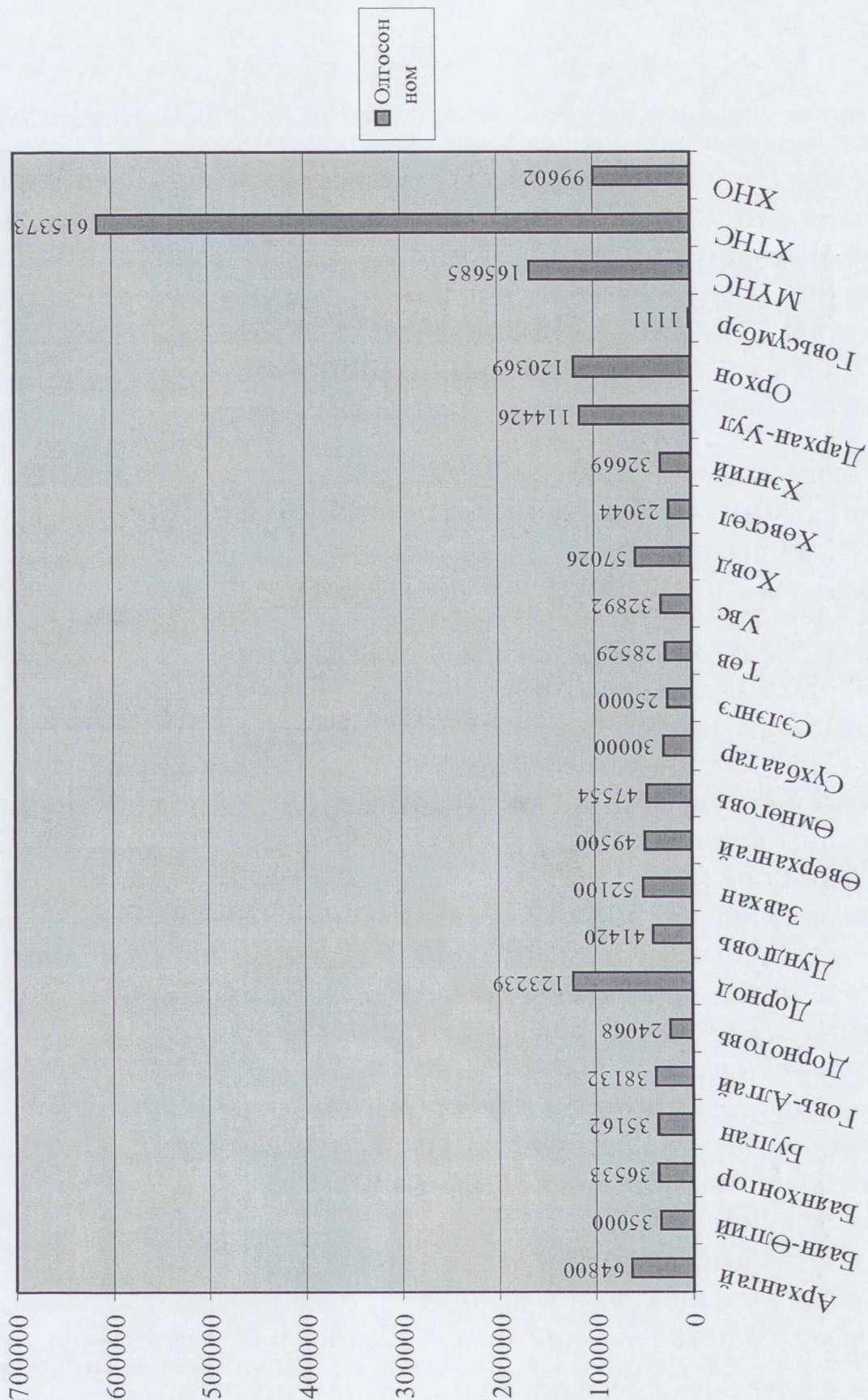
Фондын баяжилт

Фондын нэгдэл

Олгосон ном

ГАРЧИГ

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭЛТИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН	5-18
Д.НАЦАГДОРЖИЙН НЭРЭМЖИТ УЛААНБААТАР ХОТЫН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	18-33
ХҮҮХДИЙН НОМЫН ОРДНЫ 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	34-49
АРХАНГАЙ АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН	49-51
БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН	52-53
БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	54-62
БУЛГАН АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ИЛТГЭХ ХУУДАС	63-67
ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН БҮТЭЭГДХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭЛТИЙГ ХАНГАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖИЛИЙН ТАЙЛАН	67-69
ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	69-70
ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГААС 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН	70-73
Ц.ДАМДИНСҮРЭНГИЙН НЭРЭМЖИТ ДОРНОД АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН ТАЙЛАН	74-79
С.БУЯННЭМЭХИЙН НЭРЭМЖИТ ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН (САЙНЦАГААН)	80-83
Б.ЯВУУХУЛАНГИЙН НЭРЭМЖИТ ЗАВХАН АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	84-92
ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	92-95
ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН (ДАЛАНЗАДГАД ХОТ)	95-99
СҮХБААТАР АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН	100-102
СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН	102-105
ТӨВ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГАТАЙ БАЙГУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭХ ҮР ДҮНГИЙН ГЭРЭЭНИЙ ДАГУУ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТАЙЛАН (ЗУУНМОД ХОТ)	105-109
УВС АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН	

2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН	109-112
ХОВД АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН ТАЙЛАН	113-118
ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ БҮТЭЭГДЭХҮҮН НИЙЛҮҮЛЭЛТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН	119-121
ТӨРИЙН ШАГНАЛТ ЯРУУ НАЙРАГЧ Р.ЧОЙНОМЫН НЭРЭМЖИТ ХЭНТИЙ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНД ХИЙСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН (ӨНДӨРХААН ХОТ)	121-126
ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН ТӨВ НОМЫН САНГИЙН 2005 ОНЫ ЖИЛИЙН АЖЛЫН ТАЙЛАН (ДАРХАН СУМ)	126-130
ОРХОН АЙМГИЙН НОМЫН ТӨВИЙН 2005 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН (ЭРДЭНЭТ)	130-139
НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН НОМЫН ХҮРЭЛЦЭЭ (<i>Хавсралт 1</i>).....	140
НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ФОНДЫН НОМЫН ЭРГЭЛТ (<i>Хавсралт 2</i>)	141
НИЙТИЙН НОМЫН САНГУУДЫН ТЕХНИКИЙН ХАНГАМЖ (ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ) (<i>Хавсралт 3</i>).....	142
БҮН УНШИГЧ (<i>Хавсралт 4</i>)	143
ФОНДЫН НОМЫН ТОО (<i>Хавсралт 5</i>)	144
ФОНДЫН БАЯЖИЛТ (<i>Хавсралт 6</i>)	145
ФОНДЫН ЭРГЭЛТ (<i>Хавсралт 7</i>)	146
ОЛГОСОН НОМ (<i>Хавсралт 8</i>)	147

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ НОМЫН САН

Утас: 325573, 310733 Факс: 976-11-323100
<http://www.nationallibrary.mn>